

TINGREFERATER FRA RINGERIKE

Aktsprotokoll 7 (1706-09)

1. del

Utgitt 2017 av Ringerike Slektshistorielag

F O R O R D

Mellom august 1705 og august 1709 er det en lakune i de ordinære tingbøkene for Ringerike og Hallingdal, men de aller fleste sakene på tinget ble parallelt innført i aktsprotokoller. Aktsprotokollene var ment som et tillegg til tingbøkene, og mange skriftlige partsinnlegg og dokumenter som berørte saken er innført her. Disse protokollene er ikke avfotografert, og befinner seg ved Statsarkivet på Kongsberg. Flere av de innførte skjøtene i aktsprotokollene er fra før 1690, da de lokale pantebøkene begynner.

De manglende sakene i tingbøkene fordeler seg på seks aktsprotokoller. De to første av disse, protokoll 5 og 6 som dekker årene 1705-07, er tidligere avskrevet, og nå foreligger den svært omfangsrike protokoll 7, alle transkribert av Sten Høyendahl. Den første rettssaken begynner 14. august 1706, og den siste 31. juli 1709 - men det er også inntatt to gårdsbesiktigelser fra 1704. Samtlige dokumenter i aktsprotokollen som vedrører de aktuelle sakene er medtatt. For alle aktsprotokoller gjelder at sakene ikke er innført i kronologisk rekkefølge.

Aktsprotokoll 7 inneholder flere åstedssaker, som er ekstra verdifulle ettersom gamle mennesker her vitner om tidligere tider, og mange ukjente stedsnavn kommer for dagen. De første sidene i protokollen er delvis defekte.

Sakene fra Hallingdal er ikke medtatt i denne kildeskriftutgaven. Alle gårdsnavn og personnavn er skrevet slik de er oppført, men konsekvent med stor forbokstav. For å gjøre sakene lettere tilgjengelige er alle romertall endret til arabiske tall.

Innhold

Tingbokreferater fra aktsprotokoll 7	s. 3-163
Sakoversikt	upag.
Person- og stedsregistre	upag.

Steinsfjerdingen i Hole, 25. februar 2017

Sten Høyendahl

TING 18. AUGUST 1706 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 17b) C M etc: gör vitterl: at Anno 1706 den 18 Augustj blev Retten til opsettelse ting be-
tient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præsteg: paa Ringerige, overværende Kongl: Maj^{ts}
foged, T T. Seig: Laurs Tönder, BöydeLensmanden Peder Rasmus: Raae sampt efterskrevne
Laugrettis Mænd af dito Nördrehougs giæld Neml: Ole Gaugnum Niels Berger, Michel Vex-
sal, Embret Smedzböl Hans Gullerud, Peder Tranbye Anders Eidsgrd og Erich Jörgenßen
Tandberg -

(fol. 18a) For Retten fremkom den Dannemand David Knußen (smed) ved Hönefosßen og be-
gierte den Sag imod sine debitorer --- igien at foretagis som hand til afvigte ting den 14 Junj
i Retten hafde gjort anhängig -

Da hand ved Stevnevidne Gunvold Strande og Hans ----- havde indstevnet efterskrevne for
giæld som de til hannem er Skyldig Neml. Ole Ringerud for 2 ort 10 β Ole Gröterud for 1 Rd^f
2 ort og Ole Elsrud for 2 rd 2 ort 18 β.

Forberörte Stevnevidne aflagde for Retten deris --- at debitorerne ere Lovlⁿ Stevnte -

Derefter blev Sagen til denne tid ut supra meldt optagen.

Og som de indstevnte nu ej mötte, var citanten Dom med omkostning over debitorerne be-
gierende.

Her udjnden er saaleedes Dömt og afsagt

Forberörte debitorer ere tilkiendte til Citanten David Smed at svare hvis de ere Skyldige med
hver een -- Rix ort i omkostning inden den tid og under den Straf som Loven foreskriver -

Saal: for Retten passeret, Testeris med egen haand og Zignet Actum Anno diebus et Loco ut
supra - besk. 1 arck

TING 16. AUGUST 1706 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 18b) Indgangen som fol: 17:b. men d: 16 augustj.

For Retten fremkom ærlig og Velforstandig Karl Söfren Jembt og paa de Dannemænd Hans
Anders. Paus og Villom Egges vegne fordrede Ole Fridrichs: ved Hönefosßen i Rette for hand
ej har betalt renten af deris Myndtlings midler som hos hanner er inde staaende belöbende sig
til 11 Rd 12 β.

Hvilken Sag Citantern bem^{te} Hr. Anders: Paus og Willom Egge ved Skriffl. Stevnemaal i Ret-
ten til det almindel: Sageting den 14 Julij sist afvigte har gjort anhängig.

Stevningen med dens paaskrift er følgende

Hilßen med Gud

Saas: vi eftersk^{ne} Hans Anders: og Willom Egge af öfrigheden er tilsatte at være formöndere
for Sal: Ole Pederßens efterladte daatter Karj Olsdaatter, og eendeel af hendes tilfaldne arv
efter hendes Sal: forældre til os annammet haver, ræster endnu som Ole Fridrichßen hos sig
45haver 4te voxne Souver, hvert stöcke Vurderit for 2 ort, er (fol. 19a) Penge 2 Rd^f, renten deraf
om Aared af --- daler 5 procento belöber 1 ort 6 β, Sampt noget s----töy som ej er Levered,
desligeste i gaarden som Ole Fridrichs: beboer hinde paalodned 59 Rd 3 ort 12 β, ----af den
forfaldne rente om Aared siden A^o 1703 2 rd 3 ort 22 β, er 8 Rd 3 ort 6 β, Belöber saa den for-
faldne rente til den 30 April 1706 in alles og med dj forerm^{te} 4 stöcker Souv 2 Rd: Bedrager

sig udj een Summa 11 Rd 12 ß, Hvorfor at vi høy Nödvedigen foresagis Eder Ole Fridrichs: at varsle med denne Varselseddel til förstkommende Sageting vorder paa Tandberg Tingstue den 14 Julij at möde os h--- fuldmegtig, at svare til denne Sags Beskaffenhed for den gunstig Dommer og Höytærede Ret, for de övrige formodes af dend gunstig Dommere een Retmesßig Dom, med sampt voris omkostnings erstatning, som viidere for Retten skal vorde paastaaed, I derfor ærer Kongens Lov og ej med udeblivelße lade befinde, under dens foresigende bröde og faldzmaal, Actum Hönefoss den 15 Junij 1706

*Hans Anders:
Paus*

*Willum Guld
brands: Egge*

Anno 1706 dend 23 Junij er denne Varselseddel Lovl: forkyndt for deris boepæl udj deris egen paahör, Testerer vi med vore hænder,

Christopher Bilthugger

H: I: S:

Som indstevnte Ole Fridrichßen sig ej for Retten indfinder, er denne Sagen til den 16 Augustij förstkommende med Laugdags foreleg optagen /: at ~~contraparten~~ hand til samme tid :/ som efter Stevningens paaskrift og Stevnevidnenes Ædlig tilstand befindes at være Lovlig Stevnt, möder og svarer til Sagen.

Og som dito Ole Fridrichßen ej til forelagde tid mötte, iche heller nogen paa hans Wegne var Fuldmegtigen een u:opholdelig Dom med omkostnings erstatning begierende.

Herudinden er saaleedes Dömbt og afsagt -

Dersom Ole Fridrichßen iche beviißer at have betalt til Kari Olsdaatters Formöndere Leje af den hende tilfaldne anpart i bem^{te} Ole Fridrichßens iboende Vaaninger ved Hönefosßen, ej heller det resterende (fol. 19b) af hendes Arv efter indgivne Specification som i ----t efter Stevneseddelen formeld belöber sig til 11 rd^f 12 ß, Saa er hand pligtig til formönderne Hans Paus og Willom Egge med 1½ Rd i processens omkostning forberörte Skyldige Summa inden halv Maanedes forlöb at svare og betale under Nam i hans Midler efter Loven -

Saaleedes for Retten passered Testeris med egen hd og Zignet Actum Anno diebus et Loco ut supra.

beskreven 1 Ark.

Indgangen som forrige.

Söfren Jembt, paa Hans Anders: Paus vegne befuld: presenterede sig for Retten og æskede den Sag imod een deel hans principals debitorer igien at foretagis Som afvigte 14 Julij i Retten er först giort anhengig -

Hvor da samme tid blev producered een af Citanten over debitorene Skriftl: Forfattede Stevning af efterfølgende indhold

Hilßen med Gud eftersk^{ne}

Saasom ieg tid efter anden haver udforstragt til eftersk^{ne} Persoener efter deris indstendige og mange begiering^f Öel Mad og Brendeviin, Mens mig alle tider med Frugtesløse Löfter afspißed og opholdet, hvorfor at ieg foraarsagis eder eenhver at varsle med denne Varselseddel til förstkommende Sageting paa Tandberg Tingstue d: 14 Julij, at möde mig eller Fuldmegtig for den gunstig Dommer og Höytærede Ret, for Eders Skyldighed, der Dom at Lide: Svend

Ols: 1 Rd^f 1 ort 11 β, Hendrich Mölla 2 ort 6 β, Ole Buhane 1 ort 9 β, Grees Jens: 1 ort 12 β, Thore Jenßen 1 rd^f 2 ort, Michel Döls Enche 2 Rd 12 β, Ole Peders: 1 ort, Peder Skoemager 3½ ort, For det öfrige formodes af den gunstig Dommere een hver bliver tilkient, med min Omkostnings erstatning, Derfor een hver ærer Kongens Lov, og ej med udeblivelße sig lader befinde, under dens foresigende bröde og faldzmaal. Actum Hönefoss den 16 Junij 1706 -

Hans Anders: Paus

(fol. 20a) Anno 1706 dend 23 Junj Er denne Warselseddel Lovl: læst for een hvers Boepæl, Testerer vi med vore hænder

Christopher Bilthugger

H: I: S:

Som ingen af de inciterede debitorer mödte aflagde Stevnevidnene Christopher Bilthugger og Hans Jens: For Retten deris corporlig æed at de i Ovenbem^{te} Stevning mentionerede debitorer ere alle Lovl: Stevnte.

Derefter blev Sagen forflöt og til denne tid ut supra melt optagen.

Og som Debitorene ej endnu effter Foregaaende lovl: Stevnemaal, og Laugdags foreleg fra ----- ting vil comparere for Retten at svare til deris Debet Er citantens fuldmegtig Dom med omkostnings erstatning begierende -

Her udjnden er saaleedes Dömbt og afsagt

Saasom Hans Pausas debitorer ej möder og afbe^viißer at hans fordring er betalt, Alt saa bör een hver for sig at svare hvis hand söges for Neml: Svend Ols: 1 rd 1 ort 11 β, Hendrich Mölla 2 ort 6 β, Ole Buhane 1 ort 9 β, Gregers Jenßen 1 Rd^f 2 ort, Michel Döls Enche 2 rd 12 β, Ole Pedersen 1 ort og Peder Skoemag^r 3 ort 12, Hvilchen giæld de fembten dage herefter med 4 Skilling af hver ort i Omkostning bör svare og betale under Execution efter Loven.

Saaleedes for Retten passeret, Testeris med egen haand og Zignete Actum A^o diebus et Loco ut supra.

besk. 1 Arck.

TING 14. AUGUST 1706 PÅ MO I HOLE

(fol. 20a) C M etc: gör vitterligt at Anno 1706 den 14 Aug: blev Retten til opsettelse Ting be-tient paa Moe Tingstue i Hoele Præste giæld paa Ringerige, overværende Kongl: Maj^{ts} Foged Höyagtbar og Welfornemme Mand Seig^r Laurs Tönder, Böygde Lensmanden Tosten Johans: Bye Sampt eftersk^{ne} Laugrettismænd af dito Hoele giæld Neml: Gulbrand Löcken, Thor Rös-holmen, Peder Ulleren, Gulbrand Field, Peder Biercke, Ole Börigen, Jens Moe og Rolv Ruds-ödegaarden -

For Retten presenterede sig Monsr Hans Bredal som paa hans Ærværdighed Sognepæsten for Hoele Meenighed (fol. 20b) h^r Hendrich Opdahls Kieriste - Madame Anna Maria Handing-mands vegne æskede den Sag igien udj Rette mod Dominicus Post, angaaende det af hannem imod velbem^{te} Madame Handingmand og Budeien Kierstj Joensdaatter ubluelig og u:beviis-lige tilleg og Nærgaaende Sigtelse paa deris Ære, talt og udsagt -

Hvilchen Sag Först udi Retten til det almindelig Sageting den 16 Julij er giort anhengig.

Hvorda hans Ærværdighed velbem^{te} h^r Hendrich Opdahl ved sin Svoger Sr Bredal lod udj Ret-ten Producere een under hans haand Skriftl: forfatted Stevneseddel hvor udj hand indkalder

dito Dominicus Post for et u:beviislig tilleg og ærrörig ord hd skal have effertalt Præstens Kieriste og hendes tieniste Pige Kiersten Joensdaatter med vrides (?) indhold som med sine paaskrifter udj alt Saaleedes er Formeldende -

Som iblandt den megen Vanære mit fattige huus er paakast, Jeg ugierne fornemmer Dominicus Post Nestafvigte anden Januarj hujus Anni, paa Fogdens Gaard Steen haver sagt til Kiersten Joensdaatter, om hun iche havde haft barn, sagde hun joe, det haver ieg bekiendt baade for Gud og Menniskene, viidere sagde Dominicus Joe du haver faaed barn i Præstegaarden, og Moder i Præstegaarden stach det i Kachelovnen og brand det op, Hvorpaa berörte Kiersten Joensdaatter sagde, det Löy du som een Röd hund, indtil du beviißer det etc: Kand ieg for min hustrue Anna M: Handingmd, saavels: paa Kiersten Joensdaatters veigne, efter hendis indstendig Begier, saadan u:blue og meget skammelig Lögn samt æris Store forClæning ej u:paatalt Lade passere, Mens aarsagis under Rettens Skiön til paa Kiendelse at Lade indkomme. Thi Lovligen Stevnis og Kaldis Dominicus Post, hvor du kommer til saaleedes offentl: udj folckis paahör at belyve min hustrue og dette Stachels M:ske Kiersten Joensdaatter om du denne din absolutte Beskyldning Lovlig kd beviiße, det ieg formoder du aldrig er Megtig, for at præstere, hvor for denne pretention falder over dig, efter Lovens 6te Bogs 21 Cap: (fol. 21a) 7 Articul, hvor efter paastaaes du bör ---- og undgielde, og fordj selv Persoenlig möder ---- eller Fuldmegtig for Stædets anordnede Sorenskriver med behörig Laugrettismænd paa Moe tingstue Nest anstundende ordenarie Sageting den 16 Julj udj Rette Dom og Rettens Kiendelse til Strafs lidende med i bragte Omkostning Lov-gemæs at være undergiven, Til forbe---- tid og stæd varslis Erich Gaarrud, Hans Skaugmark: Og Ole Opsal i Retten under æed egentlig at forklare hvis ord I forskrevne 2^{den} Januarij paa Steen hört af Dominicus Post, tale til Kiersten Joensdaatter Saaleedes som sig er tildragen --- paa I /: som da værende Vagt paa Steen :/ af Kiersten Joensdaatter strax blev skudt til vidne, derom ---ders udsaugn den 10 April udj vidners overværelße paa mit forespörgende falden er, hvilche vidners tilstand Dominicus Post Stevnis at anhöre, Een hver udebliver iche under paafölgende Straf effter Loven.

Hoele d: 14 May 1706

Hendrich Opdal

Denne Stevning er den 18 May 1706 læst og forkyndt for Dominicus Postes boepæl udj hans hustrues paahör og Nærværelße, det bevidner vi undersk^{ne} med voris egne hænder

Ole Hans:

Poul Olßen

Eghd.

Ligeleedes er denne Stevning Lovlig forkynt den 1 Julij 1706, for Hans SkougMarkens hustrue og Erich Gaarrud, det vidner vi med egne hænder, Hoele d: 16 Julij Anno 1706

Ole Hans: Afröen

Poul Olßen

Den inciterede Dominicus Post mötte for Retten og foregav at dette var hannem ganske u:vitterligt og at hand da dette skeede var een Druchen Md.

Postes Fuldmegtig Mons^t Derschou protesterede imod Sagens foretagelße saasom Dominicus Post tilforn er beskyldt paa hs ære efter provs tilstand: saa og at hans Welærværdighed Lenge tilforn efter Lovens förste bogs 14 Capit: 1 Art: paa fersk fod burde sögt derpaa om det skulle behage hannem at giöre nogen Sag der af, Hvorom hs Velærværdighed efter Loven Persoenlig bör giöre sin (fol. 21b) æed, at hand iche derom haver været viidende, förend hand Stevnte, derom begierte St Derschou Rettens ---agtende, thi Dominicus Post erbiuder sig med Salighedz æed at bekræfte det hand aldeelis iche veed med sin Samvittighed at have sagt saadanne ord

som hans Velærværdighedz Stevnemaal indeholder, at være passeret eller Submitterer sig erklæring förend hand ville disputere.

Sr Bredal paa H^r Hendrich Opdahls vegne begierede at Sagen maatte have sin forgang efter i Rette lagde for ---le Lougformelig Stevnemaal, og iche saa ærrörig ---- ved nogen slags udflugter at prolongeris helst fordj hand med een god Samvittighed Kand prestere --- denne Dominicus Postes u:forskammede og lögnagtige skamflech paa Præstens hustrue iche var bekant udj Præstegaarden förend ungefær dend 10 Aprilis.

Som afftenen er for haanden beroer det med denne Sags viidere foretagelße til i Morgen, da Monsr Bredahl ville behage at fremlegge den rigtighed som behövis, Neml: om hans Welærværdighed iche har været viidende om hvis Dom: Post sagt haver og det saa betidz at hand Sagen til Næste ting derefter har kundet indstevne.

Den 17 dito fordrede Sr Bredal paa H^r Hendrich Opdals veigne Sagen igien udj Rette mod Meerberörte Dom: Post fra i gaar optagen.

Fremlagde saa Præstens æedl: tilstand af denne dato naar saadan paasaugn er hannem först bleven bekiendt - hvilchen indholder fölgende -

Efter foreleggelße af Dommeren udj den Sag Dominicus Postis u:bluelige beskyldninger min hustrue og budeje tillagt, betreffende at vi Ved Æed skal frasige, hvorlunge det er siden vi derom er vorden vitterligt. Saa bevidnes hermed vi iche egentl: viiste hvo det var den saa u:forskammede ærelögn havde opspunden förend Rum tid efter seeniste ordinarie Sageting in Martio, da det os först ved Spargement og siden den 10de (fol. 22a) Aprilis ved provenes tilstand fuldkommen blev bekiendt, at Dominicus Post ved saadam sin absolut paasaugn haver været author til saadan u:forskammet een Lögn, dette er saa i Sandhed. Saa sandt hielpe os gud og Hans Hellige ord, til bekreftelße under voris egne hænder, Hole Præstegaard den 17 Julij 1706 -

Hendrich Opdal

Anna Maria Handingmand

Monsr Derschou lod indföre imod Præstens og Kieristes ord at de iche kd svare Dominicus Post til nogen Sag paa ---mod Loven, saasom de under deris æed svær at hd er an----- til saadan böygderögte, derforuden haver Madame Handingmand selv her paa tinget for een offentlig Ret og tingsögende almue paa Moe tingstue i de förste dage in Martio --- Sagen mod Fangen var fore, sagt, at samme Mate----- Spargeris i Böygden, saa er det og vist at saadant har været hende bekiendt Lenge tilforn, da hendes Kieriste og var tilstæde, tilmed bekiender de og i deris indleg at de Persoener, som de Kalder prov, haver angived det for den:, Hvorfore Dominicus Post protesterer mod Præsten og Kieristens æedlig indleg, at det iche bör antagis af Retten, saa velsom imod angiverne for Præsten i bem^{te} indleg specificerede, at de iche kand antagis at prove, Thi de bör deris angivelße beviiße, tilmed illustrerer det anförte datum af 2 Januarij i Stevningen mentioneret at Sagen bör iche foretagis til dette ting, Skulle Retten behage at de allegerede propositioner bör forClaris som citanten dog iche kd contradicere, Saa skal det skee til Næste ting, derpaa begierede hand Rettens Kiendelße.

Monsr Bredal protisterede de indstevnte prov i Retten at forhöris da mand af deris tilstand formodentl: skal udfinde Dominicus Post som Autorem til slig een u:bluelig paasaugn, eftersom hand sine ord ej paa nogen Böygderögte haver grundet, men giorde een absolut sigtelse og beskyldning. Hvad Anna M: H: udsaugn herpaa tingstuen angaar, hvorpaa Derschou sig beraabte, da haver hun alleeniste besværet sig over saa ~~Næsten~~ Vanærsom et böygderögte, önsken-

de hun maatte faae at viide hvo ophav det sligt havde været, hvilchet iche at have naaed för-
end den 10de April sist afviget som med i Rettelagde æd Klarligen beviißes. Derschous protes-
tation imod vidnenes försel betreffende da skal aldrig gotgiöris at provene udj denne Sag
(fol. 22b) --- været angivere, men vel efter forhen gjorde angivelße af andre taged provenes
u:tvungne tilstand udj vidners paahör i fald een af dennem eller maaske begge ved dödelig af-
gang eller anden hændelße Kunde forKomme, formoder derfor Rettens Skiönsomhed giver
saa rigtig og Lougformelig Sag billig ---gang -

Monsr Derschou erindrede Retten end ydermeere at Dominicus Post in Martio som forbem^t
blev iligemaade ---- angreben af Mad: Handlingmand som Acten, naar den faaes beskreven,
skal beviiße.

Dominicus Postes proposition besvaris af Retten saaleedes at efterdj hans ærværdighed
h^r H: Opdal og hans Kieriste ved deris i Retten indgivne Skriftlig æd forClarer at dennem
iche har været noget bevist om Dominicus Posts paasagn förend efter sist afvigte ordinarie
Sageting in Martio, Alt saa Kand Retten efter de gjorde protestationer ej hindre, at de af
h^r H: Opdal inciterede prov io bör antagis, ædfæstes og forhöris, henseende iche noget ting
er passeret siden hand om saadan paasagn er bleven viidende -

Monsr Derschou Lod videre indføre at Dominicus Post haver Contra prov - Peder Ullerens
verbroder Johannis Embrets: og Poul Anders: tienende paa Steen, ved hvilche og andre hand
agter at forClare at hand iche skulle have sagt saadanne ord samme tid, som hand begierer at
Retten paa een tid under æd ville examinere og grandske, hvem der bör antagis, saasom æd
imod æd er imod Loven.

Derefter som Æedens ForClaring af Lovbogen for Vidnene var oplæst aflagde de af h^r H: Op-
dal indstevnte prov Neml: Hans Skaugmark:en og Erich Gaarrud deries æd og proved saa-
leedes

Hans Skaugmark:en vandt at hand dend 2 Januarij nest afviget var paa Steen at voge over Fan-
gerne, Imidlertid Kom Dominicus Post Ridendes til Steen med breve til Fogden, s: hd havde
Levered Brevene fra sig, Kom hand Ned til hannem i drengestuen hvor fangerne sad, Hilsed
og spurde Fogdens drenge om de havde noget (fol. 23a) Juuleöl, saa gaf de ham af det de hav-
de, imidlertid sad Kiersti Budeje paa een Kiste ved Skaarsteenen, da sagde hand til hende,
du har haffft barn, Ja det haver ieg, sagde budeien det er bekiendt baade for gud og M:ske,
saa sagde hand viidere til hende, du har hafft barn siden du kom til Præstegaarden og det tog
Præstevinden og stach i Kachelovnen og brendte det op, det löy du sagde budejen som een
Röd hund, indtil du beviißer mig det over, og det hörer I paa som vagt er, tilstoed at af Fog-
dens drenge var 2de overværende, Poul og ---nis sampt Ole Svends:, Saa og at Dominicus var
drucken, da hand sagde de ord -

Det samme var og Erich Gaarrudz Eedl: tilstand om de ord som forrige prov omvundet
haver.

Derefter fremlagde Monsr Bredahl 2de Attester om Budeiens forhold paa de Stæder hun tilforn
har tient, hvis indhold er følgende

VelEdle Madame Marthe Nielsdatter gunstige Moder

Jeg aarsagis ved dette allerydmygeligst höytærede Moder vilde velgiöre og meddeele mig een
attest om mit forhold fra den tid ieg var udj gunstige Moders tieniste, i særdeelighed om Ma-
damme har befunden nogen Letfærdighed efter mig des imidlertid, saavels: og om Mad^{me}
kunde forstaae, ieg forleeden höst ved demission af min tieniste, var frugtsommelig, Jeg af-

beder min store dristighed, aarsagen er, at mig dette stød forleeden aar er Sagt et meget skarnagtig vanrøgte paa. Jeg forbliver Madamis

allerydmygste tienerinde
Kiersten Joensdaatter

Kiersten Joensdaatter haver tient mig udj 2de aar Anno 1703 og 1704 ærlig troe og vel, og ved ieg iche udj den tid at hun udj mit huus var berøgtet for nogen Letfærdighed Langt mindre at hun Skulle være frugtsommelig da hun qviterede min tieniste det kand ieg med Sandhed Sige

Schapel d: 8 Julij Anno 1706

Martha Hedemarch

Ædle og velærværdig h^r Pastor
Mag^r Poul Riis!

Jeg underteignede Benödiger hermed allerydmygeligst at giöre ansögning, Eders Velærværdighed ville velgiöre og meddeele mig een attest om mit forhold (fol. 23b) emeden ieg var der paa Stæden og udj hans anbetrede Meenighed, hvilchet ieg til Nermere efterretning behöver, I öfrige Soumitterer sig

Min h^r Pastor
ringeste og allerydmygste tienerinde
Kiersten Joensdaatter

Efter Begiering meddeelis Kirsten Joensdaatter dette vidnisbiurd at hun som forhen Opholt sig udj tieniste hos gode og fornemme folch her i Ringsager ---- imidlertid i samme sine Tienister intet andet End et ærligt Navn og rögte ladet spørge efter det Testerer

Ringsagers Pstegr d: 8 Julij 1706 -

Povel Riis
Pastor loci

Derefter gjorde Monsr Bredal sin i Rettessettelße og Æskede Endel: Dom over Dominicus Post at hand bör Lide og stande til Rette for sin ubluelig beskylding efter Lovens 6te Bogs 21 Capt: 7 Art: og hand iche med sine utidige udflugter at udvirke Sagens prolongation eftersom med Stevnevidnenes paaskrift paa Stevningen Nöyagtig beviißes at Dominicus Post over 7 uger for tinget for denne Sag er incitered saa hand i midlertid havde Lejlighed Noch til at forsiune sig til Idzige ting med sine nu paaberaabte prov. Des foruden refererede Sr Bredal sig til Lovens 1 bogs 4 Capit: 24 Art: som siger at opsettelse bör Skee med begge parters Samtöcke hvorföre hand var endelig Dom uden opsettelse begierende -

Monsr Derscou Lod indföre at Dom. Post haver heller i Mindelighed sögt at soumittere sig end procedere, men som citanterne söger at binde ham Ved prov til processen og sætter i Rette paa hans ære med meere, saa permitterer Loven hannem til Næste ordinarie Sageting at före dem saavel som hvad hand imod Kierstj Budeje til sin Sags tarv Kunde have, Begierede der for den tid saasom det lader sig iche för incammineris -

Som Dominicus Post skyder paa de vidnisbiurd hand nu ej haver tilstæde, da forundes hannem tid og respit de paaberaabende Prov til den 13 Augusti förstkommende at lade indkomme efter Lovens foresigende 1te bogs 13 Capt: 13 Art:

(fol. 24a) Den 13 Dito blev Retten igien betient paa Moe tingstue udj Kongl: Maj^{ts} Fogedz Seig^r Tönders oververelße.

Hvor da Monsr Bredal paa Sogne Præsten H^f Hendrich Opdal og hans Kieriste Madame Handingmans vegne mötte og æskede den fra dend 16 Julij til denne tid ut supra opsatte Sag udj Rette mod Dominicus Post til Dom det efter hans forhen gjorde i Rettesettelßer.

Contraparten Dominicus Post comparerede for Retten og producerede sin Skrifft^o forfattede contra Stevning udi Sagen, hvor ved hand indkalder H^f Hendrich Opdal og hans Kieriste Mad: Anna Maria Handmd, samt Kiersten Jonsdaatter Budeie, at höre paa een mengde af prov som der udj er anteigned med viidere deßen indhold med de paateignede opskrifter Saaledis indretted -

Saasom det har Behaget hans velærværdighed H^f Hendrich Opdal paa Kieristes og Kiersten Budeies veigne at Stevne mig fattige Enfoldig Mand for nogle ord som vil paabyrdis at være sagt i druchenskab, hvilket er mig uafviidende, og om saa skulle være da er det efter rögte, og iche af nogen ond tanche, thi Stevnis Eder Kari Laursdaatter, Zidsel Aslesdaatter, Anne Joensdaatter, Gunder Viig, Hendrich Johanßen, Hans Snidker som haver været tilstæde og hört hvad der er passered baade da, för, og siden af Kiersten budeje, i ligemaade Stevnis Rolv Rudsödegaarden, Ole Börngen, Sergiant Laurs Domholt, Christopher Fæker, Erich Deelen, Gulbrand Field, Erich Domholt, Johannes Nöstret, Amund Söehoel, Ole Opsal, Tolleu Giesvold, Peder Ulleren, Peder Bierke, Engebret Jenßen Hyllemark: Gulbrand Löeken, Jens Moe, Leene Moe med fleere som denne Contra stevning vorder forelyst at möde paa Moe tingstue i Hoele Præstegield den 13 Augusti alle samptl: og dermed corporlig æed prove hvad j veed og haver hört efter Kiersten Budeje om iche saadanne ord og rögte har passered om hende over aar og dag i böygden, de som skal have hört den Samtale imellem mig og Kiersten Budeje prover deris, I ligemaade prover I som veed om Madame Handingmand iche offentlig paa Moe ting forleeden vaar selv Persoenlig talte om Kiersten Budeies rögte med det Barn. Contra provene Hans Skaugmarken Erich Gaarrud Stevnis til Confrontation, til samme tid og stæd (fol. 24b) stevnis Madame Handingmand og Kiersten Budeje med deris Laugverge hans velærværdighed H^f Hendrich Opdal at möde og höre disse prov saasom ieg iche haver funden saadan Snach op, men med min Saligheds Æed skal bekreffte i Retten hvor til I Stevnes at anhöre at ieg har hört det af andre og först af H^f Hendrichs egen Kieriste derfor vil formode ved min Erklæring Rettens Beskiermelße saasom ieg nödig udj denne Sag ----let mig beblande men heller ydmygelig afbedet mig der fra, derforuden indkalder Madam Handmd ----- de haarde Ord mod mig som i Fangen Erich Knuds^s --- var passeret og beviislig giort. Wigs Eyer den 29 Julij A^o 1706 -

Dominicus Jörgens: Post

Anno 1706 den 30 og 31 Julius og 3 Augustj er denne Stevning for de forsk^{ne} Persoener, til vidne er Jens Moe, Johannis Gombnæs, Testerer

Peder Torkildßen

I ligeleedes Testerer

Tosten Johanßen

Derefter blef provene fremkaldet -

Kari Laursdaatter det förste Prov som endnu sidder fast paa Steen, dog tilstæde for Retten, er af Laugtings Retten dömbt til Spindhuuset, Kand ej admitteris til at vidne.

Af lige Beskaffenhed er det med Zidsel Asles daatter som for Barnemord er dömbt for over Hofretten at miste sit lif.

Anne Joensdaatter absent. Hendrich Johans: römt,

Gunder Wiig vandt ved æd at hand har hört et böygde rögte at Kiersten Budeie havde faaed et barn og Præstekoenen skulle brent det op i een Kackelovn, men hvem det har sagt, og hvor lenge siden hd hörte det mindes hand iche -

Hans Snidker Proved at have hört samme Ord talt Neml: at Budeien skulle aat barn, men ej at det blev opbrent, siunis det Skulle være ham Sagt i Fiorhöst, mindes ej af hvem hand hörte det. Men hörte at Kiersti Budeie da hun Laae Siug i hendes Fengsel paa Steen, sagde til Zidsel Aslesdaatter, tag fra mig det vesle barn, men hun havde iche noget barn i Sengen hos Sig, enten hun (fol. 25a) sagde det i raserie, Sövne eller mod Sund fornuft viste hand iche -

Rolv Rudsödegrd, Ole Börngen, Erich Deelen, Gulbrand Field og Erich Domholt gestendigede ved æd at de forleeden vaar har hört et böygde sqvalder at budejen havde faaed barn og Præstens Kieriste Mad: Handmd skulle det i Kackelovnen have opbrent -

Johannis Nöstret, Amund Söhoel og Peder Ullerens Edlig tilstand var, at de hörte Præstens Koene paa tinget i vaar sagde offentl: at de siger at min budeie skulle faaed et barn, og ieg skulle brent det op i Kaekelovnen, er det Ret at tale Sligt sagde hun,

Ole Opsal, Tollev Giesvold, Peder Bierke og Engebret Yllemark: gestendiged ved æd det selv samme som Rolv Rudsödegaard et cæteri i samme classe.

Gulbrand Löeken vandt ved æd at hand viste iche noget af det Spargement og snach förend vaar sist afviget, det samme var og Jens Moe og hans Qvindes ædlig tilstand og beretning -

Derefter Blev Sagen til i Morgen den 14 dito ut Supra melt optagen.

Og lod da Sr Bredahl paa h^r Hendrich Opdal og interesseredes vegne replicere at i hvor vel mand efter de ædtagne provs tilstand her for Retten efter Lovens udsigende pag: 1033 7 art: med Dominicus Post Kunde handle saa vel for hans egen Persoens Skyld, som i henseende til andet der under præsummeris at versere, saa og andre fleere Æreskiendere til een Afskrech, saa dog paa det hver skal see at Md iche efter hans ære og total ruin saa heftig törster har H^r Hendrich Opdal med Kieriste Mad: Anna Maria Handingmand og Budeje Kiersten Joensdaatter for smucke folckis intercession, af Medynch over hans Staekels Koene og u:opfödde börn (fol. 25b) --- og for at Salvare hans udödelig Siæl som ellers -----er maa skee med desperation motte forfare, efterladt hannem denne sin grove og ærrörige formastelße imod een offentlig afbit og ErClæring hen for Retten, samt Löffte at hand ej med nogen importunitet hans Siælesörger, hustrue, paarörende eller folch hereffter skal beegne saafremt denne process ej skal staae hannem obenfore,

Hvilket Dominicus Post gjerne imodtog og dis foruden producerede hand sin Skriftl: afbedelße som hand for Retten oplæste og udj acten begierte indfört som saaleedes er meldende -

Jeg Dominicus Post Kiender, Bekiender og for denne respective Ret offentl: udsiger, at ieg udj allerstörste Daarlighed og u:besindighed u:bluel: haver paasat min Kiere Siæle-Sörgeris hans ærværdighedz h^r Hendrich Opdahls Kieriste Madame Anna Maria Handingmand og budeie Kiersten Joensdaatter een skandflich, i det ieg ved min udsaugn absolute har beskyldet Budeien Kiersten Joensdaatter, at hun skulle have haft barn i Præstegaarden her paa Hoele, og selv myrdet det, og Præstekonen velbem^{te} Mad^{me} Handmd skulle have stucket det i Kackelovnen og brent det op, hvilket er een skammelig Lögn, og ieg der til ej har haft ringeste Skiæl og Aar-

sag, Og som den Hæderlige Mand min Kiere Siælesörgere H^r H: Opdal og hustrue Madame Handingmd med budejen Kiersti Joensdaatter mig min Ære, den ieg ved saadan u:bluelig u:forskammet og Lögnagtige paasaugn, selv haver forskærdzet, baade for smuche folckis forbön, saavelsom af deris egen Condolence over mig for min stæckels Kone og umöndige börn gunstigst haver Skenchet med Visße conditioner, Alt saa afbeder ieg hermed ydmygst for denne offentlig Ret denne min store ubesindighed og grove forseelße og i Höyeste grad ErClerer baade Madame (fol. 26a) Handingmand saavelsom budeien Kiersten Joensdaatter item bepligter mig at ieg aldrig effter denne dag enten af egen eller andris tilskyndelße skal lade mig bruge meerErm^{te} min Kiere Siæle Sörgeris hustrue, paarörende eller Folch, til ringeste fordeel eller Misnöyelße, Saafremt iche denne ærrörige Sag da uden viidere protestation i nogen maade skal stande mig oben for, denne min offentl: afbedelße, ErClering og löfte begieris af ~~den gunstige~~ Dommeren udj acten at blive indfört.

Hvor med Sr Bredahl paa sin verfader Hans ærværdighed h^r Hendrich Opdal og Kieristen Madame Anna Maria Handingmand sampt Kiersten budeies veigne udj allemaader var ~~vel~~ fornöyed, begierte derfor af Retten under vedbörlig bekrefting hvad udinden denne sag er passeret, beschreven -

Saaleedes for Retten passeret, Testeris med egen haand og Zigneter. Actum A^o diebus et Loco ut supra.

besk: 7 ark

TING 27. NOVEMBER 1706 PÅ MO I HOLE

(fol. 26a) C M etc: gör vitterligt at Anno 1706 den 27de November blev Retten til almindelig Sageting betient paa Moe Tingstue i Hoele Præsteg: paa Ringerige overværende Kongl: Maj^{ts} Foged Højagtbær og Velfornemme Md Seig: Laurs Tönder, Böygde Lensmanden Tosten Johans: Bye Sampt efterskrevne Laugrettismænd af Hoele giæld Neml: Rolv Ruds ödegd, Ole Börngen, Svend Giesvold Gulbrand Field, Jens Moe, Niels Bierke, Gulbrd Löeken og Peder Bierke.

For Retten fremstillede sig den Dannemand Hans Skaugmarken og paa sin Daatter Giertru Hansdatters vegne fordrede den Sag igien udj Rette mod Amund Solberg, angaaende det overfald hd imod bem^{te} hans daatter med hug og Slag sampt u:bevislige æres forklæjnelße föröved haver.

Hvilken Sag ~~Citanten ved Mundt: Stevne Contra parten Amund Solberg til~~ i Retten til det almindel: Sageting den 16 Julij ~~havde indstevnt~~ er bleven giort anhengig som der i fra (fol. 26b) til det berammede opsettelse ting den 13 Augustj blev optagen.

Og fordrede da citanten bem^{te} Hans Skaugmarken Amund Solberg igien i Rette for hand har slaget og skieldt hans daatter paa hinds ære, som schal være passeret for Gulbrand SkierDalen forleeden vaar.

Stevnevidnene Tosten Johans: Bye og Jens Colbiörnrud aflagde deris æed for Retten at Amund Solberg som nu ej möder var til forrige ting Lovl: Stevnt.

Hans Skaugmark:en tillige med hans daatter som mötte for Retten, fremstillede 2de Prov som om samme handel er vidende Neml: Marj Christophersdaatter og Barbara Poulsdaatter som efter at de med opragte fingre hafde aflagt deris Corporlig æed provede eenhver for sig som efterfølger.

Marj Christophersdaatter gestendiget at Giertrud Skaugmarken Kom ind til hende afvigte vaar om Qvelden, og da Laae Amund Soelberg og Sov i benken, som Giertrud Var indkommen sagde proved Marj Christophersdaatters dreng til hannem Stadt op Amund Giertrud Skaugmarken er Kommen her, nu faar I age op over baeken med hende, Saa reiste Amund sig op og spurte Giertrud om hun havde med sig Desmerhуuβet sit, saa svarede hun at det Desmerhuus er ingen for got, da sagde Amund Dievelen skulle syeke i dig din Landstryger tæve, Dermed Skiöd Giertrud til Skiels og bad hand skulle beviiβe sine ord. Viidere sagde Amund det var Sælebod Mand skulle give dig een Visk under öred din Landstryger tæve og Kielt-ringsunge, da sagde Giertrud, har I Ret med at Slaae mig Kand I saa giöre, Saa skioldede Amund hende igien, som hun ej mindes, da svarede Giertrud gaae adstæd og Rid Kieringen Jers med een Kieft og lad mig blive - da sagde Amund dievelen skal fare i dig din Landstrygertæve, Næβekaster du mig for min qvinde, dermed stoed hand op af bencken som hd Laae og gich hen til Giertrud Slog hende med haanden (fol. 27a) 2de Slag under öred saa hun faldt af Stoelen hun sad paa ned til Jorden, siden spendte hand hende med foden 2de gange förend proved Kunde Komme fra Roeken og tage han: fra hende. Kalte hende saa igien som tilforn sigende blev iche Morbroder din hengt og bæstemoder din brendt din Landstryger tæve, derefter reiste Giertrud sin vej og tilstoed Proved at Amund var drueken da dette passerede.

Barbara Poulsdaatter Provede at hun Kom ind da der blev talt om Desmerhуuβet og tilstoed saa til E---- lige som det Forrige prov om vundet haver og Desmerhуuβet som hand spurte efter sagde proved skulle være een liden hund hendes Fader havde hiemme som hand saa kaldede -

Derefter producered Hans Skaugmark:en 2de Attester om hans forhold Paa de Stæder hvor hand tilforn har tient og Væred - hvis indhold er saaleedes meldende -

Eftersom Nærværende Pasviiβer Hans Olβen som haver tient mig troe og fittig udj Sine aars tid for een gaards dreng, og i midlertid skichet sig ærligen og Vel som een tiener vel eigner og Sömmmer, fra mig skielt med villie og Venskab, og nu haver löβ sig een tid lang paa andre stæder at forsöge, haver ieg hannem efter hans venl^e ansögning, dette mit Pasbord iche Kunde be-negte, mens villigen og gierne Demitteret, hvorfore falder min dienst respective begiering til alle forekommende; de hannem for hans ærl: forhold Skyld, til det Bæste vil være beforder-ligen, hvilket ieg imod een hver mig med Lige Rettighed forekommende gierne vil betee og erviiβe, des til vitterlighed under min egen haand og Seigel. Fridrichs Gabe Kobbervrch den 11 Martij 84 -

hans Höye Excell: Bestalter Skiekemæster paa Fridrichs Gabes Kaaberverk

L S

Nicolaus Grein

Höytærede Kiere Broder og Svoger H^r H: Opdal

Jeg commenderer dig meget flitteligen Nærværende 2de Erlige Fæstefolch Hans Olufβen og Aaβe Torkildsdaatter med deris lille Sön, de ere Ret got Folch, som de her hafve skichet sig vel Kand de sicherligen (fol. 27b) antagis til det Höyværdige alterens Sacramente og udi ærl^e folckis omgiengelβe, og beder derfor uden min Kiere Broder vil for min Skyld være dem saa gunstig at de Kunde fornemme denne min commendation at have formaaed hos dig, Jeg tiener dig heller end gierne igien. Vale cum tuis Omnibus

Tuce Rev^{tiæ} officiosiss.

Henn: Munch

Ex^l Sell die 28 Junij 86

Dernest proponerede Hans Skaugmarkⁿ at eftersom Md nu I Retten med de 2de förte provs tilstand har gjort beviisligt hvorleedes Amund Soelberg med Skielden, hug og slag haver overfaldet hans datter saa paastaar hand at forn^{te} Amund Soelberg derfor efter Lovens foresigende udj alle poster til Strafs Lidelse bliver anseed, saavel som at ertstate processens omkostning, hvorpaa hand ervartede Dom -

Udj denne Sag er Saaleedes forefunden at saasom Amund Soelberg ej er tilstæde eller nogen paa hans veigne möder er hannem til Næst Ting den 26 november forelagt Laugdag, i midlertid ville Kong Maj^{ts} foget tilsee at de Stridige parter efter Kongl: Maj^{ts} allernaadigste Forordning udj Amund Solbergs Capitain og hans overværelse Kunde blive foreenede, angaaende Slagsmaaled, til hvilchen tid Sagen er forflöt.

~~Den 27 November~~ Og Wiidere til i morgen den 27 dito utsupra melt optagen -

Og blev da udjnden denne Sag imellem Contraparten Amund Soelberg paa den eene og citanten Hans Skaugmarken som uden Lengere ophold paa sin daatters veigne een endelig Dom var Begierende anden side saaleedes for Retten Dömbt og afsagt -

Amund Soelberg som overbeviises at have Skieldet og vanæred den Dannemand Hans Skaugmarkens daatter Giertrud Hansdaatter som begge ej Kand faae anden Attest af almuen end at de ere ærlige og skichelige (fol. 28a) Personer og at Faderen fra fremmede Stæder i særdeelighed er forsiuned med tilstrechelige beviisligheder om hans gode forhold, bör, saasom hans tilleg er u:tilbörlig og veed ingen skiel til hans paasaugn som hd i sin Drueskenskab over hende u:betenksom har udöst, inden tinge at giöre dennem een fornöyelig afbedelse, og svare dem derforuden udj processen omkostning 4 Rd som inden halv maanedes forlöp bör betalís under foresigende efter Loven, De örefigen og Fodestöd hand hende tilföyed bör efter hans Kongl: Maj^{ts} allernaad: Forordnings tilhold ved forlig af Compagniets Capitain og Kongens Foged bileggis, saa bör ej heller det af Soldaten Amund Soelberg ubesindige fördte snach at Komme Hans Skaugmarken eller hans daatter til nogen æris Forkrenckelse paa deris gode Navn og rögte i nogen maade -

Saaleedes for Retten passeret og forefunden. Testeris med egen haand og Zignete Actum Anno diebus et Loco ut Supra.

- besk^t 2 arck -

TING 15. DESEMBER 1706 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 28a) C M etc: giör vitterligt at A^o 1706 den 15 Deb^t blev Retten til opsettelse ting betient paa Tandberg Tingstue i Nördrehougs Psteg: paa Ringerige, overværende Kongl: M: foged T: T: Seig^t L: Tönder og udj Lensmanden Peder Rasmus: Stæd hans Sön Ole Peders: Sampt eftersk^{ne} Laugrettismænd, Ole Jens: Wager, Erich Jörgens: Tandberg, Ole Gaugnum, Niels Berger, Anders Eidzgrd Peder Tranbye, Michel Vexsal og Engebret Honerud -

For Retten fremkom den Dannemand Hans Pederßen Sörum og fordrede Gulbrand Berg i Rette for hand ej for hannem som een huusvild mand vil afvige den han: med Rette tilhörende gaard Berg som hd sig af hans ærværdighed Hr: Ole Stockflet SognePræst for GUSDALS Meenighed i Gulbrandzdalen tilforhandlet haver.

Hvilken Sag citanten til Nestafvigte Sageting den 24 November haver Ladet indstevne som hd med Stevnevidnenes paaskrift paa efterfølgende Beskikkelßes instrument beviífer hvilket og under deris hænder med æd bekræftes at Contraparten til bem^{te} tid er lovl: Stevnt (fol. 28b) Med wiidere des indhold som i alt saaleedes er forfatted

Kongl: Maj^{ts} foged, Lars Tönder

Jeg aarsagis herved ydmygeligt at foredrage at Gulbrand Berg i Haugs Annex ej i mindelighed vil betale mig den penge hand mig for min tilhörende gaard Berg som hd paaboer, har til-sagt, neml: 234 Rd, Hvor ved ieg i tide Kunde söge mit Kiöb og finde boelig paa et andet Stæd, saasom ieg nu saa got som er Huusvild; Hvorfore maa begiere h^r Foged paa Rettens og Embedes vegne ville beskiche det saaleedes, at bem^{te} Gulbrand Berg ved Rettens middel maatte tilspörgis, om hand i mindelighed og strax vil betale mig bem^{te} penge, og gaarden for sin beboelße indfrelse, Men saa fremt hand ej straxen Kand Skaffe Penge, hand da maatte udsiges af gaarden, og at de der hos maatte indstevne ham til Neste ting, at möde mig for Retten og være Dommernes Kiendelße undergiven, til gaardens afvigelße, med forarsagede Omkostning^r, foruden hvad pretentioner ieg siden om gaardens tilstand Kand have, forventer Rettens befodrning og Lever

Sörum den 25 octobr Anno 1706

Kongl: M^{ts} fogedz
ydmyge og skyldige tiener
Hans Pederßen

Ole Pederßen Raae haver med vidne först at tilspörge Gulbrand Berg om om hd straxen vil fornöye Hans Pederßen bem^{te} penge for gaarden Berg, Men i fald hand sit Löfte som oven-meldt ej straxen fuldbiurder, udsiges hand af gaarden saaleedes, at hand de halve huuße holder Rödigg til 13de dag Juul og siden ald gaarden efter Lovens foresigende, Herforuden hand og paa bem^{te} Hans Pederßens veigne indvarslis til Næste ting at möde, Rettens Kiendelße herom viidere at fornemme, Steen d: 26 october 1706 -

Laur Tönder

Anno 1706 den 27 october var ieg tillige med Poul Klächen og efter indbem^{te} betaling oplæst (fol. 29a) for Gulbrand Berg og tilspurde ham om hand straxen indbemelte penger vil betale til Hans Pederßen, da er Gulbrand Bergs Svar hertil at hd dem ej Kand bekomme, eftersom det er een skarp grd og er ej saa mange penge værd. Saa er og Gulbrand Lovl: afsagt med gaarden efter indbem^{te} befal hvorfor er given Lovlig Kald og Varsel til Neste Sageting den 24de November det bevidner vi sandfærdig at være, Saa sandt hielpe os gud og hs Hellige ord

Ole Pederß:

Poul Klechen

Derefter producerede Citanten sit Skiöde og adkomst til dito Berg som hannem af Sogne Præsten for Gousdals meenighed velbem^{te} h^r Ole Stochflet som forbemelt er bebreved som indeholder fölgende -

Ole Stochflet SognePræst for Gaustdal Meenighed i Gulbrandzdalen Kiendes og hermed vitterligt giör at have Solt, Skiödt og afhent, saasom ieg og hermed selger, Skiöder bebrever og aldeelis afhender, fra mig og mine arvinger, til ærlig og forstandige Md Hans Pederßen og hans arvinger, Een mig arvelig tilfalden gaard Kaldes Wæster Berg, som Gulbrand beboer, skyldende Halvandet Pund Aarlig, og udj Nördrehougs Prg: paa Ringerige beliggende, Same gaard væster Berg Skylder som meldt er, med böxel og Herlighed halvandet pund tunge, forn^{te} Hans Pederßen og hs arving^r, for mig og mine arvinger skal föolge niude og beholde, til Evindel: Eiendom, med alle de der tilhd^e Lotter og Lunder, være sig ager, Eng, skoug, mark fiske vand og fægang fra fieldz til fiære, udj Land og vand, af det nu tillig^r, og af alders tid til ligget haver, og med Rette tilligge bör, intet undtagende i nogen maader, af hvad Navn det er eller Nevnis Kand, Og Kiendes ieg for mig og mine arving^r ingen ydermeere lod, deel, Ret, eller Rettighed at have til eller udj forskrevne grd Væstreberg, men derfor at have annammet

og bekommet fyldeste værd og fornøyelse som vi blev accordered om, og ieg derfor og mine (fol. 29b) Arvinger at være hannem og hs arg^{rs} fulde og faste hiemmelmand, for hver som derpaa enten ville eller med Rette tale Kunde, Saaleedes at ieg og mine arving^r holder hannem og hs arving^r uden Skade og Skadeslidelse i alle optenkelige maader, det bekrefter ieg med egen haand og Zeigel Actum Gousdals Prstgrd den 6te Junij Anno 1706

L S

Ole Stochflet

Liudeligen Lest og tingl: til almindel: Sageting paa Tandberg Tingstue i Nördrehougs Præsteg: paa Ringerige den 14 Julj 1706 - Testerer

C: Müller

Citanten tilspurte dernest Gulbrand Berg som tilstæde for Retten om hand efter dend imellem dem gjorde aftale vil beholde gaarden for 234 Rd., hvis iche vil hand selv besidde sin gaard.

Contraparten Gulbrand Berg svarede her til at hand ej var god for at bringe saa mange penge til veie som hand for dito gaard Berg pretenderer.

Fremlagde derpaa sin Skrifftl: paastand som følger -

Höytærede Rettens betiente

Som ieg til dette holdende Sageting er vorden indstevnt af Hans Pederßen vonhaftig paa Sörum i Hoele Pstg: her paa Ringerige, til at endtvige og indrømme hannem min paa boende gaard Berg, hvilcken hand sig af hans Velærværdighed Sogne Præsten for Gousdals Meenighed i Gulbrandzdalen h^r Ole Stochflet tilforhandlet haver, saa insinueris Retten ydmygst følgende mit svar til bem^{te} Hans Pederßens Stevnemaal, det ieg for ungefær 24 aar siden böxlede min paaboende grd Berg for min Livstid, af den tid værende Laugmand over Oplandene Sr Jörgen Phillipßen, og da efter Lovens allernaad^{te} bydende betalte böxelpengene eller förste taget etc: (fol. 30a) og som ieg da aar efter andet alle Kongl: Skatter og Contributione, samt Landskyld og hvis andet, som af meer bem^{te} min paaboende gaard Berg har gaaed, i Rette tide har udreedet, Saa er da min fulde og förste paastand, at naarsom helst ieg her efter som hid indtil erviiser den pligt og Lydighed Loven tilholder een Leilending at yde sin Landherre ieg da efter tit bem^{te} Lovens allernaad^{te} bydende udj den 3^{die} bogs 14 Capit: 10 art: nyder til bem^{te} min gaard Berg fremdeelis herefter til brug og lovl: nöttiggiörelße omendskiöndt at det er Kommen een Nye Jorddrot til gaarden, og at meer bem^{te} Hans Peders: vorder tilfunden at erstatte mig denne forvoldende proseßes omkostning; Hvorom ieg denne respective Rettens Kien- delße ydmygst vil afvarte, og udj ald vedbörl: ærbödighed, Lever

Tandberg tingstue
d: 24 Novem: 1706

Denne Höytærede Rettis betienters
tienst ydmyge og skyldigste tiener

Gulbrand Halvorßen

Derefter aflagde Cit: Hans Peders: sin æed at hand er een huusvild Mand og selv vil beboe sin tilhörende gaard Berg -

Contraparten Gulbrand Bergs ædl: tilstand var at hand udj förste tage har udloved og til Sal: H^r Assistance Raad Jörgen Phillipßen betalt 45 Rd^f.

Producerede saa sin böxbelseddel af 21 feb: 1683 af fölgende bemeld -

Jörgen Phillips: Laugmd over Oplandene og Hedemk:en, Kiendes og hermed gör vitterl: at have udj förste böxel städ og fäst Närværende Gulbrand Halvors:, Een mine Ejendoms gaarde Kaldes Berrig, belig^{de} i Vangsböygden paa R:Rige Skylder Aarl: 1½^{det} pund tunge, Hvilchen gaard nogen aar nu haver Ligget öde, og hannem nu i henseende til Kongl: Skatters udreedning, og mig til min Rettighedz erholdelße hannem er forundt, bem^{te} Gulbrand Halvors: den skal niude bruge og besidde med ald tilliggende Lutter og Lunder til fieldz og fiære, ved hvad Navn det er, som af arilds tid tilligget haver, og med Rette tilligge bör hans Livstid efter Loven med dj (fol. 30b) vilkor hand udj Rette tider svarer og betaler alle paabudne Kongl: Skatter, saavel til mig des afgaaende Landskyld og Rettighed, være mig som sin Jorddrot hörig og lydlig desligeste Rydder bygger og forbedrer Jorder, holder huusene ved god Hefd og biugning, og sig ej udj noget imod Loven forvirker, det til bekreftelße under min egen haand og Zeigel, Datum Wioll paa Ringerige den 21 feb: A° 1683.

L S

Jörgen Philippsen Eghd

Wiidere blev ej af enten parterne indgived eller paastaaed men citanten var Dom begierende.

Hvorfore herudjnden er saaleedes dömbt og afsagt

Saasom Citanten har det med sin æed bekrefted at hand er huusvild og selv vil beboe sin sig tilforhandlede gaard Berg, saa er hand Pligtig efter Lovens 3 bogs 13 Capit: 1 Art: at minde sin Leilending Gulbrand Halvorßen fra sig, igiengive ham sin förste böxel som efter hans ædlig tilstand er 45 Rd og betale hannem hvis Aabod hand wiidere har anvendt paa gaarden end hannem ved Loven er paalagt, naar saadant af Citanten til fyldest vorder efterleved, saa bör indstevnte Gulbrand Berg at afstaae for dito Hans Pederßen den Ret hand efter sin böxel-seddel kd have, til og udj sin hid til brugende gaard meer bem^{te} Berg og fölgelig efter Lovens foresigende i 3 Bogs 14 Cap: 20 Art: til förste fardag giöre halv huusene rödig og Endel: til Korsmisße den 3 May aldeelis flötte fra gaarden.

Saal: for Retten passered Testeris med haand og Zigneter Actum Anno. diebus et Loco ut supra

beskreven 4 Arck,

TING 16. DESEMBER 1706 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 30b) Indgangen som forrige men den 16 December.

For Retten fremkom den Dannemand Torbiön Rud og æskede den fra sist afvigte Sageting den 25 Novembr til denne tid opsatte Sag igien udj Rette mod Clemet Hielmerud ang^{de} den forening og mageskifte som imellem dem om Uchen og Hielmerud skal være passered hvilket Mageskifte Clemmedt Hielmerud ej ville gestendige -

Hvilken Sag hand ved stevnemaal först udj Retten til det almindel: Sageting den 14 Julij har giort anhengig og derfra til den 18 Augusti optagen -

(fol. 31a) Hvor da citanten producerede sin over Clemet Hielmerud Skriftl: forfattede Stevneseddel ~~af 27 May 1706~~ og derved indkalder forberörte Clemet Hielmerud formedelst hand imod forening som forermelt har tiltaget sig brug i Ucten etc:

Stevningens indhold er fölgende

Hils med Gud

Saas: ieg for omtrent 6 aar siden har giort Kiøb og foreening med Clemet Hans: Hielmerud hand Skulle niude den gaard Hielmerud, som ieg mig af sieur Jörgen Laurs: har tilforhandled, Hvorimod hand skulle give mig een liden anpart hannem i den gaard Rud var tilhørende saavels: og den Pladz Uggen, sampt mellemlagspenge som vi blev foreened om, Da som Clemet Hielmerud lader sig ansee Ligesom hd den forhen mundtl. imellem os sluttede Contract vil til intet giøre, i det hand afvigte 25 hujus med hæster og fæe har igien saasom voldeligen foruden nogen til mig gjorde advarsel bemegtiget sig bem^{te} Pladz Uggen, som hand saa Reedelig med mig har mageskifted, hvilken formastenhed ieg formeener at stride mod Lov og billighed, Hvorfore ieg med Retten foraarsages at söge hannem, og derfor ved disse 2de vidne giver Eder forberörte Clemet ~~Hansen~~ Hielmerud Kald og Varbel at möde mig paa Eders anordnede tingstue Tandberg den 14 Julij förstkommende der at være Dommeren, og Dannemænds Kien-delße undergigen, om iche bör lide og undgiöld efter Loven, som for voldsverk, og derforuden betale mig den Skade mig ved Eders forehavende er tilföyed, sampt processens omkostning, og som den imellem os Slutede Contract ej er Skrifftl: forfatted, saa Stevnis I at giøre Eders Æed, at I iche har Mageskifted Uggen med det eder tilforne i Rud tilhørende godz mod Hielmerud og een andeel mellemlags penger, hvis I iche Skulle tröste Eder saadant at efterkomme, vil ieg gierne aflegge min Sandheds viidenskab om ald Sagens beskaffenhed, Ærer Kongens Ret og udebliver iche under Lovens foresigende, Hvor nest Eder Gud befalis, af Rud den 27 Maj 1706

*Torbiön LS Nubßen
Ruud*

Anno 1706 dend 31 May blev denne Stevning lovl: læst og forkyndt for Clemet Hans: Hielmerud i hans egen paahör, Noch samme dag paa Uggen for hs q^{de} i hendes egen paahör, til vidne Ole Giests: og Jörgen Jenßen

Helge Ellings: Eghd

Dernest fremlagde hand een Arrestseddel fra Kongl: Maj: foged Seig^f Tönder at hand sig ej med samme Pladz for Sagens uddrag skal befatte datered 28 May sist afvigt, som er af effterskrevne indhold

(fol. 31b)

Böygde Lensmand Helge Berg

Som Torbiörn Rud foregiver at Clemet Hielmerud uden nogen foregaaende Rettens forhandling, advarsel, eller aftale, er opfaren til Uggen med Hæster og fæe, og sig samme bemegtiget til brug og besiddelse, der dog bem^{te} Clemet Hielmerud samme Pladz til Torbiörn Rud efter den imellem dennem for 6 aars tid siden sluttede foreening skal have Mageskift og overdraget, og s: bem^{te} Torbiön Rud paa denne adfærd, siger sig foraarsaget ved Retten at lade tale og derom anviser Stevnamaal til Neste Sageting 14 Julij, og derfor er begierende at Clemet Hielmerud imidlertid maatte forbiudes at befatte sig med gaardens brug, Saa haver i Straxens med 2de Dannemænd at forföye Eder derhen og paa Sagsögerens eget tilsvær, liuse lovl: forbud for bem^{te} Clemmet Hielmerud saaledes, at hand sig ej med grden eller deßen ejedeeler i nogen maader befatter, förend derudj ved Retten er Kiendt og Dömbt, alt under Lovens foresigende bröde, Hvorefter dette forbud med paateigning til Torbiörn Rud overleverer. Steen Dend 28 May Anno 1706 -

L: Tönder

Anno 1706 dend 31 Majj blev denne Arrest lovl: forkyndt for Clemet Hans: Hielmerud i hans egen paahör, samme dag paa Uggen j hans qvindes paahör, bekreftis af os undersk^{ne}

Helge Ellings:
Eghd

Jörgen Jörgens:

Ole Giesßen

Dernest fremstillede citanten 2de ~~vidne~~ Personer Jörgen Jörgenßen og Ole Giestßen som hand har begieret at besee hvorleedes Ager og Eng paa Ugen var Medfaren, Hvilche tilstoed at de den 10 Julij sist afviget var paa Uggen at besee hvad Skade paa ager og Eng var begaaed, da saae de at eendeel ager og Eng var opædt, og eendeel nedtraaed -

Contraparten Clemet Hielmerud protesterede imod disse besigtelße vidne at den eene var hans huusmand og den anden hans dreng som holte til hos ham, hvorføre de ej for vidne i Sagen burde ansees -

Viidere blev fremstilled Peder Tranbye og Clemet Hofland som besigtelses mænd paa Uggen efter citanten Torbiön Rudz begiering forleeden Löverdag som tilstoed at een liden ager ved 4de parten af et maal var oprodet af en griis og noget ned efter Jordet, nederst i Jordet var intet noget gres, enten det var ædt eller iche af Clemends fæe, Kunde de iche giöre nogen underretning om, oven for huußene var gierdet opsat (fol. 32a) Saa der suintis vei ned om huusene til Clemmedts Hielmeruds grinder.

Contraparten Clemedt Hielmerud producerede sin i Sagen Skriffl: forfatte^{de} Contra Stevning som følger

Omendskiönt ieg ved 2de mænd lovl: har ladet afsige den Dannemand Torbiön Rud at fraviige den hannem for nogen tid bevilgede Pladz Uchen, som mig efter lovl: Skiöde og adkomst er tilhörende, saa Herdes hand dog og vægrer sig samme at fraflötte, tager sig den möndighed imod samme afsigelße at bruge pladsen og des tilhörende. Hvorføre ved disße 2de vidne Lovlig Kald og varsel gives eder Torbiön Nubs: Rud at I möder mig paa Eders anordnede tingstue Tandberg den 14 Julij förstkommende, der for Rettens betiente at staae til ansvar for den mig ved Eders haarnachenhed tilföyede Skade; og saas: huus og Herberg ere saa forfaldne, og i den tid I Pladzen brugt haver saa forrodnede, at derpaa behövis stor reparation, har I dog uden betenchende hos Kongens Foged Sögt forbud, at ieg mig iche med noget i nogen maade skulle befatte, Hvorudover den tid försömmis som md nu kunde bruge, til at afflaae behövende Næver til huusenes techning med meere, Alt saa vil ieg formode og paastaae at den mig paalagde arrest iche alleene vorder ophæved, men I tilkiendt at erstatte mig, som ej skal befindes at være arrest undergiven, ald den u:Leilighed som mig derved er foraarsaget med viidere som min paastand mod eder da skal være; til samme tid og stæd Stevnis Eder Torbiön Rud at höre paa de prov og vidnisbiurd som ieg til Sagens opliusning agter at indstevne, og tilholdes i ligemaade saa mange denne Stevneseddel forelæßes at möde og sig for Retten at indfinde Lader samptl: iche nogen udeblivelße skee under Lovens foresigende, Hielmerud den 21de Junij 1706 -

Clemed Hansen

Den 26 Junij blev denne Stevning Lovl. Læst og forkyndt for Torbiörn Ruds boepæl i hs Söns paahörelße, og for Povel Ellings: Oppegarden og Jens Hermunds: Oppegarden og Kiersti Erichsdaatter Lundesgaard, til Stevnevidne Anders Eidzgaard og Clemedt Hofland -

Fremstillede saa 2de vidne Clemedt Hofland og Anders Eidsgaard som af hannem var bestilt at besigtige gierdesgaardene, sampt Jordet og huusene paa Uchen hvorleedes de vare medfarne

(fol. 32b) hvilket de saaleedes har forefunden at paa den östre side var gierdet saa forfalden at det ej Kunde holde Creatur ude.

Viidere besigtede de den iche paa de tider, neml: den 25 Junij Kunde de ej forstaae noget at være bidt enten paa ager eller Eng, og tagene var forderved paa begge sider mönsaaßen men Laaven og Stuen var under temmelig tag -

Jens Hermunds: tilstoed at hand i fior 8te dage for Juul tillige med Fridrich Lundesgaarden afsagde Torbiön Rud fra Uchen at hd sig iche dermed skulle befatte og det efter Clemedt Hielmerud Qvindes begiering, og at hun vilde have Uchen igien, Thi hun var ej holden, sagde hun, med Hielmerud, og til vaaren vilde hun flötte op til Uchen, Hvilchet Torbiörn Rud ej Kunde negte -

Producerede saa dernest sin Skriftl: paastand som følger

Gud Störke Retten!

Merkeligt er det Torbiön Rud har Stevnt mig formedelß ieg Nestleeden vaar flöttest med creaturene til Ucken, min egen ejendommel: berettiget Jord og Platz, Hvilket ieg Formeener mig at giöre hannem u:adspurdt, eftersom ieg er een sand og Ret ejer dertil efter breve og adkomsters forClaring, hvorfor efterdj hand inventerer een Process imod mig, vil ieg vente hand /: som een Sagsöger /: beviiser sin Ret det paastevnte efter Loven, om hand ellers agter noget med billighed deraf at Kand gevinde. Jeg har for 6 aar siden bevilget og forundt Torbiön Rud at bruge min pladz Ucken, og det Formedelst, da ieg var udj proces med hannem om min hustrue Anne Povelsdaatters Ret til den 1/3 part af een halvgaard i Rud, for hvilken, saa vels: hvad viidere pretention paa min hustrues Söskende börns veigne ieg Kunde have til den halve gaarde part i Rud, besagde Torbiörn omsider forligte mig derfra med Hielmerud, som hd gav mig derfor igien, imod ieg restituerede hannem i mellemlag 40 Rd^r udj penge, Hvorfor som ieg bekom Hielmerud, hvilken den tid var een Forfalden og nederraadned gaard, var min Lejlighed iche at drive baade Ucken og Hielmerud, des aarsag overdrog ieg Ucken til brugelighed i een tid for Torbiön Rud, indtil min lejlighed kunde blive, den Selv at Dyrke, imidlertid har ieg hvert aar ugierne befunden, gaarden Hielmerudz underliggende (fol. 33a) Ager og Eng meget Slet, af frostlende og u:duelig Jord, alt uden Forbedring, I hvor megen Möje, ieg end med den anvendt haver, hvor over ieg nogle dage for nest afvigte Juel 1705 ved 2de vidne efter Loven, Neml: Jens Giermunds: og Fridrich Lundesgaarden /: hvor af den eene neml: Fridrich Lundesgaarden siden ved döden er afgangen, dog at dito Fridrich Lundesgaarden var med Jens Giermunds: og Frasagde Torbiön Rud Ukken paa mine veigne gestendiges af den Sl: Mands Stifdaatter Kiersten Erichsdaatter og mange andre derom er vitterligt, i sær Clemet Hofland, og opsagde Torbiön Rud besagde Pladz Ucken som ieg dend efter Faredag selv agted at bruge, hvilket med vidnerne beviises, Hvorfor, der min hustrue var Kommen til Uken med voris creature lod Torbiörn Rud den 31 Maij os Stevne og ankyndige Arrest, Altsaa vil ieg Formode, Sagsögeren Torbiörn Rud beviiser sin Sögning Neml: (1) om hd ejer Ukken enten ved Lovl: Kiöb, Arv, eller med hvad forsvarl: adkomst, som Loven byder (2) om hand grundet sin Arrest paa saa lovl: Fundamente, at den kd være Lovgyldig. Begge deele skulle ieg alt Merkelig tvifle om, fordj saa berörte Pladz Ukken er min /: som min hustrue Anne Povelsd^s berettigede Sande Odel /: hvilket ieg med herhos fölgende Documenter, alt endskiönt ieg der til ej pligtig er, tilstrekkelig beviißer, saasom med een committered Fordum Sorenskriver, Nu Sal: Jörgen Hans: Nackskougs Dom Actered 18 Aug: 1691, henseende min hustrue gedagte Anne Povelsdaatter, er afgangne Christopher Goutes: Rud og hs q^{de} Guro Gullichsdaatters, daatter, daatter, item Christen Torbiörns:, Elling Torbiörns: og Guri Torbiörns daatter /: min hustrues Söskinde börn /: deris Skiöde af 14 April 1694, berettiget og ejende Uken Skyldende et Skind, og derfor vil formode Torbiörn Rud iche Kand arrestere mine midler, der hannem er u:vekommende,

ligesom og, ieg, iche med nogen Fornuft penetrerer, hvor cit: Torbiön Rud, kd foregive i sit Stevnemaal, ieg med hannem skulle have Mageskift Uken, som aldrig skal beviises, hverken med ringeste bogstav eller vidnisbiurd, og End meere Sönderligt, at Torbiörn Rud saaleedes vil ventilere det magskifte med Rud og Hielmerud os imellem skeed er, liges: Ucken under dend samme afhandling maatte være forstanden, hvilket (fol. 33b) aldrig er skeed, mindre Skee skal, fordj om hd hid indtil tilforhandlet sig min hustrue og hendes paarörendes Odelsgodz i Rud, som skeed er, af hannem som een Fremed og u:vedkommendes Md, maae hd forlade mig, Jeg iche herefter viidere lader tage mig ved Næßen, og maa forstaae, det yttre sig nu, hvad som haver været forborgen der under, at Torbiörn Rud ej har villed Skrifftl: forfatte og tingliuße Mageskifte breved, Rud og Hielmerud os imellem, og mueligens hand nu selv erbyder sig at giöre Æed, og derved vil imponere mig det samme, hvilket ieg og vel kunde pres-tere, aldrig være skeed med mindste haanderbaand, mens som det iche er lov tilladeligt, i saa maade sin Sag at udföre, og sin Næstes godz til vende, vil ieg formode den proposition falder af sig selv, om Torbiörn Rud ellers dermed sig vil Forlyde. Og endskiöndt, ieg ved 2de Mænd efter loven, som ieg haver spurt Torbiörn Rud skal ville fragaae, betidentl: ladet opsige, den hannem for een tid saa godvillig opdragne Pladz Ucken, mig tilhörende, alligevel hærdes hd og vegrer sig deßen fraflöttelße, Ja med magt og egen Selvraadighed, imod afsigelße, bruger Pladsen og dens tilliggende, hvorfore ieg nödsagelig og u:forgribelig setter i Rette, Torbiön Rud for saadan sin formastenhed bör lide efter Loven, foruden, at som den omtvistede Pladz Ucken beviisl: er min, den fölger mig viidere efterdags u:præjudicerlig, med reparation for u:Retmesßig arrest, og Endelig een billig kost og tæring, hvor om een Retmesßig Dom forventer, hvad sig belanger Huusbiugningen paa Ucken, Torbiörn Rud ilde medhandled og meget u:forsvarlig ladet nedraadne, da refererer ieg mig des lovlige Sögning herefter i tiden -

Jeg forbliver denne ærede Rettis
ydmygste tiener

Tandberg tingstue den 16 aug: 1706

Clemet Hanßen

Viidere Fremlagde hand sin adkomst til Uchen af 14 April 1694 af følgende indhold

Kiendis vi underskrevne Christen Torbiörns: tienende paa Oppegrd og Elling Torbiörns: tienende paa Veeme, Sampt Guro Torbiönsdaatter tienede paa Oppegaard, og med dette vort obne bref vitterl: giör at vi af fri villie og velberaad hue, har solt, Skiödte og afhendt, som og hermed Selger, Skiöder og aldeelis afhender fra os og alle vor Arvinger ald den lod og anpart os i den Pladz (fol. 34a) Ucken belig^{de} i Sognedalen paa Ringerige, arvelig er berettigede, Hvilken Pladz Skylder et Skind Landskyld med böxel og Aasæde, samt ald vor Ret og tilstand i Fieldzmark:en, og det til ærl: og velforstandig md Clemedt Hans: nu boende paa bem^{te} Ukken, Hvilke forskrevne voris anpart i dito Uggen Neml: 2/3de Skind Odels godz, med böxel og Aasæde, tillige med ald vor tilstand i Fieldzmark:en, Forberörte Clemet Hans. hans hustrue, voris Kiere Söskinde barn Anna Poulsd: deris börn og arving^r til Evindel: odel og u:igienkaldel: Ejendom skal have, niude fölge bruge og beholde med ald des Rette tilliggelße, være sig udj Ager, Eng, Skov, mark:, Fiskevand og fægang, fra Fieldz og til Fiære, inden og uden grdz intet undertagendes i Nogen maader af alt det nu tilligger, og af alders tid tilligget haver, og som atterm^{te} Clemet Hans: derfor efter vor egen nöye har betalt os med reede penge Sex og Tredeve Rixdaler Courant, Thj Kiender vi os eller vore arving^r ingen ydermeere lod, deele Ret eller tilstand at have eller være berettiget til eller udj besagde godz eller Mk: i nogen maade, Men det at fölge hannem og hs arving^r af os og vore arving^r u:paa anket og u:paaKiert i alle maade, og giöre sig det saa Nöttig og gavnl: som hd best vil og Kd, Hvortil vi for os og vore arving^r föde og u:föde skal være og blive hs og Arvingers fulde og faste hiemmelsmænd for alle og hvers tiltale som der paa ville eller Kunde tale i nogen maade, og holde han: og Ar-

ving^f af os og Arving^f uden Skade, og i alle maade Skadeslös, til bekræftelse at dette voris Kiøb u:ryggel: og i alle maader u:brödel: holdes og efterkommis Skal, haver vi velviidende sat voris boemk:er eller signeter her neden under, Saa og venl. tilbeden ærlige og Velforstandige Dannemænd Poul Houckedalen og Anders Lundesgaarden dette med os som vidne til vitterl: at underskrive og forseigle, Datum Oppegrden den 14 April Anno 1694 -

Christen Torbiörns:
Eghd

Elling Torbiörns:
med egen hd

bomerke
skreven

Paa Guro Torbiörns daatters veigne efter hendes egen begiering bekræftis dette af os undersk^{ne}

Helge Ellings: Eghd

Gunder Joens: Eghd

Noch til vitterl: efter begiering

Poul Sivers: Egen haand

Anders Helges: Eghd

(fol. 34b) Liudel: Læst og tingl: til almindel: Sageting paa Trögstad tingstue i Nordrehougs Prestegield dend 4de Julij Anno 1695. Test:

Jens Tyges:

Endnu Fremlagde Contra citanten een Dom om Ucken afsagt den 18 Aug: 1691 hvis Slutning er følgende

indfört effter afsigten fol: 37: b:

Embret Gulbrands: tilholdende paa Örpe eje Fremkom for Retten og Fremlagde een pung med 22 Rd^f som hd tilböd Clemet Uggen eller Torbiörn Rud at igiengive for det godz i Uggen som det var udset fore, men der var ingen af parterne, som ville den annamme, sagde at de viste ej noget om saadanne pantepenge -

Dereffer var citanten Torbiön Rud opsettelse i Sagen begierende indtil hand Kunde faae indstevnt sine vidnisbiurd at prove om den imellem hannem og Clemed Uchen passerede contract -

Som citanten beraaber sig paa prov og vidnisbiurd, Kand hannem ej negtis samme til Næste ting at före, til hvilken tid Sagen er optagen, og bör Torbiörn Rud da sin paaberaaberaabende vidne at fremföre, imidlertid ervarter Clemet Hielmerud Sagens udfald.

Og blev da Sagen til det almindel: Sageting den 25 Nov: forflöt og optagen hvor da citanten tillige med contraparten Comparerede for Retten og begierte Sagen da igien at foretagis - producerede een Stevneseddel derved indkaldende eendeel prov at vidne i foranförte Sag som med des paaskrifter melder følgende -

Saas: ieg er geraaden i process med den Dannemand Clemet Hans: Hielmerud ang^{de} een Contract og Mageskifte ieg med hannem har Sluttet om Hielmerud og Uken for 6 aar siden, Neml: at hd skulle til Odel og ejendom niude og beholde dend gaard Hielmerud, Hvorimod ieg Torbiön Rud skulle have Ucken og een liden andeel i (fol. 35a) Rud med 40 Rd i vederlag - Da som samme Contract ej imellem os Skriftl: er passeret, Saas: Clemet Hans: ved adskillige udflugter har opholdet tiden at breved ej er bleven fuldkommet, Thj foraarsagis ieg at söge om prov og Vidmesbyrd som kd sige deris Sandhed om Sagen efterdj Clemet fragaar at hd aldrig har handled med mig om den Pladz Ucken, foregivende at Ucken Kommer iche derved at hand sig den har forbeholden. Som da de Dannemænd Even Torgiers: Skindnæs og Hans Hans:

Haagensrud begge i Krydzhherred boende, Ole Peders: Drolshammer og Halvor Hielmerud, skal have hört af Clemmet Hielmerud selv, at hd har bekiendt for dem at hand med mig har Mage Skifted i Ukken og Hielmerud etc: Thi Stevnis og Varslis Eder forberörte Dannemænd, sampt saa mange ellers denne Stevning vorder forelæst, at möde mig paa Tingstuen Tandberg i Nördrehougs Præsteg: til anstundende Sageting dend 24 Novemb^f der ved æed at forClare hvad Eder om denne handel i guds Sandhed Kd være Vitterligt, Saa Stevnis og Clemet Hielmerud til samme tid og Stæd besagde vidne at anhöre, udebliver iche under Lovens foresigende Bröde, Datum Ruud den 27 Aug^{stj} 1706 -

Torbiörn Nubs: Eghd

Dend 18 September var denne Stevning Lovl: Læst og forkyndt for Even Torgierßen i hans Qvindes paahör, og for Hans Haagensrud, til vitterl: Testerer vi underteignede

Ole Ivers: Green

Erich Truls: Skindnæs

Den 2 Nov: for Halvor Hielmerud tilholdende paa Stövren.

Den 2 November blev denne Stevning Lovl. Liust paa Hielmerud i Clemedt Qvindes paahör, og Ole Drolshammers hans eget paahör, Kaldz vidner

Bodtel Ols: *Thord Veebiörns:* Egenhd

Blev saa fremkaldet Provene.

Hans Hans: Proved ved æed at for 2 aar siden sagde Clemet Hielmerud til hannem, nu har ieg Mageskifted med Torbiörn Rud og hand har gived mig Hielmerud igien for min tilstand i Rud og Uggen til, og 40 Rd^f Laante ieg af Even Skindnæs og lagde i godset med, Enten det var hans Skiemt eller alvor ved hand iche -

(fol. 35b) Halvor Hielmerud beskyldes af Clemed for at være hans Avindsmand hvorforre hand ej til at vidne blef admittered -

Bendt Halvorßen vandt ved æed det samme som Hans Hans:

Ligeleedes var og Ole Drolshammers provning.

Derefter formeente Torbiörn Rud at saas: Clemedt Hielmerud ej vil vedstaae Mageskifted, saa paastaar hand eenhver at vige til sit -

Bendt Stövren proved ved æed at hand, fra det förste Clemet Kom til Hielmerud har hört af hannem at hand vilde flötte til Uggen igien, det samme var og Johannis Qvernevoldens Edlig tilstand -

Derefter blev denne Sag viidere forflöt, og til den 16 December ut supra meldt optagen - og da Producerede Torbiön Rud sin adkomst til Hielmerud saa liudende -

Kiendes Jeg undersk^{ne} Jörgen Laurids: boende paa Hönen i Ulleraalen i Nördrehougs Præsteg: paa Ringerige og gör hermed vitterligt, at ieg med min Kiere hustrue Daarte Trulsdatters villie og samtöcke haver Solt Skiödet og afhendet, som ieg hermed ved dette mit brevs Krafft, aldeelis Selger Skiöder og afhender fra mig, min hustrue voris börn og arving^f, til ærl: og Velforumstig Mand, Torben Nubs: Rud, hans hustrue Helge Ellingsdaatter deris börn og arving^f een min ödegaard Navnl. Hielmerud, belig^{de} i yttre ~~As~~ Sognedalen og skylder aarligen 4 Lispd med böxel, Hvilke Forsk^{ne} ödegaard med underliggende huusmds Pladz og qvernestöe, sampt ald anden deßen Rette tilliggelße være sig i Ag^f og Eng, Skoug og Mark, fiskevand og fægang, og alt andet, ved hvad Navn det er eller Nevnis Kand, intet undertaget i nogen maade, bem^{te} Tor-

ben Nubs:, hans hustrue deris börn og Arving^r herefter fri og frelbel: maa have, niude bruge og beholde til Evindel: odel og Ejendom, og som hand mig derfor haver fornöyed og contentered efter voris forEening, Saa bepligter ieg mig og mine arvinger, til (fol. 36a) Forsk^{ne} 4 lispd i bem^{te} Hielmerud, at være Torben Nubs: og hs arving^{rs} fulde og Faste hiemmelmd, for alle og hver mds tiltale i alle maader, og ders: saa Kunde hende, det ieg ingenlunde vil formode, at bem^{te} ödegrd Hielmerud, blev Torben Nubs: fravunden for min vandhiemmelms bröst Skyld, da bepligter ieg mig og mine arving^r, Sex uger efter deßen ankyndelße, at forskaffe hannem og hs arvinger ligesaa got og velbeleiligt godz i Stæden igien, eller og hans udlagde penge, Des til ydermeere bekræftning, at Saaleedes som forskreved Staar af mig og mine arving^r u:ryggelig holdes Skal, da haver ieg dette med egen haand her neden underskreved og mit Signete hos-trögt, og venl: ombedet ærl: og forstandig mænd, Poul Peders: og Oluf Peders: boende ved Hönefosßen, dette med mig til vitterlighed at underskrive og forseigle, Hönen dend 27 Marti Anno 1700

Jörgen Laurids:
Eghd L S

Efter Begier
Poul Peders: Ole Peders:

Liudel: Læst og tingliust til almindel: Sageting paa Trögstad tingstue i Nordrehougs Præstegield paa Ringerige den 15 November 1700.

Test: Jens Tyges:

Endnu fremlagde hand sin adkomst til et Skippd i Rud af 8 April 1693 af ord og indhold s: efterlæßes -

Kiendes vi underskrevne Helge Berg paa Elling Torbiörns: og Guri Torbiörnsdatters veigne, Christen Torbiörns: paa min egen med Sampt^{le} mine Næste Frenders saa og med min Curatoris og tilsionsmand Helge Bergs Samtöcke, Sampt Poul Oppegaarden paa min daatter Anne Povelsdaatters veigne udj hendes fæstemand Clemedt Hanßens overværelße og med hans villie og tilladelße, og gör hermed vitterligt at vi med ærl: og forstandig Mand Torbiörn Nubs: boende paa Rud her i Sognedalen ere Kommen i Saadan venlig foreening angaaende den omtvistede Halve part, Sal. Christopher Gouteßens Börne börn arveligen tilfalden i bem^{te} Rud som Skylder et halft Skippund tunge og befindes af alders tid iche at have været meere end een aasæde, og for ringe til tvende at nære sig paa, saasom det (fol. 36b) Udj alt iche er, af høyere Skyld end Et Skippund, Da haver vi paa forberörte voris Myndtlingers og egne veigne med fri villie og velberaad hue saavelsom og med deris tilladelße og Samtöcke afstaaed, Solt, Skiödt og afhendt, Saa og med dette voris brefs Kraft Selger, Skiöder, og aldeelis afhender til For gedagte Torbiörn Nubßen og hans arving^r Forskrevne halve part i bem^{te} Rud, beliggende i hans paaboende gaard Rud og Skylder aarl. Et halft Skippund tunge med böxel, Hvilke Forskrevne Halve Skippund Skyld i Forgedagte Rud Meer bem^{te} Torbiörn Nubs: herefter Skal have, niude, bruge og beholde til Evindel: odel og Eiendom med ald des Rette tilliggelße og Herlighed, være sig i ager og Eng, Huußebugning, Skoug og mark:, Fiskevand og fægang, fra Fieldz og til Fiere, intet i nogen maade undertagendes af alt hvis som til forsk^{ne} Halve part i Forn^{te} Rud, nu og altid tilligger og tilligget haver, Hvorfore atterm^{te} Torbiörn Nubs: til Fornöyel: afbetaling har contentered om den mindste Skilling med den mæste som i voris Kiöb Kom, Neml: Et Hundrede og Tredsindstiuge Rd:, Saa vi tacker hannem for god og oprigtig betaling, Kiendes os derfor ingen ydermeere lod, deel eller Rettighed til eller udj forsk^{ne} halve part i Rud i nogen maade, mens den herefter at følge og tilhöre hannem og hs Arving^r u:igienkaldendes i alle maade, som forskreved Staar, Imidlertid tilforpligter vi os, for os og vore Arving^r at fri, frelße, hiemle og fuldkomelⁿ tilstaae hannem og hans arving^r forsk^{ne} halve Skippundz odelsgodz, med ald des rette tilliggende Herlighed for alle og een hvers tiltale som

derpaa med nogen Ret Kunde tale i nogen maade, Saa hd og hs arvinger af os og vore arvinger i alle maade Skal være og blive uden Skade og skadeslös, og om saa skulle hende eller skee at nogen af os paa enten siderne denne voris giorde contract og Oprettede Kiöbebrev skulle Rygge, anche, eller paatale i nogen maade, da er den, eller de, som saadan een Lovl: Contractis brydelße begaaer, hermed tilforbunden at give til sin vederpart, som hand imod bryder, Halvtredsindstiuge Rixdaler i reede penge, og dog alligevel være for obligered at holde forsk^{ne} Kiöb eller contract i alle sine puncter, som (fol. 37a) dend indgaaed er, eller og om noget af Forsk^{ne} godz blev hannem eller hans fra voris eller vore arvingers Vandhiemmels bröst Skyld i fravunden ved Lovl: process, Da bepligter vi os for os og vore at forskaffe hannem og hans lige saa got og beleiligt godz i Stæden igien inden Sex uger efter det os vorder tilkiendegived, At dette Saaleedes af os u:brödel: holdes og efterkommis Skal, haver vi dette med vore Egne hænder, boemerker eller Zigneter Stadfæsted, og venligen ombedet De danne-mænd Gunder Berg og Joen Bierke som ved dette voris Sluttede Kiöb var overværende, med os til vidne og Vitterlighed at forseigle og underskrive, Actum Ruud i Sognedalen dend 8 April anno 1693 -

<i>Christen Torbiörns:</i>	L S	L S	E: T: S:	L S	Paa Guro Torbiönsd ^{ts}
L S	Egenhaand				vegne
<i>Helge Ellings:</i>					<i>Gunder Joens:</i> Eghd
Egen haand					L S
og L S Zignete					
				<i>Gunder Bergs</i>	<i>Poul Ellings:</i> Eghd
				signete L S	
					<i>Joen Bierkis</i> L S signete

Liudel: Læst og tingliust til almindel: Sageting paa Trögstad tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige dend 14 Novembr 1693, udj tilstædeværende Almues paahör

Kiendes *Christian Muller*

Wiidere blev ej af enten parterne indgived eller paastaaed uden alleeniste citanten var Dom i Sagen med omkostnings erstatning begierende, og contra ~~parten~~ Citanten refererede sig til sit Forrige -

herudjnden er Saaleedes For Retten Kiendt og
afsagt

Omendskiöndt Clemet Hielmerud aldeelis fragaar med citanten Torbiön Rud enten Mundtl: eller Skriftl: at have oprettet nogen contract om Uchen, men at samme er udenfor den giorde foreening, som hd sig særdeelis har reservered, Saa dog alligevel Kand Retten iche holde for troligt at Torbiön Rud som sig Hielmerud for gode penge har tilforhandlet, Skulle tage imod een liden anpart Skyldegodz i Rud og 40 Rd^f i Penge for besagde Hielmerud efterdj Hans Hans: Bendt Halvors. og Ole Drolshammer prover ved æed at de af Clemet Hielmerudz mund har hört, at hand har gived Torbiön Rud sin tilstand i Rud samt Uchen (fol. 37b) og Förgetiuge Rixdaler i mellemlagspenge. Da efterdj Citanten pretenderer igien det godz i Hielmerud og Contraparten paastaar at flötte til Ucken, har md eragtet for Ret og billigt at ophæve den imellem parterne forhen Sluttede Foreening saaleedes at Clemmet Hielmerud viger til den Pladz Uggen igien, affordrer sine udlagde 40 Rd^f af Torbiön Rud og niuder landskyld af sin Qvindes tilfaldne anpart i Rud her efter som tilforne, Hvorimod Torbiörn Rud antager sin grd Hielmerud til anstundende vaar til brug og besiddelße efter hans Skiödes formeld.

Anlang^{de} den Skade Og forbedring paa Ager, Eng og biugning Paa baade sider som paaberaabis, da bör saadant först Lovl: besigtigis förend derudjnden noget Kand Kiendes eller Dömmis

og som det befindis at et lidet Stöcke ager er oprödet paa Uchen sampt eendeel af Engen opædt, har mand eragtet samme Skade til 2 Rd^r som Clemmet Hielmerud svarer til Torbiörn Rud inden halv Maanedes forløb efter Loven.

Saaleedes for Retten passeret Testeris med egen haand og Zignete Actum Anno, diebus et Loco ut supra.

beskreven 12 arck

NB vid. Supra fol. 34 -

Da efter tiltale og giensvar, og efterdj af Fremlagde og forhen udj acten indførte documenter, som Oudels adkomster for Fieldsmarken og underliggende incorporerede Pladser, Havig, Uchen, Stabech etc., formaalstider brugt under Redalen, clarligen udfindes, hvorleedes at hans Kongl. Maj^t halve parten ibidm med böxel tilhörig væred, og for rum tid siden under Fordum Borgmæster i Christiania, Hans Eggertzen allernaad^t bleven Solt, Saa Kunde afgangne Gullich Knudßen Redalen ej heller tilEgne sig ald dend nu omtvistende Pladz Ucken, Formedelst ikkun udi samme paa egne og interessenters veigne befantis Lodtagen til dens halvedeel, Hvilcken Pladz hand dog for sin Svoger Sal. Christopher Gouteßen Ruud 1651 den 20 October efter udstedde obligation og (fol. 38a) Pantebrev, imod 22 Rd^r udj alt til brugelighed forpanttet haver, og endog at Sal: Gullich Knudßen Reedalen til dito Fieldz mark: og underliggende incorporerede Pladzer, som een Odelsmand og LodzEjer, halft Ret og Rettighed, alligevel da giöris herom ej nogen gebörlig Forclaring, ved derover oprettede arveskiftebrever eller anden Lovl: beviislighed, hvad hannem og Söskindelaug pro qvota udinden Forsk^{ne} godz arveligen tilfalden var, Hvor efter hans börn og Arvinger med Skifte og deeling, naar hd ved döden afgich sig og Rette Kunde, Mens til dato alle vedkommende imellem, Saa som u:skift vorden bestaaende, Thi Kd. idzige citant Ole Anderßen Redalen ej heller ansees eller eragtis for den Nermeste Lösning mand til bem^{te} Pladz Uchen, henseende hans Sl: Fader Anders Gullichßen Vegager og de 2de brödre Knud og Gulbrand Gullichsöner Nödt deris Arvelodder efter Faderen Gullich Knudßen med Aasædes Ret at reigne udj öfre Reedalen, Söndre Örpen og Havig, som bleven mageskift imod eendeel godz i Hougerud etc: Saa ej nogen fleere Aasæder paa forn^{te} hans Sl: Fader eller Faderbrödres veigne haver at pretendere, og efterdj Sal: Christopher Gouteßen Rudz hustrue Sal: Gurj Gullichsdaatter, Söster til citanten Ole Anderßen Redalens fader Anders Gullichßen Vegager, Först ut supra bem^t, haver med Pante Rettighed erholdet omtvistede Pladz Uchen imod 22 Rd^r, Dernest, Kiöbt fra Sal: Borgemæster Hans Eggertzen Anno 1663 dend 1te Januarij efter Fremlagde Skiöde og Kiöbebrevs Egentl: udviisning, halveparten i Havig, hvor under fölger Fieldz mark:en og tilhörige incorporerede Pladser, Saa Pladsen Uchen vorden roelig og upaataalt, fuldt og brugt, af dennem og arvinger 40 aars tid, hvilket er langt over hævd og Slig tid som i loven ellers om hævd Determineris, og Imidlertid Merkelig Rödet, böget og forbedret Pladsen, at den nu der tilforn, ichun var een Sætervold befindes Skyld paalagt, Hans Kongl: Maj^t aarl: udj Skatterne til forhøyelße, Efter hvilken Leilighed Sees at Sl: Christopher Goutes: Rud og hans hustrue Gurj Gullichsdaatter til bem^{te} omtvistende Pladz Uchen (1) haft Pante Rettighed - 2 OdelsRet for Saa vit Nest Forskrevne Sal: Gurj Gullichsdaatter paa een Sösterlod udj Fieldzmark:en og underliggende incorporede Pladser af bondegodzet arveligen (fol. 38b) Kand tilfalde, (3) Kiöb og ejendoms Ret til den halve andeel, Höst bem^{te} Hans Kongl: May^s forhen tilhörige anpart med böxel sammestedz, Som nu efter Loven tilladelig ansees for deris odel, (4) Rödning og biugnings Ret, 5 Aasæde Ret og Rettighed paa egne og Söstris veigne til öfrige uskifte Pladser, Saas: de 3de hendes brödre alle reede deris bekommed, Nermest berettiget, Thi Kiendes og afsiges for Ret, at Sl: Christopher Goutes: Rud og hs Sl: hustrue Guri Gullichs daatters börne börn, bör fremdeelis fölge til brug og besiddelße, attern^{te} Rödnings böl Uchen Kaldet, Med Samt indeværende Aars Auvel, Korn og foeder, Nyde af citanten Ole Anders: Reedalen i alle maade u:formeent, dog Söskindelaug-

get forbeholden deris anparter derudj saa vidt Lovligen findes tilberettiget, Naar Skift og indlöst vorder at bör Nyde Rettighed af, Belang^{de} den Summa penge Neml: 22 Rd^f som citanten Ole Anderßen Reedalen hos Povel Ellingßen Oppegaarden haver Nederlagt og hand foregiver til Elling Trons: Rishovde skal udj forvaring Levered, Da eragtis billigt, at citanten Ole Anderßen Reedalen bör samme penge igien paa det Stæd som hd dennem fra sig j Dannemændz Nær-værelße optellede Skadeslös som u:formindsket tilstillis, hvor ved hvis viidere I denne Sag af Parterne Stevnt og paastaaed, gandske ophævis, Des til vitterlighed under min egen haand og hos paa trögte Zigneter, Actum Anno, die et Loco ut supra

Jörgen Hans: LS LS LS LS LS LS LS LS LS LS
Nachskov

Kiendes undersk: Anders Ellingßen boende paa Rud i Sognedalen at ieg for den af mig paa indbem^{te} Sag gjorde bekostning og forindskrevne Dombs indlösning, Sampt i Rödnings Ret for det arbeide Joen Ukken paa bem^{te} Pladz anvendt haver, har annammet og oppebaared af Clemmet Hanßen nu boende paa Ukken 20 Rd^f Courant, som hd mig paa sin hustrue og Söskendes veigne betalt og fornöyed haver, for hvilke forskrevne 20 Rdr Jeg hermed vedbörligen qviterer, og venligen ombeder de Dannemænd Torbiörn Rud og Ellig Havig til vitterlighed at forseigle, datum Ucken d: 20 Decembris Anno 1693

LS LS

TING 27. NOVEMBER 1706 PÅ MO I HOLE

(fol. 39a)

Indgangen som fol. 26.

For Retten fremkom den Dannemand Ole Opsal og fordrede Sagen i Rette contra Niels Piockerud, hvilken först udj Retten er gjort anhängig den 16 Julij nest afvig -

Og har hand da ved mundtlig stefning ladet indvarsle erm^{te} Niels Piockerud for hand har beligget hans Stifdaatter Anne Embretsdaatter og Krenket hendis ære -

Som Contraparten ei mödte, aflagde Stefne vidnene, Tosten Bye og Christen Tejen æed at hand til den 16 Julj var loulig indstefnt -

Hvoreffter Sagen ~~med Lørdags foreleg~~ med Cit: consentz til den 13 Aug: blev optagen -

Og begierte da Ole Opsal atter Sagen igien mod bem^{te} Niels Piockerud at foretagis -

Producerede dereffer sit skriftlig forfattede indleg af indhold som efterfølger:

Gud Störcke Retten!

Som ieg paa min Stifdaatter Anne Embretsdaatters vegne, har været foraarsaget til nærværende ting at indstefne Niels Pederßen Piockerud formedelst hand efter gjorde ægteskabs begiering haver aufleret et barn med hende og siden des Krenckelße i ingen haande maade vil betroe nogen ægteskabs i trædende, eller restitution for æris forkleining, thi bedes tienstl. den Retsindig dommere vilde efter lovens anledning bepligte hannem at giöre hende Satisfaction for den beviiste spot, hun som et u:berögtet qvindemenische er tilföjet, der ei kd antagis ringere end som 40 Rd. eller og hand ved ægteskab saadan vil befrie, hvorom een Retmæsßig dom abvartis. Moe den 16 Julj 1706.

Dommeren og Retten
deris ydmyge tiener
Ole Olßen Opsal

Som Contraparten ei mödte, er Sagen videre med Laugdags foreleg til den 27 december ut Supra meld bleven forflöt -

Hvorda Citanten begierte (fol. 39b) almuens tilstand, om hans Stifdaatter forn^t Anne Embretsdaatters forhold. Hvor til de svarede at Anne Embretsdaatter er for andre personer et u:berøgtet mennische, Og tilstod de at Niels Piocherud er af saare ringe Midler -

Fogdens fuldmægtig Mons^f Lars Hansen paastoed at Niels Piockerud vorder tilkiendt at böde sin Lejermaals sægt -

Derefter var Ole Opsal over Contraparten een u:opholdelig Dom med omkostnings erstatning begierende som nu ei heller var tilstede -

Herudinden er saaleedis dömbt og afsagt -

Efterdj det befindes at Niels Piockerud har beligget Anne Embretsdaatter, saa bör hand derfor at böde efter Lovens 6te bogs 13 Capit. 1 art. Belangende den ved Ole Opsal pretenderende hiemmegift for hans Stifdaatters æris Krenckelße, da som det er bekiendt at hand er een fattig Karl af saare ringe midler og lidet bliver ejende naar Kongens sægt for lejermaal hos hannem ved nam vorder udsøgt, da som hun efter Lovens höistbiudende bör niude hiemmegift efter hans formue, kand mand hannem ei videre paalegge end derfor til hende at udgive 4 Rd^f og svare hende processens omkostning med 1 Rd^f inden halv maanets forløb under execution; Skulle Niels Piockerud være sindet at træde i ægteskab med gedagte Anne Embretsdaatter, da niuder hand af hendis Stiffader de udlovede 40 Rd: og befries for at böde for lös lejermaal -

Saal: for Retten passeret testeris med egen haand og Zignete. Actum A^o dibus et Loco ut Supra -

besch: 1 Arck.

TING 16. MARS 1707 PÅ MO I HOLE

(fol. 39b) C M etc: giör vitterligt at Anno 1707 den 16 Marti blev Retten til almindel: Sageting betient paa Moe Tingstue i Hoele Præstegield paa Ringerige oververværende udj Welbaarne h^f Amptmand Gluds Stæd hans Fuldmægtig Mons^f Uldrich Fridrich Wendelboe, Kongl: Maj^{ts} foged Höyagtbar og Velfornemme (fol. 40a) Mand Seig^f Laurs Tönder, Böygde Lensmanden Tosten Johans: Bye, Sampt eftersk^{ne} Lougrettismænd af dito Hoele gield Neml: Johannis Gonnæs, Peder Fröug Hans Skaugmarken, Hendrich Ulleren, Gunder Rud, Johannis Field, Christopher Gonnæs og Claus Hundstad -

For Retten presenterede sig Mons^f Rasmus Peders: Muus som paa Welædle h^f Ober Raadmand Jens Nielßen Lærskougs vegne fordrede eendeel Debitorer i Rette for gield som de til velbem^{te} h^f Ober Raadmand Skyldig -

Hvilchen Sag fuldmegtigen ved Skriftlig Stevnemaal i Retten til sist afvigte Sageting dend 26de November 1706 har gjort anhengig

Stevningens indhod er denne!

Höytærede Kongl: Maj^{ts} Foged

Eftersom efterskrevne Bönder her udj Hoele Præstegield boende Neml: Ole Olßen Stadum, Engebret Leene og Engebret Svarstad iche i Mindelighed har vildet giort afreigning og betalt velædle h^f Raadmand Jens Nielßen Lærskoug hvad eenhver af dennem for indestaende Landskyld og bekommet vare Skyldig findes, saa aarsagis Jeg som fuldmægtig paa velbem^{te} h^f Raad-

mands veigne, efter hans ordre, tienstl: at begiere, at Höyt ærede H^f foged ville befale de lovl: Stevnevidner som ved denne Stevneseddels Lovl: forkyndelße maatte indvarsle forerm^{te} bönder, at möde mig for Retten paa Moe anordnede tingstue her i Hoele Præstegield, först holdende Sageting, som Nest efter denne Stevneseddels lovl: Forkyndelße sat vorder, til Endelig afreigning og at fornemme min paastand og Rettens Kiendelße til formodentl: Skadeslös betalings erholdelße og omkostningers erstattelße, Jeg forbliver

höytærede Kongl: Maj^{ts} h^r fogedz
tienst ærbödige tienere

per ordre
R: Pedersen Muus

Böygde Lensmand Tosten Bye haver med vidne Lovl: at indvarsle erm^{te} Debitorer til den 26 Novembr: förstkommende og samme herpaa beskreven give, Steen dend 27 october 1706 -

Lars Tönder

(fol. 40b) Anno 1706 den 10de November er denne Stevning Lovl: læst og forkyndt for alle anstaaende og indbemelte her i Hoele Præstegield, til vidne er Peder Torkildßen.

Testerer *Tosten Johanßen*

De indstevnte debitorer mötte samptlig for Retten og lovede til vinteren at svare gielden med arbeide, Hvorfore h^f Raadmand som selv tilstæde har bevilget dem til Næste ting opsettelse -

Derefter blev Sagen til denne tid ut supra meldt forflöt og optagen -

Og blev da eenhver af de indstevnte debitorer efter rigtig giort afreigning Skyldig som følger Ole Olsen Stadum 7 Rd 1 ort 12 s. Og Embret Svarstad 8 Rd^f 14 ß - som da vedstod at vere rigtig -

Ole Olßen Stadum efter den nu for Retten gjorde afreigning 7 rd^f 1 ort 12 ß, Embret Leene for 34 Rd^f 2 ort er absent som dog befindes at være lovl: Stevnt, og Engebret Svarstad efter Riktig afreigning 8 Rd^f 14 ß.

Derefter producerede fuldmegtigen i Rette forberörte afreignings seddeler paa Credit og debet og dermed vil beviiße at det er Riktig gield de indstevnte debitorer Krævis for hvis indholder er følgende

Ole Olßen Stadum debet

1702 ved afreigning bleven Skyldig paa Landskylden	3 rd 2 -
1703 Landskyld	9 -
¼ ^{deel} forhøyelße	2 - 1 - 16
Tager 2 ort Skydzfærd 1 rd	1 - 2 -
For 1704 og 1705 aars Landskyld med ¼ ^{deel} forhøyelse effter Loven	<u>25 - 3 - 8</u>
	Er 42 rd 1 ort
her afgaar for 3 ^{de} aaringers odelsskat og Rostieniste aarl: 2 rd 3 ort 12 ß	8 rd 2 - 12
Bliver saa herpaa Skyldig	33 - 2 - 12
Noch for bekommet vare	<u>6 - " - 16</u>
Summa	39 rd 3 ort 4 ß

Paa ovenstaaende 39 rd 3 ort 4 ß haver Ole Olßen Stadum betalt med bordkiörbel 2½ rd, og ved Anders Christenßen 8 rd^f saa og med een seddel af Monsr Klæboe 9 rd, til sammen 19 rd

2 ort, bliver saa til Endelig rest Skyldig En og tiuge Rixdaler een ort og Fire Skilling som ieg paastaar Dom over hannem fore med omkostnings erstattelße, Brag: den 12 Martij 1707

per order *R: Peders: Muus*

(fol. 41a) Viidere haver Ole Ols: Stadum her paa betalt med bordkiörbel 8½ rd^r,

Endelig resten skyldig 11 rd 3 - 4

giöris for Skydzfærd 1 rd, bliver pro rest 10 - 3 - 4

R: Pedersen Muus

Afgaar endnu 3 rdr 1 ort 16 ß, bliver saa 7 rd 1 ort 12 ß

R: Peders: Muus

Engebret Svarstad Debet

Anno 1702 dend 26 Junij bekommet ½ t ^{de} Erter	1 - 1 -
½ t ^{de} byg 1 rd ^r , 1 Setting Salt 18 ß, Er	1 - " - 18
18 Marker flesk	3 -
Penge	1 -
dend 25 April 1703 bekom hand en tönde biug	2 -
4 Marker Liin	1 - 8
dend 20 ^{de} May, 3 kvarter Erter	1 - 3 - 12
½ t ^{de} Malt	1 -
Penge	<u>1 -</u>
Brag næs den 12 Martij 1707	8 - 3 - 14

per order *R: Pederßen Muus*

Den paa efterseddel kiört 18 tyl: boḡ for 3 ort: bliver igien til rest 8 rd " - 14

Wiidere blev ej indgived eller paastaed men fuldmegtigen var een u:opholdelig Dom med omkostnings erstatning begierende -

Herudjnden er saaleedes dömbt og afsagt

Saas: Engebret Svarstad befindes til velædle h^r Raadmand at være pligtig Otte Rixdaler Fior-ten Skilling og Ole Ols: Stadum Siuv Rixdaler een ort Tolv Skilling efter de med dennem nu her for Retten rigtig gjorde afreigninger Alt saa bör de samme deris Debet, med sampt een- hver i processens omkostning En Rixdaler, inden fembten dage at svare og betale under exe- cution efter Loven.

Embret Leene som ej möder foreleggis inden Næste ting at giöre vedbörlig afreigning med velbem^{te} h^r Raadmand hvor efter Sagen igien til samme tid indkommer, og skal da Dom i Sagen afsiges, saa fremt debitoren i mindelighed ej afbetaler -

Saal: for Retten passered. Testeres med egen haand og Zignete Actum Annis, diebus et Loco ut Supra.

beskreven 1 Arck -

TING 14. MARS 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 42b) C M: etc: giör Vitterligt at Anno 1707 dend 14 Martij blev Retten til almindel: Sage-ting betient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige Overværende udj Welbaarne h^r Amptmand og Assistance Raad Poul Gluds Stæd hans fuldmægtig Monsr Uldrich F: V: Kongl: Maj^{ts} Foged Höyagtbar og Velfornemme Mand Seig^r Laurs Tönder, Böyde Lensmanden Peder Rasmußen Raae Samt efterskrevne Laugrettismænd af dito Nördrehougs Præstegield Neml: Niels Hval, Ole Egge Christopher Hielde, Siver Tandberg, Ole Waagaard, Johannis Sörum, Haagen Modalen og Joen Ourdal -

Samptl: Næs bönder af Aadalen Annex fremkom for Retten og efter deris udj Retten produce-rede Skriftl: forfatte Stevneseddel Æskede Haral og Haagen Lindaaßen, Haagen Monßen og Joen Gulbrandsen udj Rette, som de til denne tid haver ladet indstevne formedelst de bruger deris tilböxlede skouge og bemegtiger sig deris Skattelende som af alders tid har ligget til deris brugende gaarde parter paa Næß.

Stevningens indhold er denne!

Saas: vi undersk^{ne} er Höyligen foraarsaget ved Rette at lade indstevne Eder Harald Lindaaßen og hs Sön Haagen Haralds: Samt Haagen Monsen og hans Versön Joen Gulbrands: tilholdende paa NæsEjer, hvad Ret I har til at bemegtige Eder at hugge tömmer udj voris paaboende grds Skoug Sampt meere med SlotteEnger som af arildz tid haver ligget til grden Næs, som vi fat-tige folch som svarer stor Skat og Landskyld er gaarden til stor Skade og fortrenghel paa det at vi Kand ej nyde den Ret som gaarden tilkommer. Saa gives Eder hermed Kald og Warbel at möde mig Nest anstunde Sageting paa Tandberg den 14 Martij Sampt medtager deris böxel-sedler og beviis som I beraaber Eder paa at have til befrielße, hvor til vi vil formode at niude efter Lovens allernaadigste tilhold som eder yderligere forRetten skal forClaris, til samme tid Stevnis Eder Gulbrand Lunde Ole Blagtved og Michel Solem at vidne og frasige Eders rette Sandhed Om iche samme Omtvistende Skouger og SlotteLand haver Ligget under vor paaboende gaard til brugelighed, Lader ingen udeblivelße Skee men ærer Kongens Lov - Næss d: 21 feb: 1707

Gulbrand Nielßen

Gulbrand Ellings:

Anders Laurs:

Ole Ellingßen

Niels Erichßen

Ole Gulbrands:

De indstevnte Mötte for Retten og producerede Haagen Monßen Joen Gulbrandßens böxel-seddel paa omtvistede (fol. 43a) Pladz som han: af velædle og velbiurdige h^r Admiralitetz Raad Gerrard Træschou er böxled og vil hand formode at samme böxelseddel bliver ved sin fulde Valeur, hvis indhold er af efterskrevne bemeld -

Undersk^{ne} Gerrard Træschou Kongl: M^{ts} bestalter Admiralitets Raad vonhaftig udj Christiania Kiendis at som ieg med afgangne Jacob Luth fordum Kongl: Maj^{ts} foged udj Ringerige og Ha^{len} hans arvinger ejer paa min part halfdeelen udj Næs i Aadalen i Ringerigedz fogderie, da som Joen Gulbrandßen ved hans verfaders store arbeid paa mange aar haver opröddet een pladz paa samme Næß Eje og kaldes skal Staabj, hvilkne eragtis god for nu herefter at Kand Skyld 2 Skind, saa bliver bem^{te} Stabij 2 skind hermed forundt udj böxel til Joen Gulbrandsen med ager og Eng som det nu forefindes opröddet imellom Grafaen og Taarsöe Elven udj Lengden, og fölger Torsiö Elven til N--- Mitungen og der i fra til Aasen udj bredden, og det saa lenge at bruge og besidde som hand efter Leilendings pligt aarligen betaler hans Kongl: M^t allernaad^{te} paabudne Skatter, og er sin Landherre troe og Lydig og svarer udj Rette tid efter Loven Landskyld og Rettighed sampt Skougen ej til upligt forhugger eller forhugges lader,

huußene forsvarl: ved lige holder, og holder sig efterretlig hvis Kongl: Lov og forordninger foresiger, til bekræftelse under min egen haand og Zignet. Christiania d: 17 Julij 1706 -

Gerrard Træschow

Liudelⁿ Læst og tingliust til almindelig Sageting paa Tandberg tingstue i Nörderhougs Psteg: paa Ringerige dend 24 Nov: 1706 - Testerer

C: Muller

Citanterne paastod at Haagen Monßen og Joen Gulbrandßen bör hereffter som tilforn at svare dem af Pladsen aarl: 1½ Rdr som sædvanligt væred haver -

Efter tilspørgelse tilstoed Haagen Monßen at have oprøddet den Pladßen hand paaboer af Raae Roed, item at have boed der i 23 aar og Continuerlig svared til Leilendingerne paa Næs aarl: 1½ Rd^f, tilstaar og at den ligger under Næs og för böxelbrevet blev udgived Kaltis det Signæs -

Derefter fremlagde Contraparterne deris Skriftl: forfattede indleg af denne medför -

Höytærede Rettens Administratorer

At efterdj Landherren Welb^f h^f Admiralitetz Raad Træschow iche er tillige Stevnt, vil vi iche heller (**fol. 43b**) Er lovl: at give os i Rette at svare noget til Sagen, dog tienstl: erindris den Höytærede Ret at de udstædde böxelseddeler som paa:anchis er Landz Lov og Kongl: Maj^{ts} Interesser medholdig formedelst vi selv har oprøddet dem af Raae Roed, og iche som Næs Opsidderne paastevner er taget noget af den Eng heller March som de bevilget er, Hvorfore Welbem^{te} Landherre har udsted böxelsedler paa samme Pladser til Matriculens forhøyelse, at iche af Kongens ombudsmænd skulle Skee paatale, dog ieg Harald Lindlia har Höy Öfrighedz tilladelse paa min Pladz, og som iche viides noget i denne Sag kand skee paatale, uden at den interesse som hs Maj^{tt} skal have skulde ydes af samme Pladßer til opsidderne og de som mod omrørte böxelsedlers udstedelse stride, Altsaa efter saadan beskaffenhed ydmygelig formodes Kongl: Maj^{ts} foged herpaa Stæden sig antager Sagen og den for maintenerer saas: det er Höystbem^{te} hans Kongl: Maj^{ts} interesser angaaende, For det öfrige forbliver Rettens be-tienters ydmyge tienere

Actum Tandberg tingstue d: 14 Martj 1707

Harald Pederßen Linaaßen

Haagen Monßen Staabj

Mons^f Hendrich Luth, paa sin Moder Anna Sal: Jacob Luthis vegne som Landherjnde til den halvepart i Næs, indgaf herimod sin Skriftlig protest af 24 Novembr 1706 af fölgende indhold

Imod dette Brev ble protesteret paa Anna Sal: Jacob Lutz saavelsom Opsidderne paa dend gaard Næs i Aadalen kaldet /: deris veigne :/ med paastand og formeening at det er imod Loven, H^f Admiralitets Raad Træschov saaleedes uden sin MedEieris villie, og Leilendinger-nis samtöche bortböxler Herligheden fra den gaard Næs som Leilendingerne der udreeder Kongl: contributioner og Jordrotterne deris Landskyld for, Hvorfor blev protesteret derimod med forhobning h^f Admiralitets Raad maatte behage herudj at lade giöre nogen forandring til at forekomme despit i tiden som Mand Nödig vilde, effters: opsidderne paa bem^{te} grd Næs be-frögter sig ved saadan tyngsler tid efter anden at falde i armod, til med gaarden iche god for viidere skyld end hvis den allereede er paalagt, som om saa var, h^f Admiralitetz Raad da kun-de Lade for sin part skee forhøyelse, mens iche bortleie noget ud af hvis eengang i saa maader er fæsted. Tandberg dend 24 November 1706

Henrich Luth

Liudeligen lest og tingl: til almindel: Sageting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige dend 24 November 1706. Test:

C: Muller

(fol. 44a) Dernest fremlagde Hagen Haraldßen sin Bökelseddel til Lindaaßen af 2 May 1706 Sampt h^f Ad: Raad Træschovs bevilling for hans fader til Pladßen, begge er af indhold som følger

Undersk^{ne} Gerard Træschow Kongl: Maj^{ts} bestalter Admiralitets Raad vonhaftig udj Christiania Kiendes at som ieg med afgangne Jacob Luth fordum Kongl: Maj^{ts} foged udj Ringerige og Hallingdalen hans Arvinger ejer paa min part halfdeelen udj Næs i Aadalen i Ringeriges fogderie under Nördrehougs Præstegield da som Haagen Haraldßen ved hans faders Sampt eget arbeid haver opröddet een pladz i fieldet paa samme Næs Eje og Kaldes skal Lindaaßen, hvilken eragtis god for nu herefter at kand Skylde 2 Skind saa bliver bm^{te} Lindaaßen 2 skind hermed forundt udj Böxel til Haagen Haraldßen med ager og Eng som det nu forefindes opröddet imellem Væstere gildere og store gildere i Synder og Noor, og udj Öster fra Sörum og Strömmens Eje, og indtil fieldz og fiære væster saa vidt det iche er Fosholms Opsiddere Aslach til hinder, og det saa lenge at biuge og besidde som hand Efter Leilendings pligt aarligen betaler hans Kongl Maj^{ts} allernaad^{te} paabudbudne Skatter og er sin Landherre tro og Lydig og svarer udj Rette tid efter Loven Landskyld og Rettighed Sampt Skougen ej til upligt forhugger eller forhugger lader, huußene forsvarl: ved lige holder og holder sig efterretlig hvis Kongl: Lov og forordninger foresiger, til bekræftelße under min egen haand og Zignete Christiania den 2de Maj 1706 -

Gerard Træschow L S

Liudeligen Læst og tingl: til almindel: Sageting paa Tandberg Tingstue i Nördrehougs Præsteg: paa Ringerige den 14 Martij 1707 Testerer

C: Muller

Som det Kongl: RenteCammer mig haver tilskreved at ieg skulle see Supplicanten forhiulpen til den Pladz Linaaßen, saa haver ieg og bragt det der hen at Monsr Træschow derpaa har gived ham bevillings seddel datered Christiania den 13 Martij indeværende aar, hvor ved ieg og skal holde hannem fast, saalenge hd samme iche overtræder. Bragernæs den 14 Martij 1699 -

P: Glud

At Harald Pederßen paa Linaaßen under Næs i Aadalen oprödder een Pladz at hd som een huusmand Kand have (fol. 44b) tilhold paa, opsidderne uden præjudice Samtöcher Jeg, og vil end ogsaa have hannem bevilget aarligen at maae hugge udj min tömmerskoug nogle tylter Saugtömmet at fremdrive som ieg hannem betale Skal, Christiania den 13 Martij 1699 -

Gerard Træschow

Som Harald Peders: Lindelj mig har anvist dette til paategning og observation at den ommelte Pladz i sin tid Kand blive Taxeret og udj Matriculen hans Kongl: Maj^{ts} indtrader til forbedring indfört Saa ville eenhver særlig Næs Opsiddere herudj være hannem behielpelig og forföyelig som ieg og gierne skal beviiße hannem ald Muelig og lovmesßig Assistance, Berg den 4de May 1699 -

Laur's Tönder

Hvorefter hand paastaar at niude Pladßen og det efter dito seddels indhold og beviis.

Derefter producerede Næs besiddere og beboere deris böxleseddeler paa hvor meget een hver bruger og beboer i Sielve gaarden Næs som saaleedes af vedkommende proprietarier og Eiermænd er udstød og bebreved som følger

Anno 1681 d: 22 Junij haver vi undersk^{ne} Stød og fæst Gulbrand Ellingßen, halvparten udj den trediedeel Næs med underlig^{de} Ören etc: som hs fader Elling Haralds: hid indtil brugt, og nu for hannem godvillig opladt, hvilken forskr^{ne} Siettedeel udj heele gaarden Næs med underliggende Ören etc: bem^{te} Gulbrand Ellings: her efter maa niude og bruge som een Leilending, ald den stund hand aarlig i Rette tid betaler og udreeder den af gaarden /: for een Siettepart :/ gaaende Landskyld etc. og er sin Landherre hörig og Lydig, holder gaarden ved god hævd og intet udj bem^{te} grds tilliggende Skouge, hugger eller hugger Lader uden hvis Lougen og hans landherre bevilger, Sampt ellers i andre maader Retter sig efter Landsloven etc, til bekræftelße under voris hænder, Actum Næss ut supra

Lauridz Lauridzsen

Undersk^{ne} Kiendes og gör Vitterligt at have udj förste böxel forundt og bevilget Ole Ellingßen at niude og bruge 1/3 part udj Næs beliggende udj Nördrehougs Præstegield ~~paa Ringerige~~ i Wiger Annex efter (fol. 45a) som samme formedelst Erich Nielßens dödelig afgang er leedig bleven, giörende sig samme 3^{die} part med des tilliggende ejedeeler af ager Eng Skoug og Mark Nöttig og brugelig, saalenge hand forholder sig efter Norgis Lov og Kongl: forordninger saasom det een Leilending Sömmer og bör. Actum Christiania dend 14 Novembris 1694 -

G: Træschow

Liudelig Læst og tingliust til allmindel: Sageting paa Trögstad tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige den 4de Julij 1695 -

Kiendes

Jens Tygeßen

Jacob Luth boende paa Helgeland i Hoele Præstegield paa Ringerige gör vitterligt udj förste böxel at have bevilget og fæst, Saasom ieg og hermed Stæder og fæster til Nærværende Ole Ellingßen Næs halvdeelen af den part udj Næs i Oudalen som hans fader Sal: Elling Næs forhen i brug haft haver, og siden hans Moder som efter beretning samme anpart nu for hannem godvilligen opladt og afstaaed haver, Hvilken min anpart og halvedeel udj forskrevne Næs som forbem^t og hans moder hidtil i brug haft haver, Erm^{te} Ole Ellingßen Strax maa tiltræde, niude bruge og beholde med ald des Rette tilliggelße og det imedens og ald den Stund hand holder gaarden udj god hævd og biugning og Skougen ej til upligt forhugger og Særdelis ingen fure-træer til Mastetræer beqvem at nedfelde, heller i Saugtömmer at ophugge som ellers er den deel ieg for mig af Næßis underliggende og tilhörende Skouge er berettiget. Og hand ellers udreeder de deraf faldende Kongl: Skatter og Rettigheder, Sampt og aarl: i Rette tid svarer mig min tilberettigede Landskyld og Rettighed, er mig som sin Landherre for min andeel hörig og Lydig, og sig ej imod Loven foraavirker, Des til vitterlighed under min egen haand, og effters: nu iche haves ved haanden det forordnede Stempledt papier af N° 19 hvorpaa böxelsedler skrivis, da meddeelis hannem paa dette hvor ved hans Kongl: May^{ts} interesse ej afgaar, hvorföre formodes være lige fuldkommen; og saafremt, om iche maatte passere, da skal dette derpaa naar bekommis kand, fremdeelis gjerne givis. Datum Helgeland den 20 Martij Anno 1695 -

Jacob Luth

Liudelig Læst og tingliust til almindelig Sageting paa Trögstad tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige den 4de Julij 1695. Kiendes

Jens Tygeßen

Derefter blev Sagen til i Morgen den 15 dito til doms optagen -

(fol. 45b) Og blev da ej viidere udj denne Sag imellem disse Stridige parter Neml: Næs bönderne paa den eene som citanter, og de under Næs tilhørende og underliggende huusmænd anden side som contraparter indgived eller paastaaed. Men begge var een u:opholdelig Dom begierende.

Hvorfore da herudjnden er saaleedes dömt og afsagt

Omendskiönt Harald Lindaaßen og Haagen Staabj vil formeene sig Ret til de paastevnte Pladser brug efter de af h^r Admiralitetz Raad Træschou dennem meddeelte og nu producerede böxelseddeler, saa alligevel kand de af Retten ej ansees for gyldige, efter dj de af Sal: Jacob Luths Enche, som i den halve part i gaarden Næs med hannem interesserer, ej ere samtögte og underskrevne, item at de formeener og præjudicerer Leilendingerne paa Næs i deris böxlede gaardeparter, dernest efterdj Lovens 3^{die} bogs 1ste capit: 27 Art: med expresse ord forbiuder ingen Hærlighed uden lejendingens samtöche som til hans fæstede gaard ligget haver hannem at fratagis og endeligen at det er iche tilladt nogen uden Fogden Dommeren og Mænd at legge Skyld paa nogen Pladz. Som da disse huusmænds propositioner strider imod Ret og billighed i det de vil efter een lös angivelße betage bönderne paa Næs den Ret de haver til det dennem efter anviiste böxelsedler berettigede brug i Meer bem^{te} Næs, Alt saa bör de, om de ellers deris beboende Pladser vil vedblive, at svare Leilendingerne paa Næs een billig leje som sædvanligt, og ej i deris tilberettigelße i nogen maade at giöre dennem nogen præjudice eller forfang, særdelis efterdj Landherren Sr Træschou udj sin bevilling seddel betreffende Linaasen af dato 13 Martij 1699 det samtöcker. Hvormed omkostningen paa baade sider ophævis -

Saaleedes for Retten passeret. Testeres med egen hd og Zignete Actum Anno, diebus et Loco ut supra

beskr: 6 arck

TING 26. NOVEMBER 1706 PÅ MO I HOLE

(fol. 55b) Indgangen som fol. 26 men den 26 Novembr.

Monsr Anders Christenßen residerende paa Fröshoug fremstillede sig for Retten og paa höjagtbare og velfornemme Md. Seig^r Christian Klæboes vegne fordrede Sagen i (fol. 56a) Rette mod Harald og Knud Stixrud samt Joen Aasterud, hvilcke hand til denne tid hafde ladet indstefne for hvis gield de hannem skyldige saasom Harald Stixrud for 16 Rd. 1 ort 10 noch efter udleg j Sal: Jacob Luthes Sterfboe 20 Rd. tilsammen 36 Rd 1 ort 10 s, Knud Stixrud for 13 Rd^r 1 ort 8 ß og saa videre som hannem j forbem^{te} Luthes Sterfboe er udlagt nemlig 2 Rd. 8 s. og Joen Aasterud for 14 Rd^r 3 ort 18 ß -

De indstefnte mötte tilstæde undtagen Knud Stixrud paa hans vegne Harald Stixrud det han sögis for gestendig at vere skyldig, og vedstoed gielden at være rigtig, og lovede Harald Stixrud At svare hans debet med tömmer og hvis hand ellers afstæd kd. komme, -

Joen Aasterud beviiste med Sr Klæboes Reigning at have betalt paa den gield hand söges fore 4 Rixdaler, bliver da igien som hand til Sr Klæboe svarer 10 Rd^r 3 ort 18 ß -

Derefter begierte fuldmægtigen dom med omkostnings erstatning -

herudinden er saaleedis dömt og Afsagt,

Forbemelte debitorer ere tilkiendte inden 15ten dage at svare til Seig^r Klæboe hvis de har vedstaaed til hannem pligtig, nemlig Harald Stixrud 36 Rd 1 ort 10 ß, Knud Stixrud 15 Rd^f 1 ort 16 s og Joen Aasterud 10 Rd 3 ort 18 ß samt een hver j omkostning 2 ort, under nam j deris midler efter loven -

Saal: for Retten passeret bekreftis med Egen haand og Zignete, Actum Anno, die et Loco ut supra -

beskreven 1 Arck,

TING 14. MARS 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 58a) Indgangen som fol. 42.b Men Mændene först

For Retten fremkom den Dannemand Ole Peders: Drolshammer og lod for alle liudeligen kundgiöre at Anne Wejen har Pantsat hannem efterschrefne for hvis hun til hannem er Skyldig nemlig Een Röd Kolled Kue for 4 rd^f 1 horned dito for 3 rd^f, 2 hvide Söver 1 Rd - 1 q^{ters} gryde som er spruken for 5 ort, 1 dito for 1 rd^f. Hvilket Anne Wejen som tilstædeværende for Retten gestendiget og vedstoed sig saaleedes i ald Sandhed at forholde hvilchet bemelte Ole Peders: Drolshammer af Retten under vedbörlig bekreftning begierte beskreven.

Saal: passered Testeris med haand og Zigneter Actum A^o die et Loco ut supra

beskreven 1 Arck

TING 9. AUGUST 1707 PÅ BERG I HOLE

(fol. 58a) C M etc: gör vitterligt at Anno 1707 den 9 Aug. blev Retten til opsettelse ting be-tiendt paa Berg tingstue i Hoele Præstegield paa Ringerige udj Kongl: Maj^{ts} Foget Seig^r Laurs Tönders fuldmægtig Mons: Laurs Hansen, böjgde Lensmanden Tosten Johanßen Bye samt efterskrefne Laugrettismænd af dito Hoele gield nemlig Claus Hunstad, Embret Leene, Gun-der Rud Johan Field, Christopher og Johan Gombnæs, Arne ibid. og Knud Pioka deris pre-sence -

For Retten presenterede sig Monsieur Hans Bredahl og paa Kiersten Joensdaatters vegne æskede Sagen igien udj Rette mod Kongl. Mai^{ts} Foget Seig^r Laurs Tönder -

Hvilcken Sag först er giort anhängig udj Retten nest afvigte aars almindelig Sageting den 27 November -

Til hvilchen tid bem^{te} Kirsten Joens daatter ved skriftlig stefning hafde ladet varslet Velbe^{te} Seig^r Tönder for at give skiel og Rigtighed aarsage af hvad (fol. 58b) hand snart j aar og dag har holt hende fengslet etc: Stefningens indhold er denne:

Som ieg imod Lov og ald æqvitet ej Kand fordöje den alt for megen stoere Spot og vanære mig /: som et fremmet mennisk her ved stæden :/ af K^l M. foget Monsr Tönder er tilföjet, i det hand den 3 Julij forgangen aar 1705: lod hendte mig af min Hosbund, ærværdige hr. Hendrich Opdahls tieniste, hvilcken tid ieg med deris Creature laae j Sæter paa Krogskoven, og hiem til sin residerende gaard Steen, hvor hand, uden aldeelis nogen beviislig aarsag, meget u:skyldig, det ieg for Gud og Retten veemodelig beklager Kastet mig udj strengt og haardt fængsel paa hænder og födder, iblandt de der paa gaarden siddende Misdædere og sit Livs forvirkere, hvor ieg forblev til den 24 Maj indeværende aar, da ieg dog Gud være æret aldeelis intet hafde forseet mig imod Loven, ej heller fortörnet fogden, hvorved hannem saadan adfærd mod mig

at öve, kunde anlediges. Da for at nyde satisfaction for saadan tort, som fogden ved denne Selfraadighed har tilföjet mig, aarsagis ieg hermed lovlig at indvarsle Eder Monsr Tönder at möde mig eller fuldmægtig nestkommende ordinarie Sageting den 26 November paa Moe tingstue for stædets Sorenskriver og den siddende Ret udj Rette, der at forklare hvad lovlig og billig adgang I har kundet haft saa u:skyldig at bringe mig i fængsel paa nermeste et ganske aar og dag, hvorfor ieg dog venter I aldrig skal Kunde give nogen vedbörlig skiel og rigtighed, hvilcket des fasteligere andlediger mig at pretendere I bör pleje effer Lovens bydende, dernest indstaae ald min store spot og lidte skade ved det ieg i ald den tid var af min tieniste, og endelig at erstatte denne processis bekostning efter derom videre min udförligere demonstration og fornödne paastand. Til erm^{te} tid og stæd stefnis og de mænd den 3 Julij 1705 paa Krogskovens fördte mig af Sæteren og til fogdens nemlig: Dominicus Post, Svend Giesvold og Iver Svendben at forklare paa hvad fundamente, item efter hvis ordre I saadan Eders reiße anlagde, saaleedis som I det med æed vil behæfte; Og formedelst den gandske böigds almue, saa mange j ald den tid har holt vagt over fangerne paa Steen, saavel som og mig selv, meget vel er bekiendt og mit fængsel vitterlig, hvilcket ieg dog skulle meene fogden, vitlöftighed at bespare, concederer mig, alligevel for een feil stefnis derom at bære vidne diße personer saasom Hans Snecker, Haagen Rud, Fingar paa Bilij, (fol. 59a) Mogens Sörumsbraaten Jörgen Öfrebye, Ole Gulbrandben, Hans Skamarcken, Niels Grötnæs, Jens Hanben Moe og Dominicus Post baade om mit fængsel, saavel som stæderne hvor ieg haver siddet, hvilcke deris tilstand fogden anhörer, om hand agter nödig de skulle forhöris; Og som ieg formoder Retten finder min u:skyldighed og derimod den u:ret mig er overgaaen, da bliver det min tröst fogden vorder saaleedis corrigeret, det hand herefter kand blive erindret paa hvad maade hand rettest og best uden nogen affecter bör bruge Kongens Jern til Justitiens befördring og sit Embedes forsvarlige varetægt - Hoele d. 8 Novembr. 1706.

Kirsten Joensdaatter

Den 11te og 12te November nest afviget er denne stefning for samptlig vedkommende deris boepæl lovlig forkyndt det vidner

Tosten Johanßen

Povel Olßen

Derefter begierte fuldmægtigen Mons: Bredal efterskrefne vidners tilstand at indföris, omendskiöndt fogden selv tilstoed at hand hafde ladet ~~Kirsten~~ Citantinden anholde - hvilcke, efter at Eedens forklaring for dem alle var blefven oplæst, og een hver af proverne formanet at tage deris Salighed i agt, vandt de ved æed som fölger.

Dominicus Post tilstoed at hand i fior i Sæter maaneden efter fogden Sr Laurs Tönders ordre forföjede sig til Præstens Sæter Nordsæter kaldet, som hand kom did, sagde hd til Kirsti Joensdaatter, som da var Præsten Hr. Hendrich Opdals budeie, ieg skal helße Eder fra fogden hand bad I ville være saa god og gaae ned og tale med ham, hun svarede nej, ieg har icke noget der at bestille, jo siger hand, efter böjgde rögte faer I gaae ned og forsvare Eder, hun sagde, Gud skee lov ieg har ej verre giort, ieg gaaer nock med, des bedre er det, sagde hand, saa sagde budejen ieg faaer her til at faae een og pasße creaturene til qvels, ieg gaaer gierne med Eder Karle, derefter fölgede hun dem til Börgen Sæterboe, der bad de om dricke og imeden de drach, gich hun bort og hand fich hende icke at see för natten efter at Svend Giesvold kom med hende til Dominicus, derefter fuldte proved hende til Steen med Iver Giesvold og leve-rede fogden hende, bad sig saa forlov at gaae hjem -

Svend Giesvoldz æedlig tilstand var den samme som Dominicus Postes ord fra ord, untagen at hand förte hende icke til Steen, -

Videre tilstoed Dominicus Post (fol. 59b) At da hand paa Steen hafde faaet sig et Kruus öl, og Kirsti gich ude paa gaarden og da hun fick see jernet daanede hun, hand reiste hende op og spurte hvad hun skade, hun sagde, au, ieg fich saa ont, men hvo som hafde jernet Kand hd ej erindre -

Iver Svendßen prover det samme som Post fra den tid Svend qviterede hende og hand hafde Leveret hende paa Steen, samt alt det öfrige der passerede -

Svend Giesvold gestændigede at som hand var Kommen hiem fra Sæteren Kom Kirsti Joensdaatter een stund efter gaaende forbi hans gaard, som hd. saae hende, gich hd. til hende og spurde hvorföre hun gich fra dem, hun sagde at hun var hos en gjente som skulle stille fæed for hende til qvelß, som hun sagde hun ville gaae til Præstegaarden, sagde hd. du skal fölge til fogden först, dermed fuldte hd og Iver hende til Post, siden gich Post og Iver til fogden med hende -

Mons^f Bredal tilspurte provene om fogden icke gav tilkiende af hvad aarsage eller hvorföre de skulle tilföre ham Præstens budej? Post svarede: Efter böigde rögte, mens viste ei hvad det var -

Ydermeere tilspurte hand Post om de icke har seet hende fængslet som een anden Misdædere saavel i drengestuen som andre stæder og hvor, item om hand icke har baaret noget budskab fra fogden eller hs kieriste til Kirsti Joensdaatter, men hun sad j fængslet? Post svarede at hand har seet hende baade i drengestuen og i et andet lidet huus, som hd. kalder et fangehuus, men ej baaret noget budskab til hende fra nogen -

De andre 2de vidne vedgich at have seet hende fængslet i borgestuen og ej anden stædz -

Haagen Rud, Ole Gulbrandßen, Hans Skamarcken og Niels Grötnæs tilstoed at de hafde giort en 3 a 4 vagter paa Steen, imens budejen sad fængslet med jern paa beenene i borgestuen, saa hende ej anden stædz end der, -

Finger Vigs ejer og Jens Moes ædlig tilstand var at de har seet budejen et par gange med jern paa beenene i borgestuen, om qvellen lagde hun sig i drengestuen, og gich hvor hun vilde med bolten paa beenene,

(fol. 60a) Sr Lars Hanßen paa sin Hosbd. fogdens vegne svarede hertil at som hans hosbond nyelig fra ting reißene i Hallingdalen er hiemkomen og lidet eller intet om dette stefnemaal er bekiendt, saa begierte hand Sagen opsat til neste ting, som man ellers intet har været bekiendt hvor budejen har haft sit tilhold siden hun entvigeade sin arrest, saa faaer man da forfølge den Sögning, for de prætionier derved kd. haves, imidlertid hafde mand ej formodet at hr. Hendrich Opdahl ville befatte sig med slige Sager -

Sr Bredal replicerede at i hvorvel contrapartens paastaaende til opsettelse ei Kand agtis Lovgyldig, vil hd. dog for visse aarsager skyld det denne sinde ej disputere, de öfrige u:tidige excuser agtede hand denne gang ej værd at besvare, for resten seer man at den stackels gl: Præstemd. i sin u:skyldighed, endnu som för ei Kand være fri for deris veßen og mistancke -

Laurs Hanßen sagde at hand til neste böjgdeting vilde beviße at stefningen er udgaaet fra Præstens haand -

Hvorefter Sagen til den 16 Martij indeværende aar blev opsat -

Og protesterede da fuldmægtigen Mons^f Bredahl at som fogden Kirsti Joensdaatter fra sin Hosbond Præstens Sæter saa got som voldeligen har ladet bortföre og uden ringeste beviislig

giort skyld eller aarsage hende paa sin beboende grd Steen fængslig anholdet, hvilket noch-som med de forhen fördte prov er beviist, thi paastaaes fastelig det fogden Seig^f Tönder efter loven pag: 141 art. 6te item pag. 943 art: 9 og 10de bör lide og undgielde, foruden hende for til-föjede Spot og vanære samt u:skyldig paabiudende processis omkostning, som billigst kand eragtis, at være ansvarlig, hvorpaa hand een retmesßig dom var begierende -

Find Larßen paa sin Hosbond fogdens vegne begierte opsettelse i Sagen af aarsage hans principal har overleveret en deel documenter til procurator Derschov, og hd nu ved den Kongl. Oberhof Ret er forhindret, hvilcke hand til Sagen behöver -

Sr Bredal replicerede at i hvorvel mand Sagens lovmæsßige fremgang burde urgere, hvilket og billigst skee kunde, eftersom fogden Sr Tönder icke efter lovens biudende pag: 110 og 111, art: 1: (fol. 60b) Lader fremviise nogen lovgyldig forfald da sagen dog er kommen til den maturitet som sligt nödvendig udkræver, saa dog for sine visse betænckninger skyld consenterede hand opsettelse denne gang til neste ordinarie Sageting -

Den 26 Julij 1707: blev Retten til almindelig Sageting betient paa Berg tingstue -

Hvorda fuldmægtigen Mons^f Bredahl fordrede Sagen atter igien udj Rette og paastoed dom efter forhen gjorde propositioner og i Rette settelse -

Lars Hanßen paa sin Hosbondz vegne fremlagde et indleg af fölgende indhold:

Gud Störcke Retten

Uanseet det lidet eller intet var nödig at svare til den Sag med Kirsten Joensdaatter, som hendes sublime fuldmægtig med adherentes gör sig megen möje til deris fornöjelße og arbejdz videre drift at proceqvare, Saa meere for at giöre Retten des beskaffenhed /: end replicere præsumptioner /: bekiendt er dette kortelig At Kirsten Joensdaatter for det förste er funden tviflsom og hvegende i den Sag med fangen Erich Knudßen og Hr. Hendrich Opdals hustrue, det udviiser hendis provninger udj de derover forfattede actors beskrivelßer, med videre, fornemmelig faldt det hende selv samt naar ieg i Retten ved interrogatoria forsögte at naae reene Sandheden i de ting Sagen med sine tildragelser var betreffende. Men hvor absurde hendis svar derimod har været, lader ieg beroe paa Samvittighedz tilsigende ved længde af tiden, om hun deraf ei allerede skulle föele nogen anstöed, hvilcken post ieg mig endnu reserverer. Det Spargement som gich igiennem böjgden at dito Kirsten Joensdaatter nyelig har været Svanger med videre groveligt efter folckis ald gemeene tale, i særdeelighed fangen Erich Knudßen prima instantia tilstoed at have baaret een giente Svag ind i Kiöckenet, etc: gav mig /: som Kongens foget og Justitien paa dette stæd er betroed /: for det andet ei mindre aarsage, icke allene at undersøge den passage, mens end og forsicke mig Persoenen, fortræd i tide at forekomme, som og den forhen indlöbne casus med bem^{te} Fange Erich Knudßen /: som om hd ej hafde bleven paagreben, neppe kommet her igien, langt mindre selv opdaget den begangne onde gierning /: mig vel saadant maatte erindre: Men besynderlig maatte og den Suspicion Kirsten Joensdaatter sig selv paakostede mig anledige, i det, da ieg med 2de vidne sendte bud efter hende /: for at fornemme hvad hun om dette udraab ville sige, saavel til nermere undersögning at blive tilstæde /: escaperede hun först fra de udsendte af Sæteren, og blev igien funden paa Vejen, hvor hun agtede sig til Præstegaarden; Da hun endelig kom paa Steen faldt hun ned af angst og besvimeede, saa de nerværende maatte Kaste vand paa hende; Tredie da ieg talte til hende (fol. 61a) om hvad der spargeredis, blev hun atter saa altererit at hun neppe Kunde tale og faldt ned igien, saadanne tildragelßer hender sig icke gierne med den som er u:skyldig j nogen sigtelßer af misgierninger; fierde bröd hun sig ud om natten af arresten og sprang til Præstegaarden, hvad hun der maatte confererit, er hun selv best bekiendt, fembte udj nogle folchis paahör i Drengestuen har hun ladet falde diße ord i een halv slummer til

Sidzel Aslesdaatter, Tag dette barn fra mig som ligger saa tungt paa mit bröst og det nogle gange, Siette Een anden giendte som spurde hende, om det var sandt hun ville hængt sig selv op i Hagen ved Præstegaarden, skal hun svaret, det var ei hende men en anden giente samme-stædz, hvem det var maa hun best vide. Foruden dette har man og hørt af nogle oplændinger, hiemnehørende paa det stæd, bemelte Kirsten Joensdaatter er frakommen, her paa Ringerige skal have sagt at Kirsten Joensdaatter var med barn förend hun drog fra oplandet, derom man skulle meene de maatte været nogenleedis underrettet. Efter forbem^{te} Omstændigheder fandt ieg mig necessiteret til mit Embedes precaution og securitet at giöre mig forsickret om hendes Person: at udfaldet kand blive anderleedis end rygget /: hvorom mand ej endnu er egentlig bekiendt :/ er vel for hende, og mig icke misnöjelig, i henseende ieg aldrig önsker nogen Siæl ondt, mens giör de icke, er det for dennem selv verst, og under denne Jurisdiction mit Embede grendser derpaa at urgere, imidlertid saa skal og bör jo endelig hvad som tviflraadigt i saadan tilfelde forfalder, efterforskis som fleere stæder end dette skeer, saasom alle misgierningers opdagning nesten alleene hviler paa een flittig og eftertröckelig undersögning. Excempel paa mand (?) fuldkommen ved fangen Erich Knudßen, som formedelst vedkommendes tilskyndelße længe indeholdte sin bekiendelße - Ders: besagde Kirsten Joensdaatter besværges sig der-over hun undertiden var fængslet, faaer hun tilskrive sig selv aarsagen og icke mig, i henseende af forberörte tilstreckelige omstændigheder og fornemmelig var ej min Lejlighed at löbe om i böjgden at kalde hende tilbage naar hun behagede at aflöbe, for at söge Raad og daad hos andre, og hvad i saa fald giort er, er alt skeed paa hans Kongl. Mai^{ts} vegne efter allerunderdanigste pligt og mit Embedes agtsomhed ut supra meldt, hvilcket ieg formoder paa alle tider og stæder forsvaret sig selv, behöves ei heller fuldmægtigens skiönsomhed og eragtende hvor og naar Kongens jern skal bruges, hvorved hand sin hierne alleene med u:nödige og Capricieuse indbildinger til forvirelße udmatter, saasom ieg baade udj dette saavel hvad videre min function betreffen, vel selv inden hs præscription kand finde mig -

Sluttelig paastaar at Kirsten Joensdaatter for denne anfangne og aldeelis u:nödige process, som efter hendis tilskynders meeningen og plaisir maa være verckstelliget, saaleedis af Retten bliver ræfset og til Rettesat, at hun een anden tid sig bedre betencker samt at erstatte min tidzspilde og u:mage med een tilstræckelig omkostning: Steen den 26 Julij Anno 1707.

L: Tönder

(fol. 61b) Monsr Bredal replicerede at fogdens u:tidige og vit hvegende forebringende sig til befrielse for saa lovstridig et væßen, agtis i ringeste maade ei nödigt at besvare, thi de subtile præsumptioner af hvilke hand sig udj ringeste fundament agter at betiene burde paa een langt Lovformeligere maade været tracteret, skulle ellers udj hans indgivende findis noget reallt maa man det sig til beqvemmere tid og stæd have reservered, refererede sig pro resto til sit forrige -

Som parterne ei videre udj Retten hafde at indgive blev Sagen for tidens korthed skyld optagen til doms til denne tid ut supra meldt -

Og blev da herudinden saaledis dömbt og afsagt.

Mand kand vel icke andet end consentere med fogden Seig^r Tönder at det er hans Embede at eftersöge malfaisanter og efter deris gierninger lade dem afstraffe, men naar man lader gribe een u:skyldig og finder intet strafværdigt hos hannem er det billigt at lade hannem lös og foruden videre andholding stille ham paa fri foed. Kirstj Joensdaatter er for denne Ret icke den mindste crime eller u:gierning overbevist hvormed hun kunde have fortient baand og fængßel, men alleeniste efter et löst spargement og böjgde snack i saa lang tid arresteret, hvorom intet reel enten for eller siden er bleven opdaget, thi anseer vi hende for u:skyldig incarceret og

fogden Seig^r Tönder for den hende paalagde langvarige arrest og tidzspilde med meere at give hende Tie Rixdaler, som inden halv maanedz forlöp bör erleggis under Lovens foresigende -
Saaleedis for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignete. Actum Annis diebus et Loco ut supra -

besk: 5 ark

TING 15. MARS 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 61b) Indgangen som fol. 42: men den 15 Martij:

For Retten presenterede sig den Danemand Peder Setnæs som paa egen og broders Erich Olbens vegne fordrede Jesper Gregerßen Skiörvold i Rette som de til denne tid hafde ladet indstefne for hvis hand dennem paa skuren ved nedre Qvernhuus Saugen ved Hönefosßen, skyldig nemlig 3 Rd 1 ort 8 ß -

(fol. 62a) Producerede een seddel af 14 Julij 1703 under Sr Truls Guttorßen Temtes haand, hvormed hand ville beviiße sin fordring, hvilcken er af fölgende indhold.

Monsieur Jesper Gregersen, Peder Setnæs haver skaaret for Eder paa nedre Qvernehuus Saug for 4 aar siden 4 tiøv og 18 tylter bord, er begierende sin Kost og lön af Eder som hand endnu icke haver faaet, Gud befalet Hönefoß den 14 Julij 1703

*Trugels Guttormsen
Tempte*

Contraparten Jesper Gregersen comparerede for Retten og loved at fornöje Citanten for sin fordring, men Citanten var dom begierende, saasom hand ei, uden Rettens tvang, niuder noget af hannem -

herudinden er saaleedis dömbt og afsagt.

Effterdj Jesper Gregerßen ej Kand fragaae det hand sögis for alt saa bör hand til Citanten og hans broder Erich Olßen at betale denne sögning inden 15 dage 3 Rd. 1 ort 8 ß; skulle Jesper Gregerßen sig inden forskrefne tid ei indfinde med betalingen foraarsager Citanten ophold at hand fornödiges at tage dommen beskreven, saa bör hand at give hannem 1 Rd i omkostning som ligeledis efter forskrefne tid udsögis hos hannem ved Nam efter Loven -

Saaleedis for Retten passeret bekreftis med Egen haand og Zignete. Actum Anno, die et Loco ut supra -

beskreven 1 Arck

TING 17. AUGUST 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 62a) C M et: gör vitterligt at Anno 1707 dend 17 Aug: blev Retten til opsettelße ting be-tient paa Tandberg Tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige Overværende Kongl: Maj^{ts} Foged T: T: Seig: Laurs Tönder Böygde Lensmanden Peder Rasmusen Raae Sampt efterskrevne Laugrettismænd af dito Nördrehougs Præstegield paa Ringerige Neml: Ole Waagaard, Christopher Hielle, Johannis Sörum, Siver Tandberg Joen Ourdal Ole Egge, Niels Hval og Haagen Modalen.

(fol. 62b) For Retten Presenterede sig Andreas Peders: og paa Sr Jens Losßes vegne fordrede den Sag igien udj Rette mod Ole Ringerud for gield hand hannem Skyldig.

Hvilken Sag afvigte Sageting den 29 Julij i Retten er giort anhängig og til samme tid ladet indstevne Ole Ringerud for giæld Neml: 2 rd 1 ort 20 ß som hand hannem pligtig.

Ole Ringerud mötte for Retten og vedstoed gielden belovede samme giæld inden fiorten dage til Citanten oprigtig at svare og begierte opsettelse.

Derefter blev Sagen til denne tid ut supra meldt optagen.

Og som Indstevnte Ole Ringerud som nu ej möder ej efter löfte har fornöyed Citanten sin Retmeslige fordring begierte fuldmegtigen paa sin principals vegne een u:opholdel: Dom med omkostnings erstattelse.

herudinden er saal: dömbt og afsagt

Som Ole Ringerud ej har efterkommet det paa siste ting giorde Löfte med pengenes erleggelse, Alt saa er hand hermed tilfunden til Citanten Sr Jens Loss at svare sin Debet med 2 rd 1 ort 20 s sampt i processens omkostning 1 Rd^r som inden halvmaanedz forløb bör erleggis under execution i hans midler efter Loven Saal: for Retten passered Testeris med egen haand og Zignete. Actum A^o diebus et Loco ut supra -

(fol. 62b)

Indgangen som forrige

Andreas Pederßen Franch som fuldmegtig for Monsieur Jacob Jacobsen Luths vegne presentered sig for Retten og æskede Anders Loe igien udj Rette for giæld hand til hans principal Skyldig -

Hvilken Sag til det almindel. Sageting den 29 Julj sist afviget i Retten först er giort anhängig.

Til hvilken tid Fuldmegtigen paa Velbem^{te} sin (fol. 63a) principal Monsieur Jacob Luths vegne havde ladet indstevne Anders Loe for giæld Neml: 10 Rd^r som han: paa Skiftet efter hans Sal: Fader som det derom oprettede og i Retten producerede Skiftebrev viidere forClarer er tillagt.

Den indstevnte Anders Loe comparerede for Retten og vedstoed at den giæld som hand af Monsr Jacob Luths fuldmegtig Krævis for er Rigtig, beklagede sig at hand iche havde penge at betale Citantens fordring med förend brugt /: som hand har i drift for Citantens Moder Madam Anna Sal: Jacob Luthis :/ blev fremdreved, begierte opsettelse i Sagen om hand imidlertid Kunde formaae hende til at betale pengene som fuldmegtigen bevilgede hannem -

Derefter blev Sagen til denne tid ut supra meldt optagen.

Og som indstevnte Anders Loe nu iche möder ej heller nogen paa hans vegne at svare til Sagen var Fuldmegtigen een u:opholdel: Dom med omkostnings erstattelse saa som det iche er hans principals Leilighed som sig paa fremmede Stæder maae opholde at opbie det brug som hand for citantens Moder i drift haver bliver fremdreven, begierende

Viidere blev ej indgived eller paastaaed
hvorfore herudinden er saaleedes dömbt og afsagt

Saasom Anders Loe afvigte ting har vedstaaed til Monsr Jacob Luth at være Skyldig - Tie Rixdaler saa bör hand samme med een Rixdaler i omkostning inden fembten dage at betale under Nam i hans Midler effer loven -

Saal: for Retten passered Testeris med egen haand og Zignete Actum Anno diebus et Loco ut supra

- in duplo -

besk: 1 ark

TING 17. MARS 1707 PÅ MO I HOLE

(fol. 63a) C M: gör vitterligt at Anno 1707 dend 17 Martij blev Retten til almindel: Sageting betient paa Moe tingstue i Hoele Præsteg: paa Ringerige overværende Kongl: Maj^{ts} foget (fol. 63b) Höyagtbar og Velfornemme Mand Seig: Laurs Tönde, Böygde Lensmanden Tosten Johanßen Bye Sampt eftersk^{ne} Laugrettismænd af dito Hoele giæld nemlig Niels Bye, Hans Skaugmk:en Niels Bierke, Gulbrand Field, Claus Hundstad, Hendrich Ulleren, Peder Leene og Johanis Gombnæs -

For Retten paa ærlig agt og Velforstandige Mand Erich Tandbergs vegne presenterede sig Christian Cretz og fordrede eendeel debitorer her af Præstegieldet i Rette for giæld som de hannem Skyldig -

Hvilken Sag först udj Retten til det almindel: Sageting afvigte aars 27 November er giort anhängis.

Til hvilcken tid hand havde ladet indvarsle eftersk^{ne} got folk for giæld neml: Ole Efien for 1 rd 1 ort 4 β, Peder Leene 4 rd 23 β, Engebret Leene 4 rd 1 ort 4 β, Embret Svarstad 4 rd 2 ort 9 β Peder Ulleren 6 Rd 2 ort 12 β, Hendrich Ulleren 4 rd^r 20 β og Gulbrand Olßen Field 1 Rd^r 8 s:

Derefter blev Sagen formedelst tidens Korthed Skyld til denne tid ut supra melt optagen.

Af de indstevnte mötte tilstæde Peder Leene, Hendrik Ulleren, og paa Gulbrand Nördre Fieldz vegne Tosten Bye som vedstoed gielden, de övrige mötte iche -

Derefter var fuldmegtigen Dom med omkostnings erstattelse begierende -

herudinden er saaleedes dömbt og Afsagt

Saasom de af citanten Erik Tandberg indciterede befindes Lovlig Stevnt og efter rigtig afreigning Skyldig som fölger Neml: Ole Evien 1 rd 1 ort 4 β, Peder Leene 4 rd^r 23 s. Embret Leene 4 rd 1 ort 4 β, Embret Svarstad 4 rd 2 ort 9 β, Peder Ulleren 6 rd: 2 ort 12 β Hendrich Ulleren 4 rd^r 20 β og Gulbran Olßen Field 1 rd 8 β altsaa bör de til citanten bem^{te} Erich Tandberg inden halfmaaneds forløb med 8 β af hver Rixdaler i processens omkostning at svare og betale forberörte deris Debet, eller og at lide Nam efter loven -

Saal: for Retten passered Testeris med egen haand og Zignete Actum Annis, diebus et Loco ut supra

besk: 1 ark

TING 16. AUGUST 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 63b) C M etc: gör vitterligt at Anno 1707 den 16 Aug: blev Retten til opsettelse ting betient paa Tandberg tingstue j Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, overværende Kongl: Maj^{ts} Foget (fol. 64a) T: T: Seig^r Lars Tönders fuldmægtig Monsr Lars Hanßen, Böygdelenmanden Peder Rasmusen Raae, sampt efterskrefne Laugrettismænd af dito Nördrehougs Præstegield nemlig: Ole Vaagr, Christopher Hielde, Johannes Sörum, Siver Tandberg, Joen Ourdal, Ole Egge, Niels Hval og Hogen Modalen -

For Retten præsenterede sig Monsr Lars Hanßen som paa sin principal fogden Seig: Tönders vegne fordrede den Sag igien udj Rette contra Peder Næßjern -

hvilcken Sag först udj Retten er giort anhängig til nestafvigte almindelig Sageting den 28 Julj -

Til hvilcken Kongl: Mai^{ts} Foget Seig^f Tönder hafde ladet indstefne bem^{te} Peder Næsjern for hand med een stöer skal have slaget Christen Tronßen -

hvorpaa hand fremstillede efterskrefne vidne som efter aflagde æd provet som følger:

Mette Hendrich Graskes tilstoed at afvigte 3 Julij mod Qvelden saae hun at Peder Næßjærn slog til Christen Tronßen med een Kiæp, som var een tiære Vaße paa, et slag, videre Clammere hafde de icke tilsammen som hun saae -

Elj Andersdaatters Eedlig udsagn var den selvsamme som forrige provs -

Videre tilstoed Mette Graskes at hun hörte Christen kaldte Peder en ~~Sauv~~ Sauv-spæel og een badstue ragere siden slog hand ham et slag som forbemelt -

Jens Buesund Proved at hand Kom ind til Tron Frogz ejer den 4 Julij sist afviigt og vilde laane een Naver da saae hand at Christen Tronßen var Troten paa haanden, men hvem det hafde giort viste hd. icke, og drengen klagede sig ej noget for hannem og at hand spurte ej heller hvad hand skade.

Peder Næßjærn mötte for Retten og beraabte sig paa et prov udj Sagen nafnlig Christian Pederßen og begierte (fol. 64b) opsettelße udj Sagen til hand kunde faae fört et vidne hvorforre Sagen til denne tid ut supra meldt blev forflöt og optagen.

Og blev da af Peder Næsjern fremstillet for Retten det prov som hand sidst beraabte sig paa nemlig Christian Pederßen som een ung person og ei har været til Gudz bord, vandt uden æd at bem^{te} Peder Nesjern bad ham følge sig hiem, som de kom mod Trons gich Christen og sqvattede vand paa noget lærit som laae paa blægen, da sagde Peder til ham af löjer giv mig en skiorte lærid, saa sprang Christen bort mod sin moder, hun vjste ham ned igien, som hand da kom ned til dennem igien sagde hand til Peder du Sauvspæl og du badstuerager, hvilket hand repeterede nogle gange, saa tog Peder een tiere vaße og slog til ham dermed, derefter sprang Gutten sin Kos -

Embret Froeg vandt ved æd at hand saae Gutten var Troten paa armen og moderen sagde at Peder Næsjern hafde slaget ham -

Hvorefter fogdens fuldmægtig paastoed at Peder Nesjern bör böde for Strafs hug.

Videre blev ei indgivet eller paastaaet, hvorforre herudinden er saaleedis dömbt og afsagt. Om end skiönt Gutten Christen Tronßen ved det hand har overfaldet indstefnte Peder Nesjern med u:tilbörlige skiieldzord har faaet et slaug af een tiære vaße, saa kand mand derforre icke forstaae at hand j denne sag er brödfeldig, efter di Gutten dertil haver givet hannem anledning, og det staaer een hver som angribes frit for at forsvare sig, tilmed har hand ei brugt saadant gevehr som Lovens 6te Bog 7 Capit: 8 art: omformelder, hvorforre hand burde straffis, saa var ej heller Indstefnte Peder Nesjerns intention, saasom hand j begyndelßen skiemtede til drengen at giöre hannem noget ondt, thi frikiendis hand udinden denne Sag for (fol. 65a) At udgiöre nogen bod -

Saaleedis for Retten passeret testeris med Egen haand og Zignete, Actum Anno, diebus et Loco ut supra - beskreven 1 Ark ./.

(fol. 65a)

Indgangen som forrige.

Mons^f Lars Hanßen fremkom for Retten og æskede den Sag igien udj Rette imod Ole Mellingstöen, som udj Retten til det almindelig Sageting den 28 Julij nestafvigte er giort anhängig -

Til hvilcken tid Kongl: Maj^{ts} Foget Seig^r Tönder hafde ladet indstefne bem^{te} Ole Halvorßen Mellingstöen for hand skal have slaget og overfaldet Hendrich Jacobßen Viol -

Fremstillede derpaa Ole Olßen Moe som ved æd proved, at hand med Hendrich og Knud Viol kom med en flode som hörte velædle og velb^{te} hr: Assistance Raad Stockflet til ned efter StoerElven mod Halvor Hengsles Mejs, som strömmen drev bordene ind i Landhængslet, gich floden i stöcker, dermed kom Ole Mellingstöen og hans broder Lars ind til dem paa floden, saa sagde Ole du döve Hendrich ieg skal slaa hovedet dit j stöcker slog saa til ham paa Laaret med sin baadhage et slag saa skaftet gich i stöcker paa top enden, og Hendrich gjorde sit arbeide lige fuldt -

Knud Viols ædlig tilstand var den samme s: forrige provs untagen at hand icke hörte at Ole truede Hendrich at slaae hovedet hans i stöcker -

Contraparten Ole Mellingstöen comparerede for Retten og begierde indfördt at Hendrich Jacobßen sled hengslet paa den eene ende og hug det paa den anden, saa hand hafde stoer u:mage inden hand fich hengslet op igien .

Hendrich Jacobßen replicerede at hand var tvungen til at hugge hengslet, ellers hafde det været hannem u:muelig at berge floden -

(fol. 65b) Derefter blev Sagen med Citantens consens til denne tid ut supra meldt optagen.

Og blev da videre fremstillet efterskrefne prov at vidne udj Sagen -

Christen Nesjerns ædlig tilstand var at som Hendrich Viol kom drivendis med sin bordflode i Elven, raabte hand til ham at hand skulle roe ud fra meißén, men hand roede ind, dermed sled hand meißén oven til, som hand kom inderst (?) j enden hug hand meißén saa den drev ned efter Elven, siden kom Ole efter og vilde redde sit hengsle som fuldte med bordfloden, som Ole hafde reddet een tömmer grime som med det samme var udgaaet af hænxslet, da saae hand at Ole slog Hendrich et slag med enden af baadhagen, siden sögte de at berge rajerne, og kunde proved icke höre hvad de talte til hin anden -

Johannes MoesKastet proved ved æd at som hd. saa at hænxslet drev ned efter Elven tog hand en baad og baadhage drog ud efter de andre og reddede hænxslet, og förde det til Landz med dennem og tilstoed begge provene at bem^{te} Hendrich kunde sicker gaaed hænxslet forbi, der som hd. hafde agtet sig, hvorudover Manden Ole Mellingstöen Kunde været uden skade -

Fuldmægtigen Sr Lars Hanßen formeente at Ole Halvorsen Mellingstöen bör böde for hand voldelig har tilföjet Hendrich Viol hug og slag udj hans Lovlig ærinde og arbeide paa fri strömme, og var dom begierende -

herudinden er saaleedis dömt og afsagt.

Omendskiöndt Ole Mellingstöen har givet Hendrich Viol et slag af sin baadhage fordj hand har revet og hugget hans lovlig lagde hænxsle hvor ved ei alleene hans tömmergrime men end og hænxsle rajerne stoed i fare at drive ud efter Elven saa fremt hand ei hafde faaet hielp til at före det i Land. Saa Kand hand dog derfor ei erkiendis brödfeldig efterdj loven allernaadigst tillader en hver som overfaldis at værge sit godz, hvorfore hand j denne Sag hiemfindis Sagislös -

Saaleedis for Retten passeret, bekræftes med Egen haand og (fol. 66a) Zignete. Actum Anno, die et Loco ut supra -

Besk: 1 Ark.

TING 18. AUGUST 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 73b) Indgangen s: fol. 62 men den 18 Augustij

For Retten presenterede sig Monsr Peder Christians: og fordrede Anne Veien i Rette som hand til afvigte Sageting den 28 Julj havde indstevnt for 16 rd^f hun ham efter een Contract imellem dem skal være passered Skyldig.

(fol. 74a) Dereffter Producerede Citanten een Arrestseddel datered 3 Junij sist afviget hvorefter det befindes at eendeel af hendes ejende Midler til giældens afbetaling allerede skal være se-qvestreret hvilken med sine paaskrifter udj alt saaleedes er meldende -

Kongl: M: foged

Saasom ieg haver mig paataget at svare til velbr: h^f obriste Lieutenant Sibbern hvis landskyld og viidere Anne Olsdaatter Veien til hannem Skyldig er Nembl: 19 rd^f Sampt 26 Rd^f Aabod hun af Sorenskriveren og 6 Mænd er tildömt, gör tillsammans 45 rd, hvoraf först decortoris 29 rd^f imod det hun efter derom Skriftelig gjorde brev afstanden gaarden for mig, for de öv-rige 16 rd^f haver hun mig sat udj forsichring hvis ringe Creatur og boehave hun ejer, og paa det at iche qvinden som samme endnu paa grden haver hos sig det skal bortvende og forkom-me, heller af hendes andre Creditorer borttrippis, efter som samme 16 rd^f er een prioritered giæld, beder ieg allertienstl: at h^f Foged vilde behage at lade samme omrörte midler saa vit til de 16 rd^{is} giæld oplöbe Kand, ved Rettens Assistance bliver vurderit og arrestered til Sagens udgang, umagens forskyld rigtig skal svaris af VelEdle h^f Fogeds aller ydmygste tienere

Hönefoss d: 3 Junij 1707

Peder Christians:

Skulle Anne Olsdaatter Vejen iche Stille Mons^f Peder Christians: tilstrekkel: Caution for de Mentionerte 16 rd^f som skal være i Aabodzfald, Haver Lensmanden Peder Rasmußen paa Ret-tens veigne med de 2de Mænd Ole Vejen og Ole Vee at giöre Lovl: Arrest og beslag paa Anne Vejens Midler for saa vit de ommelte 16 rd^f sig betreffer, same Milder rigtig at opskrive og Vurdere, og derefter hos hendes Neste Naboe forblive, indtil Retten parterne har adskildt, hvilket vedkommende haver at holde sig efterretlig under den Straf Loven foresiger

Steen d: 3 Junij Anno 1707

Udj min hosbonds K M foged Sr Tönders absence

Laurs Hanßen

(fol. 74b)

Ovensk^{ne} dato efter ovenm^{te} befaling, har ieg undersk^{ne} Peder Rasmus: tillige med Ole Vejen og Joen Laurßen ved Hönefoß været hos Anne Olsdaatter paa Vejen og seqvestreret og Vur-derit af hendes Midler for de ovenstaaende 16 rd eftersk^{ne} Specie, 1 röd Kolled Kue 4 rd. 1 Röd dito 3 rd^f 1 hvid Qvie 2 rd 2 ort 1 mindre dito 2 rd^f 1 Soted bledset Hæst gammel 2 rd 2 ort 1 liden Jerngryde 2 ort, 1 tacke 2 ort, 1 roerskab 2 ort, 1 gammel Slagbenk i Stuen 2 ort, gör in allis 16 rd, som til Peder Christians: saa vit er ufdlagt

Testerer

Peder Rasmus:

Peder Rasmus: Ole Veien og Joen Laurßen aflagde for Retten deris æed at dito Anne Wejen er lovl: Stevnt og tilstoed Peder Rasmus: paa hendes vegne at hun ej Kand fragaa gielden -

Og som inciterede Anne Weien ej mötte var Citanten Dom med omkostnings erstatning be-gierende -

Herudinden er saaleedes Dömbt og afsagt

Saasom Anne Wejen iche Kand fragaae at hun jo til citanten er Skyldig de hos hende preten-derende 16 rd^f Alt saa Kand hannem iche forhindres at hand ioe udj de hos hende seqvestre-rede midler ved execution inden halvmaaneds forløb lader giöre sig betalt sampt for 1 rd^f i denne processes omkostning, saa fremt iche nogen noget derudj ved Lovl: pant skulle være berettiget og hvis det skulle tildraget sig da i hendes andre Midler indtil fyldest betaling skeer, at lade giöre sig udleg -

Saal: for Retten passered Testeris med egen haand og Zignete Actum A^o diebus et Loco ut supra besk: 1 ark.

TING 14. MARS 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 74b) C M et: sampt efterskrefne Laugrettismænd af Nördrehougs Præstegield paa Ringe-rige nemlig Niels Hval, Ole Egge, Christopher Hielde, Siver Tandberg, Ole Waagaard, Johan-nes Sörum, Hogen Modalen og Joen Ourdal gör vitterligt at Anno 1707 den 14 Martij blev Retten til almindelig Sageting betient paa Tandberg tingstue i dito Nördrehougs gield, over-værende Welbaarne hr: Amptmand (fol. 75a) Gluds fuldmægtig Monsr Wendelboe, Kongl: Mai^{ts} Foget höiagtbar og Velfornemme Mand Seig^r Laurs Tönder, og böjgde lensmanden Peder Rasmußen Raae, med tingsögende almue fleere.

For Retten fremstillede sig den Dannemand Christopher Heen og begierte een attest af Retten om Ole Samuelsen og Embret Busterudz tilstand og om de var noget ejende til at betale de 17 Rd^f 1 ort 8 ß med som hans Mündling Cathrine Olsdaatter i den u:visße gield er tillagt ~~etter hendis Sal:~~

Hvortil Laugrettet og tilstæde værende Almue svarede at de ere gandske udarmede og har slet intet at vedhæfte -

Derefter var Christopher Heen under Rettens behörige bekræftning et fuldstændigt tingsvidne herover begierende -

Saaleedis for Retten passered, testeris med hænder og Zigneter - Actum Anno die et Loco ut supra - besk: 1 ark.

TING 25. NOVEMBER 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 77a) C M et: gör vitterl: at A^o 1707 den 25 Novemb^r blev Retten til almindel: Sageting betient paa Tandberg Tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, overværende Kongl: Maj^{ts} foged Höjagtbar og Velfornemme md Seig^r Lars Tönder Böyge Lensmanden Peder Rasmus: Raae Sampt eftersk: Laugrettismd Nembl: Ole Waagaard, Johannis Sörum, Amund Honerud, Christopher Hielde, Siver Tandberg, Ole Egge, Niels Hval og Haagen Modalen -

For Retten presenterede sig ærl: og Velforstandige Karl S^f Petter Joens: og paa sin Principal Seig^r Niels Iversen Thyrolms vegne producerede een Skriftlig forfatted Stevneseddel datered den 20 october sist afvig^t hvorudj hand indkalder Levor Sesrud for eendeel Saugtömmer som skal vere hugged i velbem^{te} hans principals prioriterede Skove til Lundesgaarden og det afhent til velædle h^r Raadmd Jens Niels: Lærskoug som iligemaade er citered etc. Stevningens indhold med sine paaskrifter er fölgende

Som ieg efter Lovens Anledning med paafuldte min Skrifftl: begiering til Kongl: M: foged S^r L: Tönder og hs derpaa givne Arrest og forbud er aarsaget at incitere Levor Erichs: Sestrud af Sognedalen at möde mig eller beskichede (fol. 77b) fuldmegtig i Rette paa Tandbergs anordnede tingstue, for at följge samme Arrest efter lovens maade angaaende eendeel Saugtömmers hd til h^f Raadmd Jens Niels: Lærskoug paa Bragnæs haver afhendet, hvilket præjudicerer mig i min handling og den Contract ieg med den Dannemand Erich Anders: Hvegager om Lundesgaardz Skove opret, henseende Samme tömmer som bem^{te} Levor Erichs: Sestrud til besagde h^f Raadmand afhent og er virked af forbem^{te} Skove, Thi Stevnis I Levor Erichßen Sestrud herom at möde mig paa Eders anordnede værneting som efter övrighedens berammelse og denne Stevnings forkyndelse hernæst efter holdendes vorder, Dom og Rettens Kiendelse af Stædetz anordnede Sorenskriver tillige med denne processis bekostning at være undergiven, og paa det denne Sag iche maatte være Ædle h^f Raadmand Jens Niels: Lærskoug u:bekendt, Saa maatte det behage dennem, imod denne citations anvisning at vere overværende, og ellers samme tid udj Retten sin hiemmel for erm^{te} paastevnte tömmer vedkommende at fremviise, Mand venter eenhver af Loven og Retten ej lader nogen udeblivelse under dens bydende, Hejren den 20 october 1707 -

Niels Ivers: Tyrholm

Dend 21 october er denne Stevning læst og forkynt udj Levor Sestrud boepæl og i hans egen paahör til vidnisbiurd Elev Niels: og Joen Knuds:

Denne Stevning haver vi lovl: læst og forkyndt for velædle h^f Raadmand Jens Nielsen Lerschou som den selv haver læst og der af copie levered saa sant hielpe os gud og hs hellige ord til ævig Salighed.

Bragnes den 5 Novembr 1707, det vi hermed Testerer

Claus Knuds: Huus

Thomas Hans:

Derefter fremlagde hand een contract Slutted med Erich Anders: Hvegager den 22 April 1702, item et Skrifftlig forfatted indleg datered Heiren den 24 November 1707 og Endelig een arrest lagt paa det paastevnte tömmer den 16 September hvilke Documenter udj alt saaledes hver for sig er meldende, som fölger

Kiendes Jeg Erich Anders: Hvegager boende udj Krydzherridz Annex udj Sigdals Psteg:, at ieg af Ret vitterl: giæld er Skyldig bleven til Velfornemme Md Seig^r Niels Ivers: Tyrholm med (fol. 78a) Penge som hd mig credited og forstragt haver otte Hundrede Rixdaler Courant Mynt hvilke 800 Rd ieg paa ære tro og love tilforpligter mig og mine arving^r til velbem^{te} Niels Ivers: eller Arvinger at betale udj 2de terminer Neml: ved förstkommende Johannj tider 500 Rd^r og til förstkommende Aprilij Maanedes udgang naar Md Skrivendes vorder 1703, de öfrige 300 Rd dog alt uden nogen rente indtil bem^{te} Terminer ere expirerede, og paa det bem^{te} Niels Jens: for forn^{te} Summa skal være uden skade og Skadeslidelse i alle maader saa haver ieg hannem til forsichring og underpant Stillet min af hannem kiöbte og nu ejende grd Lundesgaarden som Som (!) skylder aarl: Fire Huuder med böxel item Fieldzmark:en saa vit mig er tilhörende og liggende til Sognedalen, Lechnæs i Flaae Annex og grensende til Sognedalen, item det Stöcke Skoug ieg mig af Thore Ivers: Lindelj haver tilforhandlet den 10 April nestleeden og indeværende aar, og som Niels Ivers: og ieg udj voris Kiöb om Lundesgaarden /: hvorpaa ieg har erholdet et lovligt Skiöde :/ ere for accordere, at hvis tömmer som af bem^{te} Lundesgaardens beboere dette aar er huggen forbliver Niels Iverßen tillige med Landskylden til dispensation, og end viidere hannem og Arvinger tilforpligtet efterdags at lade niude alt hvis tömmer som bliver hugget i Lundesgaardz Skoug for den priis som hand giver andre sine landbönder i Sogne-

dalen, Mens hvis tömmer som huggis udj de gaarders Skove som hannem nu er til forsichring stillet og her udj Navngived, skal hand mig betale ligesom hd det af andre fremmede Kand kiöbe til hvilket Kiöb hand og Arvinger ligeledes skal være prioriteret saa lenge Skoverne ere til dog mig forbeholden hvad tömmer af Hougerudz eller de andre Skove uddrivis til Krydzhherred og iche kand komme til Sognedalens vasdrag, ieg det at Selge til hvem mig selv got siunis, og om ieg vorder Sindet nogen tid iche selv af bem^{te} Skove at vil drive og Niels Ivers: eller arvinger derudj vil lade hugge da ieg deraf som Sædvant: at niude den halve partis betaling efter de Vilkor som oven bem^t, Saa er og forafskediget at Lundesgaardens Skov ej skal separeris (fol. 78b) fra andre Niels Iverßens gaarders ejende Skove s: udj forn^{te} Skov med Samejer ere lodtagne, og at vi saaleedes paa begge sider holder den eene den andens arving^f uden skade og Skadeslidelse i alle maader, Des til bekræftning haver ieg Erich Anders: mit Navn med 3de bogstaver undertegnet saas: ieg iche mit Zignete hos mig haver, mens det skal undertröche naar begiæris, og ieg Niels Ivers: min egen haand underskreven og mit Zignete hoströgt, Sampt venl. ombedet Kongl: M: byefoeged paa Bragenæs Peder Pouls: og Mons^f Niels Hans: Tulle Borger og Indvaaner samemstedz dette med os til vitterligh: at underskrive og forseigle Actum Bragernes den 22 April A^o 1702,

N: Ivers: Tyrholm L S

E A S

Erich Anders: Hvegagers navn

Efter Erich Hvegagers egen begier og efter at vi dette tydeligen for hannem oplæst underskriver til vitterlighed

Peder Pouls: L S

Niels Hans: Tulle L S

Paa indbem^{te} Skyldige Capital mig betalt den 26 Aug. 1702 ved S^f Christian Klæboe, reede penge Toe Hundrede Rix^{dr} Courant -

1702 den 9 Octobr betalt reede penge Tre Hundrede Rd^{hr} er tilsammen 500 Rd^f Courant.
Testerer

N: Ivers Tyrholm

Lydel: læst og tingl: Paa Wad Sigdals anordnede tingstue, da Retten til almindel: Sageting blev betient den 26 October A^o 1702 Test:

P: C: Schouberg

Liudelⁿ læst og tingl: til almindel: Sageting paa Trögstad tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige den 4 Julij 1703 Testerer

Christian Muller

Höytærede Rettens betiente

Jeg har været aarsaget at Stevne Levor Erichßen Sesrud for eendeel Saugtömmen hand sig tilforhandlet af dene gaard Lundesgaard Skoug i Sognedalen og samme tömmer igien Solt h^f Raadmand Jens Niels: Lærskaug,

Da omendskiönt Levor Sesrud har faaed erm^{te} tömmer med sin moder /: afgangne Fridrich Lundesgaardens hustrue :/ som hd til ophold haver Indtagen, og foregiver, Kand hand iche fordj iche have viidere eller anden Ret (fol. 79a) til tömmeretz afhendelse med hans Sl: Stifader dito Fridrich Lundesgaard Selv efterdj det saa meget meere er apparentlig, tömmeret findis aaverked Naturel udj Lundesgaardz Marker og Skove, der vel eftertrökkelig meere preserveerer, end ved een a:parte imellemhandling præoccuperer hos fölgende forskrivelse imellem mig og Erich Anders: Hvegager af Krydzhherred Sub dato 22 Aprilis 1702, som derefter til ting er

læst og publicered findes opret, til hvilken forskrivelßes ord og indhold, angaaende min beret-
 tigelße til tömmer Kiöbet udj den Sag og punctuellement mig refererer, det h^f Raadmand muel-
 ligens vil indberette at have bekommet tömmeret ved udleg hos Levor Sesorud, og hvilked er
 skeed efter bundens egen erbydelße, dog uden execution i hs boe kand ieg vente medbringer
 ej viidere prærogatio end som bem^{te} hr: Raadmand faar sine penge efter tömmeretz værdje og
 Markedzgang at reigne, hvormed hand da billigst bör være fornöyed, Saas: ieg for dito tömmer
 vil betale h^f Raadmand efter des befindende Bonitet som sædvanligt, Hvorfor ieg er responsa-
 bel, mens i öfrige om pretenderis noget aldeelis intet viidere, Af saadanne forberörte Skiel og
 denne Sags medförende egentl: beskaffenhed vil ieg formode og paastaae denne respective Ret
 ej alleene tilkiender mig tömmeret med prioritetz Rett til des Kiöb imod betaling at niude,
 mens end og ved samme Dom foreholder besagde Levor Sesorud til egen efterrettlighed og an-
 dres paasiun at entholde sig fra mine berettigede Skove saa ieg i fremtiden for viidere Mollest
 Kand være befrediget og i övrige Levor Sesorud at svare for i bragte process een tilstreckel: om-
 kostning, hvor om ieg een Retmesßig Dom er forventende med forblivende Rettens

tiensfærdigste tiener

Paa min principal Sr Niels

Ivers: Tyrholms vegne per ordre

Peter Joenßen

Heiren d: 24 Novebr 1707

Kongl: Maj^{ts} foged

höytærede Seig^r Lauridz Tönder

(fol. 79b) Mig er forebragt at Levor Sesorud i Sognedalen skal have overdraget til h^f Raadmand
 Seig^r Jens Nielßen Lærskoug eendeel Saugtömmen hvilket hd iche af sin paaboende gaard Ses-
 rudskoug haver frembrot, Mens bekommet hos sin Moder fra Lundesgaardz Marken, til hvil-
 ken Skoug og tömmerkiöb ieg ellers er prioritered, hvorfor ieg iche befatter hvorleedes Levor
 Sesorud Kand Selge det tömmer til andre end mig, efterdj baade hand og eenhver paa Stæden
 ej mangler underretning om min berettigelse i saa maade. Og som ieg formeener at mesten-
 deelen af samme tömmer, hvorpaa min hulöxe forhen er sat og nu findes, skal være kommen
 paa Hejrens hengsle, saavelsom paa Saugvelten aarsagis ieg derpaa at lade giöre Lovens for-
 bud og arrest, beder derfor tjenstligt Kongl: M: foged paa Retten og Embedes vegne her paa-
 tegned ville befale 2de Lougfaste mænd efter denne min begier, og for mit ansvar, at liuße Lovl:
 Arrest og beslaug paa ermelte tömmer hvor det forefindes i Heiren, item samme at forkynde
 Hans Christens: /: h^f Raadmand Lærskougs tiener :/ at det forbliver urört beliggende indtil
 Endel: Dom og Rettens Kiendelße derom kd erholdes, som til Neste almindel: ting skee skal,
 Jeg forventer vedbörlig Assistance, Sampt hvad forrettis mig her paa meddeelis beskreven,
 imod at blive

Kongl: Maj^{ts} fogeds dienst ærbödig tiener

Udj min principal Seig^r Niels Ivers: Tyrholms absence
 efter befal og ordre

Peter Joenßen

Efter Seig^r Niels Ivers: Tyrholms begiering og eget ansvar befales paa Rettens vegne Lens-
 manden udj Nordrehougs Præstegield Peder Rasmus: Raae tillige de 2de Dannemænd Ole Vee
 og Jörgen Oppen at de efter anviisning rigtig opteller ald det omtvistede Saugtömmen som er
 hugged og fremdreved af Lundesgaard Skoven og nu beliggende ved Hejren Saugvelter eller
 landhengsler og h^f Raadmand Lærskoug sig tilforhandlet af Levor Sesorud det herpaa rigtig be-
 skrive af hvad sort, saas: furu og gran sampt maal og undermaal, derefter Liuße Lovl: arrest
 og forbud, at det ej rippis eller bortföris, hvor det nu antreffis, förend Dom og rettens Kiendel-
 ße er falden, og det under de Strafböder lovmend loven end tilpligter. Imidlertid ankyndiges
 dette for h^f Raadmand Lærskougs tiener Hans Christens: der har opagt ved bruget at hand her-

udj kd vide at holde sig efterretlig, Steen den 12 Sept A^o (fol. 80a) A^o 1707 Udj min principal fogden Seig^r Tönders absence

Lars Hanßen

A^o 1707 den 16 September var ieg undersk^{ne} Peder Rasmus: tillige med 2de Lougfaste mænd
Neml: Jörgen Oppen og Michel Vexßal efter ovenm^{te} befaling ved Hejren og aflæbe og for-
kynt indbem^{te} Arrest og forbud for Velædle h^r Raadmand Jens Niels: Lærskougs Saugtiener
Hans Christens: ved Hejren saaleedes at hand holder sig samme forbud og arrest efterretlig at
intet af det paatvistede Saugtømmer som allerede er udkommen til Heiren eller nu herefter af
det som er underveis i Elven udkommer vorder rabet (?) eller borttrippit förend Sagens uddrag
som til nu anstundende og förstkommende Sageting skal vorde anhängig, dette saaleedes at
være forrettet bekrefter vi med voris hænder og Zignete actum ut supra

Peder Rasmus:

LS LS LS

Den 21 october er denne Stevning læst og forkynt for Levor Sesrudz bopæl i hans egen paa-
hör til vidne

Joen Knuds: Tangen

Elev Niels:

Levor Sesrud mötte for Retten og sagde hertil at den i Retten producerede contract er passeret
imellem Sr Tyrholm og Erich Hvegager, hvorföre den er Lundesgaardz besiddere uvedkom-
mende og hannem meget mindre efterdj hd veed ej af nogen foreening om Lundisgrds Skove
og hvis tömmer h^r Raadmand er udlagt har hs moder med viidere hannem overdraget, som sig
hos hannem til livs ophold har indgived og tilstoed Levor Sesrud efter h^r Raadmands fuldmeg-
tig Monsr Rasmus Musis tilspörgelße at hand bekom af sin Moder som var hugged i Lundes-
gaardens Skove 40 tyl: tömmer hvor iblant var 28 tyl: got furu tömmer 2 tylter dögtig gran-
tömmer og resten af furu undermaal.

Viidere proponerede dito Muus nu at have beviist tilstreichelig hiemmel for de 40 tyl: tömmer
og som Seig^r Tyrholm paa saa löße fundamenten som hand nu her i Retten har ladet producere,
har fordristed sig til at lade samme h^r Raadmandz tömmer arrestere, saa paastoed hand at det
bliver ham tilfunden til Nöttiggiörelße fri for paalagde arrest og Seig^r Tyrholm tilfunden at
(fol. 80b) refundere skadeslidelße for u:tilbörlig ophold som hr Raadmand derved er tilföyed,
saa og at indstaae denne Processis omkostning alt efter Rettens Skiönsomhed, hvorum hand
een uopholdelig og forsvarl: Dom ervartede -

Dernest begierte Peter Joens: til Næste ting opsettelse beraabende sig paa een beskichelße til
h^r Raadmand med meere hd til sin Sags forsvar behöver at indgive.

Monsr Muus derimod protesterede at hand ville formode at Retten vel udfinder at forestaaende
Sr Niels Iverßens tieneris forebringende ichun sigter hen til ophold og udflugter som hd ville
formode at Retten i saa Clar Sag ej bifalder eller tilstæder nogen opsettelse, men vil vente
Dom uden Lengere ophold.

Derefter blev Sagen til i Morgen den 26 dito til Doms optagen.

TING 26. NOVEMBER 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 80b) Og er da udinden denne Sag imellem Seig^r Tyrholm og h^r Raadmand Lærskoug saa-
leedes forefunden og afsagt -

Efterdj Seig^r Niels Iverßen Tyrholm i det udj Retten indgivne indleg paastaer Dom i Sagen, h^r Raadmds fuldmegtig pretenderer og det samme saasom Seig: Thyholms tienere Peter Joen-ßen iche beviißer sig med nogen fuldmagt, til at begiere opsettelse at være forsiuned, alt saa har Mand iche kundet negte begge parterne Dom hvorfore saaleedes er forefunden at Seig: Tyrholm fembten dage efter denne Doms anviisning svarer Welædle h^r Raadmd Lærskoug med contant den restance hand hos Levor Sesrud har at fordre, hvis det ej skulle vorde efterkommet da h^r Raadmand at giöre sig det til hannem af Levor Sesrud overdragne og ellers udj giæld udlagde tömmer saa Nöttig som hd best siunis, efterdj den i Rettelagde contract Slutted imellem Seig^r Tyrholm og Erich Hvegager ej er denne Sag noget vedkommende og i særdelighed er det omtvistede tömmer efter Kongl: Maj^{ts} foged Seig: Tönders tilstaaelse h^r Raadmand for sin Kraf og fordring (fol. 81a) udlagt, hvilken forretning her efter Loven ej bör paakiendes -

Saaleedes for Retten passeret Testeris med egen haand og Zignete Actum A^o diebus et Loco ut supra -

beskr. 5 ark in duplo

TING 16. DESEMBER 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 81a) C M etc: giör vitterligt at Anno 1707 den 16de Decembr: blev Retten til opsettelse ting betient paa Tandberg Tingstue j Nördrehougs Præstegiæld paa Ringerige, overværende Kongl: Mai^{ts} Foget höiagtbar og velfornemme Mand Seig^r Laurs Tönders tiener Find Laurßen, Böjgde Lensmanden Peder Rasmußen Raae sampt efterskrefne Laugrettismænd Nemlig Ole Waagaard, Hogen Modalen, Johannes Sörum, Peder Ekornrud, Ole Egge, Niels Hval, Siver Tandberg og Amund Honerud -

For Retten fremkom den Dannemand Hans Gullerud og fordrede Peder Christianßen og Sigri Broten udj Retten som hand til nest afvigte Sageting den 25 November hafde ladet indstefne for 3de aars leje af en Kircke Kue fra 1701 til 1704 som Sigri Broten hannem skal være pligtig -

Peder Christianßen mötte tilstæde for Retten og paa Sigri Brotens vegne svarede til stefnemaallet at Hans Gullerud bör være fornöiet med det udlæg som var giort paa skiftet i 1½ Koß tyreved, paa egne vegne sagde hand sig intet noget hertil at have at svare -

Citanten herimod foregav at den til gielden udlagde tyreved er mesten deel opbrændt, hvorfore hand formeener at de indstefnte bör betale hans Sögning med 3 ort saasom det er bestaaed godz -

Peder Christianßen dernest erböd sig, at om der fattis noget paa veden da paa Enckens vegne at fyllestgiöre hvis som der paa manquerer -

(fol. 81b) Derefter paastoed Citanten Dom med omkostnings erstatning -

Herudinden er saalunde dömbt og Afsagt.

Som Loven icke forpligter nogen Creditor at tage noget lösöres udlæg paa Skifte naar som heldst hand vil lade sin Giæld hos arvingerne blive bestaaende, Da efterdj Citanten har betroet indstefnte Sigri Broten det hannem efter hendis Sal: Mand paa Skiftet tillagde tyreved, Alt saa bör hun inden 15 dage efter denne Doms forkyndelse at svare Citanten i Kircke Kue Leje Trei ort og i omkostning Toe ort under adferd i hindis midler efter Loven, hvorimod den paa Skiftet udlagde tyre ved bliver hende tilhörende -

Saaleedis for Retten passeret, bekræftes med Egen haand og Zignete. Aum Anno, die et Loco ut supra.

beskreven 1 arck slet papier -

TING 9. AUGUST 1707 PÅ BERG I HOLE

(fol. 81b) Indgangen som fol. 58 den 9 Aug: 1707:

Monsr Anders Christensen presenterede sig for Retten og paa Seig^r Jens Tygeßens vegne producerede een skriftlig forfattede stefneseddel over een deel hans debitorer her i Sognet, hvorved de indkaldis for Retten til at lide dom for det de hannem skal være pligtige hvilken Sag fra sidste ting den 26de Julj nestafvigti til denne tid er bleven optagen.

Stefningens indhold er følgende

Herved lader ieg underskrefne Kald og varbel give, at möde mig eller min fuldmægtig udj Rette til förste almindelige Sageting som i Hoele Præstegield holdendis vorder efter denne Stefning Lovlig forkyndelße, disße efterskrefne til at lide vurderings dom for hvis de til mig saavels: til Bönsnæs Kircke er skyldig, nemlig Johannes Svendßen Field, Knud Börgeßen Field, Johannes Christenßen og Ole Nördre Gombnæs, Peder Torcheldßen nu paa Svarstad ~~samt Sal: Söfren Hurums efterladte Enke~~. Ladendis samptlig ingen udeblivelße under Lovens foresigende. Actum Bönsnes den 8 Julj A^o 1707.

Jens Tygeßen

A^o 1707 den 9 Julj er denne varbel læst og lovlig forkyndt for alle de derudj indfördte, til vidne bekræfter vj

Ole Erichßen

Halvor Rasmußen

(fol. 82a) Halvor Rasmußen og Ole Erichßen aflagde æed at indbem^{te} Er lovligen stefnte og som en deel af de Citerede ei möder er Sagen Opsat til den 9 Aug: og de udeblivende til samme tid laugdag forelagt. Tingstuen Berg den 26 Julij 1707.

C: Muller

Af de indstefnte mötte efterskrefne tilstæde for Retten nemlig

Johannes Field beviiste med een seddel hannem meddeelt af Citant: den 9 Aug: 1707 at have betalt paa de 5 Rd 1 ort 19 s hand sögis fore 2 Rd, bliver igien 3 Rd 1 ort 19 s, Seddelen er af efterskrevne bemeld.

A^o 1707 den 9 Augustj haver Johannes Svendßen Field betalt til mig paa sin gield som hd til mig skyldig penge Toe Rixd: Actum Bönsnes ut supra

Jens Tygeßen

Knud Field beviste ligeleedis med een seddel udstæd af Seig: Tygesen den 8 aug: indeværende aar at have betalt paa de 13 Rd 3 ort 12 s hand krævis for - 4 Rd 3 ort 18 ß, hvilken er saaleedis forfattet

Knud Börgeßen Field befindes efter afreigning i dag at have siden der seeniste gich dom over hannem for min fordring med arbeide betalt til fire Rixdaler 1 ort 18 ß, og paa Kirckens fordring opfört Et las tagsteen fra Bragnes for En halv Rixdaler hvilcket alt hannem saaleedis gotgiöres, Bönsnes den 8 aug: 1707

Jens Tygeßen

Bliver saa Knud Fieldz debet 8 Rd^r 3 ort 18 β - Johannes Gomnes nægtede aldeelis at være skyldig 1 Rd 12 s som hand sögis for, og skulle reste for 3^{die} aars taget for 1700, hvorpaa hand erböd sig at aflægge sin æed, Ole Gombnes tiltales for 4 aars Landskyld af 1½ fiering bygmalt hand rester med til Bönsnes Kircke, paa hans vegne mötte ingen tilstæde at svare til Sagen, Peder Torchildßen Sögis for 6 Rd^r hand Citanten (**fol. 82b**) Efter hans udgifne forpligt skyldig som melder følgende:

Anno 1704 den 15 december udj M: Anders Christenßens og Guttorm Hougorns overværelße og formedelst hans og deris forbön haver ieg af forskrefne min Egen fordring de 13 Rd 16 β efterladt Peder Torchildßen 7 Rd 16 β, og paa de öfrige 6 Rd haver ieg givet hannem dag til Michaeli 1705. Saa belover ieg Peder Torchildßen at ieg samme 6 Rd^r til samme form^{te} tid rigtig og fornöielig skal svare og betale, saa og at holde Bönsnæs Kircke skadeslös for dens Krav og hidtil forfaldne 11 aars leje. Til bekræftelße under min haand og forn^{te} 2de dannemænd til vitterlighed -

Peder Torchildßen

Anders Christens:

Guttorm Gunders:

Dette at være et rigtig udtog af min bog pag: 125 testerer Bönsnes den 22 Julj 1707.

Jens Tygeßen

Videre er Peder Torcheldßen skyldig til Bönsnes Kircke Kue leje 3 Rd 1 ort, Er tilsammen 9 Rd 1 ort, herpaa foregiver Peder Torckelßen at have opkiört fra Bragnes Et læß Tagsteen til Kircken for 3 ort og slaget en dag, 12 β, hvilket fuldmægtigen bevilgede at maatte blive fra hans debet afdragen, bliver igien 8 Rd^r 1 ort 12 β - tilstoed og at have Kircke Kuen j sin værge, til hvilcken hand belovede at svare -

Johannes Gombnis berettet videre at hand icke har taget Svarstad i fæste, men var kun hiemme hos sin <vær>Moder som en dreng i Gaarden, og at ~~hans Moder~~ hun forlængst hafde betalt hvis hun til Sr Tygesen skyldig -

Derefter paastoed Citantens fuldmægtig Monsr Anders Christensen dom med rente og Omkostnings erstatning -

Widere blev ei indgivet eller paastaet, hvorföre herudinden er saaleedis dömbt og afsagt - (**fol. 83a**) Saasom efterskrefne Dannemænd befindes til Sr Jens Tygesen at være rigtig giæld skyldig nemlig Johannes Field 3 Rd 1 ort 19 s, Knud Field 8 Rd 3 ort 18 β, Peder Torchelßen 8 Rd 1 ort 12 s, alt saa ere de hermed tilfunden inden halv maanedz forlöp i Rente og Omkostning at svare af hver Rixd. 12 s, under execution efter loven. Saa er Ole Gombnæs tilkiendt til Sr Tygeßen paa Bönsnes Kirckes vegne at svare de resterende 4 aars rente af 1½ f: tunge i Nordre Gombnæs og det efter de om Landskylden aarlig udgangne Taxter med omkostnings refusion 1 Rd: under den straf og inden den tid overskrevet staaer. Og som Johannes Gombnæs foregiver ei at have haft gaarden Svarstad i böxel beretter ellers at hans Sal: værmoder har betalt alt hvis hun af gaarden som hun hafde i fæste var skyldig, alt saa vil samptlig hendis arvinger sögis for hvis i 3^{die} tage Restes -

Saaleedis for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignete. Actuz A^o die et Loco ut Supra -

besk: 2 ark

TING 29. NOVEMBER 1707 PÅ BERG I HOLE

(fol. 83a) C M etc: gör vitterligt at Anno 1707 den 29de Novembr: blev Retten til almindelig Sageting betient paa Berg tingstue i Hoele Præstegield paa Ringerige, overværende Kongl: Majts: Foget Höiagtbar og Velfornemme mand Seig^r Laurs Tönder, Böigde Lensmanden Tosten Johanßen Bye sampt efterskrefne Laugrettismænd af dito Hoele gield nemlig Claus Hunstad, Johan, og Gulbrand Field, Gunder Rud, Knud Piocken, Embret Leene, Johannes Gombnes og Peder Piockerud.

For Retten fremstillede sig den Dannemand Ole Pederßen Börgen og fordrede igien udj Rette contra Halvor Sörum angaaende odels Retten til Sörum etc. hvilcken hand först udj (fol. 83b) Retten til det almindelig Sageting den 17 Martij nestafvigt har gjort anhängig -

~~Til hvilcken tid Ole og Harald Pederßønner hafde ladet ved skriftlig varbel indstefne dito Halvor Sörum for 3 aars Landskyld af 8 Settinger godz i Sörum dennem er tilhörende item at entvige den halve part i Sörum etc: og da producerer hand efterfølgende Stefning~~

Hilßen med Gud!

Saasom Halvor Jenßen Sörum ej udj mindelighed vil betale til os samptlig Sal: Peder Sörums förste Kuld börn den Landskyld os tilkommer af otte Settinger godz hand bruger meere end hans hustrue med sine börn er tillodnet. Alt saa er vj nödvendig aarsaget ved nærværende tvende vidne at lade indstefne Eder bem^{te} Halvor Jenßen Sörum at möde os j Rette paa Moe anordnede tingstue försthöldende Sageting den 16 Martij hvor vj da vil paastaae at I af Dommeren vorder tilkiendt at betale os Landskylden af ovenbem^{te} 8 Settinger fra trej aar saa og omkostnings erstatning. Til samme tid og stæd Kald og varbel gives Eder og at möde os udj Rette ovenm^{te} 16 Martij, videre at være Rettens Kiendelße undergivet til at entvige Eders brugende Halvepart udj Sörum til fardag, som I tilforn Lovligen er frasagt, Widere voris paa-stand skal Eder nermere for Retten vorder tilkiendegivet og paastaaet; hvorföre I möder forfaldelös under Lougens foresigende, Datum Sörum den 26 februarij Anno 1707:

Paa egne og samtlige Medarvingers vegne
Ole Pederßen *Harald Pederßen*
Sörum *Sörum*

Den 28 februarj er denne varsbelseddel læst,

Derefter fremlagde Monsr Bredahl paa Citanternis vegne et Skiftebrev efter deris Sal: fader datered 28 december 1703: hvorudj findes indfördt at Ole Pederßen og Söskende er tillagt udj Sörum 13 11/14 Setting Odelsgodz etc: item et skiftebrev efter deris Sal: Moder forrettet den 18 decembris 1689, hvorudj Samptlig Söskende er tillagt i Sörum 2 f: 5 11/16 Setting, etc: hvormed Citant: vil beviiße at være paa egen og Söskendes vegne störste (fol. 84a) Lodzejer i gaarden Sörum - videre indgav hand en afsigelße datered den 10 Decembr: nestleden, af fölgende medför, NB: vid: fol: 86 +

Som Contraparten ej mötte tilstæde for Retten at svare til Sagen aflagde stefnevidnerne Tosten Bye og Peder Leene æed at hand til denne tid er Lovligen indstefnt -

Hvorefter Sagen med Laugdags forelæg og Citanternis consens til den 26 Julij blev optagen -

Og da paastoed fuldmægtigen Monsr Christian Thomæsen paa Citanternes vegne at Halvor Sörum bör entvige gaarden og svare Citanterne den resterende Landskyld af deris anparter i Sörum som hand med indesidder -

Monsr Anders Christensen mötte for Retten og paa Halvor Sörums vegne hertil svarede at den resterende Landskyld som Cit: tilkommer for deris anparter i Sörum, som bruges af hannem og hans hustrue er han u:veigerlig erbödlig til at betale, naar paafor dris, eftersom derom hidindtil, og förend dette stefnemaal, ei er gjort ringeste ansögning, hvad sig anbelanger gaardens fraflöttelße efter denne formeentlig Sögning, da som Halvor Sörums hustrue med hendis börn er ejende i den gaardepart hand i Sörum bruger 3½ f: 3 6/7 og 11/40 Setting: saa paastoed hand des aarsage at hand med hustrue og börn niuder saa meget j gaarden til Brug og besiddelße, som dem paa Skiftet er udlagt paa fundament af loven at gaarden kand taale lodning -

Derefter blev Sagen videre med begge parters samtöcke opset til den nestpaafölgende 9de Augustj -

Hvor de da igien samtlig indstillede sig for Retten -

Og fremlagde da Monsr Thomäsen Citanternis skriftlig forfatte indlæg som melder saaledis,

Dommeren til Rettens skiel Gud Give störcke!

(fol. 84b) At vj underskrefne ældste sambrödre og Sl: afgangne Peder Olßen Sörums ægtesöner har været forarsaget afgangne vinter fore Juel at afsige voris stifmoders Mand Halvor Jenßen den gaard Sörums brug og besiddelße, at entvige, og forfuld til neste holdende vinter Sageting paa Moe tingstue for Paaske, ved lovlig stefnemaal, har vj været nöd til efters: hd först icke villet svare os og samptlig vores samsöskende een hver sin tilkommende Landskyldz Ret, hand uden Leiemaal tiltrædet imod vort minde, saavel og for hand giör skaar i Rette odels aasædis imod Lov, som under mig Ole Pederßen fulde besiddelße til Sörum, og erlegge Landskyld til de andre mine medsöskende og deslige ejere, hvilcken Ret ieg saa vit dette aar min nærmeste ældste broder Harald Pederßen haver consentered, med saa skiel, ieg selv agtede neste aar det at tiltræde, alt saa veed vj icke at forgrebet os, i det bem^{te} Halvor Jenßen er fra gaarde brugt bem^{te} Sörum afsagt, formedelst baade hd og hustrue er ichun giftings folck der til, mens vj og vore söskende sande Rette odelsmænd til alt godßet Sörum, hvorudj vj samptlig ejer meere end halfdeelen, efter skifte forretningernis udvißelße med hæfd efter lov pag: 797: item fuld besiddelßen ogsaa efter lov pag: 798 736: 737: 480: et 481: og icke tilnæfnte Halvor Jenßen Contra Lov 3de bogs 14 Capit: 5 Articul. At attern^{te} Halvor Jenßen paa sin hustrues vegne, med sin fuldmægtig lader protestere vil have hendes og börns Lod af godßet Separeret til Brug, efter anledning af Lov, som hand siger Kand vi icke Consentere ham, saasom gaarden aldrig været meere end et aasæde, og ickun Frugt af en Qvidsel og afkomme, over langsommelig aaringers tid til nu for en 4te aar eller dismeere, af voris Stif moder i hendis Enckesæde for hendis og voris halv söskendis skyld bevilget at bruge, og kand fordj ei imodtagis nogen Separation i des fald, Paastaaende derfor fastelig at atter tilnefnte Halvor Jenßen bör entvige gaarden Sörum efter afsigelßen og stefnemaalets maade med Landskyldz annammelße, efter denne dag, for sin hustrues tilkomme, indtil paa vedkommendis vegne ej kand erlegge ham penge for den andel voris Odel, som vj vil have os forbeholden til beqvem og Retmesßig tid at tælle, Derforuden paastaaes hd bör erstatte os denne forarsagede process og skadelidende med (fol. 85a) afgröden dette aar, sampt den efterstaaende Landskyldz rest, hvorom en Retmesßig dom forventis af dommerens

Tingstuen j Hoele den 9 Aug: 1707

pligtydmyge tienere

Ole Pederßen Harald Pederßen

Sr Anders Christenßen paa Halvor Sörums vegne indgav ligeleedis hans skriftlig forsæt af denne medför.

Gud Störcke Retten!

Omskiöndt Odelsmand og Jorddrot efter lovens 3 Bog 13 Cap: 1 Art: er nest til at besidde den jord hand ejer og haver lod udj heller end nogen fremmet, og bruge ald gaardens tilliggelße, Saa forpligter dog samme alligerede Capital hannem i det ringeste at eje halvparten og raade halv byxel, med de vilkaar om hd selv er boeslidzmand eller huusvild, Item det icke skeer en anden til fortrængsel, men vil selv boe derpaa og det saaledis om hand kand sande det med sin æed etc. Hvorimod befindes, at min hustrues ældste Stifsön Ole Pederßen icke er huusvild, eftersom hand besidder og bruger den gaard Börjen. Ei heller med sine söskende ejende den halve part i gaarden Sörum. Skulle hand ville capitulere med sin anden og yngre broder Harald Pederßen, saa finder ieg Lovens 5: bogs 2 Capit: 63 Art. meldende: at ældste Sön viger til Hovedböllet og aasædet, og om ei i live, da Eldste Söns Sön med videre etc. Hvorfore den prærogativ formeentlig i des fald vedkommer alleene ældste broder og hans börn om de trenger, mens ej en anden broder den yngre er. Og alligevel ommelte bog og Capitels 20 Articul forklarer Odelsgodz at lösas af de rette arfvinger, det forstaaes imellem Odelsberettigede og fremmede, og ei formeentlig kand strecke sig til min hustrue og hendis börn, hvilcke paa Skiftet efter min Sal. formand bekommed deris lovlige berettigede arveparter. For Resten er det Retten allerede bekiendt min hustrue med hendis börn ejer störe lod j gaarden Sörum end förste Kul börn: Over alt kand gaarden beqvemmelig taale Lodning, om Eldste Sön og hans börn ellers skulle nödige at bruge (fol. 85b) deris og vedkommendis anparter derudj, saa ieg af alt dette formoder min stackels hustrue og den Sal: Mandz börn vorder handthæved ved Retten, og imod ald billighed ei udstödis paa betlerstien til at fornöie nogle u:roelige hoveders u:mættelig begierlighed, lidt til egen nytte men mest andris fortræd og skade med. Den ringe Landskyld Citanterne tilkommer udj min brugende anpart i Sörum, har ieg og min hustrue alle tider været erbödige at svare, naar os underrettis hvor meget det er. Til slutning vil ieg erindre Retten om min hustrues börn aflet med Sal. Peder Sörum eller i sted deris Curatores, icke burde været varslet til deris forsvar efter Loven? Som ieg har noch med at maintenere mit eget og ellers, om i Rette lagde stefne seddel af 26 febr. afviget icke bör forklare, hvorfor og af hvad raisons ieg skal entvige min andel i gaarden? Og for hvem? Som ieg i des fald med Harald Pederßen, contra Loven, icke har at bestille. Dommeren og Rettens Administrerende ald velstand erönsket medforblivende

Sörumb den 9 Aug: 1707

deris ydmyge tiener
Halvor Jenßen Sörum

Den 10 Augustj er fölgende herudinden sluttet.

At som Anders Christenßen paastaaer opsettelse formedelst Marte Sörums börn formöndere ej er citerede Alt saa for processens skyld bör Citanterne dem til neste ting indstefne, om de haver noget til Sagen at svare eller svare lade, og da skal kiendis i Sagen hvis Retten for billigt eragter -

Hvorefter Sagen videre til samme tid ut supra meldt er bleven forflöt og optagen -

Hvorda Hans Richardßen presenterede sig for Retten og paa Anders Holte og Ouden Rackstad paa Eger deris vegne producerede en skriftlig indsigelse udj Sagen, hvis indhold efterläsis -

Som vj fornemmer der skal falde en tvist imellem afgangne Peder Sörums Encke og hendis börn om aasæde og besiddelßis Retten udj Sörum, hvorfor efterdj vj underteignede paa egne og (fol. 86a) medarvingers vegne efter Et Pergamentz arve skiftebrev datered 1601 den 12 Januar som til tinge paa Ringerige er publicered finder os berettiget til Odels lösnings Retten udj samme gaard Sörum, saa skeer dette for at giöre voris indsigelse udj samme Sag, saavels: og tilkiendegive det vi med forderligste voris j hænde havende Ret agter ved Rettens

maade at lade udføre og verchstellig giøre, og formedelst voris leilighed icke er at möde paa anstundende Sageting for Hoele Præstegield haver vj begiert voris kiere Svoger Hans Richerben dette paa voris vegne udj Retten at indgive. Wj forbliver Rettens

Holte paa Eger d: 23 Novembr: 1707

ydmige tienere

*Anders Christens: Ouden Christens:
Holte Rackstad*

Derefter blev Ole Börngen med Halvor Sörum om denne tvistighed for Retten med haanderbaand saaleedis venligen og vel foreenede: At Ole Börngen til den 24 October 1708 skal betale til Halvor Sörum 68 Rd for hans qvinde Marte Rolfsdaatters arvelig tilfaldne jordegodz i Sörum efter hendis forrige Sal. Mand Peder Sörum, som det efter hannem oprettede Skiftebrev af 28 dec: 1703 om formelder, hvorimod Halvor Sörum svarer den af gaarden for saa vit hand derudj til dato brugt haver, til vedkommende den resterende Landskyld, for anstundende aar 1708, bruger den halve part som forhen i gaarden Sörum og imidlertid holder gierdesgaardene i god hæfd og reparerer paa huußene, saa meget hand kand afstædkomme, men til fardag 1709: skal hand og hans u:imodsigelig hans nu brugende anpart i gaarden Sörum fraflötte og Ole Sörum icke at have nogen pretention paa hannem (**fol. 86b**) for gaardens bröstoffdighed -

Saaleedis for Retten passered, Testeris med Egen haand og Zigneter Actum Anno diebus et Loco ut supra -

besk: 5 ark

NB. vid: fol. 84 +

Böjgde Lensmand Tosten Bye!

Som Ole og Harald Pedersöner formeener sig som rette odelsbaarne at være nærmest berettiget at bruge deris Sal. faders gaard Sörum, og derfor er begierende at Halvor Jenßen Sörum för Juel maatte Lovlig udsigis til gaardens rödiggiörelße, Saa haver I straxßen tillige med de 2de Dannemænd Peder og Niels Biercke, for bem^{te} Halvor Sörum efter Sagsögernes begiering at forkynde lovlig udsigelße til Gaardens rödiggiörelße efter Lovens foresigende; Hvilcket I saaledis samptlig herpaa under hænder og Zigneter beskreven giver og Ole Pederßen tilstiller. Steen den 10 December A^o 1706.

Lars Tönder

Anno 1706 d: 10 Decembr: er denne afsigelße Lovlig læst for Halvor Sörums boepæl med underskrefne Mændz nerværelße Peder og Niels Biercke. Testerer

Tosten Johanßen LS LS

TING 16. DESEMBER 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(**fol. 86b**)

Indgangen som fol: 81 den 16 Decembr: 1707:

For Retten fremkom den Dannemand Erich Setnes og fordrede Sagen igien udj Rette contra sine debitorer som hand udj Retten har gjort anhängig den 26 November nestafvig.

Til hvilcken tid berörte Erich Sætnes hafde ladet indstefne Kield Siverßen for 2 Rd 1 ort, Ole Rasmußen Viol for 2 ort, Joen Larßen 1 Rd 2 ort 12 ß, Hermand i Sundet 5 ort, Anne Vejen 1 Rd 12 ß, Ole Buehane 2 ort 4 ß, Torger Löcken 1 Rd 2 ort, og Hans Marigrd for 3 Rd 2 ort de hannem pligtige -

Som meste deelen af de indstefnte udebliver med deris tilsvær til Citantens sögning aflagde stefnevidnene Isach Skredder og Peder Christopherßen deris æd at alle ovenstaaende debitorer ere Lovligen til denne tid indstefnte -

Derefter producerede Citanten og Hans Marigaard deris Reigning og Gienreigning paa hvis de hinanden pligtige hvilcke efter at de er bleven stillet under Messieurs Anders Christensens og Lars Hanßens Revision som (fol. 87a) skulle liquidere parterne imellem, saaledes udfalt at Hans Marigaard til Citanten bliver skyldig 3 Rd 2 ort, som bem^{te} Anders Christenßen og Lars Hanßens paaskrift paa Erich Setneses Reigning under begge deris hænder nermere udviißer og liuder som efterlæßis.

Erich Sætnes Reigning belöber sig in alles til	24 Rd 3 ort 14 s
Hans Marigaardz contra Reigning	<u>21 Rd 1 « 14 s</u>
Bliver saa Hans Marigaard til Erich Sætnes skyldig	3 Rd 2 ort

Tingstuen Tandberg den 26 Nov. 1707

Anders Christensen Lars Hanßen

Som Hans Marigaard nu her for Retten har indladt sig med Citanten til afreigning hvorved hand befindes til hannem skyldig 3 Rd 2 ort som ovenmelt, saa bör hand inden femten dage til bem^{te} Erich Setnes forn^{te} Summa med 3 rixort i omkostning at svare og betale under adferd efter Loven - De övrige debitorer er til den 16 decembris Laugdag forelagt og da at beviiße om de paa sögningen noget haver betalt, til hvilcken tid Sagen er opsat -

Af de indstefnte mötte nu ingen for Retten untagen Ole Buehane hvilcken Citanten har givet dilation paa hvis hand ham skyldig saasom Peder Christianßen caverede for hans debet -

Angaaende Citantens sögning til Torger Löcken saa tilspurte hans fuldmægtig Sr Anders Christenßen Ole Pederßen Raae, som nu indfandt sig paa Torger Löckens vegne, hvem der har sögt den dom over Erich Setnes i Torger (fol. 87b) Löckens nafn? Dernest af hvad aarsage samme dom bliver forholdet Erich Setnes efterdj den med alle paagaaende omkostninger forlængst er betalt?

Ole Raae hertil svarede: At j dommen findes vel indfördt hvem Sagen har fordret i Rette, og naar Erich Setnes stefner ham for hand ei har Leveret dommen tilbage igien, saa skal hand svare ham.

Derefter begierte Citanten efterskrefne vidners tilstand indfördt, hvormed hd vil beviiße at Torger Löcken icke haver sögt nogen Dom over hannem -

Isach Skredder vandt ved æd at da hand med Peder Christophers: til afvigte ting stefnte forberörte debitorer, som da bleve Lovligen varslede, da sagde Torger Löcken til ham da hand blev stefnt, den skaden har giort svarer vel dertil -

Christopher bilthugger tilstoed ved æd at Erich Setnes skickede ham til Torger Löcken at fornemme om det var hans villie at Ole Raae skulle vurdere hos ham efter dom, som allerede skeed var, da svarede Torger at hand viste aldellis ingen dom af at sige, men hvad Erich var ham skyldig hafde hand fordret Ole Raae, tilstoed videre at Iver Olßen Löcken Ejer var med ham da hand tilspurte Torger Löcken derom, item at Torger sagde til ham det samme svar har ieg givet til hs broder Peder Setnes da hand var her oppe og levered mig pengene som hand optelte, hvilcke ieg icke kunde tage fordj ieg hafde givet dem bort -

Citanten replicerede efter anledning af forestaaende det Ole Pederßen bör være excusered for at svare noget i denne Sag, mens den paagiældende Torger Löcken enten selv eller ved beskickedede fuldmægtig bör comparere -

Saasom Sagen egentlig angaar Torger Löcken saa bör hd: (fol. 88a) Til neste ting at svare eller Svare lade til Sagen, til hvilcken tid hannem er forelagt Laugdag -

Dernest paastod Citanten Dom over de övrige hans debitorer med omkostnings erstatning -

Herudinden er saaleedis dömbt og afsagt:

At Indstefnte Erich Setnes debitorer bör efter denne doms forkyndelße inden fembten dage at svare og betale deris debet til hannem som fölger, nemlig Kield Siverßen 2 Rd 1 ort, Hermand Sundet 1 Rd 1 ort, Ole Rasmußen Viol 2 ort, Joen Larßen 1 Rd 2 ort 12 ß og Anne Wejen 1 Rd 12 s med 12 s af hver Rixdaler i processens omkostning under nam i deris midler efter loven -

Saaleedis for Retten passeret, bevidnes med Egen haand og Zignete. Actum Anno diebus et Loco ut Supra -

beskreven 2 arck

TING 17. DESEMBER 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 88a) Indgangen som forrige men den 17 decemb:

Ole Pederßen Raae presenterede sig for Retten og paa hans ærværdighed hæderlige og vel-lærde Hr Ole Stochflet SognePrest for Gudsals Menighed i Gulb:dalen hans vegne fordrede Sagen igien udj Rette contra Gudbrand Vager og Hans Berg, hvilcken hand udj Retten har ladet gjort anhängig nestafvigte 26 November.

Til hvilcken tid velbem^{te} hr Ole Stochflet ved skriftlig varbel hafde ladet indstefne dito Gulbrand Wager og Hans Berg for Landskylden af Berg for 1705 og 1706 med videre efter fremlagde stefning og Copie af Hans Bergs Contract med Citanten hvis indhold efterlæßis:

Jeg er nödsaget ved loven at lade tiltale Eder Gulbrand Halvorßen forrige opsidder af væster Berg fordj I saa efterladen min Landskyld pro Annis 1705 og 1706 af gaarden Vester Berg imod loven indebeholder, hvorvel ieg Eder om samme Krav nogle ganger har ladet paaminde, saa har dog saadan min (fol. 88b) Mindelige erindring ei fundet stæd hos Eder; Har I endskiöndt Leveret noget af Landskylden for afvigte aar 1706 da maa I holde Eder til gaardekiöberen Hans Pederßen, som i saa maade har fraviget sin haand til mig udstæd den 26 Junij 1706. Jeg agter mit igien for Eder at udsöge. Giver fordi hermed Eder Glbrd: Halvorßen Lovlig varbel at möde mig eller min fuldmægtig udj Rette försthöldende Sageting som paa Nördrehoug efter udgangne forordning paa det ordinarie tingsted er berammet at foretagis for Kongl. Maj^{ts} Foget, Sorenskriver og LaugRet, da at være dom undergiven, og vil af dommeren paastaae ei alleene at tilfindes den mig med rette tilkommende Landskyld, sampt efter loven til rette tid har burdet betale, med forhöielße penge og betaling for skydzferd i fire aar, mens end ogsaa denne forvoldende processis omkostning, Sammeledis Citeris I Eders Landskyldz Qviteringer for de forlöbne aaringer at medhave, og i Retten Dommeren til opliusing fremviße. Til samme tid og stæd Stefnis I Hans Pederßen boende paa Vestreberg at tilsvare Eders forgribelige adfærd, i det I har fraviget Eders mig gifne haand og forpligt af dato 26 Jun. 1706: hvoraf en Copie udj Retten anviißes, derudinden I forbinder Eder ej med Landskylden for samme aar at befatte, desforuden viste I og, at meere end halve Landskylden mig

tilkom, förend I Eders skiöde hos mig annammede, i saa maade har I handlet löslig og imod Lovens foresigende, om alt Dommeren vejledes og Eder forelegger at svare til det, som I over gebör har oppebaaret, med sampt kost og tærings erstattelse. Ærer Kongens Lov og lader ingen udeblivelse under forelagde faldzmaal. Actum Gousdals Præstegaard den 16 September A° 1707.

Ole Stochflet

Den 10 Novembr: er denne stefning læst og forkyndt for indbemelte i deris Egen paahör, Saa sandt hielpe os Gud og hans hellige ord.

Ole Pederßen

Halvor H O S: Olßen Olsvigen

Jeg underteignede Hans Pederßen bekiender med denne min haands Kraft saaleedes at være forligt med ærværdige og Wellærde Mand h^f Ole Stochflet SognePræst for Gousdals Meenighed j Gulbrandzdalen, i det Kiöb ieg har giort med hannem paa en hans ejendoms gaard Kaldis vestre Berg beliggende j Nörderhougs Præstegield paa Ringerige, at ieg icke skal befatte mig med Landskylden af gaarden, for det (fol. 89a) Aar 1706, men naar den efter loven er forfalden, da skal Landbonden Gulbrand betale den, med videre som hand Kand restere med til Velbem^{te} h^f Ole Stochflet men effer den tid mig selv tilfalder, til bekræftelse under min haand. Gousdals Præstegaard den 26 Junj 1706.

H P. S.

Til vitterlighed effter begiering.

Gram

At dette er en rigtig Copie efter originalen Testerer

M. Christenßen Lj

L. Christenßen Lj

Gulbrand Berg mötte for Retten og berettede at hand hafde betalt Landskylden til Hans Berg for 1706 saaleedis at Hans Berg tregte ham Landskylden af i de böxsel penge hand var tildömt at igien give hannem, tilstoed og at være skyldig Landskylden for A° 1705 hvilcken hand til Juul lovede at svare -

Og som Hans Berg icke mötte for Retten ej heller nogen paa hans vegne aflagde Stefnevidnerne Ole Raae og Halvor Olsvigen deris æed at hand lovlig er stefnt.

Hvorefter Sagen med fuldmægtigen Ole Raaes consens til denne tid ut supra meldt blev optagen -

Og da fremlagde Gulbrand Wager Een qvitering seddel for hvis som er betalt paa Landskylden for Annis 1703 1704 og 1705 datered 10 Maj 1706, item Hans Bergs qvitering for Landskylden for 1706, begge af følgende indhold:

Gulbrand Vestreberg min Landbunde haver ved ærværdig og vellærde h^f Trugels Stranger ladet levere til min hustrue een deel af sin resterende 4 aars landskyld penge Tretten siger 13 Rd, men som hand endnu en hoben resterer at betale, saa ad interim qviteris hand for det som oppebaaret er paa disße 4 aars Landskyld s: 703. 704. 705. og det indeværende aar 1706

Gousdal den 10 Maj 1706

af *O: Stochflet*

(fol. 89b) Anno 1707 den 26 feb: haver Gulbrand Berg betalt til mig Landskylden af Halvanden skippund tunge nemlig Syv Rd tou ort for nest afvigte aar, og skal derfor holde hannem fri og

skadeslös i alle maader. Detz til bekræffning haver ieg min Egen haand med diße trende bogstaver her neden underteignet og mit Zignet hos trögt, diße penge er decourteret hannem i böxelen, Hönen ut supra

H P S

L S

Foregav videre at have betalt Landskylden til 1704 aars udgang, og begierte dernest at Retten ville Considerere at som hand er dreven i fra sit brug og sin da beboende gaard ved Hans Pederßens adferd imod hannem, hand da maatte slippe for den fierte penges forhöielße, erböd sig nu at ville betale Landskylden for 1705, saasom hand kiender sig ei mere pligtig -

Ole Raae paastoed at Gulbrand Wager og Hans Berg bör giöre hans ærværdighed hr: Ole Stochflet fornöielße efter Stefningens formeld og æskede dom j Sagen med en tilstreckelig omkostnings erstatning -

Widere blev ei indgiveret eller paastaaet.

Hvorfore herudinden er saalunde dömbt og Afsagt.

Som hans ærværdighed Hr: Ole Stochflet for forrige Leilænding Gulbrand Berg ei har ladet giöre bekiendt den foreening passered imellem hannem og Hans Pederßen Vestre Berg, hvorudover hand til hannem efter det fremviiste skiöde som Ejermand og Kiöbere til Berg har for aar 1706 levered sin Landskyld, som den af Hans Berg for 1706 aars Landskyld udgivne qvitering Klarlig udviißer, thi kand bem^{te} Gulbrd. Berg ei ansees sig herudinden at have forgrebet, hvorfore Hans Berg som har fordult at give Gulbrand Berg tilkiende hvad imellem hannem og velbem^{te} hans ærværdighed om Landskyldens oppebørsel for 1706 er sluttet og imod sit bedre vidende taget imod samme aars Landskyld og derfor qvitered, bör til Citanten (fol. 90a) H^r Ole Stochflet at svare og tilbagelegge hvis hand som ovenmeldt opbaaret haver og derforuden betale En fierte part i forhöielße sampt i processens omkostning Tov Rixd.

Gulbrand Berg som ei negter at være skyldig Landskylden af 1½ skippd i Berg for 1705, bör efter den satte taxt for samme aar at svare sampt ¼ deel i forhöielße saa fremt hans ærværdighed hannem derfor for hans slette vilkaar skyld og af aarsage at hand ved forberörte Kiöb er stödt fra bröd og brug af mildhed ville see ham forskaanet, samt at betale den paa Sagen anvendte bekostning med Sex ort som i alt inden halvmaanedz forløb efter denne dombs forkynnelße bör udreedes under Nam j deris midler -

Saaleedis for retten passered bekræftis med Egen haand og Zignete. Actum Anno, diebus et Loco ut supra.

Indgangen som forrige den 17de decembris.

Kirstj og Kari Trögstad fremstillede sig for Retten og fordrede Christen Trögstad i Rette som de til forrige ting den 25 November nestleden hafde ladet indstefne for hvis hand dem skyldig efter Skiftebrevet oprettet efter Sal. Elen Trögstad, hvilcken Sag med Lougdags forelæg til denne tid er bleven optagen -

Derefter producerede Citantinderne 2de Lodseddeler, hvormed de vil beviiße at Christen Trögstad har paataget sig at svare til hans Sal: Moders giæld og at betale til Kirstj Trögstad 6 Rd^f og til Kari Trögstad 2 Rd 16 β samt aarlig En halv Rixdaler saa lenge hun sidder u:gift og det fra Skiftebvedz slutning den 22 Januarj 1705, som er af efterskrefne bemeld.

Paa Skifte efter Sal. Eline Trögstad den 10 Julij 1704 fordrede Kirsti Olsdaatter tienistelön for 12 aar, aarlig i ringeste Een Rixdaler, hvileket Kari Willadzdaatter hende samtöchte med diße ord at hun burde belönnis for hendis lange tieniste, men Christen Willadzen vilde hende icke noget gestændige saasom hand ei hafde loved hende nogen Lön, dog tilstoed hand hende (fol. 90b) Endelig Sex Rigsdaler - Den 22 Januarij 1705 da Skiftet er Kommen til endelighed har Christen Trögstad paataget sig at svare ald beviislig Gield efter bem^{te} hans Sal: Moder - etc etc.

Paa Skiftet efter Sal. Eline Trögstad den 10 Julij 1704 haver Karj Willadzdaatter Trögstad fordred efter hendis Sal. Moder bem^{te} Eline Erichsdaatter som hun til Sterfboet af hendis egne midler skal have udlagt Tou Rixdaler 16 skilling -

Den 22 Januarij 1705 da Skiftet er kommen til endelighed har hendis broder Christen Trögstad beloved at betale ald beviislig Gield efter hans Sal: Moder, og derforuden svare sin Söster forberörte Karj Willadzdaatter aarlig rente af 10 Rd med een halv Rixdaler som skal ophævis naar hun bliver gift og da betaler hand hende den fulde Capital, Saa er og imellem diße Söskende aftalt at hun saa længe Christen er ved gaarden Trögstad skal niude den halve pladz i Follefos uden nogen afgift som Aase ibm. i Ager og Eng hidtil dags brugt haver, Hvorimod hun skal være forpligtet i ingen maade med slemme ord mod hannem eller anden sig at udlade, forsee eller forgribe, saa fremt hun agter at niude forberörte halve pladz -

Hendis broder Hr. Erich Sporing allernaadigste vocerede Pastor til Raae Meenighed, belovede iligemaade naar brödet for hannem vorder vacant at fordre hende i contant Tiuge Rixdaler etc:

Christen Trögstad skickede sin dreng Jacob Knudßen til tinget og lod sige at hand var icke hiemme, Ellers berettede Ole Raae at Christen Trögstad har ombedet hannem at svare paa hans vegne at hand har intet arved, saa kunde hand icke heller svare til nogen Gield -

Dernest begierte Kirstj Olsdaatter Trögstad Dom med omkostnings erstatning -

Herudinden er saaleedis forefunden og Afsagt.

Som Christen Trögstad paa Skifte efter hans Sl. Moder har vedtaget at svare ald beviislig gield, hvorimod hand har nödt alle de midler hun sig har efterladt, og derforuden expresse beloved at svare Kirstj Olsdaatter j tieniste lön 6 Rd^f og hans Söster Karj Willadzdaatter aarlig ½ Rd saa lunge hun sidder u:gift og derforuden 2 Rd 16 ß hendes a parte sögning til sterfboet; (fol. 91a) Alt saa er hand tilfunden inden 15 dage efter denne doms forkyndelße at svare til Citantinderne hvis hand som ovenmelt dennem er pligtige og derforuden give dem hver i processens omkostning Trei Rixort under nam og execution i hans midler efter loven -

Saaleedis for Retten passeret Testeris med haand og zignete Actum A^o die et Loco ut supra -

TING 15. DESEMBER 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 91a) Indgangen som forrige men den 15 decembr. og fogden selv overvær^{de}.

Andreas Franch presenterede sig for Retten og paa Karj Pedersdaatters vegne fordrede Sagen igien udj Rette mod Joen Pederßen, som udj Retten er gjort anhängig den 26 Novembr nest-afvigst -

Til hvilchen tid bem^{te} Kari Pedersdaatter ved Michel Vexsal og Erich Larsßen hafde ladet indstefne dito Joen Pederßen for 1 Rd 2 ort 14 s som hd hende skyldig og hun hannem i Contant laant haver -

Som Joen Pederßen ei mötte icke heller nogen paa hans vegne, aflagde forindfördte stefne vidne deris æd at hand lovlig er stefnt, hvorföre hannem til denne tid som ovenmeldt blev lougdag forelagt.

Og som bem^{te} Joen Pederßen nu icke heller möder at svare til Citantindens sögning, paastoed Andreas Franch dom med omkostnings reparation.

Herudinden er saaleedis dömt og Afsagt

Som indstefnte Joen Pederßen efter forelæg af Retten fra seeniste ting ei indfinder sig at svare til Sagen, som siunis alleeneste at skeep for at trainere tiden og giöre Creditoren ophold i hendes Retmesßig Krav til hannem. Alt saa har mand hermed tilfunden hannem til Citantinden Karj Pedersdaatter inden femten dage at svare de hende skyldige halvanden Rixdaler og fiorten Skilling med Een Rixdaler i (fol. 91b) Processens Omkostning under adferd j hans midler effer Loven.

Saal: for Retten passeret, bekræftis med haand og Zignete. Actum Anno diebus et Loco ut supra.

beskreven 1 Arck

TING 30. JULI 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 91b) C M etc: giör vitterligt at Anno 1707 den 30 Julj blev Retten til almindelig Sageting betient paa Tandberg Tingstue j Nördrehougs Præstegield paa Ringerige overværende Kongl: Mai^{ts} Foget Seig^r Laurs Tönders Fuldmægtig Sr Lars Hanßen, Böigde Lensmanden Peder Rasmußen Raae samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig Ole Vaagaard, Christopher Gielle, Johannes Sörum, Siver Tandberg, Jon Ourdal, Ole Egge, Niels Hval og Hogen Modalen -

For Retten fremstillede sig Jens Kudsch og fordrede Jörgen Oppen i Rette som hand ved Ole Raae og Peder Vesteren Lovlig hafde ladet indstefne for 4 Rd hand paa sidste ting har lovet at svare hannem ved Carl Nöchlebye for hans Söns barn hand har opfostret, hvorpaa hand ei mere har bekommet end 1 q^{tr} hafre for 2 ort -

Som indstefnte Jörgen Oppen ei möder aflagde forberörte stefnevidne deris æd at hand til denne tid Lovlig er indstefnt -

Derefter begierte Citanten dom udj Sagen med omkostnings erstatning -

Herudinden er saaleedes dömt og afsagt -

Saasom Jens Kudsch efter forhen giörde foreening icke har nödt noget for sin sögning, saa er Jörgen Oppen pligtig efter löfte at svare hannem 3½ Rd inden 15 dage, og hvis hand dette inden berörte tid ei efterkommer og Citanten foraarsages at giöre bekostning paa denne doms beskrivelse, bör hand at give Citanten i processens omkostning 1 Rd under execution i hans midler efter Lovens foresigende -

(fol. 92a) Saaleedes for Retten passeret, Testeris med Egen haand og Zignete. Actum Anno, die et Loco ut supra -

beskreven 1 Ark

TING 16. DESEMBER 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 92a) Indgangen som fol: 81 den 16 decembr. 1707 -

Corporal Hogen Jörgenßen Oppen presenterede sig for Retten og fordrede Carl Nöchlebye udj Retten som hand til den 25 November sist afvigte hafde ladet indstefne for 4 Rd 1 ort hand hannem pligtig -

Som Contraparten ei mötte aflagde stefnevidnerne Michel Tangen og Hendrich Davidßen deris æed at hand er lovlig stefnt og at hand svarede dem da de stefnte ham at hand ville betale med bordförbel -

hvorefter hannem til denne tid blev Lougdag forelagt.

Og som Carl Nöcklebye nu ei heller comparerer for retten, paastoed Citanten dom med omkostnings reparation -

Herudinden er saalunde dömt og Afsagt -

Som Carl Nöchlebye ei möder efter laugdags foreleg fra sidste ting at afbeviibe Citantens sögning at være betalt, da efterdj hand for stefnevidnerne har tilstaaed gielden bör hand til Citanten Hogen Oppen inden 15 dage efter denne doms anviisning at betale de hannem skyldige 4 Rd 1 ort med 1 Rd i processens Omkostning under execution i hans midler efter loven -

Saaleedes for Retten passeret, bevidnes med haand og Zignete. Actum Anno die et Loco ut supra.

(fol. 104a) Indgangen som fol. 81 den 16 December.

For Retten presenterede sig ~~erlig-agt-og-velforstandige-Mænd~~ Ole Ols: Moe og paa sin Fader Sr Ole Christens: Moes vegne og fordrede eendeel bönder her af gieldet i Rette, hvilke hand til afvigte ting Lovligen har ladet Citere for resterende tiende og tiende ost penge etc: produce-rede sit indleg og en restance som saaleedes er meldende - Vide infra fol: 106

Af de indvarslede mötte ingen til gienmelde omendskiönt dennem Laugdag fra Neste ting til denne tid er forelagt undtagen Siver Östveeme som i Retten fremstillede een dreng ved 18 aar gammel Navnlig Johannes Helgeßen som tilstoed at det er nu paa 4de aar siden (fol. 104b) da Kiörte hand for Siver ÖstWeeme til Tiendeboen een sech Korn som hand Leverede til Ole Christens: som sagde til ham hils Siver Weeme hd er mig skyldig 2 Setting Rug för.

Derefter aflagde Siver ÖstWeeme sin Æed at hand hvert aar medens hand har boed paa Weeme har ladet Levere saa meget Korn som hand i tiende har angived og ej meere Skyldig end den halvepart i den angivne Rug som er 5 Setting, rester bör Niels Sörrefos som Nöd den halvepart i Braaten at svare -

Derefter begierte citanten Omkostning for processen og i Sagen Dom -

Herudinden er saaleedes Dömbt og afsagt -

Johannis Hoele er tilfunden til citanten Ole Christenßen i tiende restance efter den derom producerede designation at betale 20 s, Ole Hval 16 s, Jörgen Lia 1 ort 4 s, Niels Findsen 2 ort 6 s, Knud Graflj 16 s, Jöran Blixrud 2 ort 18 s, Oele Öre 4 s: Ole Grøterud 5 ort 16 s, Torgier Gundbiörud 4 s, Lars Bersund 1 ort 6 s, Siver ÖstVeeme betalte for Retten det hand var Skyldig med 3 ort 8 s som citantens Sön Ole Ols: modtog, Mikel Wexsal 1 ort 8 s, Lorens Ören 3 rd^f 3 ort 18 s, Jesper Skiörvold og Ole Elsrud 1 rd 2 ort 16 s, hvilke Summer eenhver

med 8 s i processens omkostning inden halvmaanedz forløb efter denne Doms forkyndelße bör svare under execution i deris Midler efter Loven -

Saaleedes for Retten passeret Testeris med egen haand og Zignede Actum Anno diebus et Loco ut supra.

beskreven 1 Arck

TING 10. AUGUST 1707 PÅ BERG I HOLE

(fol. 104b) Indgangen som fol. 58 men den 10 Augustij

For Retten presenterede sig Monsr Anders Christens: og paa Sr Torkild Ols: og Guttorm Gunderßen Havnors vegne fordrede eendel Gaard og huusmænd igien udj Rette som de paa egen og medinteressenters vegne til Nest afvigte Sageting den 26 Julij med Skriftlig varbel havde Ladet indstevne for de uden deris Lov og minde tiltager sig den möndighed at ligge med sit fæe paa deris underliggende Gaards Sæter Söesæteren Kaldet item Finden paa Rolvpladz for hand tilstæder andre at havne i deris Fæbede med viidere som udj Stevneseddelen findes indfört som saaleedes udj alt er meldende - vide infra 274. R:

Og som ingen af de indstevnte mötte var Fuldmegtigen Monsr Anders Christens: paa Citanternes vegne Dom udj Sagen begierende -

Herudinden er saaleedes for Ret Kiendt og afsagt

(fol. 105a) Saasom det er bekiendt at een deel her af Böygden indtrenger sig paa Söesæteren hvorudj de ingen lod eller tilberettigelße haver og der de rette Eiere til fortrenghel og skade ved deris Creature lader opæde deris tilhörende havne, Altsaa bör de sig derfra at endtholde, saa fremt de ej vil være vedkommendes tiltale undergIVEN for hvis Skade og u:Lempe dennem herefter formedelst saadan selvraadighed vorder tilföyed, saa bör Rolv Findepladz ved fremmedes indtagelße paa Sæteren ej giöre citanterne nogen præjudice i deris tilberettigede Sæter-Marker, om hand ej vil være tiltengt der for at stande til rette som vedbörligt -

Saaleedes for Retten passeret Testeris med egen haand og Zignete Actum A^o diebus et loco ut supra

beskreven 1 ark -

TING 14. APRIL 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 107a) C M etc: giör vitterligt at A^o 1708 dend 14 April blev Retten til opsettelße ting betient paa Tandberg tingstue i Nordrehougs Præstegield paa Ringerige, var overværende Welbaarne h^r ampt og Assistance Raad Poul Gluds beskichede fuldmegtig S^r C: Thomesen Kongl: Maj^{ts} Foged Höyagtbar og velfornemme Md Seig^r L: Tönders Fuldmægtig Monsr Lars Hans:, Böygde Lensmanden Ole Raae sampt eftersk^{ne} lougrettis mænd af dito Nordrehougs Præstegield Nemblig Tryg Bölgen (fol. 107b) Embret Smidzböl, Engebret Skiörvold Rasmus Amundrud Joen Solhoug, Siver Tandberg, Engebret Garhammer og Niels Opsal -

For Retten fremstillede sig Aage Olßen og fordrede Jesper Skiörvold i Rette som hand til sist afvigte Sageting havde ladet indstevne for resterende tienistelön 5 Rd og for een Nye hat 1 Rd hvor fra Sagen for tidens Korthed Skyld til denne tid er optagen, og omendskiönt Hand til dette ting er laugdag forelagt, og mand derforuden i gaar ved Engebret Skiörvold har ladet hannem advare saa vil hand dog ej beqvemme sig til at comparere for Retten men svarede at hand havde inge hæst at ride paa derfor Kunde hand iche möde.

Derefter aflagde Citanten Aage Olßen sin Æed at hand er hannem rigtig Skyldig 5 Rd^r og 1 Nye hat for 1 Rd^r. Hvorfore hand inden 15 dage er pligtig at svare citanten sin resterende lön med 6 Rd og i processens omkostning 1 Rd^r under Nam i hs midler efter loven -

Saal: for Retten passeret Testeris med egen haand og Zignete Actum A^o diebus et Loco ut supra

beskrevet 1 Arck

TING 18. AUGUST 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 107b) Indgangen som fol. 62 men den 18 Augustij

Kongl. Mai^{ts} Foged Seig^r Lars Tönder lod ved sin fuldmægtig Monsr Lars Hanßen fordre i Rette den Sag contra Lars Erichs: Wager, hvilchen til det almindelige Sageting den 24 November nestafvigte aar var indstefnt og ei förend nu til doms er bleven paaeschet, angaaende 18 Rd 2 ort hannem af Seig^r Söfren Hansen Lemmich efter den udj Retten producerede udlægs forretning under velbem^{te} Seig^r Tönders haand er overdragen den 9 Junij 1705, og er baade stefningen med dens paaschrift samt forretningen saaleedes meldende.

- vide infra fol. 109 -

Specification paa efterskrefne som er udlagt den 6 Octobr 1700 til Sr Söfren Hanßen efter erværbede Dom.

Lars Erichßen Wager

1 Rödsiedet bielle Kue	4 - - -	1 gl. hvid hæst	<u>2 - - -</u>
1 sort brun dito	5 - - -		18 - 2 ort
1 liden Gra oxe	1 - 2 - -		
höe udj en skiycke	6 - - -	Lige vurderet og rigtig ekstraheret af udlægs forretningen	

Testerer

Lars Tönder

Derefter paastoed fuldmægtigen Dom med omkostnings erstatning -

(fol. 108a) Herudinden er saaleedes dömt og afsagt

Efter den udj Retten indgivne udlægs forretning under fogdens haand, tilfindes Lars Erichßen Wager, saasom hand ei möder og beviiser noget paa denne sögning at være betalt, at svare til fogden Sr Tönder 18 Rd 2 ort som inden halv maanedes forløb efter denne Doms forkyndelße bör udreedes, undr adfærd efter Loven -

Saaleedes for Retten passeret, bekræftes med Egen haand og Zignete Actum Anno die et Loco ut supra -

beskrevet 2 arck -

TING 12. MARS 1708 PÅ BERG I HOLE

(fol. 108a) C M etc: gör vitterligt at Anno 1708 den 12 Martij blev Retten til almindelig Sageting betient paa Berg tingstue i Hoele Præstegield paa Ringerige, overværende Welbr: hr. Amptmand Gluds fuldmægtig Monsr Christian Thomæsen, Kongl: Mai^{ts} foged Seig^r Lars Tönders fuldmægtig Monsr Lars Hanßen, Böigde Lensmanden Tosten Bye, samt efterskrefne

laugrettismænd nemlig Tarald Hurum, Hovor Hunstad, Ole Gomnes, Hans Skamarcken, Ole Börgeren, Johannes Field, Jens Moe og Ole Opsahl -

Monsr Hendrich Andreßen presenterede sig for Retten og begierte den Sag mod Velædle og Velbrd. Hr. Cammer Raad Giord Andersens debitorer igien at foretagis hvilchen först udj Retten til det almindelige Sageting den 29 Novembr. nest afviget er giort anhängig, til hvilken tid Velbemelte hr. Cammer Raad ved Skriflig varbel hafde ladet indstefne Peder og Niels Biercke, samt Ole Lore, Sören Hov, Arne Gomnes og Hovor Bye, for giæld de hannem efter i Rette lagde Dom af 2 april 1701 skyldig, bemelte stefneseddel og doms endelig slutning, er saaleedes meldende. NB. vid. infr.

Efter den anförde beviislighed paa Gielden er Hovor Bye tilfunden at svare til hr. Commerce Raad Giord Andersen 3 ort 11 s: Peder Biercke 2 Rd 2 ort 18 s, Ole Loere 6 Rd 2 ort 11 s, Sören Hov 2 Rd 15 s, (fol. 108b) Niels Biercke 3 Rd 13 s og det inden maanedes forløb under adferd efter loven, processens omkostning erstater de skyldige hver med 2 rixort under straf som for er meldt - etc:

Christian Muller L S

Hvorefter Sagen til den nestpaafølgende 20 December blev forflöt og derfra igien til denne tid ut supra meldt opslagen -

Af de indstefnte mötte ingen tilstæde uden Hovor Hunstad og Ole Vig, hvilcke begierte dilation til Sommeren da de belovede at betale deris Debet -

Derefter var fuldmægtigen Monsr Hendrich Anderßen Dom med Omkostnings erstatning begierende -

Herudinden er saalunde dömt og Afsagt

Efter den udj Retten indlagde og u:exequerede Dom befindes efterskrefne debitorer til Welædle hr. Cammer Raad Giord Andersen at være skyldig som efterfølger nemlig, Hovor Hunstad 1 Rd 1 ort 11 s, Peder Biercke 3 Rd 18 β, Ole Vig 7 Rd 11 s, og Niels Biercke 3 Rd 2 ort 13 s hvilcke Summer de inden halv maanedes forløb efter denne Doms forkyndelße med hver 2 ort i processens Omkostning bör svare og betale under execution i deris midler efter foresigende af Loven.

Saaleedes for Retten passeret, Testeris med Egen haand og Zignete. Actum Annis diebus et loco ut supra -

NB vid. Supra

Herved Kald og varbel gives efterskrefne debitorer af Hoele Præstegiæld paa Ringerige for hvis de befindes efter min Regnskabs bog at være skyldig som ieg dennem i deris nöd og trang til nödtörftig underholdning forstragt haver, og icke efter mange giorde anmodinger og ergangne Domme til min bestalings erleggelße har villet lade sig beqvenne og er disße efterskrefne Hovor Bye 7 Rd^r 11 s Peder Biercke 2 Rd 2 ort 2 s, Sören Houg 2 Rd 2 ort 15 s Ole Loere 7 Rd 11 s, og Niels Biercke 3 Rd 13 s, thi stefnes (fol. 109a) alle indbemelte at möde mig eller fuldmægtig paa deris anordnde tingstue nest efter denne stefnings lovlig forkyndelße og da icke alleene at lide Dom for Gielden i sig selv mens end og for ald derpaa anvendte be- kostning, en hver at medtage sin bondebog som skal være god beviis for Gielden, lader ingen udeblivelße skeep, Christiania den 4 Julij 1707

Giord Andersen

De indbemelte af Hoele giæld Söfren Brog (!), Niels Biercke, Peder Biercke, Ole Vig, og Hover Hunstad er denne stefning forkyndt den 11 November det vidner vj saa sandt hielpe os Gud og hans hellige ord -

Ole Peders: *Gulbrand Pederßen*
Eghd. G. P. S. *Sonerud*

TING 18. AUGUST 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 109a) vid. infr. fol. 107

Som Sr Söfren Hanßen Lemmich mig udi mellemværende reigning /: dependerende af Kongl: Skatter :/ har overdraget een deel Lösöre hannem for sin fordring hos Lars Erichßen Wager efter erverbede Dom er udlagt den 6 October A^o 1700 belöbende sig til 18½ Rd, hvilket hd. ei i mindelighed har villet betale, og derforuden det udvurderede selv uden tilladelße Consummeret, saa aarsages ieg herved til nermere min Rettes udsögning at lade ham indvarsle til nestholdende Sageting den 24 Novembr. for Retten paa Nördrehougs tingstue at möde, hvor ieg vil formode hand efter min paastand bliver tilfunden at levere mig udlegged som bem^{te} Sr Lemmich efter Lovens B. 5. C. 6. A. 6. burde tilkomme, eller og vedderlegge mig lige gyldig vare igien med rente og omkostnings erstatning, foruden dette vil formeene at hand for saadan u:lovlig adfærd med varenes förödelße til strafs lidelße bör ansees. Imidlertid til des bedre forsikring finder ieg og fornöden at lade seqvestrere lige eller andre dögtige vare af hans boe efter hosfölgende Specification og derforuden saa meget som til renten og Omkostning kand fornödiges til Sagens uddrag u:rört at forblive, hvilchet i alt Ole Pederßen Raae med vidne lovlig forretter og herpaa rigtig og under bekræftning (fol. 109b) skriver. Steen ~~den~~ 27. October 1706

Lars Tönder

Anno 1706 den 4 November er dette indbemelte oplæst for Lars Erichßen Wager i hans Egen paahör, saa haver ieg og Seqvestreret alt hvis ejende midler som befandtes til Sing^r Tönders fordring, som bestaar udj Kornet i Loven höe paa et Staldtrev, 2de gl. hæster, 3 ung Giedter, andet var der ei at bekomme foruden 2 Kiör, En Qvie siges at være Erich Tandberg, for hvilchet af det som forskrevet staar haver ieg gjort Sieg^r Tönder forsickring udj og forbödet dem at de ej ripper eller forkommer noget förend Dom i Sagen er gaaen, det bekræfter vi med vore hænder -

Ole Pederßen

Ole Siverßen
O S: S.
Vager

Ole Tronßen
O. T. S
Vager

Denne Sag er optagen til neste ordianrie ting saas: Lars Vager fremlagde 3de seddeler belöbende sig til 18 Rd 2 ort datum Tandberg den 17 Decembris 1706.

C. Muller

TING 25. JULI 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 109b) C M etc: sampt Embret Skiörvold, Niels Opsal, Rasmus Amundrud, Siver Tandberg, Tryg Bölgen, Joen Garhammer, Joen Solhov, og Embret Smedzböl Laugrettesmænd af Nördrehougs Præstegield paa Ringerige gör vitterligt at Anno 1708 den 25 Julij blev Retten til almindelig Sageting betient paa Tandberg tingstue j dito Nördrehougs Præstegield, var overværende Velbaarne Hr. Amptmand Gluds fuldmægtig Monsr Christian Thomæsen,

Kongl: Mai^{ts} Foged Seig^f Laurs Tönders fuldmægtig S^f Lars Hanßen, Böigde Lensmanden Peder Rasmußen Raae med Tingsögende almue fleere -

For Retten fremstillede sig Jens Nielßen ved Hönefossen hans hustrue Dorthea Hans daatter og indgav 2de attester under Sogne Præsten Mag. Jonas Ramj og og (!) Welbaarne hr. Amptmand Glud deris hænder andgaaende den u:lykelige ildbrand dennem overgick nestafvigte höst etc: hvilche er saaleedes meldende

Ald naadis og barmhiertigheds Gud velsigne og bevare voris
fromme Öfrighed!

Eftersom nærværende Jens Nielßen, huusmand ved Hönefoß er geraadet i stoe armod og Elen-dighed formedelst ildebrand, som i denne höst fortærede icke alleene hans fattige huus og rin-ge ejendom, men ogs: tvende börn formedelst forældernis fraværelße ere ved ilden ombragte, saa er hand af mig begierende een (fol. 110a) forskrivelße til Öfrigheden om hans nød og Elen-dighed hvilcket ieg hannem icke kunde benægte, förönschendes Guds naade og beskiermelße baade over den Gunstige öfrighed, saavelsom over hver ærlig mandz huus og hiem. Gud böje Christne Mennischers hierte til medlidenhed og barmhiertighed, Jeg forbliver den Gunstige öfrigheds ydmygste tiener

Norderhoug den 13 decembr 1707

J. Ramus

Nærværende fattig skadelidende Mand bevilges udj toe dage her paa stædet medlidende Christne at besöge om hielp udi hans armelig tilstand

Bragnes d: 21 December 1707

P: Poulsen

Iligemaade bevilget paa Strömsöe udj 2 dage den 23 decbr: 1707

Johannes Mogenßen

Poul Glud, hans kongl. Mai^{ts} allernaad^{te} tilforordnede Amtmand udi Ringerige, Hallingdalen, Eger og Budscherudz districter, saa og Assistance Raad ved den Kongl: oberhofRet udj Norge, gör vitterligt, at efterdi Nærværende Jens Nielßen Huusmand hiemme hörende ved Hönefoß udj Nördrehougs Præstegield efter sin Sogne Præstes Hr. Jonas Rami meddeelte og mig an-viiste attestatum, skal være geraaden udi yderste fattigdom formedelst den skadelige ham overgangne jldebrand hvilchen i nest afvigte höst ei alleene skal have lagt udj aske hans ringe huus og fattige Ejendom, medens end og udj hans og hustrues fraværelße ynkelig ombragt 2de af deris hiemmeværende börn, jeg da paa bemelte nödlidende mands væmodige ansögning ved dette baade har villet tillade ham at besöge Meenige Almue under det mig allernaadigst opdragne ampt, saa og forselskabe ham med denne min venlige begiering til alle forekom-mende medlidige hierte, at de beviiber hannem ald Christen Kierlighed og barmhiertighed til undsetning udj denne ham u:Löckelig tilslagne vandskiebne. Ovestad d: 23 decembris 1707.

P: Glud L S

Derefter begierte hun almuens vedstaaelße om det sig icke saaleedes j ald sandhed befinder som ovenindfördte attester indeholder, hvortil de svarede at hvis i besagde attester findes ind-dragen er i alle maader sandferdig og at diße fattige folck over denne u:lykelig jldebrand er geraaden i yderste armod og u:sigelig bekymring -

Hvorefter hun af Retten var begierende beskrevet et velbekræftet Tingsvidne om hvis herud-inden er forelöben -

Saaleedes for Retten passeret, bekræftes med vore hænder og Zigneter. Actum Anno, die et loco ut supra.

TING 23. JULI 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 110b) C M etc. gör vitterligt at Anno 1708 den 23 Julij blev Retten til almindelig Sage-ting betient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, overværende Velbaarne hr: Amptmand Gluds fuldmægtig Mons^f Christian Thomæsen, Kongl: Mai^{ts} foged Seig^f Laurs Tönders fuldmægtig S^f Lars Hanßen, samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig, Embret Skiörvold, Niels Opsal, Rasmus Amundrud, Siver Tandberg, Trög Bölgen, Joen Garhammer, Joen Soelhov og Embret Smedzböl -

Welbaarne hr: Amptmand og Assistance Raad Poul Glud lod ved sin fuldmægtig S^f Christian Thomæs: i Retten producere een Skriftlig forfattede stefneseddel datered Ovestad den 26de April nest afvigte hvorved eendeel af Almuen i Nördrehougs Præstegield indkaldes for den Last de afvigte aar 1707 skal have hugget og fremdreved af Langved, Master, Lodbielcker, stögte bielcker og rundtømmer som til bielcker Kand forarbeides, imod deris Kongl. Mai^{ts} allernaadigste udgangne Skov ordinancer, bemelte Citation er at efterskrefne indhold v: infr: fol: 112

(fol. 111a) Derefter fremlagde S^f Thomæsen den efter Velbr. hr. Amptmandz befaling forfattede optellings foretning over lasten af siste 29 Martij, hvilchen den indstefnte af Almuen tilstoed saaleedes at være rigtig men beklagede deris ælendige tilstand, og dersom de icke vorder til- ladt at hugge noget i Skovene bliver de gandsche udarmede saa de icke lengere er god fore at bruge deris höiskyldende gaarder - berörte forretning er saalunde forfattet -

vid. infr. fol: 112

Widere paastøed fuldmægtigen at den paastefnte last in alles saa vit som er beganget til for- brydelße og straf efter forordningen bör være forbrut til hr. Amptmand; At een deel af Almu- en foregiver at vil lade lasten opskiere til Bord eller bruge den til huus fornödenhed formeener hand ei Kand tiene dennem til befrielße, i öfrige formodede hand at de som har forgrebet sig imod arresten bör böde deris voldsböder, hvorpaa hand begierte dom over lasten hvor den fin- des med erstatning for processens Omkostning -

Som aften var paa haanden blev Sagen til den 24de Julij optagen, Og blev da herudinden saa- leedes dömt og afsagt

Saasom det befindes at een stoer deel af Almuen her j Præstegieldet, hvor icke nogen slags Last som kand forarbeides til bielcker maa huggis, ved deris transgressioner har forseed sig imod deris May^{ts} allernaadigste udgivne forordning om Skoughugsten, alt saa bör de en hver for sig efter den udj Retten indgivne optellings instrumente saa vit bielckerne er betreffende for hvert træe som saaleedes er nedfeldet og fremkiört til Velbaarne hr. Amptmand, som den der allernaadigst er anbefalet at have nöje indseende at deris Mai^{ts} allernaadigste forordning om Skovhugsten allerunderd^t vorder efterleved, at böde 10 Rd^t, Og som icke er beviist at nogen af bem^{te} Almue har violeret den (fol. 111b) Paa paastefnte last gjorde inhibition ere de inciterede ei pligtige derfor at være bröstfeldige -

v. Sup. fol. 110

Saasom ieg haver indhendtet fuldstendig underretning, hvorleedes en stoer deel af Nördre- hougs Almue skal have for afvigte aar 1707 hugget og fremdrevet (fol. 112a) een anseelig qvan- titet af Langved, Maste træer, Lodbielcker, stögte bielcker og rundtømmer, som til bielcker kand forarbeides, aldeelis stridig imod deris Kongl: May^{ts} allernaadigste udgangne Skov ordi- nancer og den mig seenere tilkomne og dennem til allerunderdanigste efterlevelße kundgiorte

Kongl: befaling de dato 20 Januarij 1705 skoughugsten betreffende, hvilcken last her og der paa Diverse stæder skal være beliggende og af dennem fremkiört, som den derover forfattede og udj Copia annecterede optellings forretning yderligere forklarer; Altsaa aarsagis ieg som allerhöistbem^{te} Deris Kongl: Maj^{ts} allernaadigste anordningers allerunderdanigste overholder ved dette mit varsels instrumente at indkalde eftermeldende af Nördrehougs Almue navnlig, Torchild Hage, Christopher Gielde, Hendrich Veeholt, Tord Breen, Ekundrudz opsiddere, Ole Syndre Egge, Enken Nordre Egge, Peder Ask, Truls Ask, Jens Röseng, Ole Drolshammer, Iver Halsteensrud og Lars Sæter, Syver östVeme, Hans Christenßen Heiren, Jörgen og Lars Oppen, Tonen, Færden, Hval, Sætrang, Berrig, Øfre Vager og Giermundboes opsiddere, item Amund Semen, Ole Vaagaard, Engebret Nærstad, Christopher Heen, Joen Vaagaard, Encken Nærstad, Marigaards opsiddere, Amund Hoenerud, Jesper Loe, Povel Vesetrud, Giörud, Aslachsrud Franckriges og Amundrudz opsiddere, noch Ole Stixrud, og Torgier Kulerud, Peder og Anders Loe, Tryg Bölgen, Jens Klecken, Fridrich og Peder Vestren, Ole Sköyen, Hans og Anders Berg, Halsteen Bölgen, Simen Vee, Sören Rackestad, Engebret Biörnstad, Syver Tandberg, Claus og Frode Aaßen, Engebret og Niels Frog, Rasmus Braag og Tore Deelen, Gulbrand Olßen Vager, Knud Erichs: Vager og Knud Olßen ibm: Gulbrand Halvorßen ibm: Ole og Mogens Gagnum, Ole Tronßen Vager, Encken Burud, Engebret Veigsteen, Gulbrand Ultvet, Fridrich LangEngen, Christopher Piocken og Engebret Skiörvoldtangen at de samtlig möde mig eller beskickedede fuldmægtig udj Rette neste Sageting, som holdes paa Tandberg den 23 Julij förstkommende for sammestædz at være Rettens forsvarlige Kien-delße underkast til vedbörlig strafs undgiældelße for de transgressioner og overhörigheder, som de udj saa maade mod de forhen allegerede Kongl: allernaadigste forordninger og befalinger meget dristeligen og dierveligen har begangen. Til hvilchen ende ieg og desforinden, ligesom ved sielve optellingen scheid er, kraft af dette mit stefnemaal udj deris Kongl. Mai^{ts} höje og hellige Navn anbefaler og forbyder, at ingen af inddragene personer, eller hvo hand end monne være, afförer noget af indbemelte aavirckede last, medens lader saa vel den til hvilchen der allerede er ejere som den, hvilchen ingen Ejermand endnu vides til, indtil dette mit Sögemaals uddrag paa de stæder, hvor den efter optellingens formeld nu befindes u:rippet og aldeelis u:rört forblive. Endeligen for formalitet at processere (fol. 112b) Overgives og denne stefning til anviisning for Sr Peder Söfrenßen, Sr Madz Jenßen Wiel, Sr Jens Wiel, Sr Lemmiche, Hendrich Olßen Skoug paa Bragnes, ligemaade for Messieurs Christian Klæboe, Jörgen Larßen Hönen, Anders Jörgenßen Hönen, og Hendrich Luth, item for Engebret Hesselberg, Hans Jenßen Sr Jens Wiels tiener, Ole Raae og Abraham Richardßen, i fald de maatte eragte fornöden nogen tilsvær herudinden at give.

Ovestad den 26 aprilis 1708

P: Glud

Denne respective stefning er mig anviist den 27 april A^o 1708.

Peder Söfrenßen Moß

Mig anviist den 26 aprilis 1708.

M. J. Viel

Mig anvist den 26 april 1708

S. H: Lemmich

Er mig anvist Strömsöe d: 26 april 1708.

Jens Mads. Viel

Er mig anvist den 26 april 1708.

Hendrich Olleffßen Skou

Læst af mig den 9 Maij 1708.

Jörgen Lauritzen

Mig anvist den 27 Maij 1708.

C: Klæboe

Mig anvist til skyldigst efterretning den 16 Maij 1708.

Henrich Luth

Denne respective stefning er af os underskrefne loulig læst og forkyndt sampt anvist for alle vedkommende her udj Nördrehougs Præstegield, det bevidner vi med voris æed saa sandt hielpe os Gud og hans hellige ord, Raae den 11 Maij Anno 1708 -

Hans Jenßen

Lars Pederßen

vid. infr. fol. 111

Anno 1708 den 29 Martij efter Velbaarne Hr. Amptmand Povel Gluds höi respective ordre af dato 17 Martij nestleden, var ieg underskrefne tillige med Böigde Lensmandens Sön Ole Pederßen Raae samt Mads Leerberg og Gulbrand Anfindrud til at optelle hvis last udj Nördrehougs Præstegield paa Tyrestranden var at finde og denne vinter befandtes neddreven

1 Paa Veeholt Engen i Vigen som Torchild Hage nedkiört af Hage Skov til Mons ^f Klæboes tieniste 16 og 18 al ^f Rundt fure og granbielcke tömmer	3 tylter
Christopher Hielde af sin Skov til Klæboe 16 al: fure bielcke	3 trær
Hendrich Veeholt af Grdens Skoug til Klæboe 16 og 18 al ^f fure og gran bielcker tilstoed	16 tyl. 9 tr.
2 Under Breen landet ved Faljrud som Tord Breen af Breen Skoug fremdreven til Mons ^f Klæboe runde og stögte 18 og 16 al: bielcker vedgick	14 ty ^f
(fol. 113a)	
3 Ved Eckunrud stöen og op efter Backen var rundt fure og Gran bielcke tömmer til Klæboe hugget i Eckunrudz Skov 16 og 18 al ^f fure bielcker Peder ligesaa	4 tyl: 6 tr:
4 Paa Söndre Egge jordet som Ole Egge af gaardens Skov uddrevet til Klæboe 16 al ^f bielcker affirmerede	4 tyl: 7 t.
5 Nördre Egge paa Jordet og uttil stranden, var, som Encken Egge og Christopher Hielde nedreven af Gaardenis skove til Mons ^f Klæboe 16 og 18 al: fure og Gran bielcker begge tilstoed,	5 tyl: 2 t.
6 Nock Nördre Egge op i backen var beliggende, som Christopher Hielde og Encken Egge til Mons ^f Klæboes tieniste fra beboende gaarders skov uddreven 16, 18 og 12 al: fure bielcker begge vedgick	6 tyl: 4 t.
7 Neden ved Asklandet, som Peder Ask til Klæboes tieniste uddreven af sin gaards skov 16 og 12 al. fure bielcke Videre paa Askjordet til Klæboes tieniste 16 al. fure bielcker Nock ved Flattum Landet, som ogsaa til Klæboes tieniste er neddreven af Ask skov 16 al ^f fure bielcker ligesaa	1 tylt 6 tyl: 10 tyl:
8 Truls Ask paa Aschjordet til Klæboes tieniste af gaardens skov 16 al: fure bielcker Endnu Truls ved Flattum Landet til Klæboe gran og fure bielcker 16 al ^f ydermeere ved Leerberg Landet eller Findstöen til Klæboe af Ask skov 16 al. furebielcker Qvinden vedgick	3 tyl: 11 tr. 13 tyl: 1 tr. 3 tyl: 10 tr.
9 Ved Flattum Landet var ellers beliggende, ej vidende hvorfra kommen, 16 al ^f rundt tömmer	4 tyl: 4 tr.

- 10 Under Hoele Landet, som Jens Röseng uddreven af samme gaards Skov til sin Landherre Hendrich Luth, hvilchen var nerværende tilstæde og berettet at ville lade skiere i Skierdal rundt langtømmer fure 15 tyl: 5 tr.

Den 30te Martij ved lensmandens Søn Ole Raae, Jörgen Oppen og Christopher Heen optelt paa efterskrefne stæder.

- 1 I Nedre Hejren ved Leerfaldbacken som Ole Drolshammer neddreden af sin gaards Skov til Anders Jörgenßen Hönen 16 og 18 al. runde furebielcker 8 tyl: 4 tr.
Jörgen Larßen foregiver at hans Søn vil skiere det paa sin faders Saug ved Heiren.
- Nock ibm: for Iver Halsteensrud og Lars Sæter neddreden af deris gaarders Skov til Henrich Luth 16 al: furebielcker 8 tylt 8 tr.
Anders Christens: siger at det er fremdreden til Sougens biugning -
- (fol. 113b)**
- 2 Vidre befandtes ved Anfind Saugmæsters huus, som ei vides hvem til hörer, 16 al. fure bielcker 1 tylt
- 3 Ved Östveme Landet 16 al^r bielcker, som opsidderen Syver af sin Egen skov uddreven og agter selge for penge til Skatterne 8 tyl:
absent
- 4 Paa Rösengjordet var, som opsidderen derved af gaardens Skov til Hendrich Luth, 16 al: fure bielcker 1 tylt
- 5 Hans Christenßen Hejren drevet af Sæter Skov til Hendrich Luth 16 al. bielcker 11 træer
tilstaaer at de af flommen er uddreven
- 6 Paa Oppenjordet item vejen bort efter var 16 al^r fure bielcker, som Jörgen og Lars Oppen er fremdreden af Gaardens skov til Hendrich Olßens Skov paa Bragnes - 3 tyl: 4 træer
tilstoed det var biugningsved
- 7 Fra Heens Kiendet og Heens Moen ud efter til Nærstad löbet var beliggende, som er kommen fra Næs og Skollerud Skov j Aadalens Annex paa Ringerige, item af Fist(?)vand og Törskiön(?)skov i Valders, der er fremdreden ved Toenen, Færden, Hval, Sætrang Berrig, Gulbrand Vager og Giermundboes opsiddere i Hougs Annex paa Ringerige til Sr Lemmich, Jörgen Larßen Hönen og Hendrich Luths tieniste, 10. 12. 14. 16. 18. og 20 palm Langved og Master 31 tyl: 10 tr.
hvor iblandt skal være tvende 18 palm Maste træer, item 7 tyl: 5 træer Mastestubber og Lodbielcker af 12. 14. 16. 18 og 20 palm störste -
Lars Giermundboe, Anders Færden og Ole Sætrang svarede paa egen og samtliges vegne at hvis stubber som findes i optellingen er ved feldningen, förselen og Kiørselen afslagen og at de har icke hugget andet end master af begyndelßen, og at det var dem ej tilladt af proprietarien til Næs, hvor veden er huggen, at indföre eller hugge Lodbielcker -
- 8 End ydermeere fra HeensKiendet og Moen over til Nærstad Elven var, som Anon Semmen, Ole Vaagd. Engebret Nærstad, Christopher Heen med fleere skal tilhöre, efterdj mand ingen anden Kundskab kand faae derom, 16 al^r bielcker 44 tyl: 4 træer

Den 31 Martij ved Lensmanden Peder Rasmusens Søn Ole Raae sampt Engebret Nærstad og Anders Loe funden og optalt efterskrefne last -

- 1 Paa Nærstad Engen som Joen Vaagaard drevet af **(fol. 114a)** Nærstad Skov til Engebret Nærstad og Encken Nærstad 16 al: rundt bielcketømmer gran 14 tyl:
- 2 Nock j Nærstad Haugen neddreven af Encken og Engebret Nærstad fra Nærstad fra Nærstad Skov til Sr Peder Söfrenßen 16 al^r runde bielcker 3 tyl: 3 træer
samme tömmer beretter Embret Nærstad af flommen at være uddreven saasom det laae paa Elven, negter at have hugget eller fremdreven nogen slags last af sine Skove af det forefundne og optelte -
- 3 Ved Jammerdals Kastet og backen nedover var dögtig Saugtømmer uddreven af Marigaards Skov til Landherren Monsr Jörgen Larßen Hönen, dögtig fure Saugtømmer 30 tylter
Item af Marigaardz Skoug Jörgen Hönen tilhörig 16 al^r bielcker 6 - 9 tr.
Jörgen Larßen tilstaaer tömmeret, og at Langtømmeret skal skieres ved Hönefosßen -
- 4 Ifra Viol og opefter vejen til Knæstang, saa og ved Svarte Höelen fandtis 16 al^r rundt Gran bielcke tömmer som Monsr Jens Madßen Wiel efter beretning ved sin tiener Hans Jenßen skal have sig til forhandlet af Amund Hoenerud 9 tyl: 3 træer
absent og svag
- 5 Paa Loe vejen frem efter ved Hougs Annex Kiercke og lige ned for Löckenleedet var beliggende 16 al^r runde fure og Gran bielcker uden Mercke paa, meenes at tilhöre Jesper Loe og Lars Giermundboe 20 tyl^r
tilstaaer
- 6 Ved Øren og ned efter til Hval var 16 al^r Gran bielcker som Engebret Nærstad ejer og uddreved af Øren Skov til Sr Peder Söfrenßens tieniste omtrent 4 tyl^r
- 7 Imellem Knæstang og Asgudzrud var beliggende med Monsr Jens Madßen Wiels holöxe paa og dreved af Povel Vesetrud 16 al. Gran bielcker 2 tylter
- 8 Paa Aslachsruudz Kastet 16 al. bielcker, som effter beretning skal være dreven af Moes skov paa Hadeland for Abraham Rickertßen ved Giörudz, Aslachsruudz Franckriges og Amundrudz opsiddere og derfor ei Kronet 30 tylter -
Var uddreven af Hadelandz Skov som ej vedkommer denne district og ej Cronet
- 9 Ved Elven hos Löcken Kastet var 16 al. runde Gran bielcketømmer, som Ole Stixrud og Torgier Kulerud skal have fremdreven mens til hvem vides ej 10 tylter
- 10 Ligesaa paa backen ved Löcken op efter ligedant last neddreven af Jesper Loe, Peder og Anders Loe, Tryg Bölgen, Lars og Gulbrand Giermundboe, Jens Klecken, Fridrich og Peder Vesteren, Ole Sköyen, Hans og Anders Berg, 54 tyl^r
Kand ej fragaae,
(fol. 114b) Item Halsteen Bölgen alt af böigdens Sætermarck, mens ej vidende hvem det skal beholde 16 al. Gran bielcketømmer
- 11 Ved OvermindSundet langtømmer til bielcker ej vidende hvem tilhörer 16 al. 2 tyl^r
- 12 Paa Moldvald fandtes som er dreven af Oppen Skov ved Jörgen Oppen og Simen Vee til at selge for Skatte penge 16 al. fure bielcketømmer 6 tyl:
Kand ei negte

Den 4de Aprilis ved Lensmandens Søn Ole Raae og efterskrefne Lavrettismænd nemlig Engebret Veigsteen og Truls Leerberg til at optelle og eftersee hvis Last udj Vigsfierdingen maatte befindes.

1 Ved Söndre Aaßen Vigen fantes 16 al ^r Gran bielcker	85 tyl ^r
2 Nock fra Aaßen Landet og backen opefter til Claus Aaßen 16 al ^r fure og Gran bielcke tömmer	35 tyl:
Bemelte 120 tylter bielcker er tagen af Gyrehougs Marcken og fremdreven ved Sören Rackestad, Engebret Biörnstad, Peder Biercke, Harald Sörum, Niels Biercke, Syver Tandberg, Claus og Frode Aaßen, Engebret og Niels Frog, Rasmus Braag og Tore Deelen, til S ^r Peder Söfrenßen S ^r Lemmiche, Ole Raae og Engebret Hesselberg -	
3 I Nördre Aaßen vigen som Gulbrand Olßen Vager Gulbrand Halvorßen ibm: Knud Erichßen Vager, Knud Olßen ibm. Ole og Mogens Gagnum, Ole Tronßen Vager, Encken Burud, Engebret Veigsten, Gulbrand Ultvedt, Fridrich LangEngen og Christopher Piocken neddreved af Gyrehougs Marck til Engebret Hesselberg, og Ole Raae 16 al ^r fure og Gran runde bielcker	118 tylter
4 Ved Povelsrud Landet Engebret Biörnstad drevet af sin gaards skoug til Engebret Hesselberg 16 al ^r fure bielcker	2 tyl: 9 træer
5 Udj Sandvigen Gulbrand Ultved uddreved af gaardens Skov til Engebret Hesselberg 12 og 16 al. runde fure bielcker	14 tyl: 2 t:
6 I Slorevigen som ej vides hvem dreven eller skal have 16 al. fure bielcker	1 tylt -
7 Under Biörnstad landet som kaldes Bradstad fantes til Engebret Hesselberg uddreven af Knud Olßen Vager fra sin gaardz Skov 16 al. fure bielcker	23 tyl ^r
8 Paa Skiörvoldtangen som Opsidderen Engebret (fol. 115a) Af sin gaardz Skoug derved til Engebret Hesselberg 16 al. bielcker	1 tölt
9 Udj Framdalsvigen Encken Burud, Vager bönderne, Anders Pederßen Hurum, Encken og Tarald Hurum uddreven af hver sine gaarders skov til Engebret Hesselberg 16 al ^r runde bielcker fure	30 tylter -

Foranstaaende Last saa meget som u:rettelig er aavercket og imod Skov ordinancers formeld, befantes, har man ladet med Crone öxen Crone og giort virckelig forbud hos, intet deraf at maa udföres, förend dom der om er gangen, at saaledes, som forbemelt, til denne tjd er forefunden og af rigtig beskaffenhed, testeres med Egen haand og hos paatrögte Zigneter. Actum ut supra -

Christian Thomæßen
L S

L S L S L S L S L S L S

Ole Pederßen

L S

Conform med selve originalen, testerer

P. Glud L S

TING 27. JULI 1708 PÅ BERG I HOLE

(**fol. 115a**) C M etc. giör vitterligt at Anno 1708 den 27de Julij blev Retten til almindelig Sage-ting betient paa Berg tingstue i Hoele Præstegield paa Ringerige, overværende Velbaarne

hr. Amptmand Gluds fuldmægtig Monsr Christian Thomæsen, Kongl: Mai^{ts} Foged Seig^r Laurs Tönders fuldmægtig Sr Lars Hanßen, Bøigde Lensmanden Tosten Johanßen Bye samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig: Ole Opsal, Hans Skamarcken, Hendrich Ulleren, Niels Hurum, Tarald Hurum, Tron Gomnes, Ole Gomnes og Jens Gomnes -

Paa Velbaarne Hr: Amptmand Gluds vegne fordrede hans fuldmægtig Monsr Christian Thomæsen een deel af Hoele Giælds Almue i Rette som til denne tid er indstefnt for begangne u:lovlig Skoughugst, indgav derom een Skriftlig Stefning samt et over den aavirckede last forfattede optellings instrumente som begge saaleedes er meldende.

Som ieg haver indhentet fuldstendig underretning hvorleedes en stoer deel af Hoele Præstegieldz Almue skal for afvigte aar 1707 have hugget og fremdrevet een anseelig Qvantitet af Langved, Maste træer, stögte bielcker og rundtömmen som til bielcker Kand forarbeides, aldeelis stridig imod deris Kongl: Mai^{ts} allernaadigste udgangne Skov ordinancer og den mig (fol. 115b) seenere tilkomne og dennem til allerunderdanigste efterlevelße Kundgiorte Kongl: befaling de dato 20 Jan: 1705 skoughugsten betreffende, hvilchen Last her og der paa diverse stæder skal være beliggende og af dennem fremkiört, som den derover forfattede og udj Copie annecterede optellings forretning yderligere forklarer: Alt saa aarsages ieg som allerhöistbem^{te} Deris Kongl: Maj^{ts} allernaadigste anordningers allerunderdanigste overholder ved dette mit varbels instrumente at indkalde eftermeldende af Hoele Præstegieldz Almue, saasom Amund Steffenßen Aamodt, Anders Bye, Clemmed Bergaarden, Christopher Ulderen, Engebret Svarstad, Engebret Leene, Encken Stixrud, Encken Hollerud og Skougmarckis opsiddere, Hovind Soelberg, Piockerud Couserud, Sæter og Piockens opsiddere, Guttorm Haugnord, Gulbrand Hanßen Hurum, Anders Pederßen Hurum, Encken og Tarald Hurum, Harald og Halvor Sörum, Peder og Niels Biercke, Hendrich Ulleren, Harald Stixrud, Jon Aasterud, Jens Kolbiörnrud, Jörgen Jenßen Moe, Johan Field, Lars Solum, Madz Burud, Madz Sörum, Ole Vesstrud, Ole Nackerud, Ole Tollefßen Mithoug, Ole Tollefßen Giesvold, Peder Houg Siver Kolkind, Svend Giesvold, Torgier Burud, Tollef Grefsrud, Tollef Houg og hans Sön Ole, at de möder mig eller beskickedede fuldmægtig udj Rette til neste Sageting som holdes paa Bergs ordinaire tingstue den 27de Julij förstkommende for samme stædz at være Rettens forsvarlige Kiendelße undergIVEN til vedbörlig strafs undgiældelße for de transgressioner og overhörigheder, som de udj saa maade mod de forhen allegerede Kongl. allernaadigste forordninger og befalinger meget dristelig og dierveligen haver begangen. Til hvilchen ende ieg og des forinden, som under selve optellingen skeed er, Kraft af dette mit stefnemaal udj Deris Maj^{ts} höie Navn forbiuder og anbefaler, at ingen af inddragene personer, eller hvo hand end monne være, afförer noget af indbemelte aavircke last, medens lader den indtil dette mit Sögemaals uddrag paa de stæder, hvor den nu befindes, u:ripped og aldeelis u:rört forblive. For formalitet af processen overgives og denne stefning til anviiisning for Madame Cathrine Sl. Gabriel Bruuns, item for Messieurs Peder Söfrenßen, Madz Jenßen Viel, Söfren Hanßen Lemmiche, Mathias Petterßen, Christian Klæboe, Hendrich Luth, Jacob Helgeland og Torchild Olßen, ifald de maatte eragte fornöden nogen tilsvar herudinden at give. Ovestad den 26 April A^o 1708.

P. Glud

Denne respective Stefning er mig anvist den 27 April 1708.

Peder Söfrenßen Maass

(fol. 116a)

Mig anvist den 26 aprilis 1708.

Anno 1708 den 26 april er mig dette instrument anvist testerer

M. J. Wiel

M. Brundorff

Mig anvist den 26 april 1708.

S. H. Lemmich

Mig anvist den 26 april.

Catrine Sl. Gabriel Bruns

Mig anvist den 27 Maij 1708.

C. P. Klæboe

Mig anvist til skyldigst efterretning den 1 Maij 1708.

Hendrich Luth

Er mig anvist den 30 april 1708.

Torchild Oluffßen Höen

Til nærværende tid, er denne höi respective citation loulig andkyndiget for alle indbemelte vedkommende her udj Hoele Præstegield paa Ringerige for deris boepæl og deels egne paa-hör, ved mig underteignede samt Peder Bierke, Ole Erichßen og Tosten Moen, det bevidner ieg udj Lensmanden Tosten Byes absence, Svarstad den 16 Maij Anno 1708.

Peder Torchelßen

Efter Velædle og Velbaarne hr. Amptmand Povel Gluds höi respective ordre af den 17de Martij nestleden, var ieg underskrevne j dag den 2^{den} aprilis A^o 1708 udj Hoele Præstegield paa Ringerige tillige med böigde Lensmanden Tosten Johanßen Bye og efternævnte 2de Laugrettesmænd, nemlig Tron og Ole Gomnes, til at optelle og Crone samt arrestere hvis huggen last denne afgangne vinter fantis imod Skoug reglementet fremdreven, hvor da som følger forefunden -

- 1 Paa Bure jordet, som var betinget af Madame Bruns og Monsr Hendrich Luth, huggen i Burud skov af Madz og Torgier Burud fure stögte bielcker 10 tyl: 7 tr.
Torgier vedstoed 7 tyl: og Madz 11 st:
- 2 Söndre side af Heen aen Elf som er paa Modum Land ved Fieldz Saug befantes som skal være dreved af Ringeriges skov ved Peder Aamodt til Mathias Peterßen paa Strömsöen fure 16 al^r bielcker 16 tylter
vedkommer Modum
- 3 Amund Steffenßen ibm. til Mathias Peters: 16 al^r fure stögte bielcker 4 tyl: 3 træer,
enhörer til Modum
- 4 Lars Solum af Ringerige drevet udj Solum Skov til Madame Bruns 16 al^r fure bielcker 6 tyl: 4 træer
tilstoed
- 5 Paa Fieldzbacken Ringeriges Land var beliggende som Clemmed Bergaarden, Harald og Encken Stixrud, Ole Vessetrud og Syver Kolkind fremdreven af deris grders skov til Madame Bruns, Niels Petterßen og Monsr (fol. 116b) Klæboe stögte fure og Granbielcker 12 a 16 al^r 62 tyl: 7 tr.
tilstaaer Kon 41 tylter -
- 6 Omkring huußene paa Nackerud og ned efter jordet til Stranden befandtis, som var neddreven af Joen Aasterud, Tollef Grefsrud, Ole Nackerud, Stixrudz opsidder, Jens Kolbiörnrud, Torger og Mads Burud og hugget paa Holöen til Monsr Klæboe og Hendrich Luth 16 al^r fure og Gran stögte bielcker 32 tylter
vedstoed optellingen
- 7 I vigen Norden for Nackerud som Tollef Houg og hans Sön Ole skal have neddreven af Hougs gaarders skoug til Hendrich Luth 16 al. fure stögte bielcker 12 tyl: 10 tr.
absentes

- 8 Ved Kaste Landet, som var neddreven af Ole TollefBen Mithoug og Ole Skindstad paa Modum fra Hoelöen skoug til Monsr Klæboe og Hendrich Luth 16 al. fure stögte bielcker 9 tyl: 5 træer
Skindstad ej stefnt, boer paa Modum, Ole Mithoug tilstaaer 5 tölter
- 9 Under Colbiörnrud Land, som Jens Colbiörnrud drevet af Gaardens skoug til Helgelandz opsiddere 12 og 16 al^r fure stögte bielcker 4 tyl: 5 træer
tilstaaer
- 10 Neden Hougs Gaardene ved fiorden, som Ole TollefBen Mithoug og Peder Houg af deris gaarders skoug uddreven til Hendrich Luth og Torchild Olßen 16 al^r fure stögte bielcker 15 tylter
Ole absent
- 11 I Hoelerudstöen, som Encken Hoelerud og SkovMarckens Opsiddere af deris gaarders skov uddreven til Hendrich Luth og Torchild Olßen 16 al. fure bielcker 9 tyl^r 5 træer
- 12 Hos Söndre Kindzvig, som hörer Hendrich Luth til, og ei vidende hvem fremfört 18 al. stögte fure bielcker 2 træer
- 13 Paa Skierdals backen og i vigen sampt Elven og efter til huusene var beliggende, som skal være neddreven af Hovind, Soelberg, Piockerud, Causerud, Sæter og Piockens opsiddere fra deris gaarders skov til Hendrich Luth, Torchild Olßen og Jacob Helgeland paa Sr Madz Jenßens og Sr Lemmiches fornödenhed 12 og 16 al^r stögte og runde fure og gran bielcker 126 tyl: 7 træer

Den 3 april med Lensmanden Tosten Bye samt Jens Moe og Peder Fröoug ved den pladz Moss Kaste, hvor da fandtis -

(fol. 117a)

- 1 Som var uddreven af Sörum og Moes skov ved Mads, Harald og Halvor Sörum, Jörgen Moe og Guttorm Haugnord til Sr Peder Söfrenßens tieniste runde fure 16 al: bielcker 12 tyl: 10 træer
huustömmen 1 ” 10 træer
- 2 Ved Anders Anderßen op imod Busund, som Jörgen Jenßen Moe dreven af Moes skov til Sr Peder Söfrenßen Moss 10. 12. og 14 palm Langved 5 tyl^r 6 tr.
deriblandt 10 og 12 palm Lodbielcker og træer som blev Cronet -

Den 4de Aprilis med Lensmanden, Rolf Rudzödegaard og Friderich Fæcker paa Sundvolden og da befandtes

- 1 Som ved Ole TollefBen Giesvold, Svend Giesvold, Engebret Svarstad, Johan Field, Christopher Ulleren og Gulbrand Hanßen Hurum er neddreven fra Krogskoven til Sr Lemmiches tieniste 16 al^r rundt fure og Gran bielcke tömmen 29 tyl: 6 tr.
- 2 I Trögslevigen var beliggende, som Hendrich Ulleren, Anders Bye, Engebret Leene med fleere ei vidende neddreven fra Krogskoven til Jacob Helgeland paa Sr Lemmiches vegne 16 al^r fure og Gran bielcker 18 tyl^r 6 træer

At Saalunde som forbemelt til nærværende tid er forefunden og den imod skoug reglementet hugne last, Cronet, og arresteret, bevidner vi med stadfæstelße af Sandhed og Egen haands underskrivelße samt Zigneters hoströckelße actum ut supra.

<i>Christian Thomæßen</i>	L S	L S	L S
L S	L S	L S	L S

Forestaaende at være overensstemmig med original optellings forretningen,

bekiender *P. Glud*

Derefter protesterede fuldmægtigen Monsr Christian Thomæßen at saasom een deel af Hoele Præstegields almue har fordristet sig til at aavirke saadan Last som deris Kongl. Mai^{ts} allernaadigste udgangne Skoug ordinancer forbyder, de da vorder tilfundene at pleje de böder som allerhöistbemelte Kongl. ordinancer (**fol. 117b**) Tilholder, samt den optelte Last, saa vit som er undergoven confiscation, at være hr. Amptmand Glud, som angivere, hiemfalden, og de indstefnte af almuen at restituere processen Omkostning. Paastoed videre at de som har forvircket sig imod den paa optelte last gjorde arrest, bör böde deris voldsböder, hvorefter hand begierte Dom i Sagen -

De indstefnte af almuen mödte mesten alle tilstæde og vedstoed at den udj Retten indgivene optellings forretning at være rigtig, men beklagede sig at de har intet andet at drive til Deris Kongel. Maj^{ts} Skatters udreedelße end den sort af last som de nu ere under forfølgnig fore, og dersom de icke skulle blive permitterede at bruge den, sagde de sig u:muelig god fore lengere at kunde beboe deris höiskyldende gaarder -

Widere blev ei indgivet eller paastaet, hvorefter herudinden er saalunde for Ret Kiendt og afsagt.

Saasom det befindes at een stoer deel af Almuen her i Hoele Præstegield, hvor icke nogen slags Last som Kand forarbeides til bielcker maa huggis, ved deris transgressioner har forseed sig imod Deris Kongl. Maj^{ts} allernaadigste udgivne forordning om Skoughugsten, Alt saa bör de en hver for sig efter den udj Retten indgivne optellings instrumente, saa vit bielckerne er betreffende, for hvert træe som saaleedes er nedfeldet og fremkiört til Velbaarne hr. Amptmand, som den der allernaadigst er anbefalet at have nöje indseende at deris Maj^{ts} allernaadigste forordning om Skovhugsten, allerunderdanigst vorder efterlevet, at böde 10 Rd^r. Og som icke er beviist at nogen af bemelte Almue har violeret den paa paastefnte last gjorde inhibition, ere de inciterede ei pligtige derfor at være bröstfeldige.

Saaleedes for Retten passeret, bevidnes med Egen haand og Zignete. Actum Anno, die et loco ut Supra -

besk. 4 arck -

ÅSTEDSSAK 13. AUGUST 1708 PÅ LINDELIA I ÅDALEN

(**fol. 117b**) C M. etc: samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig Ole Ringerud, Gulbrand Bersund, Peder Sommedal, Guttorm ibm. Ole Blaxtved og Nub Strande gjør vitterligt at Anno 1708 den 13 Augusti blev Retten betient paa tilstefnte aastæd Lindelie i Aadalens Annex i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige -

(**fol. 118a**) For Retten paa bem^{te} Aastæd Lindelie presenterede sig Monsr Anders Christensen, og som fuldmægtig paa Lindelies bönders vegne indgav 2de stefne seddeler af 18 Junij og

23 Julij nestafviget, hvorved de indkalder Anders Stoere Rudstöd og hans Sön Ole Goplerud af Heedalens annex i Valdres til et rigtig skielne og deele imellem deris brugende gaarder med videre stefningernis indhold som efterlæsis.

Som den Dannemand Anders Stoere Rudstöe af Heedalens Annex i Valdres har tid efter anden indfaldet udj Viedal Skougen underliggende vore paaboende gaarder Backe og Overvold i Aadalens Annex, og fornemmelig i dette aar aavircket een stoer deel Saugtömmen sammestædz, os som Jorddrotter icke til liden nachdeel og skade, hvilchet vi saaleedes u:paatalt ei længere har Kundet lade passere. Thi varsles I bem^{te} Anders stoere Rudstöe herom at möde os i Rette for Dommeren og behörig Laugret paa aastæden i besagde Viedals skoug, hvor den aavirckede tömmer hugst af Eder udj dette aar er begangen den 13 Aug: förstkommende hvor vi vil formode I ei alleene bliver tilkiendt til os at have forbrudt hvis tömmer som af Eder er hugget ind paa voris ejedeeler, men end og efter Loven at betale os Landnam og Skadegiöld, Item at erstatte os denne processis anvendende Omkostning, saa varlis I og til samme tid og stæd at anhöre de prov og vidnesbiurd vi ere benödigede til Sagens opliusning at lade indstefne og paa Aastæden at fremföre til at vidne deris Sandhed ved æd hvad dennem derom er vitterligt, og Endelig at medtage alt hvis I til Eders Sags forsvar fornöden og tienlig eragter. Lader ingen udeblivelße schee under foresigende straf af Loven. Datum Bache j Aadalens Annex paa Ringerige den 18 Junij 1708:

<i>Sindre</i>	<i>Erich</i>	<i>Peder</i>	<i>Jacob</i>	<i>Ole Erichßen</i>
<i>Backe</i>	<i>Overvold</i>	<i>Overvold</i>	<i>Larsön</i>	

Anno 1708 den 19de Junj er Denne stefning lovlig lyst for Anders stoere Rudstöe i hans Qvindes paahör.

Anders Larßön Næs

Ole Guttormßön Næs

Saasom vj underteignede Peder og Erich övre Lindelie, Ole Erichßen Nedre Lindelie, med sin Landherre Jacob Skougnes, samt Sindre (fol. 118b) Oppen samtlige af Aadalens Anex under Nordrehougs Præstegiöld paa Ringerige, höynödvendig foraarsages at stefne og Kalde Anders stoere Röstöe med hans Sön Ole Goplerud af Heedalens Annex under Ourdals Præstegiöld i Waldris til et riktigt Skielne og Deelis oprettelße, samme forbem^{te} Gaarder saasom övre og nedre Lindelien, samt Oppen paa den eene, dernest Store Röstöe og Goplerud anden side imellem henseende diße besagde Gaarder til des været sameje og nu formedelst een og anden fornærmelße ei længere kand taale at være udj fællag med hver andre, hvor over vi udj anledning af Lovens tilhold u:forbigiengelig ved Rettens Middel og maade ere foraarsagede at lade oprette efter Prov og vidnesbiurds tilstand samt situationernis udviisning ved Compas og streckning som forbem^t it riktigt Skielne og deele diße gaarder imellem til een hvers efterretning paa alle sider, Hvorfore hermed Lovlig stefnis og kaldis Eder Anders store Röstöe og Ole Goplerud at möde os eller beskickedede fuldmægtig paa omtvistige Aastæder til processens anfang saasom fra Lövhougen og Söndre Diupedals Skaret, dernest til övre Lindelie Giuved, og siden vest efter til Hallingdals ejer vedtager, förstkommende 13. 14 og 15 Augustj for Kongl. Mai^{ts} Sorenskriver Seig^r Christian Muller og behörige Laugrettismænd j Rette, hvor vi da om diße paastefnte Ejedeelers udviisning agter at före efternævnte prov og vidnesbiurd, som og hermed til samme forbem^{te} tid og stæder Lovligen varsles, Nemlig Anders Sörum, Ole Thollefsrud, Joen Piltingsrud, Michel Braker, Ole Laurßen Nerbye, Ole Biörnßen Fæckier og Ole Knudßen Fækier af Heedalens Annex, ligeleedes Ole Pederßen Oppeneje, af Aadalens Annex med fleere som denne stefning vorder forelæst at Comparere og ædlig giöre deris tilstand og videnhed om Skiel og deele övre og nedre Lindelie med Oppen paa Eene, samt störe Röstöe og Goplerud anden side imellem, hvis tilstand Contraparterne Anders stoere Røe-

støe og Ole Goplerud hermed varsles at anhøre og tilsvare. Een hver ville møde uden udeblivelse under faldzmaal efter Loven. Datum öfre Lindelie den 23 Julij Anno 1708.

*Peder Larßen
Lindelie*

*Erich Erichßen
Lindelie*

*Jacob Larßen
Skaugnes*

*Erich Olßen
Lindelie*

Sindre Halvorßen Oppen

Derefter producerede Citanternis fuldmægtig Een Skriftlig Arrest paa det aavirckede tömmer, hvilchen saalunde liuder:

Saasom Sindre Halvorßen Backe, Erich Olsön og Ole Erichsön Peder Larßen og Jacob Larßen Overvold i Aadalens Annex foregiver at en Mand i Valdres navnlig Anders stoere Röstoe skal have hugget een deel Saugtömmen i deris skove paa it stæd Kaldes (fol. 119a) Wiedalen hvor tömmeret endnu er beliggende, paa hvilchet tömmer de samtlig begerer Lovlig Arrest til Sagens uddrag: Alt saa befales hermed Lensmanden Gunvold Strande at hand paa mine vegne med 2de Lovfaste Dannemænd, som hand selv udnævner straxen forföjer sig til Aastæden hvor tömmeret er beliggende og samme rigtig efterseer, opteller samt derpaa liuser Lovlig Arrest ei fra stæden at rippes eller bortföres förend Dom i Sagen gangen er, alt under Lovens höie bröde og paa Sagsögernes eget til og forsvar, herom giver de den paagieldende varsel om hand ved samme forretning vil være overværendes, hvorforuden Arresten tillige Lovlig stefnemaal dog liuses for hans boepæl. Hvad i saa fald forrettes gives herpaa under hænder og Zigneter rigtig beskreven, som Sagsögerne derefter til videre deres Rettes Lovlig sögning leveres. Steen den 15 Junij 1708:

Lars Tönder

Paa Contraparterne Anders Store Röstoe og Ole Goplerudz vegne presenterede sig for Retten deris fuldmægtig Monsr Lars Madßen Billen og tilstoed at det paastefnte tömmer ligger endnu paa Aastæden og er i god behold -

Optellings Mændene Ole Gulbrandßen og Anders Larßen Næß tilstoed for Retten at have optelt yterst i Vidalen paa den vestre side samme Elv 78 tölter og 8 stocker saugtömmen hvorpaa de haver giort arrest den 19de Junj nestleden -

Efter at ædens forklaring for samtlig provene var oplæst og dennem foreholt at vidne deris sandhed fremstillede Citanterne sine indstefnte vidnisbiurd som tilstoed efterskrevne -

1: Anders Sörum 58 aar gammel, vandt sin fader Östen Haralds: ord som er 110 aar gl. og endnu har sin fulde fornuft og er saa rörig at hand kand gaae ind og ud, at i fra Mulbergs Kleven i Dybedals skaret: og i Lindelies dybet gaar deelet östen til imellem Valdres og Aadalens paa omtvistede stæder -

2: Ole Tollefsrud ved 70 aar gammel tilstod at have hört af sine forfædre og veed og selv at deelet gaar imellem Valdres og Aadalens fra Mulbergs Kleven i Dybedals skaret, i Lindelie eller Övrevoldzdybet og at Lindelies Elven löber norden i fra mellem Lindelien og Goplerud, men veed intet om deelet paa de stæder ved Elven -

3: og 4: Michel Bracher og Jon Piltingsrud gestændigede at de for 14 aar siden var paa een Rettergang mellem Petvatnet og Næß (fol. 119b) Ejedeeler, da provede gl. mænd fra Aadalens og Valdres at deelet mellem Valdres og Aadalens gaar fra Merungen til Ströms Knadden, der-

fra til Molberget i Kleven, siden i Dybedals skaret og saa i Lövhoven og i Overvoldz dybet, dernest til Sabatsfieldet.

5: Ole Larßen Nerbye provede det samme som forrige prov omvundet haver, undtagen at hand ei erindrede andet end det var Lindelie dybet og mindes intet til Sabats fieldet endskiönt det Kunde være nævnt -

6: Ole Fækier siger sig over 50 aar gl: vant at hand har hört af hans fader for over 20 aar siden sagde mange gange at deelet mellem Aadalen og Valders gik fra StrömsKnadden i Molberget, der ifra i Lövhoven og saa i Overvoldzdybet der ifra i SabatsKnadden - tilstoed videre at Anders Store Rödstöe har sagt ~~mange~~ tyve gange til ham at hand bor i Valders og tager sin föde paa Ringeriges ejer -

7: Ole Knudßen Fækier tilstoed at have hört af Anders Rödstöe det samme som forrige prov omvundet haver -

Det 5te Prov Ole Larßen Nærbye lagde dette til sin forrige provning at Anders store Rödstöe sagde til hannem i fior höst, og mange gange tilforn at hand boede i Valders og det hand er mand af er det hand bruger paa Ringeriges ejer, og som proved sagde til ham du bruger for meget til 4 skind, svarede Anders Rödstöe ham ieg bruger paa Ringerige og ei i Valders det giver ieg dig en hundsfot for -

Imod disse de 3de siste prov begierte Lars Madßen paa Contrapartens vegne indfört at de ord som de bær vidne om imod hannem for denne Ret at hand for dennem skulle have sagt det hand tager sin störste ophold paa Ringerige eller des ejedeeler, bestaaer der udj at hand i lang-sommelig tid har for de Saugbrugende paa Bragnes, som har deris brug ved Hönefoß, ved deris pengers forstreckning udbröt hvis tömmer de i denne Egn kiöbt haver ned til Sperilen hvorfra hand det til Bersundz slepning har udfört og saaleedes med möje og bekostning træl og slæb sögt sin næring paa Ringeriges ejedeeler, paa anden maade skal diße prov eller andre ei sige at Anders Stör Rödstöe har haft noget slags brug uden j sin egen skov vesten for om-tvistende Elv Viedöla, saa dißes provning falder af sig selv og u:efterretlige over den skielne Elv Vidöla som passerer imellem store Rödstöe i Heedalen fra Valders paa den eene og Citanterne Lindelies besiddere anden side -

8: Ole Pederßen Oppen ejer 33 aar gammel tilstoed at det er 7 aar siden hand tiente paa Sörum i Beendalen hvor hd. var udj 3 aar, og da sagde Anders Sörum til ham at deelet af gammel tid gich fra StrömsKnadden i Molbergs Kleven, siden j Lövhoven derfra i Lindelies dyb og saa i Sabats fieldet imellem (fol. 120a) Ringerige og Valders -

9: Botolph Siverßen gestændiged baade i aar og i fior at have hört Anders Rödstöe sige at hand har taget fleere tölter tömmer paa Ringeriges ejer end hd. har taget j Valders, og end da for 6 aar siden da hand kom af Erich Lindeliens tieniste, hvor hand tiente i 5 aar, hörte hand alle tider naar Peder Lindelie og Anders Rödstöe drack en skaal öl sammen trettede de om ejedeelerne, viste ellers intet om skielne og deele imellem parternes ejedeeler -

10: Halvor Aaslien ved 40 aar gl: proved at hand for ungefer 16 aar siden tiente paa Nærbye, da sagde Anders store Rudstöe til hans hosbond Ole Gulbrandßen at hand hafde hugget 3 tölter tömmer ved Vidals Elven for at prøve om de paa Lindelien ville tage det eller ej, paa hvilchen side af Vidals Elven det var viste hand icke, veed icke heller noget om deelet mellem gardene -

Paa Contrapartens side begierte fuldmægtigen Lars Madßen efterskrevne prov at tages til förhör -

11: Ole Anderßen Hoxrud fød 1632 og opföd i Heedalen tilstoed at hand har hört af sine forældre at een fogde hofmand navnlig Lars Vendelboe efter den sorte död tog bort en bog i Heedals Kiercke hvorudj skulle være befattet skielne imellem gaardene i denne Destrict, siger fremdeelis at have hört af sine forældre saa lenge de levede at Skielne imellem begge böjgde Laugene var fra Molberget i Dybedals Skaret, derifra i Lindelies dybet og videre viste hand icke -

ÅSTEDSSAK 14. AUGUST 1708 PÅ LINDELIA I ÅDALEN

(fol. 120a) Den 14 Aug: blev Retten igien betient paa Aastæden Lindelien,

12: og da tilstoed Harald Lindelien som er 62 aar gammel at hand boede paa Lindelien i 22 aar og er ungefer 10 aar siden hand flöttede her fra, imidlertid brugte hand med sine gran-der tömmer sönden for Viedals Elven og Anders stoere Rudstöe paa den nordre side samme Elv, og af Valdres folckene har hand hört at de holder sig til Vidals Elven, veed icke hvor deelet er -

13: Siver Knudßen Stafdal af alder 69 aar, vedgick at hand hörte af Guttorm stor Rudstöe og Ole Gunderßen Lindelien for over 40 aar siden, da de sad og drach tilsammen, at de sagde til hin anden at de brugte hver paa sin side af Vidals Elven og hver paa sin side kiente sig til Elven saasom de paa Lindelien paa den Söndre og de paa Rödstöe paa den nordre side, veed ei af noget skielne paa og imellem ejedeelerne -

14: Kield Fonhuus af 59 aar, tilstod at hand hörte af Ole Olßen Lindelien (fol. 120b) for 34 aar siden at hand beklagede sig at hand slap ingen stedz ud, thi Halvor Backe tager fra ham ejedeelerne ved Elven her nedenfore, og at hd. slap over Viedals Elven formedelst de gaarde norden fra möder derimod, berettede videre at Guttorm Giöranbye sagde til hans fader at Heedalen gaar i Vidöla med sine ejer -

15 Peder Jöranbye over 60 aar gammel vandt at han for 30 aar siden har hört af Guttorm Jöranbye at de fra Heedalen Kiender sig til Vidals Elven.

16. Johannes Graflie 74 aar gl: gestændigede at som hd. for 34 aar siden gich paa Skytterie og hafde sat sig til hvile paa Knapfieldet i Odalen, da sagde Halvor Elsrud til ham at den nordre side Vidalen hörte til Heedalen og den söndre side til Lindelien, har ei andet hört end Vidals Elven er skielne mellem Heedalen og Odalen, item for ungefer 16 aar siden hafde Anders Rödstöe sin hugst norden for Vidals Elven -

17: Christopher Heen tilstoed at hand siden Anno 1686 paa sin principals vegne indtil 1700 har annammet tömmer af Anders Stor Rudstöe ved Urulla som var dreven af den omtvistede skov norden for Vidöla, og for 14 aar siden annammet hand af ham tömmer ved Vidals Elven norden for, i samme aaringer har hand og annammet tömmer af Lindelies besiddere sönden for Vidals Elven -

18. Johannes Amsrud, ved 80 aar gammel, vedgich at have hört af gamle Mænd j Heedalen at de holt sig med deris ejedeeler til Vidöla og hand for 12 a 13 aar siden hug tömmer for Anders Rudstöe norden for Vidals Elven, hörte icke nogen ancke derpaa, thi hand talte icke noget med Lindelies Bönder derom -

19 og 20. Ole Pederßen Sunstebye og Ole Guttormßen Trommel tistoed at Hallingdals ejer gaar i den nordre ende paa Gravekind hvor Heedals ejer modstöder, og af nogle myrer norden for samme Kiend har Vidals Elven sin udspring og löber igiennem omtvistede ejedeeler indtil stoer Elven Urulla, veed intet om skielne mellem Heedalen og Ringerige -

Citanernes fuldmægtig Sr Anders Christenßen exciperede imod diße 2de prov og refererede sig til lovens 1 bog 4 Capit. 1 Art. saasom deris provning betrefver Hallingdals ejedeeler -

Contraparternes fuldmægtig Monsr Lars Madßen svarede herimod det denne Anders Christenßens protestation tiener intet til andet end at opholde Sagen, og i övrigt da hand har paa sine principalers vegne (**fol. 121a**) u:disputerlig modtaget alle de andre prov i denne Act mod ham fört, saa siger Lars Madßen det Anders Christenßen maa være meget ~~eenfoldig~~ taabelig i det hand forhen ej har erindret dette at hindre og spille stefnemaalet samt provs förelße, som allerede skeed er -

21 Siver Amsrud 50 aar vedstoed at have hört af sine forældre at Vidals Elven er skielne imellem böigdelaugene, men veed ei hvor vit Rödstadz ejedeeler stercker sig -

22. Marte Olsdaatter ved 80 aar gammel, föd i Heedalen og opvoxen paa Nedre Lindelien hos sin fader Ole Lindelien, proved at der var icke noget tömmer brug norden for Vidalen i de tider, og da lejede hendes fader af Guttorm Store Rödstöe nogle myre sniper, hvilche Myre slotte hun viiste og at være beliggende vesten Urulla og norden Vidals Elven, hvorfor hun og hendes Söster efter deris forældris befaling skar en dag om hösten paa Stor Rödstöe -

Thor Elsrud fremkom for Retten og begierte indfört at Retten ville tage i consideration at hans gaardz ejer gaar mod Hallingdals ejer, hvilchet var og Ole Skarudz begiering med formeening at hvis tömmer som er hugget at Anders Stor Rödstöe i den Rem ham af omtvistede Skov tilkommer, bör være ham hiemfalden -

Samtlig Næß opsidere paa egen og deris hosbonders vegne paastoed og formeente at som deris ejedeeler strecker sig til Hallingdals ejer, man da ved Dommens slutning ville have i observation at de paa deris Ejer ei skeer noget til for Kort -

Monsr Lars Madßen herimod svarede og paastoed at diße protestanters indsigelße er dennem u:vedkommende, mens alleene til at indvickle sig som uvedkommende og icke aldeeles i denne process udj öfrige refererede hand sig til de i Sagen allerede förte prov paa Anders Stor Rudstöes side og begierte Dommeren med Laugrettet ville begrandsche de omtvistede stæder for der af at udfinde Ret imellem Mand og Mand som nu paaskadiges -

Dernest har vi begranschet de i acten omprovede deele stæder saasom Molberget, Dybedal skaret, og Lövhoven hvilche stæder provene vedstoed at have været et gammelt dele i formaals tider af Dannemænd oprettet imellem Valdars og Ringerige, og haver vi paa Lövhoven oplagt een stoer steen Rös til skielne imellem de omtvistede ejedeeler, hvilchen begge parterne og antog for et ret Kiendemercke - Der i fra gick vj videre til Lindelies dybet under den pladz Kleven som hörer til Lindelien, hvilchet af parterne og blev anseet for rette deele i paa-stefnte Marcker, hvilchen voris giorde gang gaar stæd efter stæd lige i Sydväst -

(**fol. 121b**) Lars Madßen paa Anders Store Rödstöes vegne fremlagde afgangne Sorenskriver Michael von Skönberg og 12 Mandz Dom af 11 Sept: 1686 passeret imellem bem^{te} Anders Röstöe og hans Naboe Ole Aspeholt andgaaende ejendeelerne paa den nordre side gaarden Store Rödstöe, hvormed hand vil beviiße at de 2de pladßer Goplerud og stor Rödstöe, som tillsammans skylder 5 skinds skyld icke har lenger strechning paa den Nordre side end samme Dom om formelder -

Derefter aflagde samtlig provene deris Corporlig æed paa hvis de omvundet haver, untagen Marte Olsdaatter som for hendes Alderdom og Svage ihuekommelses skyld ei Kunde admitte-ris til æed i det hun nu for Retten udsagde at hun viste intet af det hun tilforn hafde proved, tilmed var hun saa skröbelig, ligesom hun icke skulle have mange livs dage tilovers -

Ole Sunstebye og Ole Guttorms: Trommel blev ei heller antagen til at aflegge deris æd paa deris forhen gjorde tilstand efterdi vedkommende fra Hallingdalen ej vare kaldede at anhøre deris provning -

Endelig blev Joen Piltingsrud og Michel Bracker af Retten tilspurt hvor deelet hafde gaaet af gammel tid fra Overvold eller Lindelies dybet i Sabatz fieldet? Hvortil de svarede: At de det egentlig icke kunde udviiße eller paa hvad stæd deelet burde gaae -

Som aftenen var for haanden og Contrapartens fuldmægtig Sr Lars Madßen begierte dilation til j morgen skriftlig at forfatte sin meening om Sagen, blev den dog ej videre forrettet -

ÅSTEDSSAK 15. AUGUST 1708 PÅ LINDELIA I ÅDALEN

(fol. 121b) Den 15 Augustj blev Retten igien betient paa Aastæden Lindelien -

Og da fremlagde Citanternis fuldmægtig Sr Anders Christenßen sin Skriftlig paastand i Sagen af følgende indhold.

Höitærede Rettens Betiente!

(fol. 122a) Paa Citanternis side ere förste efterm^{te} vidnisbiurd nemlig Anders Sörum, Ole Tol-lefsrud, Michel Bracker, Joen Piltingsrud, Ole Larßen Nedrebye, Ole Fækier, Ole Knudßen ibm: Ole Pederßen Oppen, Botolph Sivers: og Haavor Aasljen, hvilche prover at deelet paa omtvistede stæder gaar fra Mulberget, i Dybedals skaret, derfra i Lövhougen, siden i Lindelies juvet og endelig til Sabbaths fiæld eller Sabbaths Knatten vedtager. Hvorimod Contraparten Anders stoere Rödstöe med sin Sön Ole Goplerud förer een deel vidne hvilche taler om aa-vircke norden for Vidals Elven, saavelsom stoere Rödstöe at ville holde sig til samme Elv, mens ingen forklarer med deris egen videnhed at Elven er deelee, alleene de hört een snack og tale at være falden derom, samme Contra förte prov ere og böigdefolck fra Walders district og med Ejendommen udj Sagen selve interesserede. Da Retten i gaar kom paa Aastæderne til anfang i Lövhougen, Kunde den saavelsom een hver öyensunlig see de deelee stæder Citanternis prov omformelder, hvilchet Contrapartens fuldmægtig strax gestendigede og fandt sig meget vel fornöjet med, alt lige ned i Linnelies juvet. Mens at Lars Madßen da proponerede at deelet fra stoer Elven Urulle siden skulle gaae efter Vidals Elven og fremdeelis til Endemercket, er meget indirecte, fordi det strider imod ald raison, thi naar een deelee streckning gaar lige frem efter Compas gang kand den icke brydes over tvært og faae en anden Cours paa enten siderne til noget tver deelee, helst efterdj Contraparten med forrige streckning og deelee stæder fantes fornöyet. Citanternis prov forklarer og Anders stoere Rödstödz egene ord, at hand har tagen sin föde meer paa Ringerige end med Valders eje, som er at forstaae med tömmerhugst ved VidalsElven, ligesom og Anders stoere Rödstöe selv sagt, hand hug een del tömmer paa samme stæder til at forsöge om de Lindelies folch ville ancke derpaa; Alt saa Kand Anders stoere Rödstöe med aldeelis ingen Ret eller forsvarlighed holde Vidals Elven for deelee. Det er en hver vel bekient at paa Lindelien udj Langtid haver boet et eenfoldigt folck, der lidet forstoed deris eget væßen, mindre haft lyst eller villie til at trette, hvorforre som Anders stoere Rödstöe nu begyndte med den overflödig tömmerhugst 78 tyl^f 8 stocker Saugtömmer, vare de u:forbi-giengelig, til betimelig conservation, aarsagede at gribe til extremitet, ei alleene ved Rettens ordentlig maade at urgere paa hugsten, mens end og begiere ejendeelernis fraskillelße, hvilchet og er det ieg kortelig, at forbigaae videre vitlöftighed, paa Citanternis vegne vil paastaae, nemlig at ommelte 78 tyl^f 8 stocker Saugtömmer, der beviislig er huggen udj Lindelies ejendom, vorder Citanterne in Natura med Landnam, skadegiæld og processens aarsagede omkostning hiemfalden, Dernest deelet, som efter det gamle skielne af forrige tider kommen oven fra imellem Valders og Ringerige efter provenes tilstand at blive fra Molberget i Dybedals skaret,

(fol. 122b) derfra i Lövhougen, j Lindelies juvet, og siden lige compass gang og linnie til Sabbaths Knatten j Sabbaths fieldet. Til slutning overantvorder vj Dommeren og Rettens betiente denne voris Retmesßige Sag til en forventelig Doms udfald, med forblivende

Lindelien d: 15 Augusti 1708

Rettens ydmygste tiener
Paa Citanternis vegne befuldmægtiget

Anders Christensen

Lars Madßen indgav ligeledes paa Contrapartens vegne sit skriffthlig forsæt i Sagen saalunde liudende

Gud stöörcke Retten!

Ingen har lenger fred end som hans Naboe vil, det maa ieg kiere udj denne mig u:skyldig paa-förte Sag af mine Naboe, Peder Larßen Lindelie, Erich Erichßen Lindelie, Erich Olßen Lindelie, Sindre Halvorßen Oppen, Ole Erichßen Lindelie og Jacob Larßen Skagnes, som icke alleene sielve u:lovlig er indfalden over det ældgamle deele Vidals Elven kaldet, som er skielne imellem Citanternis paaboende gaarder, samt mine ejende og brugende gaarder Stoere Röd-stöd og Goplerud, skyldende tilsammen 5 Skind, og derudj mine Gaarders ejendom Vidals Marcken Kaldet, icke alleene hugget een stor partie Saugtömmen som der endnu er beliggende, mens end og arresteret hvis tömmer ieg rettelig sammestædz dette aar som sædvanlig aavircket til mine Skatters udredelße og Kornis indkiöb til livs ophold, alt saa er da beviist icke alleene med de förte prov udj denne Sag, mens end og af Citanterne sielve i gaar udviist, at deeleet paa nordre side imellem min gaard Goplerud og Citanternis gaarder Lindelie og Oppen, er i fra Lövhougen og ned udj Lindelies juvet eller Lindelies Elven til StorElven Urulla kaldet, og sönder efter Vidals Elven, saa Lindelie og Oppen har sine ejendeeler paa Söndre side Vidals Elven og mine gaarder Goplerud og Stor Röd-stöe paa nordre side samme Elv, indtil Aspeholt der norden for modtager, efter derom i Rette lagde afgangne Sorenskriver Michael von Schönbergs dom dat. den 11 Septembr: 1686, da som i ingen maader anderledes er beviist eller kand siges end jo den Mark imellem Vidals Elven paa söndre side og forberörte dönte deele paa nördre side er mine imellem liggende gaarder Stor Röd-stöd og Gopplerud rette tilhörende ejedeeler, paastaar fordi at hvis Saugtömmen som af Citanterne derudinden befindes aavircket og nu beliggende, bör til mig at være hiemfalden med Skadegiöld og Landnambs erstatning, mens endog ieg u:behindret at föolge mit eget aavirkede Saugtömmen samt ejendommen Vidals Marcken kaldet imellem de forklarede deele mercker som er attersagt Vidals Elven paa Söndre og Aspeholt paa nordre side og disße Citanter som saa u:rettelig og u:skyldig har paafört mig denne kostbare process med mange vidnesbiurd, samt fuldmægtig at procedere min Sag, deris lange veje og u:mage ieg har maat betale, samt den skade mig ved deris forhvervede Arrest paa mit tömmer er tilföiet, i det ieg ellers nu alt kunde haft udkiört tömmeret til Elven og tilvendt mig penge derfor, mens i den stæd nu hviler frugteslös, mig til allerstörste skade, som ieg paastaer (fol. 123a) mig bör at erstattis af Citanterne i allerringeste med 50 Rd: Paa alt dette ieg æsker Rettens Retmæsßige Dom og Kiendelße, hvornest forbliver

Stor Röd-stöd den 15 Augustj 1708

Deris tienstærbödig tiener

Anders Brynildßen
StorRöd-stöd

Derefter begierte begge parter Dom i Sagen -

Og som deris Kongl. Mai^{ts} allernaadigste reglement af 24 februarij næstafvig befaler foran ved Dommens slutning at specificere forretningens heele bekostning, alt saa tilkommer mig efter fölgende bereigning for 3 dages arbeide paa Aastæden 4 Rd^r, for Skydzferd fra Bersund til Næß 4½ Miil 2 Rd^r 1 ort - for 1 dags fortæring og reiße 2 ort 16 s: - Summa 6 Rd 3 ort 16 s -

Herudinden er saaleedes dömt og afsagt.

Efterdj parterne paa begge sider har vedtaget de omprovede deelee stæder fra Molberget i Kleven, siden i Dybedal skaret, derifra i Lövhoven, hvor vj, som for er melt, har opkast een stoer steenrös, og endeligen fra bem^{te} Lövhov en lige strekning ned i Overvold eller Lindelies dybet, at være rette skielne imellem store Rödstödt og Goplerud, som skylder 5 skind paa den eene og Lindelies gaardene, som skötter for 10 skind anden side, Alt saa har Retten icke kundet frafalde den strekning, hvormed parterne finder sig fornöiede, hvor det og herefter forbliver rette deelee som af alders tid imellem Odalen og Valdars; Men som provene icke egentlig Kand udviße os det stæd i Sabatsfieldet hvor deelet rettelig, som af formaals tider burde gaae, saa har vi efter öjensiuunlig Granskning og s: ret og billigt kunde eragtes forefundet at deelet skal gaae videre fra Lindelies dybet lige over Urulla i een stor steen som ligger mit i becken som falder ud fra fieldet, paa den nordre side af samme beck op i fieldet er til Kiendetegn en liden Knadde og paa den söndre side en stoer Kulle, hvor efter ejermændene paa baade sider bör holde sig efterretlig. Belangende det paastefnte og arresterede tömmer da beholder en hver det hand har aavirket, efterdj ingen af parterne hidindtil har vist af nogen Ret separation. Processens Omkostning ophæves og paa baade sider efterdj begge parter har giort bekostning paa tretten med provs förelße og deslige -

(fol. 123a) Saaleedes for Retten paa Aastæden passeret, bevidnes med Egen haand og hoströgte Zigneter. Actum Anno diebus et loco ut supra -

beskreven 9 arck in duplo -

TING 18. AUGUST 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 124a) Indgangen som fol. 62 men den 18 Augustij

For Retten presenterede sig ærlig og Velforstandig Karl Ole Peders: Raae og paa Skiörvoldz arvingers vegne vegne (!) fordrede Jesper Gregerßerßen (!) i Rette som hand paa Jesper Loe et consortes vegne först havde ladet indstevne til det almindelig Sageting den 24 November 1706 for resterende arv efter deris Sal: Moder Rönnou Gundersdaatter hvorfra den til den 16 december nest efter blev fremsat, og da fremlagde Ole Gaugnum paa Jesper Skiörvoldz vegne hans Skriftlig tilsvær dateret d: 11 December 1706.

Derefter blev Sagen til det almindelig Sageting den 14 Martij 1707 forflöt hvorfra den igien til den 5 April da Retten til opsettelse ting blev betient blev optagen. Og begierte da Ole Raae paa Skiörvoldz arvingers vegne tillige med contraparten angaaende den tvistighed om Skifted efter hans qvinde Ronnou Gunders daatter til Neste ting opsettelse hvor paa den videre til denne tid er bleven optagen.

(fol. 124b) Derefter indgav Ole Raae andeel deris Attest om hvad Jesper Gregerßerßen dem Skyldig dateret 25 october 1706 Item Bent Olßens attest om det samme dat. 19 Maij 1707 Siger ellers at vil beviße med et Skiftebrev efter Jesper Gregerßens qvinde forretted den 18 Martij 1701 at den part i Sörum i Valdars hand var ejende er ej indfört der udj.

Viidere fremlagde hand Sr Hans Rosings Attest om Sörum brevedz tingliusning af 1 December 1703 -

item een forretning af 13 Julij 1703 -

Paa Jesper Gregerßens vegne mötte Monsr Anders Christenßen som alleene ville afvarte hvad beviislighed citanterne i Rette bringer angaaende den paastevnte arvesvig, henseende hand ej endnu fornemmer Citanterne har Kundet fyldestgiort deris Stevnemaal, hvorföre hd eragtede u:nödigt at disputere den Post förend nermere beviis, mens producerede en een (!) Skifte for-

retning sub dato 18 Maj 1701, hvis conclusion tilholder hvorleedes Jesper Gregerßen med sine arvinger paa samme Skifte uden viidere eller meere forbeholden hd engang for alle venligen er contrahered samme forretning staar til des i sin fulde valeur. Og hvad sig det paastevnte godz i Biörge i Valders anbelanger saa Producerede hand 2de Skifteforretninger d: 1te af 5 Aug: 1692 og den Anden af 18 May 1701 hvor udj Biörge og Sörum er anført paa Skifted for 1 huud, der forstaar sig saaleedes i öfre Sörum 4 Skind i Nedre Sörum 3 Skind og i Biör- gen 5 Skind giörende tilsammen 1 huud hvor af Retten vil behage at fornemme det forbem^{te} godz paa Skifted ej er bleven fordult.

Viidere havde parterne ej at indgive men Ole Raae paa citanternis vegne var Dom udj Sagen begierende.

Saasom herudinden er saaleedes afsagt

(fol. 125a) Saasom Mand udj den forefindelße af 13 Julij 1703 har foreskrevet begge parterne hvorleedes de sig udj denne Sag skulle forholdes og Jesper Gregerßen, som er pligtig at giöre sine Medarvinger ald mulig Assistance til restancens indrivelße sig der til ej vil lade beqveme, hvor udover hand har forvoldet dennem omkostning, alt saa bör hand inden 15 dage for i bragte Process at svare citanterne 6 Rixd: under exsecution efter Loven, og naar forberörte forefindelße vorder efterleved saa niuder en hver af det som indkommer sin lod efter loven -

Saaleedes for Retten passered Testeris med egen haand og Zignete Actum Annis diebus et Loco ut supra.

Som tiden ej tillader mig herudj at indføre alle de udj Rette lagde documenter meddeelis dette efter begiering i hast -

besk: 1 Ark

ÅSTEDSSAK 9. AUGUST 1708 VED SKOLLERUD I ÅDALEN

(fol. 125a) C M etc: samt efterskrefne Laugrettismænd af Nördrehougs Præstegield paa Ringerige nemlig Gulbrand Bersund, Anders Grönvold, Amund Rougnerud, Niels Hval, Peder Sommedal og Guttorm ibm: giör vitterligt at Anno 1708: den 9de Augustj blev Retten betient paa tilstefnte aastæd ved Klippesteenen imellem Skollerud og Rödstöe paa den eene og Bersund anden side i Aadalens Annex paa benævnte Ringerige, overværende udj böigdelensmanden Peder Rasmußens stæd hans Sön Ole Pederßen Raae -

For Retten oven for bemelte ~~aastæd~~ Klippesteenen paa Giermundaåßen fremkom den Danne- mand Tosten Narveßen Berßund og producerede een Skriftlig forfattet stefneseddel, hvorved hand indkalder Carl lille Hval formedelst hand skal have aavercket een deel Saugtömmen over det oprettede deele imellem Skollerud og Citantens brugende gaard Berßund etc: Stefnings indhold er denne:

Ved nerværende stefnevidne varsles Eder Carl Asleßen Lille Hval formedelst I, som ieg formeener har indfalden i min gaard Bersundz tilliggende ejedeeler og der i dette aar aavircket een deel Saugtömmen, item for nogle aar siden hugget een brote paa samme mine ejedeeler, mig icke til ringe fortræd og skade, at möde mig for Dommeren og Laugrettet paa Aastæden Giermund Aåßen ved Lie Kiendet den 14 Junij förstkommende, hvor ieg vil formode efter min i Rette förende prov og beviislighed at opfinde den rette af gammel tid oprettede deelstreckning (fol. 125b) Imellem Skollerud og Berßund og I for Eders forgribelße icke alleene at vorder tilkiendt at lide efter loven og betale mig processens omkostning, men end og til mig at have forbrut alt hvis aavercket er med Skadegield og Landnam etc: Saa stefnis I og at höre paa

hvis Johannes Grönvold, Knud Sommedal, Peder Semen, Ole Ringerud, Ole Hallingbye, Steener Aslachsrud, Ole Skollerud, Ole Pederßen Lie og fleere som har Kundskab om ejedeelernis beskaffenhed, hvilcke ved dette Stefnemaal ligeleedis til samme tid og stæd varsles ved æed at gestændige hvad dennem om Gaardenes ejedeeler er vitterlig, udj denne Sag haver at vidne. Og som Monsr Jörgen Laursen Hönen befindes at være Landherre til Lille Hval, saa anvisees denne stefning hannem om hand noget til Sagen behager at lade svare. Lader ingen udeblivelße schee under lovens bydende. Weme den 5 Majj 1708:

Tosten Narveßen Veme

Anno 1708 den 15: 16 og 17de May er denne stefning Lovlig læst og forkyndt for vedkommende og i deris paahör, det bekræffer vj med voris æed saa sandt hielpe os Gud og hans hellige ord -

Lars Pederßen

Hans Jenßen

Efter Citantens saavel som Sr Jörgen Larsens begiering er denne Sag optagen til den 8de Augustj förstkommende. Hönen den 13 Junij 1708

Christian Muller

Denne opsettelse er mig anvist den 30 Julj 1708.

Jörgen Larßen

Monsr Jörgen Larßen Hönen som Landherre til Skollerud og een deel i Lille Hval comparerede tillige med Hans Landbönder Ole og Thomas Skollerud samt Asle lille Hval for Retten paa dito aastæd og fremlagde een Contra Stefning i Sagen saaleedes forfattet

Saasom ieg erfarer at Tosten Veme skal have indstefnt Rödstöð besiddere for u:lovlig Skov hugst hand formeener de i hans gaard Bersundz ejedeeler skal have övet og begaaet, da i fald saaleedes befindes, gestendiger ieg dennem det icke, mens alleene hvis som er hugget i Skollerud Marcker, mens som mand icke egentlig kand vide om samme aavircke enten er begaaet i Skollerud eller Bersund ejedeeler, förend deelet imellem bemelte gaarder udj sin rette streckning bliver opgaaet efter de forhen ergangene dommer, saa paa det een hver kand vide sit, aarsages ieg herved, at varsle bemelte Tosten Veme at möde j rette ved Klippesteenene hvor deelet neden i fra först begynder den 8 Augusti (fol. 126a) förstkommendes og saa fremdeelis saa vit nödigt eragtes til Sagens opliusning, saavelsom at anhöre hvis vidner derom kand föres, og om enten af parterne haver overgaaet den rette deele streckning da derfor at indstaa og svare. Hönen den 2 Augustj Anno 1708.

Jörgen Lauritzen

Anno 1708 den 3 Augustj er denne stefning Lovlig læst og forkyndt paa Veme for Tosten Vemes boepæl for hans Qvindes paahör bekiender ieg

*Even Nielßen
Hejren*

*Ole Pederßen
Drolshammer*

Paastoed een deele streckning at oprettes efter forhen ergangne dom förend paa omtvistede tömmer kiendes, og indgav en deel is Dom dateret den 17 og 18 October 1682 hvis Endelig slutning, saavit deelet er betreffende, liuder saaleedes

Og ellers fremdeelis at holde sig det foranrörte skielne og deele imellem Skollerudz og Bersunds ejedeeler efterretlig som efter foromrörte Carl Bersunds Egen tilstand og derpaa fuldte dom, formeldis og forstaais at skal være fra den nedre og östre side fra Elven at reigne, Nemlig fra Klippe eller Klippe steenen som staar i Elven og i vest i höjeste Giermunds Aaßen, derfra i Fleyervige Kiend, og saa i Breyer Kiend, derfra i Holme Kiend, og saa vest i höieste Tyvenborg der som Sognedals Ejer vedtager etc: etc:

Jens Tygeßen LS LS LS LS LS LS LS

Været udj Rette for den Kongl. Ober hofRet den 2 og 3 April A° 1685

Hans Nielßen

Wæret j Rette paa Giermundzaaßen oven for Klippesteenen den 24 Julij A° 1704.

testerer *Christian Muller*

Derpaa har vi efter bemelte Dom gaaet i fra Klippesteenen, som ligger i Odals Elven, op i höieste Giermund Aaßen hvor vi har sammenkast een stoer steen röß til Skielne imellem Skollerud og lille Hval samt Berßundz ejedeler, derefter gick vi en lige streckning efter compassen i vester, og som aftenen da paakom, blev den dog ej videre forrettet -

ÅSTEDSSAK 10. AUGUST 1708 VED SKOLLERUD I ÅDALEN

(fol. 126a) Den 10de Augustj indfant vj os igien paa Aastæden og begyndte vor (fol. 126b) Gang paa den stæd vi i gaar slap, Kom j een stor tyck Skov bevoxen med Gran og bierck, og som vi icke kunde retlede os förend vi mod aften kom paa een brote opröd af Carl Lille Hval med Sr Jörgen Lars: tilladelße, blev vi da först var at med den anfangede streckning ei kunde opnaaes den röß som for 2 aar siden ved Rettens middel er oplagt nordvest i Breje Kiend vandet, thi maatte vi vende tilbage for videre at eftersee ejedeelerne, og dermed var samme dag til ende -

ÅSTEDSSAK 11. AUGUST 1708 VED SKOLLERUD I ÅDALEN

(fol. 126b) Som vi da efter parternis begiering den 11te Augustj reiste til skovs, begierte de at bese den streckning i gaar var gaaet, og som vi kom paa berörte brote skickede man fire af Laugrettet ned igiennem marckene at bese den röß i Nordre Enden af Brejekiendet oplagt, som berettede os igien ved deris hiemkomst at som de saae den varme af os i samme brote optendt og de sette compassen derefter fra aaßen oven for Brejekiend steenen da befant de at den viste 2de streger paa compassen over den gang vi tilforne gick nemlig Sydost til osten, og ligger da besagde röß fra forskrefne Liekiendzbroten nordost til vesten -

Monsr Anders Christenßen paa Seig^r Jörgen Larsens vegne proponerede at som Retten allerede ved den begyndte Compas gang og streckning fra Giermund Aaßen den streg paa Compassen af vesten til norden op igiennem Marcken til Liekiendzbroten har fornommen det udiisningen af samme gang skal strecke sig En fierding vegs fra Brejekiend steenen og indpaa Skollerud Marcken, paa den Söndre side, hvilchet og er gestendiget af Laugrettet at som de kom til Breikind steenen, dog noget oven fore, fant de da at deris gang til Liekiendz broten ville bryde over tvert 2 streger paa compassen, nemlig Nordvest til vester, om de skulle kunde naae Brejkindsteenen, hvorföre hand refererede sig til fremlagde Sr Jens Tygesens dom med paastand at niude deeleet fra Klippesteenen den gang og streckning som til de i anmeldte dom

Mentionerede deele stæder best og beqvemmeligst quadrerer, hvilchet hand siunes at vil gaa fra den paa Giermundaaben oplagde steenrös og over Marcken Nordre Hellen Granum Aaben til Brejkiendsteenene af ost Syd ost j vest nord vest saa fremt mand med god forstaaelighed skal lange endskab paa denne tvistighed. Det Jens Tygeßens dom forklarer at deele skal gaae af öster til vester forstaaes saaledes som mand med een vesterlig gang kand naae de stæder dommen omformelder, efterdi hand icke selv med nogen deele streckning har approberet deele stæderne -

Citanten Tosten Veme begierte ligeleedes en Kiendelße efter den producerede Dom -

Som hellig aften var forhaanden og dagen er forlöben blev Sagen optagen til den 16 aug:

ÅSTEDSSAK 16. AUGUST 1708 VED SKOLLERUD I ÅDALEN

(fol. 127a) Hvor vi da atter vare forsamlede paa Aastæden imellem Rödstöð og Skollerud paa den eene samt Bersund ejedeeler anden side og da haver vi oven for Kollen i Granaaben en lige streckning i vester fra Giermund Aaben opkast een steenrös til separation imellem begge parters ejedeeler. Derifra gick vi videre i vest nord vest efter compassen i den östre ende af en myr som ligger neden for Lies Kiend broten hvor og een steenrös blev oplagt, gick saa over myren til Lies Kiend becken Norden for kiendet, og paa den östre side becken sammenkaste vi een steen röß hvorudj vi satte een stoer steen som peger eller viißer lige i den steenröß som for 4 aar siden af Rettens middel blev oplagt paa een stoer steen som ligger ved et graat berg nordest i Brejkiendet, og haver vi befunden paa den nordre side af samme voris gang som bær til Bersund af Carl Röstoe at være hugget 5 tylter Gran tömmer og 1 tylt fure, videre blev den dag intet forrettet -

ÅSTEDSSAK 17. AUGUST 1708 PÅ BERSUND I ÅDALEN

(fol. 127a) Den 17 Augustij foretog vi os Sagen paa Berßund i parternes overværelße -

Og da lod Sr Jörgen Larßen indføre det hand formeente at de i gaar opkastede steenröber icke stemmer overeens med deele streckningen fra Klippesteenene i höieste Giermundsaaben og siden lige til den steen-rös i Breikiendet efter de forhen ergangene domme, hvorfor hand til nermere opliusing haver ladet indstefne efterskrefne prov neml. Mogens Hunsdalen, som tilstoed at Asle Skollerud for 40 aar siden viste ham en Myr hvor udj er et lidet kiend og er beliggende paa den östre side fra Brejkiendet, som hand sagde at være Flejer myr kiendet -

Ole Pederßen Lore ejer gestendigede at hand for 40 aar siden hörte at Asle Skollerud kaldte forskrefne myr Flejer myr kiendet og imidlertid hans fader boede paa Lie da brugte hand med tömmerhugst og Gresning omkring Lies Kiendet og i Lies myrene, hvem ejedeelerne tilhörte viste hand icke -

Ole Jacobßen Löcken tilstoed at for 16 aar siden stoed hand og Skar i en brote ved Berßund, da spurte hand Tosten Berßund om Skollerud ejer var langt fra den Kolle som ligger Sönden for Berßund i Granaaben, da svarede Tosten det ligger derved en stæd -

Torchild Fiösvig vedgick at den steen som nu er nedkast i Kollen i Granaaben saae hand for 20 aar siden at den stoed j jorden, men hvem som satte steenen eller kastede den ned viste hand icke noget om -

Forskrefne fire prov gestendigede at Sr Jörgen Larsen paa Kollen oven (fol. 127b) for Berßund i gaar 8te dage var forligt med Tosten Berßund at deele streckningen skulle gaae fra röbet i

Giermund aafen, beenest i Röstet ved Brejkiendet, paa hvilchen siste post provene aflagde deris æd -

Citanten Tosten Berßund svarede her til at det var alleeniste een tale imellem dem at de skulle gaae beenest ifra GiermundAaßen til Brejkiendet, holder sig i öfrige efter i Rette lagde dom sted fra stæd efterretlig, nemlig fra Giermundaafen til Granaaßen, derifra til Breikiendet -

Sr Anders Christenßen paa Contraparten Carl Rödstöes vegne paastoed at omskiönt hand kand have aavercket en deel Saugtömmen saa er mand icke vidende noget pertinent deele förend denne tid og fordi formodede at naar hand niuder een deele streckning som nu her i Retten disputeris om, at gaae lige frem, kand hand formode der vel icke skal kunde falde nogen considerabel hugst norden for streckningen, og hvis det kunde hende, at der imod forhaabning maatte findis noget at være hugget i des fald, paastoed hand derfor at vorde frikiendt i henseende der icke til denne tid har været opgaaet noget egentlig deele, endelig formeente hand og at vorde fri for omkostning efterdi deele er Citanten selv til nötte -

Dernest paastoed Citanten Tosten Bersund at niude vederlag for denne processes Omkostning samt tömmeret, som over deele er hugget, og nu er affört, des værdj at vorde hannem restitueret med Landnam og skadegield -

Hvorefter begge parter begierte Dom udj Sagen -

for denne Sag tilkommer mig efter reglementet for hæsteleje til Stoflund	
1 Mil a 2 hester frem og tilbage	” - 2 ort
for Dommen	” - 2 - 16 s
Seiglet	” - ” - 20
for min besværing i 2 dage paa reißen til Berßund	1 - 1 - 8
for 3 dages arbeide paa Aastæden	4 - ” - ”
	Summa 6 Rd 2 ort 20 s

Herudinden er saaleedes dömt og afsagt.

Saasom vi ved denne voris möjsom gang med beste flid hafde begranschet de omtvistede Skover og Marcker som efter i rette lagde Dom foresiges os at gaae i vester fra GiermundAaßen til Flejermyrkiendet og Brejekiendet med meere, alt saa har vi og efter den forening den 9 hujus passeret imellem parterne paa Kollen j Graneraaßen forefunden (fol. 128a) At deele imellem Skollerud og Bersund beenest bör gaae fra Klippesteenen til Röset i Giermundzaaßen, derifra til röbet oven for Kollen, siden j Myren norden for LieKiend Broten, videre i röben ved Liekiend becken og endeligen derfra lige til Breikiendröben, som efterdags bör holdis for rette skielne og deele imellem Skollerud og Bersund. Belangende den paastefnte tömmerhugst, da som Carl Bersund norden for den af Sr Jens Tygeßen i formentionerede deelis dom ommelte strekning har hugget 6 tylter tömmer - saa bör hand derfor, efterdj deele efter den der i anförte anviiisning ei er opgaaet alleeniste at svare Citanten Tosten Bersund for tölter, som i Skovleje, En ort. Og som hand ved denne process har i fört Citanten stoer omkostning, saa bör hand derforuden at betale ham 6 Rixd. som 15 dage efter denne doms forkynnelße bör svares, under execution efter loven -

Saaleedes for Retten paa Aastæden passeret, testeres med vore hænder og Zigneter. Actum Anno diebus et locis ut supra -

besk: 6 ark in duplo -

ÅSTEDSSAK 3. AUGUST 1708 PÅ HOLE VED SØRGEFOSS I NORDERHOV

(fol. 133b) C M etc. samt Johannes Sörum, Johannes Bertelßen ibm., Ole Vee, Lars Oppen, Ole Poulßen Egge og Peder Eckornrud Laugrettis mænd af Nördrehougs Præstegield paa Ringerige gör vittterligt at Anno 1708 den 3 augusti blev Retten betient paa tilstefnte aastæd Hoele paa bem^{te} Ringerige andgaaende ejedeelerne imellem dito Hoele og Leerberg paa den eene samt Röseng anden side -

Sr Niels Jensen paa sin Principal Welædle og Welbaarne hr. ObristeLieutenant Sibberns vegne presenterede sig for Retten og indgav een skriftlig Stefning hvorved Monsr Henrich Luth som Landherre til den gaard Röseng, og opsidderen samme stedz Jens Rolfßen indstefnes til et rigtig Skielne og deele oprettelße imellem Hoele og Lerberg paa den eene samt Röseng anden side etc: Stefningen er Saaleedes forfattet

Saasom ieg icke lenger Kand taale den store Skade som ieg aar efter andet bliver tilföiet paa mine gaarders Skove, Hoele og Leerberg tilhörende, af Röseng opsidderen, i det at hand udhugger Skoven til u:pligt, af den forbudne Last, imod Skov reglementets forordning, alt saa aarsages ieg ved Rettens middel skoven at lade adskille ifra hin anden, paa det een hver Kand nyde sin ejendom med rolighed. Thi gives Eder Monsr Hendrich Luth, som Landherre for gaarden Röseng, saavel som Leilending Jens Rolfßen kald og varßel at möde mig eller min fuldmægtig paa Aastæden Hoele den 3 Aug: for Sorenskriveren Christian Muller og et behörig Laugret, hvor ieg da vil formode at faae oprettet et rigtig skielne og deele imellem Hoele og Röseng ejendom, til samme tid og stæd, gives Sr Jörgen Larßen Hönen, som Landherre for Drolshammer, saavel som Enken Rud for Hielmerud, Kald og varßel om I eragter noget til Sagen at svare. Ligeledes stefnes efterskrefne vidnisbiurd til samme tid at möde Amund Erichßen Gaaßefet, Mads Leerberg, Halvor Hoele, Anders Erichßen, og Iver Halsteenrud ved æed at forklare hvad I om samme ejendom Kand være vidende, ellers advares ved disse tvende Kaldsvidne Monsr Hendrich Luth og Jens Rolfßen Röseng at I icke aavircker nogen Last förend Sagens endelig uddrag. Ladendes ingen udeblivelße skee under Lovens bydende. Bragernes den 19 Junij 1708.

Nicolay Sibbern

Anno 1708 den 20 og 21 Junij er denne stefning lovlig lyst og forkyndt for vedkommende, til vidne med mig Ole Johanßen, det bekræfter vi med voris æed, Saa sandt hielpe os Gud og hans hellige ord.

L: Pedersen

Anno 1708 den 13 Julij blev denne stefning forkyndt for Helge (fol. 134a) Rud i hendes Egen paahör, til vidne med mig Ole Fridrichßen Saa sandt hielpe os Gud og hans hellige ord.

Povel Helgeßen Egen haand,

Monsr Anders Christensen, som nu af Contraparten Sr Hendrich Luth for Retten autoriseret at tale hans Sag i Retten, saa og paa Jens Rösengs vegne befuldmægtiget, begierte indfört, at efterdj hans principaler har hört sige det i deris fraværelße skal være liust et stefnemaal her til aastæden i dag udj Welbaarne hr: ObristeLieutenant Nicolai Sibberns nafn, hvorefter hand i dag, for at honorere Retten og i respect til dens Nafn der har ladet stefne, comparered, dog med saa skiel hand först ville erkyndige sig om fremlagde Kald seddel er med Hr. ObristeLieutenants egen haands underteigning, efferdi hans eget nafn staar under stefningen, og hvis nogen anden skulle have skreven deris velbaarenheds nafn, pretenderer hand i saa fald for

samme een tilstreckelig fuldmagt efter papirs forordningen, thi uden des viste hand icke hvor-
efter hand paa sine principalers vegne efter fornödenhed sig rette og forholde skulle -

Fuldmægtigen Sr Niels Jenßen her til svarede at hand forundrer sig storligen hvorledis Contra-
parternis fuldmægtig ville tilspørge ham om fuldmagt i denne Sag til skielne og deele mellem
Röbning, samt Leerberg og Hoele ejedeeler, saasom Contra Citanten Hendrich Luth haver ladet
til aastæden incitere en deel vidnisbiurd til at forklare ejedeelernis beskaffenhed, formeente
derfore at dersom Hendrich Luth icke ville möde og svare til Hr. Obristelieutenants stefne-
maal, giordes det icke fornöden at stefne gotfolck lange veje til at möde paa aastæden og
siden vil paastaae at stefnemaalet skulle vorde spilt fordi hand icke udj Retten fremviiber sin
fuldmagt eller ordre at stefne, i hvorvel fuldmægtigen Anders Christenßen den 23 Julij saavel-
som den 2 Augustj paa tinget og aastæden Gaaßefet haver antaget og icke disputeret de 2^{de}
foregaaende stefnemaal, ei heller i ringeste maade har tilspurt ham om nogen fuldmagt uden
alleene nu paa aastæden Hoele, paastaar at stefnemaalet ei bör have sin fremgang, som dog
icke (fol. 134b) Kand hindre ham i sin Principals sögning, hvorfore hand begierede een Inter-
locutoriel Kiendelße enten stefningen skal faae sin fremgang eller icke.

Sr Anders Christenßen replicerede at hvad sig angaar disse paaberaabte 2de stæders Stefninger,
Kunde hand icke vide andet end de jo maatte være underskrefne af Hr: Obristel^t selv, mens
som hand nu kommer i erfaring at tid efter anden udfærdiges stefnemaal under prætent af vel-
bem^{te} hr. Oberste Lieutenants nafn, viste hand icke at kunde comparere derefter alt endskiönt
besagde Niels Jenßen er een tiener ved Saugbruget, mens i öfrige af Hr. Obriste Lieutenants
nafn paastaar hand endnu som forhen fuldmagt.

Herudinden falder dette af Retten til besvarelße.

Os siunes at Contraparternis fuldmægtig Anders Christenßen har sin stoere plaisir derudj at
hand kand opholde Retten med sine mange og u:fornödene propositioner og protestationer,
thi om hand icke ville ansee de af Niels Jenßen allegerede gyldige i Rettetsettelßer, saa maatte
hand i særdeelighed anße ham som een gammel tienere af sin principal, hvilchen hand bruger
i alle Retterganger til at udföre hans Sager og ellers til andre adskillige hans forretninger; Som
det os da er bekiendt at hand er hr. ObristeLieutenant Sibberns fuldmægtig, saa har hand der-
ved magt paa hans vegne at stefne og stefne lade, hvorfore det producerede stefnemaal som
Niels Jenßen paa sin hr. Principals vegne har underskrevet, bör at validere og deelingen og
granskningen derefter at skeep -

Derefter begierte fuldmægtigen Sr Niels Jenßen de inciterede prov af Retten at maatte vorde
examinerede -

Amund Gaaßefet tilstoed at Christopher Röseng sagde til han for 2 a 23 aar siden da hand hug
tömmen for Sal. Eggert Stochflet, at hand skulle icke hugge over Seter vejen til Granboe Sæte-
ren og naar de kom i Skougen hug de paa hvilcken side af vejen hvor de fant Saugtömmen
skov, og naar hand var lejet af Christopher Röseng at hugge tömmen hug hand paa vestre siden
af aaßen som ligger ved Mastemyren, for 4 a 25 aar siden Kiöbte hand nogle feldringer af
Hover Moe, som hand med Christopher Rösengs tilladelse hafde hugget paa den östre side
Stormyren og östen for Sætervejen, som hand hug op til tömmen og Solte til Sl. Eggert Stoch-
flet, hvilche stæder Christopher Röseng ~~Kalte~~ Kiendte sig at være hans ejendom, tilstoed
videre at hand imidlertid boede (fol. 135a) Paa Hoele ejendom, item at hand tid efter anden og
aar efter andet hug i Skoven hvor hand fant tömmen paa begge sider af vejen, thi hand viste
icke hvor deele var, men hand hug efter Sl. Eggert Stochflets befaling. Og det tömmen hand
for 14 aar siden hug Sydvest for Granboe Sæteren leverede hand til Sal. Stochflets tiener
Niels Jenßen -

Monsr Anders Christens: tilspurte proved om icke Sönden for vejen var fellis ejendom til Svartkiend, og derfra til Biörnkind becken, ligesaa om hand veed noget efterretlig deele paa-stefnte gaarder imellem? Svarede intet derom at være vidende.

Proved Anders Erichßen gestendigede at for ungefer 15 aar siden holte hand til paa Röseng og da hug hand tömmer paa begge sider af Sæter vejen for Christopher Rösing som blev kiört til Svartkiendet og dreven til Sal: Jacob Luths tieniste, nogle aar tilforn hug hand tömmer for Sal: Eggert Stochflet ved Svartkiendoßet, videre har hand ej hugget, veed ei noget deele mellem disse gaarder.

Halvor Olßen tilstoed at det er 22 aar siden hand drev noget i Skoven, tilforn hug hand for Sal. Eggert Stochflet i 3 aar efter hinanden paa begge sider af veien, veed intet om Skielne og deele.

Dernest blev fremstillet contra Citantens prov.

Hendrich Rolfßen vant at for 22 aar siden tiende hand hos Christopher Rösing i 8te aar og da hafde de deris störste tömmer drift fra Maste Kastet til Svarte Kiendet, derifra til Biörnskiendet; for 10 aar siden var hand med at hugge i Mastedalen og over hovene til Biörnskiendbecken, hörte icke nogen anck derpaa, veed ei noget skielne mellem omtvistede ejedeeler. Proved videre at Sal: Stochflets folck for 10 aar siden hug om hin anden paa samme stæder med Röseng folckene -

ÅSTEDSSAK 4. AUGUST 1708 PÅ HOLE VED SØRGEFOSS I NORDERHOV

(fol. 135a) Den 4de Augusti blev Retten igien betient paa Hoele ved Sörefoß, og da blev videre paa Contrapartens side fremstilled efterskrefne vidne.

Torger Hanßen vandt at hand for ungefer 20 aar siden tiende paa Röseng et aar, da hug hand for Christopher Röseng Sönden for Granboe Sæter og tömmeret drev hand til Svartkiend, 5 a 6 aar derefter hug hand Nordost fra hiem Sæteren som nu er Leerberg Sæteren, som og til Sal: Luths tieniste blev dreven til Svartkiendet, viste icke andet end det var sameje (fol. 135b) Marck til Rösing, Hoele og Leerberg, og der manden satte ham til at hugge der hug hand, og tilstoed proved at Christopher Kiendte sig til at der hand hug var hans ejendom til Rösing.

Mari Abrahamsdaatter gestændigede at for 40 aar siden tiende hun paa Rösing, da lod Christopher hugge ved Svartkiend Saugtömmen og hafde foring i Myrene og det i 4 aar hun tiende da continuerede hand hugsten og ingen anckede derpaa, og kiendte Christopher Rösing sig til ejendom fra Qvernebecken til Svartbecken, veed icke om nogen anden hug i Skoven, ej heller om Skoven var sameje eller icke -

Anne Jensdaatter tilstod at hun tiende for 37 aar siden paa Röseng 12½ aar, og mens hun gietede da sagde hendes Madmoder til hende at hun skulle giete til Svartberg hvor de paa Hoele og Gietede, og da hörte hun ingen hugge der i Marcken uden Christopher Röseng, item at hand sagde hende fore hun skulle giete ved Qvernebecken op efter til Svartkiend hvor de gietede -

Contrapartens fuldmægtig Sr Anders Christenßen presenterede for Retten 3de vidne Lauge Larßen, tieniste dreng hos indstefnte Jens Rösing, item Johannes Borringrud og Biörn Bergedal begge huusmænd paa Rösingejer, hvilche hand paastoed bör vidne deris Sandhed i denne Sag eftersom ejendommen som omtvistes icke er opsidderen paa gaarden Jens Rösing tilhörig, mens Jorddrotten Hendrich Luthes, til hvilcken ingen af dennem hvercken er tienede mindre i nogen maade paarørende, tilmed befindes her og at disse 3de personer har været paa gaarden Rösing i afgangne Christopher Rösings tid, og derfor om ejedeelernis beskaffenhed af formaals tider best kand giöre underretning -

Fuldmægtigen Sr Niels Jenßen formeente at disse 3de inciterede prov icke bör at vidne i denne Sag efterdi de 2de beboer Rösings ejendom og den 3de er Jens Rösings tieniste dreng, paastod de derfor bör ansees som villige vidne -

Kari Gulbrandsdaatter vedgick at Gulbrand Christenßen som var Saugfoget ved Sörgefoß for 22 aar siden ville bygge Sæterboe paa Mastekastet, mens Christopher Rösing negted ham det, veed icke noget at prove om ejendeelerne -

Gulbrand Hendrichßen Smed proved at hand for 25 aar siden (fol. 136a) hug for Sl. Eggert Stochflet Saugtömmen vesten for Granboe Sæteren til Lockmyren, og det 10 aar efter hin anden u:paakiert, -

Dernest begranskede vi de omtvistede marcken og anviiste vidnene os de stæder som de har omproved -

Paa Granboe Sæteren producerede Niels Jenßen paa Sr Jörgen Larßens vegne een Dom af 12 Novembr: 1685 om hans gaard Drolshammers ejendom som stöder derpaa om nogen skulle ville giöre pretension paa hans tilhörende Skove -

Saa mötte og Torbiörn Siverslöcke paa Encken Ruds vegne og anviiste os ejedeelerne til Hielmerud som strecker sig til Töraasvejen og BiörnsKiendet, men ingen af parterne gjorde nogen pretension paa deris Skove.

Saa fremlagde og fuldmægtigen Niels Jenßen en udtog af protocollen andgaaende en deel tömmer hugst Ole Biercke i Rösing Skov begaaet hvilchen saaleedes er meldende

Anno 1693 den 20 Novembris vare vi paa den tilstefnte aastæd ved Granboe Sæteren, hvor Christopher Rösing hafde indstefnt Ole Biercke for noget Saugtömmmer hand udj hans paaboende gaard Rösings hiemrast skal have aavircket, hvorpaa hand ved fogdens assistence har gjort forbud, overværende Lensmanden Peder Rasmußen samt efterskrefne tilnæfnte Laugretismænd nemlig Knud Vee, Iver Gielde, Johannes Egge, Jens Sörum, Ole Veeholt og Knud Vejen -

For Retten fremkom Christopher Röseng paastaende at saasom Ole Biercke har indfaldet i hans paaboende gaards ejedeeler og der udhuggen een andeel Saugtömmmer under hans eller Landherrens Samtöcke, hand derfor bör stande til Rette efter Loven, paastaaer videre at samme tömmer bör være hannem hiemfalden -

Iver Halsteensrud og Johannes Wee tilstoed efter fogdens ordre ved Lensmanden at være anbefalet at optelle det aavirckede og paastefnte tömmer, da haver de befunden i Skoven beliggende imellem Röseng og Granboe Sæteren 6½ tylt, hvilchet indstefnte Ole Biercke som tilstæde for Retten, vedgick at have hugget (fol. 136b) Efter sin hosbond Sr Eggert Stochflets ordre hvorpaa hand indgav sin hosbonds hiemmel at hugge i Hoele og Leerberg fellis Skov etc: af 10 Junij 1693. Sagde videre at hannem er ganske u:vidende om Skielne og deele her i marcken, men det hand har hugget, har hand hugget efter sin hosbondz ordre -

Begrandschede saa den omtvistede marck hvor det paastefnte tömmer er hugget, som er omtrent en stacket fierding vegs i fra Röseng östen for Sætervejen som bær i fra Röseng til Röseng hiemSæter, Kaldet Granboe Sæteren, hvilchen ligger lige for Aaklangen, og derimellem snart i een lige Linnie har Ask, Leerberg og Hoele deris hiemrast, mens vesten derifra endda en halv fierding lenger ud i Skoven og der er marcken samejer med Rösing og andre forbem^{te} gaarder, indtil Sognedalsejer möder og vedtager -

Paa Rösengs Landherre Sr Luthes vegne mötte hans fuldmægtig Christen Christenßen som paastoed og formeente Sr Stochflets hannem meddeelte Seddel ei Kand være Ole Biercke til nogen hiemmel for at hugge i Röseng Skoven videre end hvad den indeholder, og som samme tömmer er hugget inden for Rösengs hiemrast, da Ole Biercke at betale hannem Landnam efter Loven, og tömmeret hannem at være hiemfalden og desforuden indstaae hannem saavel som Leilendingen een billig Kost og tæring for forarsagede process -

Gulbrand Christenßen paa sin hosbond Sr Stochflets vegne svarede at saasom det omtvistede tömmer er hugget i u:Skiftet Skov, saa kand mand ei frakiende den det efter ordre har aavircket förend Skoven bliver lovlig skift, og at tömmeret imod hans hosbonds caution af arresten maatte frigives, hvilchen Caution hand med allerförste belover at forskaffe.

Amund Vexal, Johannes Wee, og Iver Halsteensrud blev af Christopher Röseng fremkaldet til at prove hvad dennem vitterligt om Rösengs hiemrast -

Amund Vexal proved at for 30 aar siden laae hans forældre med deris fæe paa Granboe Sæteren, hvilchen de tillige med hannem lejede af Rösengs besiddere, for 22 aar siden lejede hand selv bemelte Sæter og fæehafn af Christopher Röseng, og aldrig hörte hand hvercken för eller siden nogen tvistighed imellem Röseng besiddere eller Leerberg og Hoele beboere, hvercken om Sæteren eller hiemrasten imellem Sæteren og Röseng, har aldrig vist eller hört andet end den marck hvor tömmeret findes aavircket, jo har (fol. 137a) ligget u:paaancket til bemelte Röseng -

Johannes Vee tilstoed at have hört af sine forfædre at Sör i fra Sæteren hiem efter i Skoug og marck har altid u:paakiert ligget til Rösing, og har aldrig hört nogen tvistighed om den Marck nogen tid imellem Gaarderne, og for 14 aar siden befalte Monsr Jörgen Laurßen ham at hugge

noget tömmer ved Granboe Sæteren, da sagde hand at Sönden for den Sæter vej som bær til Heiren maa du ej hugge, thi det er Röseng Skoug, men vel norden for -

Iver Halsteensrud gestændigede for 34 aar siden da laae hans forældre paa Ask hiem Sæter, da hafde de deris fæbede Nord til Biörnkind becken, som ligger et lidet stöcke vesten for Granboe Sæteren og ej lenger, thi der mötte Rösing besiddere med deris fæe fra Granboe Sæteren, og da hörte hand ej andet, ei heller siden har hört andet end rette Rösing ejer var der, og derifra hiem efter -

Hvorpaa alle provene efter loven med opragte fingre aflagde deris æed -

Derefter var Citanten dom begierende - Afsagt.

Efterdj befindes Ole Biercke icke at være forsiunet med deris tilladelße som sig vil eller Kand tilegne nogen deel eller lod udj Rösengs ejedeeler, da siunes os icke Lovmæssig at saadan hugst og aavircke af besagde Ole Biercke begaaet, Kand permitteris, og efterdi meerbem^{te} Ole Biercke undskylder sig samme hugst af u:videnhed at have begaaet, saasom ei nogen deele er oprettet imellem Hoele og Rösengs ejedeeler, og hiemrast, tilkiendes hannem denne sinde icke nogen Landnamsböder efter fuldmægtigen Christen Christenßens paastand at udgive, men alleeniste forefunden at de aavirckede og efter Kongl: Mai^{ts} fogets ordre optelte 7½ tölter Saugtömmen, til opsidderen Christopher Röseng, saasom den der paa denne process har giort bekostning, at være hiemfalden -

Saaleedes rigtig effter protocollen bevidner

Christian Muller
L S

Derefter aflagde samtlig provene deris æed med opragte fingre at hvad de har bekient som i tingbogen er indskreven og igien for dennem oplæst er i alle maader sandfærdig -

Dernest paastoed fuldmægtigen Sr Niels Jenßen at Skoven maatte forblive in Seqvestro indtil der bliver oprettet et rigtig skielne (fol. 137b) og deele, og i fald nogen af parterne forinden skulle aavircke noget, da maatte det forblive hos den i hvis rem det skulle befindes hugget -

Paa Leilendingen Jens Rösings vegne protesterede Sr Anders Christens. med faste formeening bem^{te} Leilending vorder tilladt udj sin Egen Skov og marck at hugge til sin u:forbigiengelig fornödenhed saasom til Kongl. Skatter og Landskyldens svarelße -

Niels Jenßen replicerede at Leilendingen Jens Röseng endnu icke har beviist sin ejendom at være separeret fra de anstödende gaarder Hoele og Leerberg, alt saa vil hand formeene at hand icke Kand tillades nogen hugst förend Skoven bliver afdeelt, hvorpaa hd begierte een Kiendelße -

Til beslutning blev forefunden at som det for os er een u:muelighed i disse vitlöftige Skove og marcker denne sinde, saasom i morgen hellig dag, imellem parterne at giöre en rigtig adskillelße, hvorfore disse omtvistede Marcker bliver til fellis som af gammelt, indtil den 17 October förstkommende, til hvilchen tid Sagen er optagen, at man da kand möde igien paa aastæden, hvor man kand uddeele til en hver som ham efter Lod og Landtal kand paakomme,

Belangende den af Niels Jenßen begierte Seqvstration da forholdes dermed efter den af ham forhen gjorde paastand -

ÅSTEDSSAK 17. OKTOBER 1708 PÅ HOLE VED SØRGEFOSS I NORDERHOV

(fol. 137b) Den 17 Octobr. Anno 1708 vare vi igien forsamlede paa Aastæden imellem Hoele og Leerberg paa den eene og Rösing anden side -

Og da haver vi, efter Lang disput imellem parterne Sr Niels Jenßen og Monsr. Hendrich Luth, endelig ved Hoele grinen paa den Söndre side af Sæter vejen nedsat een deelesteen imellem de paastefnte gaarders ejedeeler, et stöcke der ovenfor haver vi atter nedsat Sönden for dito Sæter vej den anden deelesteen, og som dagen ei ville tilstrecke at reiße videre i udmarcken, begav vi os ned i böigden igien.

ÅSTEDSSAK 18. OKTOBER 1708 PÅ RØYSENG I NORDERHOV

(fol. 137b) Den 18 Octobr: indfant vi os igien paa Röbbing og da proponerede Niels Jenßen at den deelegang, efter de i gaar oprettede steene bör viise en lige streckning i Nord Nordvest ligesom den imellem angrensende gaarder tilforne oprettet, og skulle icke Retten ved det forrige deele ville Koste sin troelighed derpaa at deelet saaleedes skulle være oprettet, begierte hd at Retten ville först eftersee deelet imellem Ask og Leerberg (fol. 138a) Paa hvad maade det efter compassen er oprettet, og naar det er skeed vil hand formeene at deelegangen mellem Röseng, Hoele og Leerberg paa lige maade efter Compassen bör indrettes -

Monsr Anders Christensen paa Sr Hendrich Luths vegne svarede det hand med störste admiration har hört Citantens fuldmægtiges irregulair i Rette settelße, stridende tvert imod hans egen propos i gaar med at följe Sæter vejen, hvorpaa Retten nedsatte 2de deele steene efter Sætervejen og op til Stor-myr, siden vilde hand lade sig nöje med det deele som Retten tienligst Kunde udfinde; hvad sig den fremsatte deele streckning Ask og Leerberg imellem Kand være andgaaende, siutes hand heel u:fornöden at opsetze sit seil efter anden slags vind uden hvormed mand selv kunde betienes, og fordi fant det meget absurd at gaae een Nord Nordvestlig gang, i henseende Retten dermed efter öjensiunlighed forud skulle Kunde naae Hejren Sauger, mens icke Röseng eller Granboe Sæteren -

Fuldmægtigen Sr Niels Jenßen sagde sig aldrig nogen tid at have consenteret Contrapartens i Rettessettelße om Stormyr, mens nock bevilget at gaae Sæter vejen til Granboe Sætren, angaaende den paastand at hand efter nord nordvestlig gang skulle naae Hejren Sauger, siunes ganske u:rimelig, saasom Heiren ligger nord nordost fra Röseng -

Derefter begav vi os igien til Skovs, og som vi kom til Stormyren haver vi Sönden for Sætervejen ved Stormyr becken nedsat en deelesteen, lenger op med dito Sætervej kom vi til Aspekollen hvor vi atter har opreist een deelesteen som viißer lige til een steen som blev nedsat paa et höit berg nordost j Getryg aaßen, hvorfra deelet bör gaae efter compassen nordvest til vesten i Biörns Kindet og saa fremdeelis til Sognedals ejer vedtager -

Monsr Hendrich Luth begierte dernest at den fra Sr Jörgen Larßen i Retten indgivene dom motte til hans efterretlighed i acten ord fra ord indföres, og er samme saalunde liudende:

Jens Tygesen Lund, Sorenskriver over Ringerige og Hallingdalen samt Halvor Berg, Engebret Vejsteen, Christopher Haldem, (fol. 138b) Knud Vejen, Jacob Lie, Erich Tandberg, Thomas Haugen, Jens Sörum, Iver Halstensrud, Niels Folum, Knud Vee og Johannes Vee, Laugrettismænd udj Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, giöre vitterligt at Anno Christj 1685 den 12 og 13 November vare vj til Rettens betienelße ved Heiren saa og paa nogle omtvistige ejedeeler om Skoughugst som Thomas Ask og hans Svoger Hans Laurßen skal have begaaet

Synden og østen ved Biörns Kindet som Citanten velagtbar og forneme Mand Mons^f Jörgen Laurßen formeener at være begaaet paa hans gaarders Hielmeruds og Tronruds ejedeeler etc: Kom da for os udj Rette ermelte Mons^f Jörgen Lauridzen vaanhaftig paa Hönen i Ulleraal, og for os udj Retten indgav een höirespective Rigens Citation /: som for nestleden 9de Octobr: hidtil forflöt /: saaleedes liudende:

Den Stormægtigste höibaarne förste og herre Christian den femte, Konge til Danmarck og Norge, de venders og Gothers Höistbem^{te} hans Kongl: Mai^{ts} General feltmarschal, Geheim og Estats Raad Stadtholder i Norge, og Stiftbefalingsmand over Bergenhuus ampt.

Uldrich Fridrich Guldenlew, herre til de Greve dömmen Laurvigen og Hirtshorn, Ridder, hilser Eder Thomas Gulbrandßen boende paa Ask og Hans Laurßen tilholdende ved Heierfossen i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, vider at for mig underdanigst andrager Jörgen Larßen vonhaftig paa Hönen der samme stæds, hvorleedis hand nödvendigen er bleven foraarsaget Eder ved Rettens middel at söge og tiltale formedelst u:lovlig skov hugst /: som hand formeener /: med Saugtömmen at hugge og aavircke udj hans ejende pladßer i Sognedalen, nemlig Hielmerud og Tronrud underliggende ejedeeler, af Eder skal være övet og begaaet. Og som det lader sig ansee I Eder i saa maade grovelig imod ald Ret og billighed skal have formastet, saa formeener hand i derfor vedbörligen bör lide og indstaae, des beskaffenhed hand Eder nermere for Retten agter at forklare; Thi stefnis Eder hermed paa Kongl: Mai^{ts} vegne at I retter Eder efter herom at möde hannem eller hans fuldmægtig i Rette paa Aastæden Hielmerudaaben til den 9 Octobr förstkommende for Sorenskriveren og et u:villigt Laugret der samme stædz som herudj haver at kiende og dömmen hvis Ret er, Iligemaade (**fol. 139a**) Stefnis Eder Mons^f Jacob Luth til forbem^{te} tid og stæd at möde som nermest angrensende med Eders gaard Rösing ejedeeler, om I noget her til Kand have at svare, ladendes det ingenlunde under Eders faltzmaal efter loven. Aggershuus den 17 Septembr: Anno 1685

L S *H: Stochflet*

For de indbem^{te} vedkommende haver Böjgde Lensmanden Willads Knudßen denne Rigens Citation med vidne lovlig at ankyndige. Steen den 21 Septembr: 1685:

Udj absentsie paa fogdens vegne
~~Christ:~~ *Thomæßen*

Anno 1685 d: 23 og 25 Septembr var denne stefning Lydeligen læst med vidne for de vedkommende deris boepæl,

Kiendes *Willadz Knudßen Trögstad*

Anno 1685 den 9 octobr er denne stefning oplæst paa Ask udj Hans Laurßens og Mons^f Jacob Luthes paahör og forflöt til aastæden til nestkommende 12 Novembr: Imidlertid forbliver det aavirckede tömmer udj den forrig derpaa gjorde arrest.

Jens Tygeßen

Nock producerede Mons^f Jörgen Laurßen en anden Rigens Citation hvorved hand og til nærværende tid hr. Laugmand S^f Jörgen Phillipßen og S^f Eggert Stochflet til Svares, om de noget for deris gaarden Leerberg og Hoele i denne Sag kand have at sige, samme Citation liuder saaleedes:

Christian den femte, Konge til Danmarck og Norge de Wenders og Gothers etc: höjstbemelte hans Kongl: Mai^{ts} Geheim og Estats Raad, Stadtholder og Generalfeltmarschal Ober Cammerherre, Gouverneur og Stiftsamtmænd over Bergenhuus Stift, Uldrich Fridrich Guldenlew Herre til det Grevedömmen Laurvigen og Hirdzhorn, Ridder, hilber Eder S^f Jörgen Phillipßen Laugmand udj det Oplandsche Laugdömmen, og Mons^f Eggert Stochflet Raadmand i Christiania, med Gud vider at for mig underdanigst andrager Jörgen Laurßen vonhaftig paa Hönen paa Ringeriget hvorleedis hand er bleven foraarsaget Eder at Citere, at saasom hand skal have sögning og tiltale til Thomes Gulbrandßen Ask, saavel som hans Svoger Hans Lauridßen for u:lovlig skov hugst udj hans pladßer, nemlig Hielmerud og Tronrud, underliggende ejedeeler af dennem övet og begaaet, (**fol. 139b**) hvorfor de skal have været inCiteret

til Aastæden nest afviget d. 9 Oct: og Sagen af Sorenskriveren forflöt til förstkommende den 12 Septbr. da paa det at vederparterne ei skulde have aarsag noget at forvende til Sagens videre forhal eller ophold, alt saa vil ieg hermed paa Kongl. Mai^{ts} vegne have Eder anbefalet at möde paa omtvistende aastæd til forbemelt den 12 Septbr: om I noget for Eders gaarder Leerberg og Hoele til denne Sag kand have at svare, ladendes det ingenlunde under Eders faldzmaal efter loven. Aggershuus den 13 Octobr A^o 1685.

L S *H: Stochflet*

Anno 1685 den 15 Octobr: er denne Rigens Citation Lovligen læst og forkyndt for Sr Jörgen Phillipßen Laugmand udj det oplandsche laugdömmе, for hans boepæl udj hans kieristes paahör og Copie leverede, Testerer

P: Pederßen Steen Erich Jenßen

Anno 1685 den 16 Octobr: er denne Stefning mig anviist her paa Bragnes T:

E: Stochflet

Af de indstefnte mötte udj Rette Hans Laurßen som paa sin Verfader Thomas Asches vegne svarede og formeente at Jörgen Laurßen burde og saa her til have stefnet alle interesserede Lodzejere paa den Nordre side, efterdi at Jörgen Lauridßen og Jacob Luth haver tilforn ved deris strichte paastand spilt tvende stefninger for hannem, formedelst de interesserede og angrensede LodzEjere ei var stefnt, derfor meener hand og saa at dette stefnemaal burde være spilt -

Derimod svarede Jörgen Laurßen at hand ei kiender nogen anden angrensede Lodsejer til for^{ne} hans gaarder og der som denne paastefnte aavircke er skeed med Röseng hvis ejedeeler at gaae imellem Asches og for^{ne} hans gaarders ejedeeler, og efterdi hand haver stefnt og givet varbel baade til Jacob Luth, saavels: H^r Laugmand Jörgen Phillipßen og Sr Eggert Stochflet, formeente hand hans stefnemaal nochsom at vere Lovlig, og til at beviiße at fornefnte hans ejedeeler grenser til Rösing ejer, da fremlagde hand een Dom som er gaaen paa Aastæden imellem hans gaard Drolshammer og Lie samt Sæter pladßerne den 20 og 21 Novembr: 1676 hvorudj bemeldes at Drolshammers ejer grændser imod Rösengs ejer etc, og foregav Jörgen Laurßen at Drolshammer ejer følger iefnsides med Hielmerud og Tronruds ejer, eftersom ingen andre gaarder ligger derimellem, og derfor alle trej möder Rösengs ejer -

Paa hr: laugmand Sr Jörgen Phillipßens vegne mötte ingen tilstæde -

(fol. 140a) Paa Sr Eggert Stochflets vegne mötte Madz Leerberg med hans Skriftlige Indleg, saaleedes liudende:

Gud Störck Retten!

Saasom ieg underteignede af Jörgen Laurßen vaanhaftig paa Hönen er bleven inciteret at möde paa Aastæden Hielmerud og Tronrud Ejedeeler til den 12 Novembr: förstkommende, angaaende nogen tömmerhugst af Thomas Ask og hans Svoger Hans Larßen sammesteds öved og begaaet, om ieg dertil Kand have noget at svare, da for at honorere den höie öfrigheds stefning, svares kortelig at hvis u:lovlig aavirckning som af Thomes Ask og hans Svoger kand være begaaet i Hielmerud og Tronrud ejedeeler, er mig icke i nogen maade vedkommende, det lader sig ellers anbee tvert imod ald Ret og bilighed at Thomes Ask ved slig adferd med sin gaards Ejedeeler vil forbigaae trende gaarder, nemlig Leerberg, Hoele og Röseng deßen formercker, hvilchet Dommeren, som fornufteligen vel ville overveje og iagttage, Rettens betienter Gud i vold befalet

Bragernes d: 9 Novembr 1685

E. Stochflet

Paa Jacob Luths vegne mötte hans Landbonde Christopher Röseng som foregav at Röseng Ejedeeler grenßer mod den Nordlig og österlig side til for^{ne} Jörgen Larßens trende Gaarder

Drolshammer, Hielmerud og Tronruds ejedeeler, og paa den Söndre side angrenßer Hoele ejedeeler og Leerberg, dernest imod Askes ejedeeler -

Hr: Commissar Laurs Larßen ved sin tiener Ole Hanßen lod giöre indsigelße at efterdi hand haver gaarden Ask med ald des tilliggelßer udi pant, da formeente hand at hand her til burde være stefnt til hvad paatale om gaardens ejedeeler Kunde falde.

Dertil svarede Jörgen Laurßen at hand söger Thomas Ask og hans Svoger Hans Laurßen som haver begaaet aavircke udj hans gaarders ejedeeler, og hr. Commissar Lars Larßen som alleene haver gaarden Ask til underpant og ei udj possession viste hand ei for^{ne} aavircke vedkommende at burde stefnis til, mens ville hand ellers svare noget paa deris vegne kunde det staaet hannem frit for,

Hans Laurßen blev tilspurt om hand hafde nogen beviislighed til at udelucke de imellem liggende trei gaarder, Leerberg, Hoele og Röseng, hvortil hand svarede at efterdi Jörgen Laurßen icke hafde stefnt alle angrensende og interesserede LodsEjere, da hafde Thomas Ask nu icke kundet före tilstæde hvis beviislighed og prov hand derom kunde have, og nafn gav een deel prov som hand agtet derom at före, nemlig Peder Skotland, (fol. 140b) Ole Stöfren, Svend Tveten, Ole Tangen, Amund Veigsal, Joen Joensrud, Anders Broten paa Hoele ejer, Hans Korsdalen og hans Söster Eli -

Derimod svarede Jörgen Laurßen med formeening at eftersom Thomas Ask haver for lang tid siden været stefnt baade med femte og Rigens stefning som nogle gange været prolongeret og forflöt, at hand derfor haver haft tid og respit nock til at fremföre sine prov og beviislighed om hand nogen kunde have haft, formeente og at slig hans paaskud ei burde ansees til videre Sagens ophold eller forhal, efterdi aastæden nocksom udviiser des beskaffenhed med öyensiuilig granskning, /: som i dag blev erfaret /: at disse ejedeeler hvor det paastefnte tömmer findes hugget, er de indbe^{te} hans gaarders ejedeeler, eftersom det befindes at være hugget strax Sönden ved og omkring BiörnKind, som ligger paa een liden f^{ing} vega nær Hielmerud, og Ask skal ligge vel ungefer Een Mil vega der Synden for, og der gaar trei gaarders ejedeeler /: som indbemelt /: imellem hans gaarder og Ask, saa formeente hand at alt hvis tömmer som Thomas Ask og Hans Laurßen der hafde hugget, baade det som nu ligger tilstæde og hvis der tilforn kand være affört, burde hannem restitueris og være hiemfalden med samt Kost og tærings erstatning -

Hans Laurßen foregav at Jörgen Laurßens stefning tilholder at de skulle öde paa Hielmeruds aaben som icke scheid, mens der Synden for, saa formeente hand at det var Ask Skoven paa de stæder som vi i dag besigtet og dette omtvistede tömmer er hugget,

Jörgen Laurßen derimod foregav at vi var paa den aas som tömmeret findes hugget ved og omkring Biörnkind, formeeneende at ligge til Hielmerud og var dom i Sagen begierendes.

Anlangende aastædens begranskning da haver vi samtlige Rettens betiente tillige med de forindförte i Rette mötte Citant og vederparter det saavit paa Aastæden beseet og erfaret at denne paastefnte tömmerhugst er skeed Synden omkring /: og icke langt fra BiörneKiendet, og efter optelling fantes beliggende paa een vei at være tilsammenkiört tolv tylter, hvorpaa de saae ej andet mercke end Hans Laurßens hugge mercke og Jörgen Laurßens hoelöxe, nock paa et andet stæd östen ved HolmeKiend laa sammenkiört 10 tylter, som ej andet end Thomes Asches hugge mercke paa -

Widere var ej i Sagen indgiven eller forebragt -

Da efterdj Hans Laurßen paa Thomes Asches og egne veigne beraabte sig paa prov og vidnisbiurd som hand nu her for Retten haver (fol. 141a) Nafngiven, saa kunde icke veigres hannem respit og Sagens opsettelße til dennem at faa fört, saa er Sagen derfor forflöt til tingstuen til neste almindelig Sageting; imidlertid og indtil videre Sagens Endskaab, bör Thomes Asch ei

bruge nogen aavircke paa disse omtvistige ejedeeler som endnu /: uden nermere lovlig beviislighed :/ ei kand siunes eller skiönnes at være hans ejedeeler til Ask, eller være med hans gaards LandRem, og formercke overeenskommende i Synderlighed at de forindföörde trei gaarder Leerberg, Hoele og Röseng derimellem skal være beliggendes, som ej heller nogen beviislighed foresees at være udelugt fra den der angrensende udrast, etc: Item forbliver og imidlertid det paa stæden aavirckede og beliggende tömmer udj den derpaa giordte arrest til videre Sagens Endskab -

1685 den 12 December udinden samme Sag vare vi igien til Rettens betienelße paa Trögstad tingstue i Nördrehougs Præstegield. Kom da for os igien udj Rette Citanten Monsr Jörgen Laurßen og Sagen i Rette fordrede til doms -

Paa Thomas Asches vegne mötte hans Svoger Hans Laurßen som efter Kongl: Mai^{ts} Fogedz udstæde varbel seddel fremstillet een deel prov nafnlig Narve Veme, Svend Tveten /: paa hs vegne mötte hans Sön Christopher Tveten :/ Ole Tangen, Peder Skotland, Joen Jonsrud, Amund Vexal, Hans Korsdalen, Anders Olßen Broten, Thore Rösholmen, og Jacob Nesßeren, hvilche samtlig mötte tilstæde og efter at æeden for dennem oplæst, haver en hver proved og tilstaaet som følger.

Narve Veme proved at Sl: Laurs Gulbrandßen Oppen svarede hannem efter hans tilspörgelße at hand hafde sin gildre marck vest paa marcken ved Langedal, og som Laurs og hans fader di da ejede Sesrud, sagde hand at Sesrud og Ask marcken gick sammen der ved Langedal og der nordover marckene, ellers efter tilspörgelße sagde Narve sig ei vitterlig at Asches ejer skulle strecke sig til Biörnskiennet -

Christopher Tveten proved sin faders ord at hand hafde ingen videnskab om for^{ne} Ejedeelers beskaffenhed eller skielne paa den side imellem Ask og Hielmerud -

Ole Tangen proved at hannem ej vitterligt at Ask haver haft ejedeeler ved Biörns kiendet -

Peder Skotland proved at hannem ei vitterligt at Ask ejer skulle gaae til Biörnskiendet, som dette omtvistige tömmer er hugget, sagde (fol. 141b) Ellers at om hand kom paa Aastæden da skulle hand vel og anviiße hans viidenskab om Ejendeelerne oven for Skotlands ejedeeler -

Joen Joensrud proved at hand haver ingen videnskab om disse omtvistige ejedeeler, og viste icke hvor Biörns kiend Ligger -

Amund Veigsal proved at hannem ej vitterlig at Ask ejer skulle gaae til Biörnskiendet, mens det Sæter som ligger nest vesten Biörnskiendet det blev först biugt af Amunds fader Siver Vexal og hand hafde det med forlov af Halvor Hielmerud -

Hans Korsdalen proved at hans fader Christen Kalsrud hand boede j 30 aar paa Kalsrud og hand lejede hiem Seter af Gulbrand Asch og Thomes Ask som er Ask hiem Seter, og det er noget stöcke Sönden for Biörnskiendet, og icke hörde at nogen anden hafde ejendom paa det stæd -

Anders Olßen Broten proved at hand har ingen videnskab om Ask ejedeeler at skulle gaae til Biörns Kiend -

Tore Rösholmen proved at hannem ej heller vitterligt om Asch ejer at skulle gaae til Biörns-Kind, mens hand haver lejede Seter af Thomes Ask og hans fader paa Asches hiem Sæter -

Jacob Nesßeren proved at hand ei heller haver nogen videnskab om Ask ejedeeler skulle gaae til BiörnsKind, mens hans fader lejede Sæter af Gulbrand Ask paa Ask hiemseter -

De forskrefne prof aflagde deris boger æed paa forindföörde deris provning saaledes udj sandhed at være -

Blev saa af Hans Laurßen fremlagt it document som een Copie af it gammelt brev som saaleedes liudende.

Alum Manum dem som dette brev seer eller hörer Sender Ericher boende a Skotlande, Kittel a Joensrud, Otter Anulßen a Borgaaßerud og Torgiul Tostenßen Sorne Laugrettismænder Q. Gud og sine, Kundgiörende med dette vort obne brev at me varum Loulige tilkrafde af Synove hus frua A Gatan at gange deelís gang ved forskrefne Gatan ejer og ejendom, da gingom me a baadum Landom i Sockna ur Sockna thu Strycken, og i Magnorsteenene, ur steene og i höieste Hoflands aaben, ur aaben og i Kiends Myra, ur Myren og i Slespolen vatnemellem, ur Spolen og fölge Velsvatne i en aae heter Vela, og fölge halve Vela, i Sockna og fölge halve Sockna i store Heieren, ur Hejeren og fölge Sockna i vesle Heieren, deden og i Svarte Steene, deden og i TryteKiend becken, og fölge halve becken i TryteKiend, ur Kiende og i Holme Kiende, ur HolmeKiende og i Hielme röße, deden og i Röemyren, ur myren og i (fol. 142a) Töraaßen at steene, ur steene og i Sedsaaen og fölger halve Sedsaaen i Sockna, atternamde tue Strycken, dette vitne vi for Gud og være bekiendt, med dette brev som skrevet var aaare voris Værdelige herre Her Magnus med Guds Naade Norgis, Svea og göttis Koning, til yttermeere viiß og sandene hangom vi voris indsegle for dette vort brev som giort var uppaa St: Halvorsdag -

At dette forskrefne er een rigtig Copie af et gammelt pergements brev efter originalen lydendes ord i fra ord som forskrevet staar, det vidner vi underskrefne med voris nafne og henders underteignelße. Actum Hoen den 14 Septembr: A° 1643.

Tollef Rolfs:
Eghd.

Christopher Winters
Eghd.

Anders Thorßen
Eghd -

Jörgen Laurßen tilspurte hannem om originalen til samme brev, dertil svarede Hans at det var medgaaen af jldebrand, da Ask afbrendte; Jörgen Laurßen begiered at bemelte brev maatte blive i arrest i Retten tilstæde, formeente og saa at samme brev ei kand ansees for andet end en Chartech og u:efterretlig, tilmed og at der ei heller noget benævnis om Ask eller des ejedeeler. Widere blev ei af parterne paa enten sider indgiven -

Da efter tiltale giensvar og denne Sags leilighed og efterdi Monsr Jörgen Larßen med den i Rette lagde Dom beviißer at hans gaard Drolshammer /: som ligge jefn sidz med Hielmerud og Tronrud /: des ejer at grendset imod Rösengs ejedeeler og bem^{te} Röseng saavelsom Hoele og Leerberg er beliggende imellem Ask og bem^{te} Jörgen Laurßens gaarder, hvorimod Thomas Ask efter voris seeniste forefindelße ei haver fremfört nogen efterretlig beviislighed om Asches ejedeeler at skulle strecke sig til dette omtvistige stæd wed Biörnskiendet, hvor denne paastefnte hugst er scheid, da bör samme for^{ne} arresterede tömmer til Jörgen Laurßen at være forbrut og hiemfalden med des landnams böder efter loven med samt ti Rixdaler for denne processis omkostning af Thomes Ask og Hans Laurßen at betales, Des til bekræftelße under voris Zigneter og Egen haand, Actum Anno, die et loco ut supra -

Jens Tygeßen LS LS LS LS LS LS LS LS LS LS LS LS
LS LS

(fol. 142b) Wæret j Rette paa Leerberg i Nördrehougs Sogn paa Ringerige den 2 Augustj 1687:

Jens Thygeßen

Widere hafde parterne ej at indgive eller paastaae -

Foruden Dommens beskrivelße tilkommer mig for min umage ved denne process efter reglementet Sex Rixdaler -

Og er da Herudinden saaleedes dömt og afsagt.

Efter at vi med störste flid hafde begranschet og efterseet de paastefnte samejer marcker imellem Hoele og Leerberg paa den eene og Rösing anden side, har vi for Ret forefunden at deele imellem forberörte gaarde bör gaae efter forskrefne Sætervei til AspeKollen, og derifra lige til den steen opsat Norderst i Geterygaaßen, hvorifra deeleet igien bör gaae lige efter Compassen i Nordvest til vesten i Biörnskiendet, og siden videre til andres ejer modstöder, hvilchen deele streckning parterne paa begge sider bör holde sig efterretlig. Og som begge parter har bekostet processen, ophævis omkostningen paa baade sider -

Saaleedes for Retten passeret, bekræftes med vore hænder og Zigneter. Actum Anno, diebus et loco ut supra -

beskreven 15 arck -

ÅSTEDSSAK 2. AUGUST 1708 PÅ GÅSEFET I NORDERHOV

(fol. 142b) C M et: Samt eftersk^{ne} Laugrettismænd af Nordrehougs Præstegield paa Ringerige Neml: Johannis Sörum, Johannis Bertelßen ibidm, Ole Wee, Lars Oppen, Ole Poulßen Egge og Peder Ekornrud, Giör vitterligt at Anno 1708 den 2^{den} Augusti blev Retten betient paa tilstevne aastæd Gaasefet i bem^{te} Nördrehougs Præstegield til et skielne imellem dito Pladz Gaasefet paa den ene og gaarden Ask anden side var overværende udj Lensmanden Peder Rasmußens stæd hans Sön Lars Pederßen Raee -

For Retten paa bem^{te} aastæd Gaasefet presenterede sig Monsr Niels Jensen Sörgefes og paa sin principal Welædle og Velbaarne h^r Obriste Lieutenant Sibbers vegne producerede en Skrifftl: forfatted Stevnesedel (fol. 143a) derved indkaldende Peder Ask for at faae et rigtig skielne og deele imellem Ask og Gaaßefet etc:

Stevningens indhold er denne

Paa det enhver Kand viide sin ejendom og have den med roelighed, givis Eder Peder Thomæs: Ask Kald og Varsel at möde mig eller min fuldmegtig paa Aastæden Gaasefet den 2^{den} Augustij for Sorenskriveren Christian Muller og et behörigt Laugrette, hvor ieg da vil formode at faae oprettet et rigtig skielne og deele imellem min ejende Pladz Gaasefet paa den ene og Ask anden side, Iligemaade givis Sr Jörgen Laurs: Kald og Varsel som Landherre for endeel udj Ask, om I nödigt eragter noget til Sagen at svare, til samme tid og stæd Stevnis Eder Helge Siverßen tilforn boed paa Gaasefet, saa velsom Guri Pedersdaatter, eller og saa mange som denne Stevning Vorder forkyndt ved æed at forClare hvad I om samme ejendom kand være viidende, Ellers varslis Eder Peder Thomæs: med disse tvende Kaldz Vidne at I iche aavirker noget paa de Stæder förend Sagens uddrag, Ladendes ingen udeblivelße under Lovens byden- de Bragnæs den 18 Junij 1708 -

Nicolai Sibbern

A^o 1708 den 20 og 21 Junij er denne Stevning Lovlig Læst og forkyndt for vedkommende, til vidne med mig Ole Johans: Tambour, det bekrefter vi med voris æed saa sant hielpe os Gud og hans Hellige ord -

Lars Pedersen Raee

Anno 1708 den 26 Junij er denne Stevning anvist for Helge Syverßen i hans egen paahör, bevidner vi

Poul Helges:
Eghd

Ole Olßen
Tios L S

Dernest begierte fuldmegtigen at de 2de inciterede Prov maatte paa Aastæden blive examine-rede at forklare hvor ejedeelerne mellem Gaasefet og Ask skulle være adskildt, og begierte af Retten at ejedeelerne först maatte tagis i begrundskning förend skielne og deele vorder opret-ted at en hver da Kand niude (fol. 143b) den deel og lod som efter gaarden og Pladßens Skyld kand paafalde.

Paa Ask besidderes vegne comparerede Monsr A: C: for Retten og svarede her til at efterdi Velbaarne h^r Obriste L: Sibbern stevner paa et deele imellem Gaasefet Engen og Ask efter prov og Vidnisbiurds videnhed at vil have opretted, saa formodede hand det at være Retter-gangs maade at provene först bliver examinerede og derefter siden anviißer de Stæder de prover om -

Dernest indgaf fuldmegtigen Sr Niels Jens: til Sagens opLiusning i Retten en ober HofRettis foreening af 28 feb: 1683 saaleedes Liudende

Da efter tiltale og giensvar er herom saaleedes forabskediget, at denne tvistighed er formedelst Rettens bemidling, og de stridige parters Samtöcke saaleedes bilagt og foreened: At Thomas Gulbrands: Ask skal niude og beholde de 2de omtvistede Pladzer, Neml: Gaasefet Skyldende en fiæring, og Kaalsrud Tre Lispund tunge, Saa lenge hand Lever uden böxel eller Landskyld der af at give, og hans nu havende hustrue Marte Pedersdaatter ilige maade i sin Livstid, med saa skiel, hun sig iche efter hendes Mandz död forandrer, men bliver siddende i Enkestand, Og efter deris dödelig afgang, Eggert Stochflet, som rette böxelmand og Jorddrot sig samme Pladzer saa Nöttig at giöre som hand best veed og Kand, Dog ders: bem^{te} Eggert Stochflet, eller hans arvinger bliver derefter tilsindz disse forbem^{te} Pladzer til fremmede at bortböxle, da skal Gulbrand Askes börn være nermest til dem for lovlig og billig böxel at niude og tiltræde, Hvorimod Gulbrand Ask skal til Eggert Stochflet overlevere afgangen Borgemæster Hans Eggertßens udgivne gienbrev af dato den 11 December 1648 samt Hans Gudmunds: (fol. 144a) Hieldens udstedde Pantebrev datered den 27 october 1642, hvilket af begge parter med haan-derbaand her for Retten er bekrefted, og skal saa ald Jering, tvist og Stridighed imellem Par-terne denne Sag vedkommende hermed aldeelis ophöre, og være nedlagt uden viidere Sög-ning, ancke eller paatale i nogen maade efter denne dag, under hvad forvendende det og skee Kunde, og alle herudinden passerede Acter og Domme ingen af Parterne være hinderlige. Actum Anno die et Loco ut supra, sub nostro ad causas sigillo L S

Anno 1689 den 4de April er denne forlignings slutning aflæst paa Arvetomten Ask da Skifted efter Sal: Thomas Ask holttes. Kiendes

Jens Tygeßen

Derefter tilstoed Helge Siversen som siger sig 88 aar gammel dog frisk og rörig at Sal: Tho-mas Ask omtrent for 40 aar siden satte ham til at rödde i Ask haven at hand kunde have noget med tiden at nære sig af, da röddede hand her hvor huusene staar saa og rundt omkring af Ager og Eng saa viit opröd er i 35 aar hand boede her, og samme tid stoed en Riisgaard imel-lem Ask haven og Gaasefet Engen, og imidlertid hand röddede denne Pladz da brendte hand op Riisgaarden imellem Haven og Engen og sette en hungaard i samme stæd igien.

Paa Sr Niels Jenßen tilspörgelße tilstoed hd viidere at siden det var opröd satte de navn der paa og Kaldede det Gaasefet.

Monsr Anders Christensen tilspurte proved om den Eng Gaaßefet iche var saaleedes indhegnet med et gierde om, förend hand begyndte at rödde her paa Pladsen og om samme Eng iche er det stæd hvor Borgemester Hans Eggertßen havde for dum sit tömmerhengsle med den ene

Ende Liggende paa, Ligeleedes om Gaasefet Engen iche var i samme tider af samme storhed nemlig Lengde og bredde ligesom den nu er, hvilked han i alt affirmerede.

Dernest tilspurde hand hannem om denne Pladz iche i de tider kaltis Haven og var u:opröd, hvor af hand vand at Gaasefet engen skylder en fiærding og hvorfor den havde saadan Skyld, svarede for fiskerieds skyld har andre sagt (**fol. 144b**) ham af Gaasefet Engen er Kommen i Skyld. Fremdeles tilspurte hand ham, om iche paa Gaasefet engen i de tider var fiskerie, saasom et vaddret, en Kartiße og en Røjbestöe, svarede ja, men Ryßen satte hand mest ved sit eget Land ved Ask haven. Saaog om iche Thomas Ask for Ask ejedeeler fiskede her nedenfor paa det stæd som nu kaldes Vaddretted imellem Ask og Karlsrud, svarede ja, om proved iche var i Christiania for Thomas Ask A^o 83 at afhente den Ober HofRettis foreening, saa og om Gulbrand Ask iche förend den tid ved döden var afgangen, svarede Ja og at Gulbrand liige for den tid var död - og endeligen tilspurte A. Ch. ham om iche tvert over for Gaasefet Engen stoed en stue og der i fra laae et hengsle tvert over Elven i Gaasefet enges land svarede ja og Stuen kaldtes Hengsle stuen -

Guri Pedersdaatter ved 50 aar gammel tilstoed at hun har hört at Gulbrand Ask eller AskManden Kiöbte Gaasefet af Hans Hilden, veed intet at prove om ejedeelerne -

Dernest blev eftersch^{ne} prov fört paa Ask siden.

Torgier Hanßen ved 60 aar gl: mindes at her stoed tyke skoven for 40 aar siden, prover ellers det samme forrige prov omvundet haver undtagen hand ej Röddede eller bygde i Askhaven og ej var i Christiania efter foreeningen.

Ingelöf Halvorsdaatter Hoele ved 70 aar gl: gestendigede det samme som Torgier Hansen, og da Pladsen blev opröddet kaldede de det efter engen Gaasefet hvilket Torgier og vedgik, men för Engen blev opröd Kaldte de det Askhaven -

Derefter besigtigede vi de omtvistede ejedeeler, og gik Laugsmend den oprettede gierdesgaard imellem Gaasefet Pladsen og engen og tilstoed provene Helge, Torgier og Ingelöv, efter at os var anviist, hvad Helge har opröd siden hand kom til Pladsen at den gierdesgaard, som gaar fra Elv i Elv strax ved (**fol. 145a**) ved omtvistede Pladz er skielne imellem Ask haven og Gaasefet Engen, som det af gammelt efter deris tilforne gjorde tilstand væred haver - Og som deris tilstand for dennem af protocollen var oplæst aflagde samtlig vidnene deris corporlig æed paa hvis som de omvundet haver.

ÅSTEDSSAK 3. AUGUST 1708 PÅ GÅSEFET I NORDERHOV

(**fol. 145a**) Som aftenen var forhaanden begaf vi os til Sörgefoss og tog saa Sagen igien for os den 3 Aug: i Parternis overværelße og da formeente Niels Jensen paa velbem^{te} hans principals vegne at den gierdesgaard som af huusmanden Helge Gaasefet er opsat paa den væstre side Gaasefet og strecher sig i Nordost bör være skielne og deele imellem Gaasefet og Ask ejendom saasom de Löcker indenfor samme gierdesgaard har altid været fuldt og brugt af Gaasefet opsiddere efter provenes tilstand og i det öfrige refererede sig til den oprettede contract af 28 feb: 1683 -

Sr Anders Christenßen i overværelße af Peder Ask proponerede, at hand eragtede unödigt at svare noget til dette, men tilspurde Niels Jenßen om hans principal pretenderer viidere og meere end Gulbrand Askes overdragelße brev til Sal: Borgemester Hans Eggertsen angaaende Karlsrud og Gaasefet Engen om formelder.

Niels Jens: refererede sig til sit forrige.

Dernest om Gaasefet Engen nu Skylder meere end af formaals tider 1 fiærding - 3^{die} om H^r Obriste Lieut: Sibbern iche for 4 a 5 aar siden har tilladt Siver Jensen at bruge Carlsrud, hvor hand nu bor og fuldmegtigen Niels Jensen selv Gaasefet Engen -

Der til svarede Niels Jensen at naar hans principal bliver given Lovlig Kald og Varsel skal der til svaris.

Derpaa indgav fuldmegtigen S^r A C. Peder Askes Skriftlig forfattede Indleg af denne Indhold

Gud stôrke Retten i Skiel og billighedz fremmelße

Mand fornam af Niels Jenßen paastand i gaar hand pretenderte ej allene Gaasefet Engen / hvilked hand (**fol. 145b**) forhen önskelig har :/ mens end og alt hvad der uden for er beliggende, niuder det Navn Gaasefet tvert imod ald raison og hans eget bedre viidende at den Pladz Gaasefet nu omstunder Kaldes, iche henhörer under Gaasefet Engen, mens gaarden Ask som dens ejendom, hvilket hand under prætext af ober HofRettens foreening passered A^o 1683 i Rettelagt foregiver. Det contradiceres saaleedes 1^t med de i denne Sag pro et contra ædfæstede prov og Vidnisbiurd, at for 40 aar siden var Gaasefet Engen ligesom der nu er forefindende udj begreb, hverken stôrre eller mindre skyldende 1^f med fiskeried under, og da var den ejendom deruden fore öde skov ogs: som Kaldtis Ask haven i hvor paa det förste prov begynte at rödde og anlegge en Pladz og satte huus i braaten, hvilket Helge Gaasefet anviiiste Retten et aarstal 1669 skaaren i veggen over vinduet da Stuen blev bygt, at være skeed, siden har folch kaldet Rödningen og denne Pladz Gaasefet, efter Gaasefet Engen östen for beliggende; I saa maade er den bebygte Pladz Gaasefet oprunden og paakommen. 2^{det} Mens Gaasefet Engen er aparte et Slottelende ald sin tid u:bebyggt og det stæd hvoraf Pladßen siden bekommed Navn; samme Slotte Eng har været til for over 100 aar siden, det beviißer ieg med en fordam Sorenskriver afgangne Jens Rasmußens og 12 Mænds Dom, afsagt paa Ask A^o 1625 den 28 Junij, passered imellem Gulbrand Thomeßen Ask paa ene, dernest Anders Deelen befuldmegtiget for Hans Hilden anden side, hvor mand finder omtvistede stæd Gaasefet, for et stöke Eng efter acten og Dommens udviisning Og formedelst dette Engestöke Lae under Ask som besagde Dom formelder, tilforhandlede Askis ejere og brugere Gulbrand Thomesen sig samme 1^fing i Hoele ödegaard med Pant A^o 1642 den 27 october, efter hosfølgende Pantebrevs forClaring, imidlertid som Borgemester Hans Eggertßen /: Proprietair for Sörgefoss brug :/ fandt sig meget incommodered af et Hengsle Egværingerne havde at berge deris udkomne Saugtömmen paa til Kongl: Saugernis tieniste paa Modum, imellem Gaasefet Engens land og den Pladz Carlsruds grund over Elven beliggende, Kiöber Borgemester Eggerts: först Hoele af Gulbrand Ask A^o 1647 den 25 Julij, som af opskriften paa Pantebrevet (**fol. 146a**) Er at fornemme, mens Gaasefet og Carlsrud Kunde hand iche faae, hvorfor Borgemesteren sögte at faae odelslösningen paa Gaasefet Engen, for at beskiære Egværingernes fossen, som skeede, efter erholdte odelslösning og Kiöbebrev fra Hans Hilden A^o 1648 den 16 November, indfört udj h^f Laugmand Stochflets Dom passered 1682 fra pagina 6 til 8: Omsider lod Gulbrand Ask sig persuadere at overdrage Borgemesteren ej alleene GaasefetEngen, efter hans derpaa erholdte odelslösen, som Gulbrand Ask var Pantemand til, mens end og Carlsrud, hvor til Gulbrand Ask var selv en odelsmand og selvejer under Ask, efter oprettede Transport datered 1648 den 11 December udj foranmelte Dom fra pag: 8 til 10 indtagen, med Exception Gulbrand Ask og hans hustrue deris Livstid at niude Gaasefet Engen og Carlsrud /: Hengslet undtagen :/ uden Landskyld eller Rettighedz afgift. Dette er kommen i god forstand og roelighed indtil Annum 1682, Imidlertid er Borgemester Hans Eggerts: Gulbrand Ask og hans hustrue alle ved döden afgangne, efter dennem er Eggert Stochflet bleven ejermand af Sörgefoss Saug-

brug og Thomas Gulbrands: bekommed gaarden Ask, da reiste sig process dennem imellem efter her hos fölgende actors udviisning, Neml:

- 1 Sorenskriveren Sr Jens Tygeßens datered 1682 den 14 Martj
- 2 Laugmanden Hannibal Stochflets, dat: i samme aar
- 3 Ober HofRettens endelig gjorde forligning A^o 1683.

Den foreening melder at Thomas Gulbrands: Ask med sin hustrue Marte Pedersdaatter i deris Livstid skal niude Gaasefet skyldende 1 f^r og Carlsrud 3 Lispund og dersom Eggert Stochflet eller arvinger blev til sinds samme Pladzer til fremmede at bortböxle, da Gulbrand Askis börn der til være nærmest etc, siden den tid er Eggert Stochflet, Raadmand paa Brager næs, Thomas Gulbrands: Ask og hans hustrue alle iligemaade ved döden affaldne, og efter dennem possideris nu Sörgefoß brug af velbaarne h^r Obrister L: Nicolai Sibbern, gaarden Ask besiddes af afgangne Thomas Gulbrandßens Askis börn eendeel, Nu Stevner Welbem^{te} h^r obrister Lieutenant paa, at vil erholde Pladsen Gaasefet fra Ask, da hans Welbeh^d dog velviidende 4 a 5 aar tilforn, haver tilladt sin tiener Niels Jenßen at bruge, som og endnu bruger Gaasefet (**fol. 146b**) Engen imod afgifts Leje, ligeleedes i samme tid sat Carlsrud hen paa forpagtning til en anden ved Navn Siver Jens:, alle fremmede Persoener. Efter at dette saaleedes er passeret, som ieg og mine for liden og ringe Efne af at bruge trette, til denne tid haver ladet gaa forby, forsöger Welbrd: h^r obrister Lieutenant, dog iche af sig selv, mens efter andris flidferdige tilskyndelße, at faa Pladsen Gaasefet Kaldes, Liggende udj Ask ejendom, indCorporeret under Gaasefet Engen, pro forma efter Ober HofRettens Contract, at det skal være og Kaldes Gaasefet hvor udj ej Destingveris, at hans Welb^r for nogle aar ut supra meldt tilforn alt haver til brugelighed antagen den Omtvistede stæd, med viidere, som Contracten om formelder, hvormed hand beviislig bekommed Gaasefet af Skyld 1 fiæring, og Karlsrud 3 Lispund efter Contracten og den Skyld formaals tider væred paalagt, Viidere findes Mand iche pligtig at tilsvare - resten af det öfrige, reserverer ieg mig paa egne og Medarvingers vegne til h^r ObristeL:, herefter betreffende Contractens indhold og Thomas Askis börns berettigelße til ommeldte Pladser, i fald de til fremmede vorder bortleiede, som er skeed, og Lad saa være, Ober HofRettens Contract melder Gulbrand Askis börn, udfinder vel Retten og en Retskiönende, samme for en Discipance som det absolute er, efterdj det er uden connexion, henseende Gulbrand Askes Sön er den som contracten indgaaed haver og fordj er det at forstaae Gulbrand Askis börne börn, eller og Thomas Gulbrandßen Askis börn hvilket og remiterer til denne ærede Rettis egen bedre overvejende i des fald. For resten og til slutning overgiver ieg hvis viidere fornöden Kand være at paastaae til min fuldmegtig Anders Christensens eftertanke, Med forblivende

Asch den 3 augustj 1708 ./

Rettens ydmygste tiener

Peder Thomæßen Ask Eghd

Derefter fremlagde hand for dum Sorenskriver Jens Rasmusen og 12 Mendis Dom afsagt paa Ask den 28 Junj 1642¹ hvor med hand vil beviiße at Gaasefet paa de tider har væred et Engeland for sig selv, hvis slutning er denne

(**fol. 147a**) Da efter tiltale giensvar og denne Sags Leilighed og eftersom Loven er formeldende LandsLeie Bolkens 14 Capit: 3 Artikel at den iche Maae have Jord til brugs, som Fieldföre og Aae mellemlöber, og efterdj oftbem^{te} Anders Dellin boer i et andet Præstegield, og vel en halv mil veigs imellem denne gaard hand derpaa er boendes og forn^{te} Stöcke Eng hand sig til hevde og brug vil tilholde, Ti blev derom saaleedes forefunden afsagt, at dersom forn^{te} Anders Dellin eller og sine LodzEjere iche med andre breve og beskeed fremkommer end som nu for os i dag væred hver inden Korsmisse dag i höst nu förstkommendes, da samme stöcke Eng Navnlig

¹ Feilskrift for 28. juni 1625.

Gaasefet under Ask siden at blive fölgagtig til brugs, efterdj det er beliggendes Nest under forn^{te} Askes Ejendom og for Leje og Landskyld, det saaleedes forefunden og afsagt er som forskreved staar haver vi trögt vore Zigneter her neden paa, Samt Jens Rasmusen Sorenskriver her sammesteds under hans Zignet og Egen haands fortegnelße Actum A^o die et Loco ut supra.

LS LS LS LS LS LS LS LS LS LS LS LS LS LS *Jens Rasmus:*

Anno 1625 den 12 Decembris er denne Dom Lovlig læst for Hans Hildren saavelsom og den selv læste, til vidne

Niels Knudsen Loss

Peder Claußen Egen haand

Wiidere fremlagde hand Hans Hildes Pantebrev til Gulbrand Ask datered 27 october 1642 med paategnede Gulbrand Askis Skiöde til Sal: Borgemester Hans Eggertßen af 25 Julij 1647 -

Nock Hans Hildens Odelslösnings brev til Sal: Eggerts: indtagen udj H^r Assistence Raad og Laugmand Stochflets in A^o 1682 udstedde Dom pag: 6: datered den 8 october 1648 -

Endnu Sal: Gulbrand Askis Transport til Sal: Eggertsen paa Karlsrud og Gaasefet Engen som i forn^{te} h^r Laugmandz respective Dom pag: 8 indfört, af 11 Decembris 1648 -

hvilche documenters originaler ere saaledis forfattede

(fol. 147b) Kiendes Jeg Hans Gudmundßen boende paa Hilden udj Tingelstadz Annex paa Hadeland, og hermed vitterligt giör mig af ret vitterlig giöld skyldig at være ærl: og fornumstig Mand Gulbrand Thomes:, boende paa Ask udj Nördrehougs Prsteg: paa Ringerige, Halvtredie-sindstiuge Rixdaler in specie som hd mig venligen Laant og med forstragt haver, for hvilke forn^{te} penge Jeg af egen fri villie saa og med min kiere hustrues gode villie, Ja og samtöke, haver Pantsat, og nu med dette mit obne Og udstedde brev Pantsetter, fra mig min hustrue og voris sande börn og Arving^r og til bem^{te} Gulbrand Ask, og hans kiere hustrue Gudbör Narvesdaatter, og deris börn og sande arvinger En f^{ing} rente udj en gaard Kaldes Hoele, desfigeste en Engeland og en Jordsmon Kaldes Gaasefet, Skylder en fiærings rente, begge forsk^{ne} parter med böxel og herlighed, bel^{de} udj forn^{te} Nordrehougs Præstegield, samme fornevnte halve punds rente, med böxel og Herlighed, som för er m^t forn^{te} Gulbrand Ask, hans hustrue börn og arvinger her efter frelßeligen fölge, have, niude bruge og beholde skal for et fri og brugeligt Pant udj Nie aaremaal u:igienlöst af mig min hustrue börn og Arvinger, og hvis forn^{te} godz Et halft punds rente, iche til bem^{te} tid, naar forsk^{ne} Nie aarmaal forskinned ere, bliver indlöst, da forn^{te} Gulbrand Ask og hans hustrue börn og arvinger for æværdelig odel og ejendom samme halve punds rente udj forskrevne Jordeparter at skal beholde, med ald des tilleg, Lutter og Lunder, som der og af arilds tid tilligget haver, være sig vand, veideste og fægang, som der nu og af arilds tid tilligged haver, fra fieldz og til fiære, intet undertagen i nogen maade, hvor paa ieg hannem til wiidere Stadfestning haver Levered alle de gamle Odels og adkomst breve, samme gods kand være vedkommende, naar bem^{te} godz af mig eller mine arvinger igienlöses dog naar bem^{te} tid forskined er, som forskreved staar da bem^{te} Gulbrand Ask eller hans arvinger at tilstillis med Hovedstoelen, alle hvis Skatter dismidlertid af forsk^{ne} et halff pundz rente til Höyst bem^{te} hans Kongl: Maj^{ts} aarligen udgived kd være i freds eller feide tider, og hvis som ellers saa skeede, som ieg ej haver at formode skee skal at forn^{te} et halff pundz rente, eller noget (fol. 148a) des Rette tilleg blev forn^{te} Gulbrand Ask eller hans arvinger ved nogen Lovlig process, Dom eller Rettergang i fravunden formedelst min eller mine arvingers vandhiemmels bröst skyld, da lover og bepligter ieg mig, min hustrue börn og Arvinger, at skal igien forskaffe forn^{te} Gulbrand Ask hans Hustrue börn eller arvinger, Jevne got Godz udj Stæden, og saa velbeleiligt, eller og alle sine udlagde penge med ald jnteresse, og i allemaade at holde forn^{te}

Gulbrand Ask og hans arvinger af mig og mine arving^r Skadeslös, Des til vidnisbiurd og bedre forvaring, at dette forbem^{te} fast og u:ryggelig holdes og efterkommes skal, eftersom forskreved staar, haver ieg trögt mit Zignete her nedent under, og Venlⁿ ombedet ærlig og velagte Mænder Biörn Helmen og Elev Tingelstad, Lougrettismænd udj Grans Sogn paa Hadeland, Samt Jens Nielßen Tingskriver paa Ringerige, at de med mig til vitterlighed ville beseigle og underskrive, Actum Tandberg Tingstue udj Nordrehougs Præsteg: den 27 october 1642 -

L S L S L S L S *Jens Nielßen* Eghd

Anno 1647 den 25 Julij, haver ieg underskrevne Gulbrand Thomeßen paa Ask i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige boendes, afstanden fra mig, min hustrue, börn og voris arvinger herudj dette brev indmelt, en fiæring tunge aarlig oppebörbel udj omrörte Hoele Ödegrd paa Ringerige, til ærlig viis og Velfornemme Md Hans Eggertßen Borgemester udj Christiania, hvilken fierding Skyld forberörte Borgemester Hans Eggerts: hand hans Kiere hustrue og deris arvinger, herefter af mig og mine Arving^r skal og maae niude, samt fölgagtig være med lige condition Jeg samme fierdings Skyld hidindtil efter mit nu givne Pantebrev fuldt og Nödt haver, og at saaleedes i Sandhed er som forskreved staar, da underskriver ieg min egen haand, og venlig ombeder ærlig forstandig og velagt Mickel Clausen Kongl: Maj^{ts} Foged over Modum og Sigdal, Samt min Kiere Svoger Christen Söfrenßen med mig til vitterlighed at beseigle og underskrive. Actum Buskerud Anno die et loco ut supra

Gulbrand Thomeßen

til vitterlighed

Mikel Clausen

Christen Söfrens:

Egen haand

(fol. 148b)

q Wæred udj Rette for den Kongl. Ober HofRet dend den (!) 28 februarij 83 -

Hans Nielßen

q1 Lest paa Tandberg Tingstue den samme dag og data som forskreved staar.

Jens Nielßen Egen hand

vid: fol 149 #

Ellers forklarede fuldmegtigen Sr Anders Christenßen at aarsagen til den process imellem Sal: Eggert Stochflet og Thomas Ask skal have Reist sig af en revers eller gienbrev datered 11 December 1648 indtagen i forommelte h^r Laugmandz Dom pag: 10 forn^{te} brev findes cassered af I Rette lagde Sr Jens Tygeßens og h^r Laugmand Stochflets derpaa afsagde Domme -

Wiidere paastoed fuldmegtigen S^r A: C: at efterdj Niels Jenßen iche vil beværdige Retten den respect at svare ham paa de 3de foregaaende directe proponerede interrogatorier at Sagen des aarsage i henseende til til (!) Carlsrud og Gaasefet Engens brug vorder opsat til saadan beqvem tid og Leilighed at vedkommende derom til Sagens opLiusning betimelig Kand vorde i Rette Stevnt, til slutning erindrede hand Retten tienstl: om det kunde være billigt at h^r Obriste Lieu-tenant uden foregaaende Rettens Kiendelße burde tage Carlsrud og Gaasefet fra den gaard Askes ejedeeler.

Sr Niels Jens: svarede til contrapartens vidtlöftige Procedur og paastand ej at giöres fornöden at Mand noget dertil svarer, saasom hans principal iche er gived Kald og varsel, men naar det af contraparten (fol. 149a) vorder giort skal hand altid vorde besvared - Hvad sig angaar de af contraparten i Retten indgivne documenter, da sees af den oprettede contract 1683 aldeelis at være underkiendt, refererede sig til sit forrige indgivende og begierte Dom i Sagen og for con-

trapartens meget vidtløftige ophold i Sagen paastoed en billig Kost og tæring efter Rettens Kiendelße -

Derefter blev Sagen opsat og til Doms paa Tandberg tingstue til den 8 october optagen -

ÅSTEDSSAK 8. OKTOBER 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 149a) Efter opsettelse fra afvigte 2^{den} Augusti comparerede vi igien i den opsatte Sag contra Ask opsidere paa Tandberg tingstue hvor Welbaarne H^r obriste Lieut^t Sibberns tiener Sr Niels Jensen sant Peder Askes fuldmegtig Monsr A: C: foruden at giøre viidere protestation mötte for at anhøre hvis i denne Sag blev sluted -

For min umage ved denne Forretning tilkommer mig foruden Dommens Lösning, efter Loven og reglementet Sex Rixdaler.

Herudinden blev saaleedes dömt og afsagt

Efterdj de i Retten indstevnte vidne Helge Sivers: Torger Hansen og Ingelöv Halvorsdaatter eenstemmende ved æd forklarer at den omtvistede Pladz Ask haven ved en gierdesgaard er separered nu som af gammel tid fra Gaasefet Engen og at samme Gierdesgaard er skielne imellem dito Gaasefet Engen og Askhaven hvilken for 40 aar siden först under Ask er bleven opröd af Helge Siversen og ej meere end 5 aar siden hand flöttede der i fra. Fuldmegtigen Sr Niels Jensen og i ingen maade beviiser sig paa sin Herre og principals vegne nogen Ret til viidere (fol. 149b) under Gaasefet Engen end hvad som indhegned er, thi den i Rette lagde Dom af 28 Junij 1625, Hans Hildens Pantebrev datered 27 october 1642 til Gulbrand Ask og hans Skiöde til Sal: Borgemester Hans Eggertßen af 8 octob: 1648 Kalder det et stöcke Eng, et Engeland og Jordsmon og et stökke Engeland, Hvorfore bem^{te} Huusmandz Pladz Askhaven, som nu efter vidnenes demonstration tillige med Engen har det Navn af Gaasefet iche kand siges at have været eller at sortere under Gaasefet Engen, saasom den i de tider da Sal: Borgemester Hans Eggertsen sig den tilforhandlede med skov har været bevoxen, Alt saa har vi udinden denne tvistighed ej rettere Kundet skiönne end at Ask haven jo bör herefter som tilforne at fölge Ask opsiddere som af gammelt. Og efterdj Sr Niels Jensen paa sin principal H^r obriste L: Sibberns vegne alleene har bekosted denne Process Kand hand ej paaleggis noget viidere i omkostning at udgive, efterdj derpaa af Contraparten ej giöris nogen Præntion -

Saaleedes for Retten paa Aastæden passered Testeris med voris hænder og Zigneter Actum Anno diebus et Locis ut supra -

1. Vid supra 148 # naar alle efterfølgende breve ere udskrevne

Kiendes Jeg Hans Gudmundßen boende paa Hilden udj Tingelstads Annex paa Hadeland og hermed vitterlig giör for alle, udj Rette mit obne brev at ieg af egen fri villie og velberaad hue, saa og med min Kiere hustrues fulde Ja og samtöcke haver Solt skiöt og afhent, saa og nu med dette mit obne brevs Kraft fuldkommelig og aldelis Selger, Sköder og afhender I fra mig bem^{te} min hustrue, og samt^l voris börn og Arvinger, og under ærlig viis og Velfornemme Mand Hans Eggertßen Borgemester udj Christiania, hans kiere hustrue og deris arvinger efterskrevne mit odelsgodz, Neml: en fierdings rente udj en gaard Kaldes Hoele dessligeste et stöcke Engeland Kaldes Gaasefet, skylder Een fierdings rente, liggendes udj Nördrehougs Præstegield (fol. 150a) paa Ringerige, hvilke forsk^{ne} gaardeparter og Jordegodz, med begges böxel, Landskyld, aabödzfald, og ald anden tilliggende Rettighed og herlighed udj Lutter og Lunder Inden og uden gaardz, udj vaat og tört, til fieldz og Fiære, som nu tilligger, af arildz tid med rette til-

ligget haver intet af nogen ting undertagendes, For bem^{te} Borgemæster Hans Eggerts: hans hustrue og Arvinger herefter dags frelseligen skulle me have, Niude følge og beholde, med lige Odalige frihed som ieg og min hustrue det selv fuldt haver, for et fuldkommen faste og uryggelig Kiøb, til ævig ejendom og Eje, og kiender ieg mig forn^{te} Hans Gudmunds: min hustrue börn og alle vore sande arvinger, föde og uföde, aldeelis ingen ydermeere lod, deel Ret eller Rettighed, at have til eller udj nogen af forsk^{ne} gaardeparter og godz, eller nogen des Pertinencier og tilhörighed efter denne dag, Mens Jeg derfor Saavelsom for des Odelslösen at have annammet og oppebaared af velbem^{te} Borgemester Hans Eggertßen fylleste og fuldkommen Nöyagtig betaling eftersom vi derom med hin anden ere foreenede, og udj voris Kiøb Kommen er, saa ieg haver hannem for oprigtig betaling og Nöyagtighed venligen at betache, Beplygtendes fordj mig, min hustrue, voris börn og samtlig voris arving^t, at frie frelße og fuldkommeligen hiemle og tilstaae meerbem^{te} Borgemæster Hans Eggertsen, hans hustrue og arvinger, forskrevne gaardeparter og odelsgodz, med ald des rette tilhörighed udj Lutter og Lunder /: ut supra, for alle og en hver Mands Paatale, som derpaa enten vilde eller Kunde tale i nogen maade med rette, og om saa skeede, som dog iche er at formode, at noget af forberörte gaardeparter og godz eller nogen Des rette tilhörige Rettighed eller Herlighed Kunde blive oftbem^{te} Borgemester Hans Eggertsen, hans hustrue eller arving^f formedelst, min, min hustrue börn eller samtlige voris Arvingers Vandhiemmels bröst skyld udj nogen Lovl: process og Dom i fravunden, da iligemaade bepligter ieg mig min hustrue voris börn og Arvinger, igien at vederlegge og forskaffe til bem^{te} Borgemester Hans Eggerts: (fol. 150b) Hans hustrue eller arvinger lige saa got og i alle maade velbeileligt godz, med böxel og ald anden tilliggende Rettighed og herligh: ud igien inden förste Sex ugers forlöb efter at saadan Mangelhaftighed os vorder ankyndiget og tilkiendegived, eller og hs udlagde penge udj en samled Summa, Saa det skal være og blive oftbem^{te} Borgemester Hans Eggerts. hans hustrue og Arvinger, af mig min hustrue börn og Arvinger uden ald Nachdeel, Skade og omkostning Skadeslös i alle maader, til des trögge og u:feilbare forsichring, haver ieg dette mit absolut Skiöde, med mit Zignete herunden paatrögt, bekreftiget, Samt meget venl: og ydmygeligen ombeden ærlige velagte og Velforstandige Mænd Jacob Eggerts: Kongl: Maj^{ts} foged over Walders fogderie og Hans Pederßen Sorenskriver ibidm med mig til vitterlighed og Sandhedz uryggelig bekreftning at forseigle og underskrive. Actum Grans tingstue den 8 October A^o 1648 -

L S

Jacob Eggertßen

Hans Peders: Holdt

Egen L S haand

Egen L S haand

Efter Kongl: forordnings tilhold angaaende breveds forkyndelße til tinge /: Publicered og forkyndt paa Tandbergs forordnede Tingstue paa Ringeriget der almindelig ting holtes den 16 November 1648 -

Jens Nielßen Eghd

Kiendes Jeg Gulbrand Thomes: boende paa Ask i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, og hermed vitterligt giör, at ieg af egen fri villie, saa og med min kiere hustrue Gudbiör Narvesdaatters Raadföring, Villie og samtöke haver opladt og afstanden, Saa og her med fri villie oplader og afstaar for ærlig velagt og fornemme Mand Hans Eggerts: Borgemester udj Christiania CarlsRud med des underliggende ejendom i Land og vand, item Gaasefet, skylder aarligen en fierdings rente Liggende under forn^{te} Ask, iligemaade med des udvej og udrast, til Lands og Vands at følge og er liggende i forn^{te} Nördrehougs Præstegield paa Ringerige at bem^{te} Borgemester Hans Eggertßen, samt hans Kiere hustrue ærlig dyderig og Gudfrögtige Qvinde Margrete Hans Eggertßens, og deris arvinger, frelseligen skal følge, have niude, bruge og beholde forn^{te} 2de Pladzer, og sig saa nöttig og gavnl: giöre som hd eller hans arvinger (fol. 151a)

best giöre kand, aldeelis af mig eller mine arvinger u:behindret efter derom hans forrige for- hvervede breve og adkomsters indhold, hannem derpaa meddeelt og given er, Hvorimod vel bem^{te} Borgemester Hans Eggertßen mig haver forundt og bevilget, saaog hermed forunder og bevilger at Jeg og min hustrue, voris Livstider og saa lenge vi Lever, maae have, niude, bruge og beholde forn^{te} 2de Pladser under bem^{te} Ask, og giöre os saa nöttig og gafnlig, som vi best giöre Kand, med fiskerie eller udj andre maader, som vi hidindtil giort haver, Hengsel Landet aldeelis undertagende som vi iche i nogen maade haver os at med befatte, og des bevilling aldeelis uden Landskyld eller nogen Rettighedz afgift af forn^{te} 2de Pladzer, dermed ere vi i saa maader med hver andre venlig og vel forligte ved Ja og haandebaand, som fast og u:ryggeligen holdes og efterkommis Skal, og til des vissere bekræftning mit Zignete her neden undertrögt, saa velsom min Sön Thomas Gulbrandsen til viidere Stadfæstelße med egen haand underskreved, og venligen ombedet min Svoger Christen Söfrenßen boende paa Leerberg, samt Jens Nielßen Sorenskriver sammestedz, og Arne Gonnæs Lougrettismand her ibidm med mig til vitterlighed at forseigle og underskrive, Actum Haugnor dend 11 December 1648.

L S

Christen Söfrens:

L S

L S

Egen hand

Thomas Gulbrands:

Jens Niels:

Eghd

Eghd

Læst paa Tandberg forordnede tingstue udj Nördrehoug Præsteg: paa Ringerige der alminde- lig ting holtis dend 17 Januarij 1649 -

Jens Nielßen Eghd

Lest paa Birke Eje udj Nordrehougs paa Ringerig Jord Tisdagen 1662. Kiendes

Ch: Thomæs:

Mppria

Derpaa fuldte en under og over Rettis Dom samt en Höy respective ober HofRets foreening alle in originali producered, hvis endelige Slutninger saaledes /: undtagen foromrörte respec- tive ober HofRettis foreening som forhen er indfört :/ er meldende -

GÅRDSBESIKTELSE 2. JUNI 1704 PÅ VEGSTEIN I NORDERHOV

(fol. 151b) C M etc: samt Ole Siverßen Wager, Ole Tronßen og Knud Olßen ibidem, Poul Burud, Erich Tandberg og Niels Berger Laugrettismænd af Nördrehougs Præstegield paa Ringe- rige giör vitterligt at Anno 1704 den 2 Junij vare vi efter Welædle hr: Capitaine Johan von Brinchens begiering forsamlede paa den gaard Weigsteen, beliggende i bemelte Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, som af Arne Halvorßen tilforne har været beboet og nu af velbe- melte hr: Capitaine Brinch bruges, at besigtige dens bröstfeldighed paa huuße og biugninger, overværende Kongl: Mai^{ts} foget Seig^f Laurs Tönders fuldmægtig Mons^f Lars Hanßen, saa og böigde lensmanden Peder Rasmußen Raae, var og tilstæde paa Engebret Nærstads vegne, som een deel i bemelte Veigsteen skal have været raadig, S^f Jörgen Laurßen Hönen, og Peder Moe, som udj berörte gaard er ejende 6½ Lispund, Item forrige Leilending ovenmelte Arne Halvor- sen, som ei Kunde fragaae io at være Lovlig varslet af meervelbem^{te} hr: Capitaine von Brin- chen at være overværende ved denne besigtelße, og tilstoed hand at have beboed den eene hal- ve part udj besagde Veigsteen udj 9 aars tid og den anden halve part i 3 aar -

Og haver vi da befundet gaardens biugninger af efterskrefne beskaffenhed

1: haver vi besigtet Stuehuuβet som er aldeelis u:nöttig og gandsche forraadnet, vil af nye opbiuggis og ansees at Koste	30 Rd
2: Et Stabur er gandsche forraadnet og vil ligeleedes af nye opbiuggis, des bekostning vurderet for	8 ”
3: Een Stald med Tref over er meget gammel og bröstoffeldig, Kand repareris med	6 ”
4: Et fæhuus er aldeelis u:dögtig, vil nedrives og af nye igien opbiuggis, deβen forferdigelβe taxeret for	<u>12 ”</u> 56 ”
(fol. 152a)	
5 Een Love, af hvilchen det Söndre golv er meget bröstoffeldig, vil Koste at forbedre	8 Rd
6: Et Stuehuus er gandsche u:dögtig, i hvis stæd er opbiugt Et lidet nyt Stuehuus, foruden indredning	_____
Er tilsammen	64 Rd ^r

Derefter begierte hr: Capitain v. Brinchen under vedbörlig bekræftning beskreven hvis herudinden er passeret,

Saaleedes forefunden og gaardens bröstoffeligheder taxeret som forskrevet staar, bevidner vi med vore hænder og Zigneter. Actum Anno die et loco ut supra -

besk. 1 Arck

GÅRDSBESIKTELSE 2. JUNI 1704 PÅ GILE I NORDERHOV

(fol. 152a) C M etc: samt Ole Siverβen Ole Tronβen og Knud Olβen Wager, Poul Burud, Erich Tandberg og Niels Berger giör vitterligt at Anno 1704 den 2^{den} Junij vare vi efter Corporal Peder Nielβens begiering forsamlede paa Giloug i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige at besigte de paa bemelte gaard Giloug bestaaende huuβe, hvilchen gaard besagde Peder Nielβen sig af Hans Welærværdighed Sogne Præsten for Hoele Meenighed hr: Hendrich Opdal tilböxlet haver, overværende Kongel: Mai^{ts} foget Seig^f Laurs Tönders fuldmægtig Monsr Laurs Hanβen og böigdeLensmanden Peder Rasmuβen Raae -

Og blev da af meerbem^{te} Corporal Peder Nielβen Giloug fremlagt een advarβel til Welbem^{te} hr: Henrich Opdal om gaardens besigtelβe, samt hans ærværdigheds der paa teignede svar, af indhold som efterfølger -

Som det vil være mig fornöden at lade den gaard Giloug besigte som nu ved Sorenskriveren er berammet at foretagis nu förstkommende den 2 Junij, til hvilchen tid hans ærværdighed H^r Hendrich Opdal ville behage, enten sielv eller fuldmægtige, at være overværende at fornemme af hvad stand gaarden nu findes som i længden Kand være baade min landherre og mig til efterretlighed.

Gilloug d: 5 Majj 1704.

Hans tjenstvilligste tiener

Peder Nielβen

(fol. 152b) Det er merckligt at Corporal Peder Nielβen /: som ieg nyelig har byxlet Giloug her til Præsteboeled enhörende :/ saa tilig vil sette mig stoelen for dören, thi förend hand fick böxel seddel, lader hd beramme besigtelβe paa gaarden mig u:afvidende og aldeelis u:adspurt, og fornemmelig at hand ved sin værfader Peder Rasmuβen tit og ofte var her hos mig og begierede samme gaard paa byxel, da ieg hvercken hafde bud efter hannem, eller viste noget af hans Komme, förend den skeede. Jeg har byxlet hannem gaarden efter hans ansögning, da dog

her har været mange baade for og siden iligemaade derom Siunes hand sig misholden, giver ieg hannem pengene tilbage, i henseende ieg Kand precavere mig for fortræd, som ieg seer alt öger saa tilig, og for tiden, dog meere af begierlighed til at practicere noget end af fornödenhed. Saa undrer ieg mig og over, hvorleedes Peder Nielßen vilde begiere den gaard hand kunde være misholden med, og have fornöden den at besigtige. Hoele den 15 Majj 1704.

Henrich Opdal

Paa Landherren for Gilloug hans ærværdighed hr: Hendrich Opdals vegne mötte hans fuldmægtig Mads Sörum og indgav hans indleg saaleedes forfattet.

Hans Kongl: Mai^{ts} Sorenskriver
önskis ald behagelig Velstand!

Jeg fornemmer Corporal Peder Nielßen til j dag haver ladet beramme een besigtelße over Giloug ieg hannem kort forleden byxlet haver, mig icke anderledis vidende, end at hand forleeden lod udskicke til mig en liden Seddel, i Meening hd. var aarsaget og besigtige Gilloug etc: samme seddel leverede ieg hannem med mit Svar paa igien tilbage, til hvilchen ieg mig refererer, og ellers protesterer, det Corporal Peder Nielßen, af Egen selv raadighed icke bör have magt at lade besigtige samme gaard, hand saa nyelig bekommet haver, i henseende gaarden var hannem meget saare vel bekiendt, förend hand den i byxel begierede, thi skulle den enten paa huuße eller jord, været ringe, som han nu mueligens vil practicere sig til, at foregive, hafde hand icke gjort sin værfader den u:mage derfor, som scheid er, hvorimod om hand icke villet haft gaarden som den var, skicket ieg aldrig bud efter hannem, ei heller hannem bleven byxlet. Leilendingerne for hannem haver vel gjort og anvendt muligste flid med gaarden, (fol. 153a) Mens som de vare fattige folck, af ingen formue, har ieg maat haft taalmodighed med dennem, hvorfore, dersom Peder Niels: har den tanke, hand efter een besigtelße vil foreskrive mig mueligens, hvad ieg efter hans skiönsomhed aarlig skulle have udj Landskyld, og Rettighed, kand ieg sige hand bedrager sig selv, eftersom ieg alletider ligesaa vel veed at forholde mig derudi som hand. Mens dersom hans intension skulle være saa merckelig at forbedre gaarden i fremtiden, at det Kunde erfares af besigtelßen, vil jeg lade det beroe paa hans forsyn. Over alt, som hand icke forstændiger mig noget i saa maade, kommer sligt mig fremmet fore, og alleene vil erindre hannem, hand lader mig være u:Mollesteret, saa fremt ieg icke skal forarsagis til skilsmisse at giöre imellem os paa begge sider. Og som ieg vel icke paatvifler, Hans Kongl: Mai^{ts} Sorenskriver io nochsom betragter hvad Ret og billigt er i denne handel, remitterer ieg resten under hans gode Skiönsomhed, saa Præsteboled lider ingen skade. Hvormed forbliver hans Kongl: Mai^{ts} Sorenskrivers tiensterbödige tiener

udj hast Hoele Præstegaard
dend 2^{den} Junij 1704.

Henrich Opdal

Herimod svarede Peder Nielßen at denne besigtelße skeer ei af anden aarsage end at hand i fremtiden kand blive forskaanet for at betale aabod for andre som har forvoldet huußenes nedraadnelße, belovede ellers i alle maader efter skyldighed at være sin Landherre hörsommelig og lydig, og huußene saa meget mueligt efter haanden at forbedre -

Derefter har vi udj forrige Leilendingen Julius Christensen som haver beboet Giloug nogle og tiuge aar saa og Niels Nielßen Berger som haver brugt dito Giloug paa 3 aars tid, udj deris overværrelße efterseed gaardens bröstfeldighed paa huuße og biugning, hvilken vi haver fundet af efterskrefne beskaffenhed saasom

1^t Stuehuuβet er gandsche forraadnet og u:dögtigt, og opstöttet paa 2de sider, vil nedrives og af nye opbyggis.

2^{det} Den vestre lade Kand med bekostning repareris, Men den östre lade er forraadnet og u:duelig, vil af nye byggis

(fol. 153b)

3de Fæehuuβet er dögtigt, Paa gaarden fandtes icke noget Stabur -

4de Hæstestalden tiener intet meere, mens vil af nye opsettis -

5te Een boe med Loft over er ligeleedes u:duelig og vil opbyggis af nye -

6te Badstuen er gandske u:dögtigt -

Hvorefter Corporalen Peder Nielßen under vedbörlig bekræftning begierte beskreven hvis herudinden er forelöben -

Saaleedes forefunden og besigtet som forskrevet staar, testeris med vore hænder og Zigneter. Actum Anno die et loco ut supra -

GÅRDSBESIKTELSE 2. NOVEMBER 1708 VED HØNEFOSSEN

(fol. 15b) C M etc: samt Johannis Sörum, Ole Wee, Simen ibm: og Ambiör Muuremester ved Hönefoß giör vitterligt at Anno 1708 den 2^{den} Novembr: vare vi efter den paa Hestegaarden forlængst giorde og ved Lensmændene udj Hoele og Nordrehougs Præstegielder publicerede proclamation, forsamlede ved Hönefoßen i Sal. Ole Pederßens gaard samme med dobbelt saa mange Mænd at vurdere som paa förste taxering har været, og derefter dito gaard at auctio- nere og til den höistbiudende afhænde, og blev da udj Ole Pederßens börens formyndere Hans Anderßens Paus og Willom Egge deris overværelße oplæst den til Welbaarne Hr: Amptmand og Assistance Raad Poul Glud forfattede Supplique om meerbem^{te} Sal. Ole Pederßens gaards auction, med Deris derpaa tegnede höiGunstige resolution som i alt saaleedes er meldende -

Welædle og Welbrd. Hr: Amptmand
samt Assistance Raad, ~~her~~ Povel Glud,
Höigunstige öfrighed!

Formedelst vi underteignede Hans Anderßen Paus, Willum Egge, Torger Löchen, Gulbrand Sætrang, Christopher Heen og Povel Pederßen, samtlige af Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, ere bleven formyndere for afgangne Ole Pederßen (fol. 154a) forhen boende ved Hönefoß, hs efterladede 5 börn, 2 Sønner og og (!) 3 døttre, deris tilkommende fæderne, saavel ældste daatter Karen Olsdaatters Möderne og fæderne arv, bestaaende for en temmelig andeel efter hosfölgende Skiftebrev dat: 7 Januarj 1702 udj den Sl: Mands iboende huuße og Vaaning her ved Hönefoß, og samme huuße, hvorudj Sogne Præsten hs. ærværdighed Mag^f Jonas Ramus efter pants berettigelße paa Skiftet er udlagt for den Summa 135 Rd^f Saavels: Encken Karen Pedersdaatter 29 Rd 3 ort 4½ s. udj nogle aaringer siden Moderen bem^{te} Karen Pedersdaatter flöttet der ifra, standen öde, til skade og merckelig forraadnelße, hvormed Grundens Ejermant S^f Jörgen Larßen Hönen fandt sig misnöjet og des aarsage bortstæde tomten og Lyckerne til Hans Olßen Aamodt, i henseende berörte Aamodt efter Capitulation fölger Mag^f Ramij udleg, item Enckens andeel ved overdragelße af Peder Christianßen, haver vi paa een tid sögt alle muelige udveje hos denne gaard faae giort vore Myndtlingers udleg i penge, end og til det ordinarie Sageting j Vinter for Juel paa Tandberg tingstue, efter anledning af Loven, opböden samme huuße og værelßer til tinge, efter hosföjede opbydelsis Instrumente, mens ingen derpaa buden uden Grundens Ejermant til 100 Rd^f hvormed mand icke Kunde være be- nöjet, Aarsagis fordi at söge öfrigheden, hvad tienligst kand være herudinden for os fattige

folck paa alle sider, som vi finder icke lenger for raadeligt; huußene kasthandles (?) paa fundament efter een fornöielig kiöber, der ved længde af tiden medfører et vidt udseende, baade ved for ulöcke af Ildebrand, daglig nedraadnelße, og i andre maade, saa vi fattig eenfoldige folck af yderste Efne gierne vil strebe efter at giöre hvis mueligt være kand, og fordj venter at loven og öfrigheden bliver voris beskiermelße; Thi finder vi intet tienligere expedient end at anslaae berörte huuße til Auction, som et Lösöre efter Loven, hvorom vi og confererit med Participanten, saa hand for sin tilkommende andeel /: hvilchen er större (fol. 154b) End voris :/ dermed er fornöiet, paa det man til höistbiudende Kunde faae Gaarden Soldt, eftersom vi /: paa börnenes vegne :/ intet kand nytte os af huusene der nu staar, mens de meere vil ligge os med bekostning til forträd paa halßen, for at holde ved aarlig magt og lige i denne besværlige tids tilstand, hvilchet Vore Myndtlinger vel icke skulle taale; Skeer dette allerydmygeligst at beværbe voris höigunstige öfrigheds respective foranstaltning og gode anordning herudinden til Retledelße og lovmæssig fölge for os paa alle sider, Til hvilchen Ende dette voris allerydmygste andragende underskrives tillige med os af MedEieren berörte Hans Olßen Aamodt, hvormed vi abvarter en Gunstig resolution, og ellers vil blive

Hönefos
d: 5 Majj 1708

Hans Anderßen Paus
Gulbrand Iverßen
Eghd.

Welædle og Welbrd. Hr. Amtmands
allerydmygste tiener

Willum Gulbrandßen Egge
Christopher Rolßßen

L S *Hans Olßen Aamodt*

Min fuldmægtig Christian Thomæsen haver sig herom Grundelig at informere og derefter indberette mig denne handels sande beskaffenhed. Oustad d. 9 Majj 1708.

Glud

Beskaffenheden udj denne Suppliqves andragende har saadan sandferdig sammenhæng: Gaarden beliggende ved Hönefoßen Sl. Ole Pederßen iboed og været berettiget er in A^o 1702: den 7 Januarij efter hans död af vice Sorenskriveren Mons^t Christian Muller med de Mænd Peder Rasmußen og Joen Simenßen sadt af værdi for 250 Rd^f hvoraf han lodnet saadan Summa paa Gieldener Mag. Jonas Ramus 135 Rd^f. Encken Karen Pedersdaatter 29 Rd^f 3 ort 4½ s: hvilche parter besidderen Hans Olßen Aamodt til Ejendom er overdraget og Resten 85 Rd: 19½ s. 5 u:myndige börn, siden des er samme icke med Ringeste reparerit, eller vorden hiulpen, saa gaarden nu for sligt, om det var (fol. 155a) Imellem Brödre eller frender, neppe kand taale at stoppe meere end 125 Rd^{ss} fyllestgiörelße, efter den beskuelße ieg pligtskyldigst i dag givet ad interim derpaa udj nerværelße de Dannemænd Peder Christianßen og Ole Nielßen, for een skiellig indhentelße de u:myndiges sickre tarv og formyndernis taalelige byrde i sin tid, det ieg med Mændene kand ved Eed gestændige om een sinde blev paaæschet; skulle der nogen om huußene kom paa Auction biude höjere, er ei at vendte. Hönefoss den 22 May A^o 1708.

Af Welædle og Welbr.

hr: Amtmands pligtydmyge tiener

Rigtig Copie efter
Originalen hvorpaa er
vorden resolveret som efterfølger test:

Christian Thomeßen

P. Glud

Efterdj Supplicanternis andragende conformerer sig med den relation, som min fuldmægtig Christian Thomæsen efter foregaaende Vidnisfaste begrænsning haver indgivet over det udj deris skriftlig requisition ommeldte huußes forefundene bröstoffdighed, Værgerne og desforuden efter Lovens foresigende ved et Lovskicket produceret tingsvidne dateret 25 Novembr: 1707 haver beviist, at samme huus til tinge af dennem er bleven opbudet, hvor de ej haver vundet højere bud end til 100 Rd. - Da paa det at oftmelte huus til forraadnelße og pejoration ei lengere skal henstaae, de u:myndige og andre derudj Lodfaldne til præjudice udj sin tid, vil det blive reqvirenterne fornöden, at de /: saa fremt LodzEjerne med dennem derudj bliver Eens og concurrerer :/ ved assistance af Sorenskriveren S^f Christian Muller, lader det anslaa til Auction efter Loven og til den höistbiudende afhænder, hvorudj og desforuden de u:myndiges tarv dog saalunde ansvarlig af paagiældende maa og bör observeris, at i fald til den förste andsadte taxt ei maatte oplöbe en hver da at advenant af sin anpart bliver lodtagen udj den (fol. 155b) Afgang, som ved Auctionen mindre bud venteligens maatte forelöbe. Ovestad den 24 Augustj A^o 1708.

Glud

Formynderen Christopher Rolffßen Heen lod ved S^f Jens Loss svare hertil at hand er fornöied med hvis de andre Sal. Ole Pederßens börns formyndere lader sig bifalde -

Derefter producerede ovenmelte Hans Anderßen Paus og Villum Egge et tingsvidne om Gaardens Opbud saalunde liudende -

Christian Muller, vice Sorenskriver over Ringerige og Hallingdalen, samt Ole Vaagd. Johannes Sörum, Amund Hoenerud, Christopher Gielde, Siver Tandberg, Ole Egge, Niels Hval og Hogen Moedalen Laugrettismænd af Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, giör vitterligt at Anno 1707 den 25 Novembr: blev Retten til almindelig Sageting betient paa Tandberg tingstue i dito Nördrehougs Præstegield, overværende Velbaarne hr: Amptmand Gluds fuldmægtig Mons^f Christian Thomæsen, Kongl: Mai^{ts} foget höiagtbar og Velfornemme Mand Seig^f Laurs Tönder, Böigde lensmanden Peder Rasmusen Raae med tingsögende Almue fleere.

Samtlig Sal. Ole Pederßens efterladede börns formyndere saasom Villum Egge, Hans Anderßen Paus, Poul Pederßen et caeteri fremstillede sig for Retten og producerede et Skriftlig opbud, hvorved de lader opbiude bemelte Sal. Ole Pederßens forhen iboende gaard ved Hönefossen, om nogen findes som sig samme ville tilforhandle etc: hvilchen er af denne indhold:

Som vi underteignede Værger og formyndere for afgangne Ole Pedersens börn ved Hönefoß nemlig Villum Egge, og Hans Anderßen Paus, Curatores for Karen Olsdaatters Möderne og fæderne arv, Gulbrand Sætrang for Peder Olßens fæderne arv, Torger Löcken ligeledis for Niels Olßen, Christopher Sköjen for (fol. 156a) Cathrine Olsdaatter, og Poul Pederßen for Bodild Olsdaatter u: gierne befinder hvorleedes den Sal: Mands bem^{te} Ole Pederßens huus og Vaaning her ibm: paa S^f Jörgen Laurßen Hönens Grund bestaaende, hvor udj samtlige vore Möndtlinger ere udlagde 85 Rd^f 19½ s. foruden een deel andre fornemme og Got folck som og i samme gaard for störe Summa ere lodtagne, aar efter andet jo meere og meere nedraadner og daglig forringes, i det ingen hvercken vil leje eller kiöbe samme huuße, hvilchet om saaleedes lenger maatte continuere, aarsager at Grunden med de vedhörende Löcker og jordstöcker af velbem^{te} Sr Jörgen Laurßen til andre, efter derom hans til os ofte gjorde advarßeler, vorder bortlejet, hvilchet naar saa scheer, drager den conseqvens efter sig mand icke kand erholde nogen Kiöbmand til samme forbem^{te} vaaning; hvorfore vi u:omgiengelig ere foraarsagede at lade ermelte huuße for den Lod og anpart vore Möndtlinger derudj ere tilkommende efter lovens 3de bog 19 Capitels 21 Articul i dag den 24 Novembr. 1707 byde op inden tinge paa Tandberg tingstue saaleedes: om der maatte findes nogen, som forommelte huuße og vaaning Kiöbe og sig tilforhandle ville, det da at angive, og derefter for vedkommende LodsEjere sig indfinde, hvis icke, ere vi derom et

Tingsvidne af Retten for voris angerløshed efter allegerede Lovens bydende tjenstligst begierende.
Actum Hönefoss forbemelte 24 Novembr: Anno 1707.

Villum Egge *Hans Anders. Paus* *Povel Peders:* *Gulbrand Sætrang*
Eg haand
Torger Löcken *Christopher Sköyen*

Niels Jenßen Sörefoß mötte tilstede for denne Rett og paa sin Principal Sr Jörgen Larsens vegne hertil svarede at hand herefter som hidindtil ei vil tilstæde at Grunden og Löckene saaleedes henstaar uden afgifts svarelße, mens for den resterende leie pretenderer satisfaction (**fol. 156b**) hos Ole Fridrichßen, hvorføre hand formeente at være prioriteret i den anpart i gaarden dito Ole Fridrichßens hustrue efter hendis forrige Mand Sal. Ole Pederßen er udlagt -

Som gaarden saaleedes var opböden, böd Sr Jörgen Larßen, som Gaarden er ejende, derfor hundrede Rixdaler Contant, og indfandt sig ei fleere som noget dertil ville svare -

Hvorefter forindfördte Dannemænd af Retten var begierende Et Lovdannet tingsvidne beskreven om hvis som herudinden er forelöben -

Saaleedes for Retten passeret, bekræftes med vore hænder og Zignetter - Actum Anno, die et loco ut supra

Christian Muller L S

Widere Hans Anderßens Skriftlig paastand saaleedes forfattet.

Til j dag den 2^{den} Nov: fornemmis skal efter foregaaende varßel holdis Auction over afgangne Sal: Ole Pederßens gaard her ved Hönefossen, hvis auction eller opbud er udvircket af den der i nu boende Monsr Hans Olßen, Da som bem^{te} Sal: Ole Peders: ældste daatter Karen Olsdaatter avlet med hs förste Qvinde Karen Johansdaatter, er efter sin Sal. Moder i Gaarden udlagt 55 Rd^f 2 ort 16 s. og efter faderen 4 Rd 20½ s. som giör 59 Rd 3 ort 12½ s. hvilchet ieg tillige den Dannemd. Villum Egge værger for, og som gaarden efter rigtig oprettet Skiftebrev er vurderet for 250 Rd. Hvilket bem^{te} Monsr Hans Olßen sig tilhandlet foruden denne voris Mündtlings part, som ventelig denne foretagne Auction holdes for, dog endskiöndt saadant opbud ei nogen tid scheed, Kunde det ligesaavel forhen som Endnu staaet bemelte Hans Olßen frit for at tilhandlet sig voris Mündtlings part i gaarden tillige med det andet som den er vurderet for nemlig 59 Rd 3 ort 12½ s. Ellers understaar vi os iche hvercken paa Auction eller nogen anden maade bem^{te} gaardepart at afhandle, alt paa fundament efter loven som befaler een Væрге icke ringeste skilling at selge noget Myndtlings gods ringere end det er vurderet for, og i fald bem^{te} Hans Olßen finder sig veigerlig at betale som (**fol. 157a**) den er vurderet for, er voris paastand og pretension, at i fra den tid hand flötte i gaarden og efterdags at forRente saa mange penge bem^{te} gaardepart er vurderet for

Hans Anderßen Paus

Sagde ellers at om de Kunde blive skadeslös paa deris Mündtlingers vegne, önschede de gierne at gaarden Kunde blive soldt og til den höistbiudende afhændt -

Derefter haver forskrefne vurderings mænd besigtet gaarden og forefunden den af stoer bröstfeldighed, hvorføre de ei har tröstet sig til at vurdere den med dens indredning höiere end til 125 Rixdaler -

Efter at tilstæde værende hafde budet den eene over den anden, hafde Hans Olßen Aamodt det höieste bud som er 125 Rd^f. hvorføre hand og beholder forskrevne biugninger til Ejendom -

Og tilkommer da Karen Olsdaatter for hendis 59 Rd^r 3 ort 13 s. 29 Rd^r 3 ort 18½ s
 Cathrine og Bodil Olsdaatter \
 samt Niels og Peder Olssonner \ for 25 Rd 1 ort 6½ s. tilkommer nu 12 - 2 - 15¼ s.
 Peder Christianßen paa Enckens vegne 29 - 3 ort 4½ s
 Hans Velærværdighed Mag^r Jonas Ramus 135 Rd
 hvilcke parter Hans Olßen Aamodt sig har tilforhandlet, hvorfore
 hand nu efter denne repartition i alt tilfalder 82 - 1 - 14¼ s

Saaleedes passeret og forrettet som forskrevet staar, bekræftes med vore hænder og Zigneter.
 Actum Anno die et loco ut supra -

TING 28. NOVEMBER 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 157b) C M etc. gör vitterligt at Anno 1708 den 28 Novembris blev Retten til almindelig Sageting betient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, overvær-ende Velbaarne Hr. Amptmand Gluds fuldmægtig Monsr Christian Thomæßen, Kongl: Mai^{ts} foget Seig^r Laurs Tönder, Böigde Lensmanden Ole Pederßen Raæ samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig, Embret Skiörvold, Niels Opsal, Rasmus Amundrud, Siver Tandberg, Trög Bölgen, Joen Garhammer, Joen Solhov og Embret Smedzböl -

Harald Anderßen Sörum af Valdets, som ~~har tilforhandlet sig Landherre~~ Proprietair til den pladz Graflie i Odalens Annex fremkom for Retten og producerede een skriftlig stefning hvorved hand indkalder bemelte pladz Nördre Graflies opsiddere navnlig Gulbrand Hanßen, Siver og Anders Olsöner til at rödig giöre pladßen for hannem, med videre stefningens indhold som efterfølger.

Wed nerværende 2de Kaldsmænd og vidne lader ieg undertegnede Harald Anderßen hermed Lovlig Kald og varßel give og forelegge Eder Sigri Graflie af Odalens Annex at möde mig eller fuldmægtig neste almindelig Sageting d. 23 Julij förstkommende paa Tandberg tingstue j Nördrehougs Præstegield for at være Dommerens Kiendelße undergoven for I icke efter opsigelße har villet rödiggiöre og indrömmе mig min gaard Graflie som I for Juel lovlig var fragsagt, item for u: Lovlig Skoughugst og never flaaning, derfor saavelsom hvis skade afvoxa, med denne forvolte omkostning Dom og Rettens kiendelße at være undergoven Lands Lov og Ræt gemæß. Lader ingen udeblivelße skee, datum Sörum den 24 Junij 1708.

Harald Anderßen

Anno 1708 den 6 Julij er denne stefning lovlig læst og forkyndt for vedkommende, til vidne med mig Hans Tossevigen testerer

Gunvold Nubs: Egen haand

Denne Sag er opsat til den 9de Octobr: förstkommende, (fol. 158a) Med Laugdags forelæg til Sigri Graflie. Tandberg tingstue den 23 Julij 1708 -

Christian Muller

Anno 1708 den 17 Septembr: Er denne Laugdag og opsettelse forkyndt for Sirj Graflie udj hendis egen paahör, bevitner

Gunvold Strande og Ole Ringerud

Videre forflöt for Sigri Graflis udeblivelße til in novembri

C: Muller

1708 den 12 Nov: Laugdagen læst for Sigri Graflie selv, vidner

Niels Erichßen *Biörn Skaugnes*

Contraparterne forommelte Nördre Graflies opsiddere mötte for Retten og blev med Citanten om denne Sag saaleedes venligen foreenede at de skal betale og u:feilbarligen svare til Citanten Harald Anderßen for sit Kiöbs afstaaelße til Nordre Graflie 100 Rixdaler hvoraf Gulbrand Hanßen skal betale ham 50 Rd^f og Siver og Anders Olssønner hver 25 Rd^f til Paasche först-kommende Anno 1709. Hvorimod de proqvota for den: og arvinger skal til Odel og ejendom med lige Ret og Rettighed til brugs niude og beholde forskrefne Graflie med ald des tilliggende som det Citanten Harald Anderßen bebreved er, til hvilchen ende Harald Sörum overleverer den: det i hænde havende skiöde paa dito Graflie, Saa er og Contraparterne pligtige at Svare Citanten til förstkommende St Hans tid den resterende Rettighed af pladßen for afvigte 2de aar 10 Rd^f - Skulle meerbem^{te} Graflies opsiddere icke efter forberörte deris löfte indfinde sig med promte betaling til besagde tider, som forskrevet staar, da skal de være pligtige uden nogen afsigelße (**fol. 158b**) Eller Dom at fravige deris brugende gaard Graflie og samme u:imodsigelig for Harald Anderßen rödig giöre, foruden derefter at have nogen pretension til attermelte Graflie i nogen maade. Hvilcken foreening de for Retten med haanderbaand stadfæstede -

Saaleedes for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignete. Actum Anno, die et loco ut supra

besch: 1 Arck

TING 29. NOVEMBER 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(**fol. 158b**) C M etc: samt efterskrefne Laugrettismænd af Nördrehougs Præstegield paa Ring: < nemlig v: nest forrige indgang > giör vitterligt at A^o 1708 den 29 Nov. blev Retten til almindelig Sageting betient paa Tandberg tingstue i dito Nördrehougs Præstegield paa Ringerige var overværende udj velb. hr. Amtmand Gluds sted hans fuldmægtig Monsr Christian Thomæsen Kongl: Mai^{ts} foget Seig^r Laurs Tönder, böigdelensmanden Ole Pederßen Raae med tingsögende Almue fleere -

Welbem^{te} Kongl: Mai^{ts} foget Seig^r Laurs Tönder begierte Almuen og Rettens sandferdig tilstand om efterskrefne poster som hannem af det höi Kongl. Rente Cammer er anfört til svarelße i hs. allerunderdanigste regnskaber saasom 1te Om icke Raae her i Nördreh: gield som er een halv gaard beboes af Peder Rasmusen som er Lensmand her paa stedet, og des aarsager efter Kongl: forordninger for Kiol penges, og Regiments penge samt Soldater udredninger med videre deslige udgifter været befried og i saa fald ei været indfört i Lex Roullen -

2do om Songalien som efter höiesteRettes dom /: i hs. formandz tid passeret ./ er lagt i Landtal og i Matriculen indfört, icke er Er stöcke almindig Skov, og under een deel gaarder i Sognedalen og Flaee Annexer bereignet og icke er nogen sær bebiugt pladz som udj Lex Roullen kunde anföris.

3° om icke Peder Moeding som har begaaet Leiermaal, og nu er Soldat under det nye Regimente, rönte af böigden förend den besovede hafde giort barßel eller det blev opdaget hand var barnefader, og om nogen vitterlig hd. her har efterladt sig nogen Midler?

4: Om iche Lisbet Sefridzdaatter som er besovet af Soldat Rasmus Anderßen var een fattig finne giente som intet var ejende og römte af böigden uden nogen böders erleggelße og om icke bemelte Rasmus Anders. den tid var vircklig (fol. 159a) Soldat?

5: Endelig Om reserve Soldat Hans Fallerand iche er een fattig og aldeelis u:formuende Karl som ei Kand udreede böderne?

Hvortil Almuen svarede at det sig saaleedes i ald sandhed forholder som for er indfört, det samme attesteris og af Retten -

Hvorefter Kongl. Mai^{ts} foget var begierende et lovdannet tingsvidne -

Saal. for Retten passeret bevidnes med vore hænder og Zigneter Actum A^o die et loco ut supra -

beskr:en 1 Arck

TING 1. DESEMBER 1708 PÅ BERG I HOLE

(fol. 159a) C M: etc: sampt eftersk^{ne} Laugrettismænd nemlig Hendrich Ulleren, Tarald og Niels Hurum, Ole Opsal, Tron og Ole Gomnes, Hans Skougmarcken og Arne Gomnes giör vitterligt at Anno 1708 den 1te December blev Retten til almindelig Sageting betient paa Berg tingstue i Hoele Præstegield paa Ringerige, overværende paa Velb^{me} Hr. Amtmand Gluds vegne Hans fuldmægtig Sr Christian Thomæßen, Kongl: Mai^{ts} foget Seig^r Laurs Tönder, böigdelensmanden Tosten Johanßen Bye med tingsögende Almue fleere -

Kongl: Mai^{ts} foget Sr Laurs Tönder begierte Almuens tilstand om efterskrefne poster som hannem fra det höi Kongl. rente Cammer er anført til anteignelßer i hans allerunderdanigste regnskaber saasom 1: Om icke Torger Tronßen der har begaaet lös lejermaal med Lucia Syversdaatter, og de tider var i arbeide hos Capitain Brun paa Hurum, var een fattig fremmet person og reiste af böigden förend Leiermaalet blev Kundbar, og sig ingen Midler efterlod -

2: Om nogen er vitterligt fangen Erich Knudßen som een lang tid har været fængslet paa Steen nogen midler er ejende, og om hand iche var en fattig ~~Kan~~ Bunde Sön af Biri Præstegield paa Todten -

Dertil svarede Almuen at Torger Tronßen römte af böigden för hun fich barnet og hafde ingen Midler untagen een öx og een liden bog hvilchet hd solte för hand gick bort,

item at dennem ei er vitterligt at fangen Erich Knudßen noget er ejende, thi hand var icke lenge her i böigden för hd. begick Manddrab -

Derefter begierte Kongl. Mai^{ts} foget af Retten under dens (fol. 159b) behörig bekræftning beskreven hvis herudinden er forelöben.

Saaleedes for Retten pasered bekræftis med Egen haand og hoströgte Zigneter. Actum Anno die et loco ut supra - besch: 1 Arck

OPPSUMMERING AV BØTESAKER 1708 PÅ RINGERIKE

(fol. 171b)

E x t r a c t

Af Ringerige og Hallingdalens ting Protocol paa de Sager som af Kongl. Mai^{ts} Foget Seig^r Laurs Tönder ere indstefnte og af Retten paakiendte Anno 1708: saasom:

>>>>>>>>>>>>

(fol. 172a) Den 9 Martij paa Tandberg tingstue er Kirsti Erichsdaatter Knæstang tilkiendt at böde for ægte Lejermaal 2¼ Lod Sölv -

Den 12 dito paa Hoele anordnede tingsted Berg er Jörgen Moe for begangne lös Lejermaal tildömt at böde 24 Lod Sölv -

Til opsettelse tinget paa Tandberg tingstue j Nördrehougs Præstegield den 12 April 1708 blev Kirsten Nielsdaatter Tveter for lös lejermaal tilfunden at böde 12 Lod Sölv 15 dage efter dommens forkyndelse -

Den 14 dito er Ole Larßen og Peder Fleskerud tildömt at udrede deris ægte Lejermaals böder -

>>>>>>>>>>>>

(fol. 172b) Paa Hoele tingstue Berg paa Ringerige den 28 dito [Julij] blev Jacob Evenßen og Berte Olsdaatter Halling tilfunden at böde for lös lejermaal, Ligeleedis Lars Olßen, Leene Strand og Börge Knudßen Field for ægte Lejermaal -

Den 10 Octobr. 1708 er Lars Larßen Heensejer Paa Tandberg tingstue tildömt at böde sin ægte Lejermaals Sægt 15 dage efter Dommens anviisning -

Den 12 dito blev Christen og Ingebiör Leene samt Ragnild Haraldsdaatter tilfunden at böde for begangne Lös Lejermaal 15 dage efter Dommens forkyndelse saa fremt de ei ægter hin anden -

Ligeleedis er Gulbrand Field tildömt at udgive sine ægte lejermaals böder inden forskrefne tid under adfer efter Loven -

>>>>>>>>>>>>

Den 30 ejusdem paa Hoele tingstue Berg blev Hans Hov tilfunden for Næve hug öved mod Gulbrand Hollerud at böde 3^{dr} 6 Lod Sölv.

(fol. 173a) Saaleedis rigtig efter protocollen, testeris af mig som stædets anordnede vice Sorenskriver med haand og Zignete -

besk: 2 arck -

TING 28. JULI 1708 PÅ BERG I HOLE

(fol. 173b) Indgangen som paa fol: 115 den 28de Julij 1708.

Jens Kastet fremstillede sig for Retten og fordrede Christen Colbiörnrud igien udj Rette som hand til nestafvigte almindelig Sageting den 13 Martij hadfe Ladet indstefne for skiolds ord og ærrörig tillæg hand imod hannem har udöst -

Og da blev fremstillet et prov nafnlig Marte Stixrud som vandt ved æed at Christen Colbiörnrud kom ridendis til Stixrud og var noget drucken, saa kom Jens Kastet löbendes og de mötte hin anden mit imellem een tömmer haug og Stabur trappen, da sagde Jens Kastet, som stoed i vejen for hesten, til Christen Kolbiörnrud, vil du holde mig for den som har staalet dine bielcker? Da svarede bem^{te} Christen Kolbiörnrud een bielcketyv skal du være og vist for den eene bielcke, dermed slog Jens Kastet til Christen Kolbiörnrud, og som de fick i haaret paa hin anden falt de begge over ende i tömmerhoven, og Jens holte i struben paa Christen med den eene haand og den anden i haaret, derefter bleve de skilte ad, saa kaldede Jens Kastet Christen een Skov tyv og een skov rager, og Christen Kolbiörnrud Kalte hannem (fol. 174a) igien een skinder og een Skaver -

Derefter beraabte Jens Kastet sig paa fleere prov i Sagen, og som Christen Colbiörnrud efter opsettelse fra nestafvigte aars 29 Novembr. der hafde ladet indstefne Jens Kastet for hd skulle

have overfaldet han: paa den vei og slaget hannem, som den tid Citant og förste Sagsöger, ei mötte for Retten blev Sagen Opsat til denne tid som oven er melt,

Og fremstillede nu Contracitanten 2de Prov nafnlig Ole Thorßen og Halvor Broten som aflagde deris Corporlig æed og vandt at Christen Kolbiörnrud sagde til Jens Kastet paa Havnor og Stixrud, Een bielcketyv er du og een bielcketyv skal du blive -

Sr Hendrich Luth paa Contraparten Christen Kolbiörnruuds vegne indfandt sig for Retten og begierte videre opsettelße i Sagen til neste ting saasom hand har 2de prov nemlig Harald og Encken Stixrud, som hand til samme tid agter at före -

Dernest paastoed Citanten Jens Kastet een u:opholdelig Dom i Sagen med omkostnings erstatning -

herudinden er saaleedis dömt og Afsagt.

Saasom Christen Kolbiörnrud har haft saa langtid at indstefne sine vidne, Kand Retten icke bifalde Sr Luths begiering om lengere dilation, og som Christen Kolbiörnrud icke har gjort beviislig sin snack og u:tilbörlig paasagn, alt saa bör hd. inden tinge giöre Citanten Jens Kastet een sömmelig afbedelße, og derforuden igien give ham sin Kost og tæring med 4 Rd^f som 15 dage efter denne Doms anviiisning bör betales under exsecution i hans Midler efter loven, hvorimod dito Christen Kolbiörnruudz löße og u:betæncksomme tale bör ei Komme Jens Kastet til nogen forkrænckelße paa hans ærlige nafn og rögte i nogen maade -

Saaleedes for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignete. Actum Anno, diebus et loco ut supra -

besk: 1 arck

TING 1. DESEMBER 1708 PÅ BERG I HOLE

(fol. 175a) C M: etc: gör vitterligt at Anno 1708 den 1te Decembris blev Retten til almindelig Sageting betient paa Berg tingstue i Hoele Præstegield paa Ringerige overværende, Velb^f hr. Amtmand Gluds fuldmægtig Mons: Christian Thomæßen, Kongl: Mai^{ts} foget Seig^f Laurs Tönder, samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig: Hendrich Ulleren, Tarald og Niels Hurum, Ole Opsal, Tron og Ole Gomnes, Hans Skomarcken og Arne Gomnes -

Fridrich LangEngen fremstillede sig for Retten og fordrede Niels Biercke udj Rette som hand til denne tid hafde ladet indstefne for 8 Rd 2 ort 16 s hand hannem for bekomne Korn vare etc: skyldig:

Den indstefnte Niels Biercke mötte personlig tilstæde for Retten og Kunde icke fragaae at Citantens sögning til hannem io i alle maade var rigtig, beloved at svare han: det bekomne Korn in natura, med hvilche löfter Cit. icke var fornöjed hvorföre hand eschede dom i sagen og processens omkostning h: at erstatis -

(fol. 175b) Herudinden er saaledes dömt og afsagt -

Som Niels Biercke saaleedes vedgaar Citanten Fridrich LangEngens sögning, saa er hand forpligtet og tilfunden samme sin debet med 8 Rd. 2 ort 16 s. 15 dage efter denne doms forkynnelße at svare og betale med 5 rixort i processens omkostning under Nam i hans midler efter loven -

Saaleedis for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignete. Actum A^o die et loco ut supra -

besk: 1 Arck -

TING 29. NOVEMBER 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 188a) Indgangen som paa fol: 157 men 29 Novembr. 1708.

For Retten fremkom Lars Pederßen Raae og paa Simen Jenßen Tinnings vegne fordrede Sagen igien udj Rette contra hans debitorer som til det almindelig Sageting den 23 Julij nest-afviget ved Lars Pederßen og Hans Jenßen lovlig var indstefnte for hvis de hannem efter det efter hans Sal: fader Jens Klocker forfattede Skiftebrev er skyldig, saasom Ole Skollerud 12 β, Mogens Hunsdalen 1 ort 23 β, Anders Berßund 3 ort 20 β, Ole Busund 18 β, Lars Mon-ßen 1 ort 22 β, (fol. 188b) Hans Nielßen Hönefoß 3 ort 3 β, Knud Riber for Baarud 1 Rd^f 3 ort, Hendrich Mölla 2 ort 12 β, Ole Niels: Stöa 1 ort 18 β, Torchel Torßen 1 ort. Hendrich Rolffßen Heiren f: 1 Rd 1 ort 14 β, Michel Tangen 1 Rd 8 β, Harald Øren 2 ort, Anders Loe 1 Rd^f 2 ort, Ole Olsen Østbye 3 ort 4 β, Hans Ørdal 1 ort 18 β, Torger Löcken 1 Rd^f 2 ort, Joen Torp 1 ort 12 β, Peder Nielßen Loe 12 β, Rasmus Veisteen 4 Rd^f, Anders Poulsrud 2 ort 8 β, Hans Dra-gon eller skomager 2 ort 22 β, Jesper Gregersen 2 ort 21 β Jon Slore 3 ort 16 β, Christopher Piocken 1 Rd 10 β, Sören Rackstad 16 β, Hans Aaßen 1 ort 1 β, Peder Syndbye 2 ort. Anders Svendßen Svendske 18 β, Lars Nærstad 1 ort 12 β, Kittel Garhammer 1 Rd^f 9 β, Biörn Greger-ßen 2 ort 8 β, og Syver Joenßen 1 ort - og som ingen af Contraparterne hvercken til forrige eller dette ting efter Laugdags forlæg har villet indfinde sig med noget tilsvær til Citantens sögemaal, paastod fuldmægtigen Dom med omkostning -

Herudinden er saaleedis dömt og afsagt.

Saasom den giæld Citanten Simen Jenßen tiltaler sine debitorer for befindes conform med i Rettelagde Skiftebref og ingen af bem^{te} debitorer efter forelæg fra seeneste ting möder at af-beviibe noget paa Citantens sögning at være betalt, alt saa ere de tilfundene til Citanten Simen Jenßen at svare og betale hvis de som forskrevet staar ere hannem pligtige 15 dage efter denne doms forkyndelße med 2 β af hver rixort i processens omkostning under nam i deris Midler efter loven -

Saaleedis for Retten passeret, bevidnes med Egen haand og Zignete. Actum Anno die et loco ut supra. besk: 1 Arck

TING 14. APRIL 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 188b) C M etc: gör vitterligt at Anno 1708 den 14 Aprilis blev Retten til almindelig Op-settelße ting betient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegiæld paa Ringerige, overvær-ende Velb^f hr: Amtmand Gluds constituerede fuldmægtig Mons^f Christian Thomæs: Kongl: Mai^{ts} foget Seig^f L: Tönders fuldmægtig Mons^f Lars Hans. i böigdelensmanden Peder Ras-mußens sted hans Sön Ole Raae samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig: Trög Bölgen, Engebret Smedsböl, Engebret Skiörvold, Rasmus Amundrud, Joen Soelhough, Siver Tandberg, Engebret Garhammer og Niels Opsal -

Simen Jenßen Tinning fremstillede sig for Retten og fordrede Torgier Follerud igien udj Rette som hand til den 9de Martj nestleden hafde ladet indstefne for 4 Rd^f hand hannem skal være schyldig -

Torger Follerud mötte for Retten og Ole Pederßen Raa paa Contrapartens vegne vedstoed gielden og lovede at hand skulle fornöje Citanten for sin fordring med tiære (fol. 189a) hvilchet tilbud Citanten icke ville imodtage, men paastod Dom i Sagen med Omkostnings erstatning -

Herudinden er saaleedis dömt og afsagt.

Efterdj Torger Follerud ei bevißer noget paa forberörte krav at have betalt, alt saa bör hand inden 15 dage at svare sin debet til Citanten Simen Jenßen med 4 Rd^r, og i processens omkostning 1 Rd^r, under nam i hans midler efter Loven -

Saaleedis for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignete. Actum Anno die et loco ut supra. besk: 1 Arck

TING 1. DESEMBER 1708 PÅ BERG I HOLE

(fol. 189a) Indgangen som paa fol: 175 den 1te decembris 1708.

For Retten fremkom den Dannemand Anders Olßen Biörnstad og fordrede een deel af sine debitorer udj Rette som hand til afvigte ting hafde ladet indstefne for hvis de hannem er skyldige, fremlagde een skriftlig stefning af denne indhold.

Hilßen med Gud!

Lovlig Kald og varßel gives Eder efterskrefne at möde mig i Rette paa Eders anordnede tingstue Berg i Hoele Præstegield paa Ringerige den 27 Julj förstkommende der at være Domme-rens Kiendelße undergiven for hvis I samtlig befindes mig skyldig, nemlig Dominicus Post 2 Rd^r 1 ort 18 s. Johannes Gomnes for 3 q^{tr} Korn a 2 ort er 1 Rd 2 s. Segeant Laurs Börgen efter hans udgivelße af 7 Julij 1708 skyldig 5 Rd 2 ort. Gulbrand Klocker efter afreigning den 10 Julij sist afvigte skyldig 4 Rdr. Niels Biercke rester 3 Rdr 22 ß, som ieg da vil paastaae det I samtlig vorder tilfunden at svare mig foranskrefne Eders skyldighed med denne forvoldende omkostnings erstatning, hvilchet alt nermere for Retten skal vorde tilkiendegivet og paastaaet. En hver af Eder ved Kongens Lov og ej med udeblivelße lader finde under dens foresigende bröde. Datum Biörnstad den 11 Julij Anno 1708.

Anders Olßen Biörnstad

Anno 1708 den 13 Julij er denne stefning loulig læst for alle ovenstaaende personer her i Hoele gield, til vidne er Peder Torchelßen og Peder Löchen, til vitterlighed testerer

Tosten Johanßen

Denne Sag er forflöt til höst tinget, Berg den 28 Julij 1708.

C. Muller

Af de indstefnte mötte tilstæde for Retten Dominicus Post som tilstoed at være skyldig 2 Rd 1 ort 18 s: Johannes Gomnes tilstoed ligeleedis 1 Rdr 2 ort. Laurs Börgen efter skriftlig beviis er skyldig 5 Rd^r 2 ort, Gulbrand Klocker 4 Rd^r (fol. 189b) Og Niels Bierche ligeleedis efter skriftlig beviis 3 Rdr 22 ß -

Derefter paastoed Citanten Dom med omkostnings erstatning,

Herudinden er saaleedis dömt og Afsagt.

Saasom indstefnte debitorer ved Egne forskrivelßer og tilstaaelßer vedgaær til Citanten Anders Biörnstad at være skyldig den gield som de sögis for, alt saa ere de samtlig tilfundene at svare og betale til bem^{te} Anders Biörnstad hvis de som oven indfört er hannem pligtige 15 dage efter denne doms forkyndelße og derforuden 8 ß af hver Rd^r i processens Omkostning under nam i deris Midler efter Loven -

Saal: for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignete. Actum Anno, die et loco ut supra. besk: 1 Arck -

TING 8. FEBRUAR 1709 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 189b) C M etc: gör vitterligt at Anno 1709 den 8 februarij blev Retten betient til opsettel-
ße ting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, overværende Kongl:
Mai^{ts} foget Sr Laurs Tönder, i böigdelensmanden Peder Rasmußens sted hans Sön Ole Peder-
ßen Raae samt efterskrefne laugrettismænd nemlig: Engebret Skiörvold, Niels Opsal, Rasmus
Amundrud, Syver Tandberg, Trög Bölgen, Joen Garhammer, Joen Solhov og Engebret
Smedzböl -

Monsr Lars Hanßen presenterede sig for Retten og fordrede Gulbrand Giermundboe i Rette
som hand til det almindelig Sageting d. 26 Novembr. nestafvigst hafde ladet indstefne for res-
terende Landskyld af En fiering biugmeel i Giermundboe fra Anno 1700 inclusive til 1708
aars udgang belöbende sig efter den af Citanten under hans haand indgivne bereigning til
16 Rd: 1 ort 21 ß, hvilchen saaleedis er liudende. vid: inf: fol. 195

Derefter producerede Citanten sin Skiöde paa forskrefne fierding godz i Giermundboe, dateret
9de April 1700 -

Contraparten Gulbrand Giermundboe mötte tilstæde for Retten og tilstoed icke at have betalt
noget paa de resterende 9 aars Landschyld og erböd sig til at ville betale hvad Ret er -

Formedelst Contrapartens alderdom og fattigdoms skyld eftergav Citanten sin fordring til
10 Rdr, men Gulbrand Giermundboe begierte afslag til 8 Rd^r hvilchet Citanten ei ville indvil-
lige, men begierte dom j Sagen -

herudinden er saaleedis dömt og Afsagt.

Efterdj Citanten Sr Lars Hanßen ved det giorde afslag paa sin bereigning over hans fordring
söger icke nogen u:billighed hos indstefnte Gulbrand Giermundboe, alt saa tilfindes bem^{te}
Gulbrand Giermundboe i Landskyld, forhöielße og Omkostning til meerbem^{te} Sr Lars Hanßen
at svare og betale 10 Rdr som femten (fol. 190a) dage efter denne doms forkyndelße bör ud-
redis under nam og exsecution i hans forefindende midler efter Loven -

Saaleedis for Retten passeret, bevidnes med Egen haand og Zignete. Actum Anno, die et loco
ut supra. besk: 1 ark

TING 9. FEBRUAR 1709 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 190a) Indgangen som forrige men den 9 februarij 1709.

Ole Pederßen Raae fremkom for Retten og Paa Seig^r Niels Iversen Tyrholms vegne begierte
den Sag contra Anders Jacobßen igien at foretagis andgaaende een deel tömmer hand skal
have opskaaret paa Sal. Hans Pais Saug hvorpaa var sat velbem^{te} Sr Tyrholms mercke etc.
Sagen er först udj Retten giort anhängig til det almindelig Sageting den 9de Martij 1708 hvor-
fra den efter da verende fuldmægtig Niels Jenßen Sörefoßes ~~consens~~ begiering til den nest paa-
følgende 12 april blev optagen og da fremlagde Monsr Anders Christensen een skriftlig stef-
ning i Sagen som saaleedis er forfattet -

Jeg befatter icke hvorledis Anders Jacobßen ved Heiren /: der er Saugmester paa Hans Pais
Saug :/ haver kundet komme til at skiere mit mercket Saugtömmen paa hans hosbonds Saug

og sat hans Mercke paa bordene henseende hand /: som en Mester :/ burde entholt sig selv og forbuden sine drenger fra fremmedes tömmer at skiere, alt endskiönt det u:forvarende paa velterne indkommen, hvilchet i dette fald, for en hendelße eller u:videnhed icke kand appliceris, til at excipered hannem, efterdj saadant ei for Et, mens de fleere og saa mange aaringer, som af een beskickelße under dato 8de Octobr: 1706 nermere fornemmes, er indlöben, mens Klarlig udviißer af en selv villig raadighed, og det mand erfarer uden hans hosbondes eller tieneres videnskab eller befaling. Hvorfore i anledning af Lovens 6 bog 17 Capitels 22 articul hermed lovligen stefnis bem^{te} Saugmester Anders Jacobßen at möde mig eller fuldmægtig nestkommende ordinaire Sageting for Nördrehougs Præstegield paa Tandberg tingstue, som af öfrigheden er berammet den 9de Martij, for Kongl. Mai^{ts} Sorenskriver og behöricht Laugret udj Rette, der at lide Dom efter min paastand for denne Eders underfundige og u:lovlige adfærd til vedbörlig restitutions erholdelße for min erlidte skade samt erstatte processens bekostning Lands Lov og Ret gemæß. Til samme forskrefne tid og stæd inciteris Endre Syverßen, Hendrich Smed, Lars Iverßen Sæter Tore Trulßen Garhammer, Peder (fol. 190b) Torgerßen og Peder Olßen at gestendige Eders udsagn paa min tienere Petter Joenßens beskickelße ut supra melt, ved æd, saavelsom efter bespörgelße i Retten at forklare hvad Eder om paastefnte Handel ydermeere kand være vitterligt, hvis tilstand meerbem^{te} Anders Jacobs: Saugmester varsles at anhöre. Saa stefnes og de 2de beskickelße vidner nemlig Anders Olßen og Hans Helgerud at tilstaae deris forretning, een hver ærer loven og ei udebliver under deris bröde. Bragernes den 18 febr: 1708.

Niels Iverßen Tyrholm

Anno 1708 den 20 febr: er denne stefning lovlig læst og forkyndt for Anders Jacobßen Saugmester og Endre Siverßen for deris boepæl i Eget paahör Saa sant hielpe os Gud og hans hellige ord.

test^r *Anfind Olßen* *Henrich Davidßen Smed*

Anno 1708 den 21 febr. er denne stefning lovlig forkyndt for Thore Garhammers boepel, Saa sandt hielpe mig Gud og hans hellige ord, med mig til vitterlighed

Anfind Olßen

Mig anviist d. 23 febr. 1708. || test: *Hans Christenßen*
test. *Anders Ols:*

Oplæst for Retten paa Tandberg tingstue den 9 Martij 1708 og efter fuldmægtigen Niels Jenßen Sörgefoß begiering til den 12 April forflöt, til hvilcken tid Contraparten som nu udebliver foreleggis Laugdag, datum ut supra -

C. Muller

Derefter aflagde stefnevidnene Andfind Saugmester og Hendrich Smed deris æd at Anders Jacobßen som nu ei möder er lovlig stefnt og at Laugdagen paa stefningen skreven er læst for hannem -

Hans Helgerud mötte for Retten og paa Contraparten Anders Jacobßens vegne begierte opsettelße saasom hand var siug og Sengeliggende og derfor icke kunde möde at svare til Sagen.

Dernest producerede fuldmægtigen Sr Anders Christenßen een beskickelße dateret 9 Octobr: 1706 hvilchen saaleedis er meldende.

Kongl. Mai^{ts} foget höitærede S^f Lars Tönder!

Mig er Kommen til örene at Endre Siverßen, Thor Trulßen Garhammer, Lars Iverßen Seter og Anders Jacobßen Saugmester /: Henrick Davidßen Smed med fleere :/ for nogle aar siden skal have skaaret af min hosbond S^f Niels Iverßens Saugtömmen paa Mons^f Hans Pais Saug udj öfre Heiren paa Ringerige, hvorom ieg gierne hafde fornöden at indhendte nogle vist til en fuldkommen og tryk efterretning, thi begieris tjenstlig Kongl. Mai^{ts} foget ville behage paa Rettens vegne at udmelde mig tvende Dannemænd, hvilcken med denne beskickelße Kunde besöge ovenskrefne personer /: samt fleere som der om kand være noget vidende :/ at tilspörge een hver i sær om de icke haver skaaren noget af bem^{te} min hosbonds tömmer for S^f (fol. 191a) Hans Pai udj disse aflöbne aaringer, item efter hvis befaling, saa og hvis mercke er bleven sat paa bordene, med hvis videre dennem derom er vitterligt, saaleedis med sandhed at frasige, som de i tiden med æed agter at præstere, naar paafordris: hvad i saa maade tilstaa is beder gierne det maatte af de beordrede beskickelße vidner her paa med Egenhändig underskrift testeris og mig igien tilstilles, u:magen forskyldes heller end gierne, hvornest ieg forbliver

Lille Hejren
den 8 Octobr 1706

Kongl. Mai^{ts} fogets tjenstydmyge tiener,
Paa min Gunstige hosbondz S^f Niels Iverßens vegne

Petter Joenßen

Paa Rettens og Embedes vegne tilnæfnis og befalis de 2de Dannemænd Anders Olßen Hönefoß og Hans Helgerud, som straxen beskickelße viis forföier sig til indbem^{te} personer og dennem tilspörger hvad de om den ommelte handel er vidende, hvilcken beskaffenhed de saa sandferdelig ville forklare som de for Retten ved Eed kand gestændige naar paafordres. Hvad i saa fald afhöres, giver beskickelße vidnerne herpaa under hænder og Zigneter beskreven og Sagsögeren tilstiller. Steen den 8 Octobr. A^o 1706.

Lars Tönder

Efter Kongl. Mai^{ts} foget S^f Laurs Tönders befaling til os underteignede har vi straxens forföiet os til indbemelte og efterskrefne personer efter denne beskickelßis indhold nemlig först til Endre Siverßen og hannem tilspurte hvad hand om indbemelte er vidende? Hvortil hand svaret at hand staaet paa S^f Pajs Saug i öfre Heiren for een Saugdrenge afvigte aaringer 1700. 1701. 1702 og 1703. og i samme aaringer tilstaa hand at skal være indkommen og opskaaret paa dito Pais Saug af S^f Niels Iverßens Saugtömmen omtrent 2de tylter, og paa bordene sæt Pais merck, hvilcket Saugmesteren tillige med hannem var vitterligt, Saaleedis bemelte Endre Syverßens tilstand.

Dernest forföiet os til Anders Jacobßen, som skaaret paa Pais Saug for Saugmester i 10 aars tid, hand siger hvert aar at være indkommen paa Saugen u:forvarendis, af S^f Niels Iverßens tömmer som er bleven opskaaret og Pais merck paasat, mens hvor mange om aaret Kand hand icke mindes, heller icke det for nogen ansagt, saasom saadant icke nogen tid tilforn været omtalt, derfor hand icke lagt nogen eftertancke derpaa.

Hendrich Smed tilstoed hand hörte ovenmelte Saugmester Anders (fol. 191b) Jacobßens ord in aug: 1706 hand sad paa Saugen, falt dennem Snack imellem om brug, Sauger og tömmer, hvor da Anders Jacobßen sagde ei at Kunde negte det hand io skaaret af S^f Niels Iverßens Saugtömmen paa sin hosbonde Pais Saug, som er bleven Pais mercke sat paa bordene.

Lars Iverßen Seter tilstaa at hand afvigte aar 1704 skar paa Pais Saug i öfre Heiren for en Saugdrenge, da hand som et ungt Mennische icke lagde tancker om noget saadant at have i huekommelße, kand derfor hvercken tilstaa ei heller fragaae om noget af Niels Iversens tömmer blev det aar opskaaret paa Pais Saug, og kand for ingen af parterne giöre sin æed, og er saaleedis hans tilstand.

Thor Trulßen Garhammer tilstoed at hd. 1704 skar paa Pais Saug i öfre Heiren for en Saugdreng og da hand en gang tillige med Saugmesteren kom gaaendes paa velten sagde Saugmesteren, see her ligger een af Niels Iverßens stocker, det er icke Ret giort af de som kiörer, der burde være bedre tilsün. Bemelte Thor sagde sig som et ungt og u:kyndigt Mennische gaf sig ei videre tancke der efter, sagde sig ei hvercken at fragaae eller tilstaae om noget af Sr Niels Iverßens tömmer er bleven paa Pais Saug opskaaret -

Ellers tilstoed Peder Torgerßen og Peder Olßen at de hörte bem^{te} Thor Trulßens ord sistleden in aug. 1706, da hand i deris paahör tilstoed at have opskaaret af Sr Niels Iverßens Saugtömmer det aar hand skar paa Pais Saug, omtrent 3 stocker og satte Pais mercke paa bordene, Saadanne ord er bleven talt af Tord derpaa giör ovenmelte deris corporlig æed om nödigt eragtes.

Saaleedis en hvers tilstand som ovenmelt, bekiender vi underskrefne med hænder underskrift og Zignetes hoströckelße.

Lille Heiren 9de Octobr. 1706.

Anders Olßen

Hans Helgerudz L S Zignete

Hvorefter fuldmægtigen begierte beskickelßes vidnene at aflegge deris æed paa hvis som de har underskrevet at det saaleedis er passeret, hvilcket de og med opragte fingre præsterede -

Derpaa blev efterskrefne prov fremkaldet og tilstoed Endre Siverßen ved Eed at hvis hand har bekiendt for beskickelsis vidnene er i alle maade sandferdig, untagen at hand erindrer sig icke meere paa Pais Saug at være skaaren af Sr Niels Ivers: tömmer i 4 aar hand var der end omtrent en tölt, om det er over eller under kand hand ei vide, tilstoed videre at have hört af Anders Jacobßen at hand har skaaret noget af samme tömmer, men har ei seet det, saa og at Saugdrene har sagt at de har skaaret (fol. 192a) Noget af dito tömmer, item at Saugmesteren ei har befalet ham at skiere tömmeret -

Hendrich Smed og Lars Sæter gestendigede ved æed at deris udj beskickelßen indförte tilstand er sandferdig -

Peder Torgierßen og Peder Olßens ædlig beslutning var denne at de haver hört Thor Garhammer sige at da hand tiente paa Pais Saug skar hand af Niels Iverßens tömmer 2 a 3 stocker.

Som aftenen paakom blev Sagen til den 13 dito optagen -

Og da aflagde Hogen Moedalen æed at Anders Jacobßen har faaet ondt i sit eene öje og at derpaa brösthue i nat, og hand derfor ei kunde möde -

Hvorefter Sagen til den 10 Octobr blev optagen og Thor Garhammer til samme tid forelagt at möde, hvorfra den igien til den 28de Novembris blev opsat formedelst bemelte Thor Garhammer var absent, videre blev derfra igien forflöt med fuldmægtigens consens til denne tid som ovenermelt.

Derefter paastoed fuldmægtigen Dom i Sagen med Omkostnings erstatning -

Kongl: Mai^{ts} foget Seig^r Laurs Tönder Lod ved Ole Pederßen Raae producere sit Indleg i Sagen af denne indhold -

Som Sr Niels Iversen Tyrholm efter foregaaende Lovlig stefnemaal til Nördrehougs ting har indkaldet Anders Saugmester paa Madame Anthonette Pais Saug i Heiren, formedelst hand er befunden i saadan misgierning at hand uden lov og minde har indtaget een deel Saugstocker,

bemelte Sr Tyrholm tilhørende, som har sit Saugbrug strax hos, og skaaren til Saugbord, hvorom een deel prov paa forrige ting har vidnet at der stoed attermelte Sr Tyrholms Hol öxe paa tömmeret, mens Sagens rette fundament skal hvile endnu paa et prov nafnlig Truls Gaarhammer som har været i nærværelsen da dette skeede og om denne gierning vel bekiendt, og dog ei enten til det almindelige eller opsettelße tinget efter given Laugdag har villet comparere for Retten, af hvad aarsage udfindes vel ved lengde af tiden. Da som her under hviler hans Kongl. Mai^{ts} Ret, foraarsagis jeg paa Embedes (fol. 192b) Vegne först at sette udj Rette paa dette at hand efter Lovens B. 1. C: 13 et 7 bör tilpligtes at böde 20 lod Sölv, saasom ieg fornemmer at den forelæg hannem af Retten er giort at fremkomme og giöre æed har lige Kraft med Lovens ord at Dommeren skulle legge hanem æed fore, som hand ei har villet fremstille sig med, og som den paagieldende Anders Saugmester icke heller i dag har indfundet sig saa er ieg for det andet anlediget at begiere af Retten at Sagen maatte optages til anstundende böigdeting den 5 Martij, saasom under slige sigtelßer hviler höistbemelte hans Kongl. Mai^{ts} Sigt og Justitie som ved Rette lovmaals maade bör behandles og til den ende finder det fornöden om denne og fleere deslige i disse dage forefaldne Sager paa höistbem^{te} hans Kongl. Mai^{ts} vegne at lade undersøge og inqvirere.

Denne min paastand ville vice Sorenskriveren Seig^r Christian Müller behage for Retten at oplæße og udj protocollen indføre samt mig igien med paateigning tilstille. Steen den 9 febr: A^o 1709.

L. Tönder

Paa Contraparten Anders Jacobßens vegne fremlagde Niels Opsal hans skriftlig forset i Sagen saalunde Liudende.

Gud störcke Retten!

Jeg Kand icke begribe hvorledis Seig^r Niels Iversen Tyrholm kan komme til at beskyldte eller söge mig for ieg skulle have opskaaret een deel af hans Saugtömmers som ieg efter hans præsumption for hannem paa min Sal: hosbond Monsr Hans Pais Saug skal have opskaaret, og derfor nu vil söge mig for Lov og Ret som er een fattig Mand og ickun een Saugmester og denne Sag er gandsche u:vedkommende. Min paastand er denne at dersom hand derved udi nogen maade efter indbildning er for u:rettet hand da derfor söger restitution hos sin tiener som daglig er hos bruget og derved burde have opagt. Udj Rettens tillæg er ieg gandske u:skyldig og ingen skal kunde lovlige beviiße udj 10 aars tid ieg har vaaren Saugmester at ieg nogen tid saadant med min villie eller vidskab har förövet, eller giort, uden alleeniste en gang der kom mig u:afvidende en stock paa Saugen som ieg tilforn har bekiendt, dog ieg icke viste at det var Sr Niels Iverßens stock förend ieg alt har begyndt at skiære den, da saae ieg at hans mercke stoed paa stocken af hvilchen stock ieg icke fick meere end 4 bord, meere mindes (fol. 193a) Eller veed jeg icke med en god Samvittighed af hans tömmer at have skaaret, og som ieg hvercken af velbem^{te} Sr Niels Iverßens eller min principals tiener som med bruget burde have opsiun, de som tömmeret har kiört paa Saugvelten eller af Saugdregene som har Kollet tömmeret og lagt det til rede at skiæris, ei giort nogen advarbel om noget fremmet tömmer, har ieg icke heller giort mig nogen tancke derom, for ieg viste mig ingen fare paa ferde for saadant eller fornummet noget tömmer af Sr Niels Iversens förend den eene stock som oven er melt Kom paa Saugen og blev opskaaren, paastaar derfor endnu som för at ieg for Sr Niels Iversens tiltale maatte blive frikiendt og hand hos sin tienere som opvarter bruget söger sin regres, for Resten paastaar ieg for min u:mage og mange reißer paa tingene mig maatte tilkiendes en billig Kost og tærings erstattelße. I öfrigt forbliver ieg

Tandberg tingstue den 27 Novembr. 1708.

Rettens ydmyge tiener

Anders Jacobßen

Widere blev ei udj denne Sag indgivet eller paastaet, hvorfor herudinden er saaleedes dömt og Afsagt.

De udj denne Sag förte vidnisbiurd findes icke saa eenstemmige at de Kand paalyde indstefnte Anders Jacobßen med villie og vidskab at have skaaret noget af Seig^r Tyrholms Saugtömmen paa Sl. Hans Pais Saug, hvor hand tiener for Saugmester, mens af hans Egen bekien- delße for beskickelßis vidnene faaer mand hvert aar men hand har været paa Saugen stocker u:forvarendes derpaa at være indkomne og opskaaren, paa hvilche bord er sat Sal. Hans Pais mercke; Som Anders Jacobßen da, som den der har at befale paa Saugen ei har haft bedre op- sigt med skuren og Saugene end at fremmet tömmen derpaa er bleven skaaren, som mand har eraget omtrent til 2 tölter, hvorfor hand til Seig^r Niels Iverßen, efterdi det u:forvarendes paa veltene er indkommen, bör betale 2½ Rd^r, og som hans Sal. hosbonds mercke paa de deraf skaarene bord er sat, saa har hand derfor sin regres til sin Principalinde, som bordene er kommen til nötte. Og som Anders Jacobßen formedelst sin u:forsigtighed har (fol. 193b) for- voldet Sr Tyrholm denne process, saa bör hand at erstatte hannem i omkostning 2 Rd^r som i alt 15 dage efter denne Doms forkyndelße bör svares under nam i hans ejende midler -

Saaleedis for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignete. Actum Anni diebus et loco ut supra. besk: 7 arck -

TING 26. NOVEMBER 1707 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 193b) C M: etc: samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig Ole Waagaard, Johannes Sö- rum, Amund Honerud, Christopher Gielle, Siver Tandberg, Ole Egge, Niels Hval, og Haagen Moedalen og ~~Peder Ekkornud~~ gör vitterligt At Anno 1707 den 26 Novembr. blev Retten til almindelig Sageting betient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, var overværende udj Welbaarne hr. Amptmand Gluds sted hans beskickedede fuldmægtig Sr Christian Thomæsen, Kongl: Mai^{ts} Foget Seig^r Lars Tönder, Böigde Lensmanden Peder Ras- mußen Raae med tingsögende Almue fleere -

For Retten fremstillede sig ærlig og velforstandige Mand Poul Pederßen residerende ved Hönefoß som formynder for afgangne Ole Pederßens daatter Botil Olsdaatter, og fordrede Kari Brog udj Rette som hand til denne tid hafde ladet indstefne for 12 Rdr hendes Sal. Mand Halvor Brog bemelte Ole Pederßen var skyldig og dito hans möndtling er paalodnet j arv efter hendes Sal: fader -

Som indstefnte Kari Brog ei mötte tilstæde for Retten aflagde stefnevidnene Knud Erichßen og Gulbrand Olßen Wager deris æed at hun er lovlig stefnt, og berettede ellers at hun er gan- sche udarmet, har icke Klæderne paa Kroppen og er ei god for at betale En skilling for hver daler hun sögis for, hvilchet var og tilstæde værende Almues tilstand -

Derefter begierte Poul Pederßen af Retten under vedbörlig bekræftning beskreven hvis herud- inden er forelöben -

Saaleedis for Retten passeret testeris med vore hænder og Zigneter. Actum Anno, die et loco ut supra. besk: 1 ark

TING 8. FEBRUAR 1709 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 195b)

vid. Sup. fol: 189.

Bereigning over resterende Landskyld af 1 f^r biugmeel i Giermundboe som mig er tilhörende, angaaer fra A^o 1700 og til 1708 aars udgang, efter Capit: Taxterne saaleedis anslaget, nemlig

1700 a Skippd 4½ Rd ^r	1 - ” - 12	1703 a 5 Rd 2 ort	1 - 1 - 12
fierde part forhøielße	1 - 3	forhöielßen	1 - 9
min anpart i Skydzf:	<u>2 -</u> 1 - 3 - 15	Skydzferden	<u>2 -</u> 2 - “ - 21
1701 a 5 Rd:	1 - 1 -	1704 a 4½ Rdr ligesom 1700	1 - 3 - 15
forhöielßen	1 - 6		
Skydzferden	<u>2 -</u> 2 - ” - 6	1705 a 5 Rdr ligesom 1701	2 - ” - 6
1702 a 4 Rd ^r	1 -	1706 a 4 Rd ^r 3 ort	1 - “ - 18 s
forhöielßen	1 -	forhöielßen	1 - 4½
Skydzferden	<u>2 -</u> 1 - 3 -	Skydzferden	<u>2 -</u> 1 - 3 - 22
		1707 a 4½ Rdr ligesom 1704	1 - 3 - 15

(fol. 196a)

1707 a 4 Rdr 3 ort som 1706		<u>1 - 3 - 22½</u>
	Summa	17 - 3 - 3
Herimod afgaær odelskat og Rostieniste af bemelte fierding aarlig 1 ort 22 ß		
bereignet fra 1700 inclusive og til 1708 aars udgang er 9 aar belöber		<u>4 - 1 - 6</u> s
	bliver igien	13 - 1 - 21
For denne processis omkostning med dommens lösning pretenderis udi alt		<u>3 -</u>
		16 rdr 1 ort 21 ß

Og som Opsidderen Gulbrand Giermundboe icke har paa nogen havende maade fornöiet mig, mens givet anledning til denne Sag og process, Saa formoder jeg at dommeren for denne Ret, giver mig uden videre opsettelse, dom paa ovenstaaende Sexten Rixdlr Een ort Een og tiuge Skilling -

Steen d. 7 febr. A^o 1709.

Den höitærede Rettis handthævere skyldige tiener

Lars Hansen

TING 28. NOVEMBER 1708 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 196a)

Indgangen som paa fol. 157 den 28 Nov: 1708.

Abraham Erichßen Hexum fremstillede sig for Retten og fordrede Engebret Gulla udj Rette som hand til denne tid hafde ladet indstefne for nogle tömmer stocker hand skal have fundet i contrapartens tömmerflöde med sit mercke paa med videre efter stefningens indhold som saaledes er forfattet.

Saasom ieg paa min hiemreise fra Bragnes nestleden Mandag som var den 26 augusti ved Budsterud Slepningen, u:formodentlig haver befunden udj Engebret Larßen Gullas tömmerflaade udj 2de Mænds nafnlig Hans Lang og Anders Olßen Graflies overværelße og paasyn 2de stocker tömmer med mit mercke paa, saavelsom Engebret Gullas egen merck öxe derhos, ligeledis er befunden tömmer af mit mercke paa Seig^r Jacob Anderßens Saugvelte, som er Engebret Gullas hosbond, af det tömmer ieg forleden aar til Busterud indförte, 3 stocker, som ieg med 2de vidne, Ole Fridrichßen ved Hönefoßen og Embret Hesselberg vil beviiße, at de har seet samme 3 stocke tömmer af mit mercke paa meerbem^{te} Jacob Anderßens Saugvelte, da det med meere blev oprullet, ydermeere vil ieg med 3de andre prov nemlig Hogen (fol. 196b) Monsen Henxle og hans Svoger Joen Gulbrandßen beviiße at de udj værende aar paa Eders vegne flaadet af mit tömmer nogle stocker som kom udj Eders flaade, Endelig vil ieg med Et andet prov Knud Johanßen Graflie gotgiöre og som har seet at Embret Gullas broder Sevald Larßen tog en stock tömmer hvor paa stod baade mit og Embret Gullas mercke, oven for Henxlet,

som ligeleedis kom udj Embret Gullas flaade, og mig dog intet derom nytterligt giort, Enten af Embret Gulla eller hans broder, og som ieg icke Kand vide hvorleedis Embret Gulla kand faa tömmer med mit mercke paa til sin flaade, eftersom vi aldrig paa een gang har mercket, icke heller paa et aar Kiöbt begge af een bonde, mens vel naar tömmeret har vaaret mercket, flödet det tilsammen igiennem een Elv, alt saa kand ieg dette ei lade falde u:paatalt, mens herved stefner og varsler Eder Engebret Gulla at möde mig eller fuldmægtig i Rette for Rettens betienter förste Sageting som holdes i Nördrehougs Præstegield, nest efter denne stefnings loulig ankyndigelße og da anhöre ovenbem^{te} mine vidnisbyrd nemlig, Hans Lang, Anders Graflie, Ole Fridrichßen ved Hönefoß, Engebret Hesselberg, Haagen Henxle og hans Svoger Joen Gulbrandßen samt Knud Johanßen Graflie som til bem^{te} tid og ting varsles at möde og ved Saligheds æed forklare hvad Eder til denne Sags Rette og sande opliusning vitterligt kand være, derefter vil ieg paastaae at I icke alleene bör betale mig mit fratagne tömmer mens endog svare og erstatte mig alt hvis tömmer ieg mangler paa mit tal og annammelse med denne processis omkostning, Een hver ærer Kongens lov og ingen udeblivelße lader skee. Dat. Næs I Aadalen den 27 Aug: 1708.

Abraham Erichßen Hexum

A° 1708 den 27 Augustij blev denne stefning lovlig forkyndt for Engebret Larßen Gulla i hans Eget paahör ved hans bopæl - som vi bevidner

Söfren Jempt

Joen Larßen

Denne stefning er mig lovlig anvist testerer

Engebret Engebretßen

Denne stefning er mig lovlig anvist testerer

Ole Fridrichßen

Contraparten Embret Gulla mötte tilstæde for Retten og indgav een contrastefning i Sagen af denne indhold -

Saasom ieg nestleden 27 aug. blev kald og varßel given af Een / ingenstedz boesat :/ person Abraham Erichßen for nogle tömmer stocker efter hans stefnings indhold, som siger, at hans tillige med min hosbond Sr Jacob Anderßens mercke fantes paa, det mig gansche u:bevist og meget u:gierne maa fornemme saadant mig icke forhen blevet (**fol. 197a**) Kunbart, at ieg det baade paa min hr. Patrons og egne vegne loulig kunde paatalt, hvorleedis eller paa hvad maade bemelte Abraham understaaet sig saa videndes at slaa sit mercke paa det tömmer som ieg paa min hosbondz veigne /: som er een privilegered borger og negotiant :/ annammer, förer, igien leverer og svarer til, derimod dito Abraham ickun som een fremmet og lös karl Kiöber tömmer for sig selv og selger til hvem hand löster, os andre som staar for contribution og Skatter til störste fortrengsel, og enddog saa diervelig drister sig til at slaa sit /: af intet verdj :/ mercke oven paa anden Mandz mercke, som ieg med hans stefning og der i næfnte Prov skal beviiße; Da til saadant misbrug i tide at forekomme, lovlig stefnis I Abraham Erichßen at möde mig eller fuldmægtig i Rette paa Tandberg tingstue förste holdende almindelig Sageting for Nördrehougs Præstegield /: hvor aavercket er begaaet :/ efter öfrighedens berammelße, der for Eders grove formastenhed, ei alleene at være dom og Rettens Kiendelse undergiven, men og denne forvoldende processis omkostning at fyldestgiöre, hvilchet Eder alt sammen for Retten grundelig skal vorde forklaret, formoder I ærer lougen og selv personlig staaer for den höitærede Ret med Eders tilsvar, under dens faldzmaal og bröde. Actum Hönefoss den 30 Augustij 1708.

Engebret Larßen Gulla

Anviist paa Graflie den 7 Sept: 1708 i Abraham Hexums drengs paahör, til vitterlighed Gulbrand Hanßen og Anders Olßen Graflie.

Engebret Gulla

Derefter fremstillede Citanten efterskrefne vidnisbiurd i Sagen hvilcke efter aflagde æd med opragte fingre proved følgende -

Anders Graflie vandt ved æd at hand var med Abraham Hexum i Slottene sist afviget paa Embret Gullas tömmerflode ved Busterud, da saae hand at der var 2 stocker i hans flode som var mercket med begge parters hulöxer -

Ole Fridrichßen gestændigede ved æd at hand i forleeden vaar saae paa Jacob Anderßens Saugvelte indrullet 3 stocker tömmer som var mercket med Citantens hulöxe og Jacob Anderßens annammellßes öxe -

Hvorefter Citanten begierte opsettelße i Sagen og beraabte (**fol. 197b**) sig paa een deel vidnisbiurd som nu var fraværende - hvilcket contraparten Engebret Gulla consenterede hannem -

TING 8. FEBRUAR 1709 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(**fol. 197b**) Den 8de februarij 1709 blev Retten til opsettelße ting betient paa Tandberg tingstue udj Kongl: Mai^{ts} foget Seig^r Laurs Tönder, böigdelensmanden Ole Pederßen Raa samt efterskrefne laugrettismændz overværelße nemlig Engebret Skiörvold, Niels Opsal, Rasmus Amundrud, Siver Tandberg, Trög Bölgen, Joen Garhammer, Joen Soelhoug og Embret Smedzböl -

Og da fremlagde Contraparten Engebret Gulla sit skriftlig forset i Sagen saaleedis liudende:

Retten og Rettens betienter Gud opliue!

Den person Abraham Erichßen hafde til afgangen almindelig Sageting indstefnt mig her paa Tandberg tingstue at möde hvilchet ogsaa skeede, for at anhöre hvad prov hand kunde före til at overbeviise mig hvis hand tillegger, men som samme Abraham Erichßen i sit da indgivne stefnemaal vil paaföre mig Sag ieg skulle mercket noget af hans Saugtömmer, hvilchet aldrig noget redelig Mennische, med reen samvittighed, nest Jesu hielp, skal være god for, efterdi ieg imellem Gud og mig veed, aldrig saadant hvercken selv, ved mine folck, eller nogen efter min begier, anordning eller befal, at være schied, dette ieg med en klar, pur og reen samvittighed, erbyder mig her for Retten at aflegge min corporlige jurament paa, som er tilladelig efter Kongens allernaadigste Lov, hvor ieg da efter sligt allerydmygeligst vil vente Dommerens beskiermelße for ovenbem^{te} u:tilbörlige tilleg, og hand at være lovens straf undergiven, som den der sigter en for det hand ei haver skiel og föie til, derforuden restituere mig denne processis omkostning, som har foraarsaget mig stoer skade, i det ieg for samme stefnemaal skyld ei kundet beobagte mine principalers tömmer indkiøb i rette tid, deßen tidzspilde og paavoxende skade er over 50 Rixd: Og som dette er saa tydelig en u:tilbörlig paaförsel, med skaar i min handels forfgang for mine Principaler, saa vil ieg dis meere vente dommerens skærpemde dom over hannem til min frelße og skades restitution, det ieg med ald skyldig pligt skal betacke som een ydmyg tiener.

Hönefoss d: 7de februarij 1709.

Engebret Gulla

(**fol. 198a**) Hvorefter Contraparten paastoed frikiendelßes dom med omkostnings reparation for processen, saasom Citanten ei möder at fordre Sagen i Rette -

Herudinden er saaleedis dömt og afsagt.

Efterdi Abraham Hexum ei har overbeviist Engebret Gulla i noget at have foru:rettet hannem, hand ei heller selv eller ved fuldmægtig möder for Retten at forsvare sin Sag; Thi er bem^{te} Engebret Gulla frikiendt for hans tiltale i denne Sag og Citanten besagde Abraham Hexum tilkiendt at igiengive meerbemelte Engebret Gulla i tidz spilde og Omkostning 4 Rixdaler femten dage efter denne Doms forkyndelße under exsecution i hans midler efter loven -

Saaleedis for Retten passeret bekræftis med Egen haand og Zignete. Actum Annis, diebus et loco ut supra -

besk: 4 ark in duplo -

TING 5. APRIL 1709 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 198a) C M etc: samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig, Hogen Modalen, Siver og Erich Tandberg, Isach Nöcklebye, Jens Sætrang, Svend Hval, Rasmus Aaßen, og Ole Olßen Wager giöre vitterligt at Anno 1709 den 5te April blev Retten til opsettelße ting betient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, var overværende Welbaarne Hr: Amtmand Gluds beskickedede fuldmægtig S^f Christian Thomæsen, Kongl. Mai^{ts} foget Seig^f Laurs Tönder, og böigdelensmanden Ole Pederßen Raae -

For Retten fremkom Abraham Hexum og fordrede Engebret Gulla igien udj Rette som hand til det almindelig Sageting den 7de Martij nestafvigst hafde ladet indstefne at anhöre een deel vidnisbiurd hand til samme tid hafde ladet indstefne at prove om nogle tömmer stocker bem^{te} Engebret Gulla skal have taget fra hannem, og da fremlagde Citant^{ent}en een skriftlig stefning saaleedis liudende

Som ieg er foraarsaget at lade indstefne Eder Engebret Engebretßen Hesselberg og Hans Jenßen Lang at være geständig hvad Eder er vitterlig om de tömmerstocker som I haver seet og med min mercköxe og Jacob Anderßens mercköxe paahugget var, at möde mig försthöndende Sageting paa Tandberg den 5 Martij, Til samme tid og stæd varsles (fol. 198b) Eder Engebret Larßen Gulla samme prov at anhöre som er Jacob Andersens tömmerkiöber og samme tömmer leverer paa Busterud til Engebret Hesselberg, som paa Jacob Anderßens vegne det annammer, til hvilchen ende ieg Sagen agter at paatale ved over Dömeren, ladendis ingen udeblivelße schee under Lovens bröde. Hönefoss den 11 februarij 1709.

Abraham Erichßen

Som contraparten Engebret Gulla og de indstefnte vidne ei mötte tilstæde for Retten, aflagde Stefnevidnene Lars Raae og Arne GunderEngen deris æed at de samtlig ere lovligen stefnte.

Hvorefter Sagen med Laugdags forelæg og Citantens consence til denne tid ut supra melt blev optagen -

Paa contrapartens vegne comparerede nu icke heller nogen for Retten hvorfor citanten fremstillede sine vidnisbiurd som efter aflagde æed med opragte fingre tilstoed efterskrefne -

Engebret Hesßelberg vandt ved æed at hand veed aldeelis intet at prove om i denne Sag, og at hand icke kand erindre at hand paa Saugveltene har seet noget af Abraham Hexums tömmer -

Hans Lang geständigede ved æed at hand ved Busterud slepning saae 2 stocker i Engebret Gullas flode med Abraham Hexum og dito Engebret Gullas hulöxer paa, men hvilcken af dem som först eller sist hafde mercket tömmerstocken, derom kunde hand icke bære noget vidnisbiurd -

Torgrim Giestßens ædlig tilstand var at hand i höst et aar siden paa Busterud slepning saae blant Engebret Gullas tömmer en stock som var mercket med Citantens hoelöxe, men veed ei hvem det paahug -

Knud Johanßen Lunder proved ved Eed at hand forleden sommer stod paa Valdets henxle og grimmede tömmer, da kom der een stock flydende som var begge parters mercke paa og den tog Engebret Gullas broder i sin flode, men hvem der hafde sidst eller först mercket den viste hand icke -

Derefter var cit: Abraham Hexum et lovdannet tingsvidne begierende -

Saaleedes for Retten passeret bekræftes med vore hænder og Zigneter. Actum Anno, diebus et loco ut supra -

(fol. 199a) Hvor da Kongl. Mai^{ts} foget Seig^r Laurs Tönder fordrede Sagen igien udj Rette contra Gulbrand Nielßen og Gunild Andersdaatter hvilchen först er giort anhängig udj Retten til det almindelig Sageting den 26de Novembr nestafvig, til hvilchen tid hand hafde ladet indstefne bemelte Gunild Andersdaatter for begangen lös lejermaal med forskrefne Gulbrand Nielßen som den tid mötte for Retten og negtede alderig at have haft nogen legomlig omgiengelse med hende, og da fremlagde velbem^{te} Sr Tönder Et indleg fra bem^{te} Gunild Andersdaatter Sal: Torchild Johanßens hvorudj hun absolut beskylder berörte Gulbrand Nielßen for at være hendes barnefader, og er samme af denne indhold.

Gud störcke Retten og holde Dommeren ved viisdom og forstand!

Med blueferdighed og vemodighed maa ieg /: disvær :/ nödsagelig beklage mig for Gud, den höitærede og Gunstige öfrighed hvorledis ieg fattige værgelöbe Encke er falden i Leiermaal med een ung Karl nemlig Gulbrand Nielßen ved Hönefossen som sig af begyndelßen saaleedis tildraget i aaret 1707 in Julij da mit tilhold var hos Anders Söfrenßen Moß, er bem^{te} Gulbrand nogle gange om natte tide kommen med begiering at naa og faa sin onde villie fremmet med mig, det ieg tid efter anden fraslog, derefter ieg for dito person skyld maatte flye fra mit havende huusvære for at værge min ære, er saa derefter med indstendig begiering igien kommen til værelße hos den Dannemand Jens Loß, der og saa dito Gulbrand ladet sig finde alt paa samme maade og maneer som tilforn tragtet efter at Kræncke min ære hvilchet hannem ingen tid blev tilladt förend hand saa kraftig efterstræbet hvor og paa hvad tid og stæd (fol. 199b) hand kunde treffe mig, da hand tillige med magt og sine gjorde Egteskabs löfter vant sin villie, som nu fornemmis hand gandsche og aldeelis vil fragaa; Setter derfor i Rette for den Gunstige og fromme öfrighed at besagde Gulbrand alt paa fundament efter loven maatte tilkiendis at restituere den Spot og Skade mig ved hans löfter er tilföiet, saasom ieg for Gud og Mennischen samt min Egen samvittighed veed mig ingen anden barnefader; Saadan Rettens niudelße for mig fattige værgelöbe Gud kraftelig handthæve den höitærede Ret med samtlig gandsche Rettens betienter, som og her med den troefaste Gud befaler, af deris nödbetrængte og ringeste tienerinde.

Hönefossen d. 26 Novembr. 1708

Gunild Andersdaatter

Som Gunild Andersdaatter ej mötte for Retten og hun behöveds til confrontation mod Gulbrand Nielßen, blev Sagen optagen til den 7 februarj indeværende aar og hende forelagt til samme tid at indfinde sig -

Og da fremlagde Gulbrand Nielßen sit skriftlig tilsvar i Sagen af denne Medför -

Gud störcke Retten og fremme Retferdighed!

Det er merckeligt og med meere eftertænckeligt at Gunild Andersdaatter med magt vil imponere mig at være hendes barnefader da ieg dog aldrig med den Qvinde sögt noget samqvem eller paa slig maade converserit hende, som hun beskylder mig for, thi ieg i den tid hendes barn ved efterretning skulle været giort, icke var ved Hönefoß nogen Nat for Paasche mens i Hallingdal og beobagtet min forrige Principaljnde Madame Anthonete Sal: Hans Pais tieniste, og over alt derforuden aldrig sögt samleie udj een eller anden tider med hende, saa dersom hun var saa fri for mandz person som for mig, hafde barnet icke bleven auflet, hvorfor ieg med ingen fornuft begriber paa hvad fundamente hun giver mig saadant tillæg, uden hun vil præcavere den skyldige og u:rettelig tillægge den u:skyldige, hvilchet om det med profit lidet betiener, der saa meget mindre er hende een ære.

Og som hun efter loven vil være een Sagsögersche bör hun og beviiße sin paastand, mens det skal være hendes propo og forhen overlagde raad, at deslige affaires icke kand medbringe beviis, hvorudj hun urettelig fornöjer sine egne tancker og foregaar andre ligesindede med Et ondt og forargeligt exempel, hvilchet mange skulle gierne ville (fol. 200a) følge om det kunde falde i brug og blive til een vane. Jeg kand for Gud den allerhöiestes aasiun /: hvor intet er skiult :/ og den höitærede Ret, som ieg veed Escher sandhed, declarere min u:skyldighed i denne Sag, at ieg aldrig har sögt, langt mindre haft legomlig omgiengelße med dette Mennische, hvorpaa ieg erbiuder mig min u:skyldighed med Saligheds æd at aflegge og Kundgiöre, hvilchet er mig langt höiere end at blive een barnefader, som om saa var, da man vel har hört saadan forseelße i Meenigheden tilforn, mens det er lov og Samvittigheden modstridig at paa-tage sig den ting man icke er skyldig udj. Jeg önscher ingen Synd var mig meere end denne, ville ieg gierne möde i denne stund for herren, hvordan reqvirenten befinder sig herimod prostituerit det indstiller ieg til hende. Til slutning og for ei videre at opholde denne höitærede Ret, vil ieg ydmygeligst recommendere Dommeren Lovens 1te bogs 14 Capitels 5te og 7de Articuler nemlig den förste post, at Saggiveren bör sin beskyldning lovligen at beviiße, og det andet at ieg som sigtes, nu presenterer mig her i Retten at giöre min benegtelßis æd, hvilchet efterdj saadant sandferdelig Kand præsteris, ieg formoder det vorder min befrielse. Og som det er contrair at Sagsögeren selv bör giöre æd og Svære sig Sag tilhænde, om skiönt hun ville være saa letsindig, hvorudj ieg dog skulle meene hun betæncker sig om hun ellers haver sin Siæls velferd og Salighed kier, henseende hun ingen anden beviislighed Kand have, venter ieg det icke af Retten at blive imodtagelig, paa det vold og indpaß kand afværgis og ingens Salighed spildis. Hvad pretensioner ieg for tilföiede Spot med videre til Gunild Andersdaatter i sin tid Kand have, reserverer ieg mig hermed til neste almindelig Sageting, og forbliver Rettens ydmyge tiener

Tandberg tingstue d: 7 feb: 1709.

Gulbrand Nielßen

Gunild Andersdaatter mötte for Retten og foregav at hun hafde een deel prov i Sagen hvilcke hun begierte at tagis til förhör, men som Gulbrand Nielßen veigrede sig samme at anhöre for-medelst hand dertil ei hafde faaet lovlig Kald og varßel, blev Sagen videre forflöt til neste Sageting og bem^{te} Gunild Andersdaatter forelagt til samme tid at (fol. 200b) Indstefne hendes vidne og Gulbrand Nielßen at anhöre deris tilstand -

Den 5te Martij Anno 1709 blev Retten til almindelig Sageting betient paa Tingstuen Tandberg -

Og da fremstillede Gunild Andersdaatter efterskrefne vidne som udj Gulbrand Nielßens overværelße og paahör tilstoed ved Eed fölgende:

Petter Heiren tilstoed ved Eed at hand er intet noget vidende om Sagen -

Poul Biörnskov vandt ved æed at hand i fior i faste diverterede sig med nogle gode venner i sit logemente hos Jens Loß og som det led langt paa natten gick hand hen og lagde sig paa sit Cammer over Kiöckenet, da raabte hand til Gulbrand Nielßen, som hand viste da var udj Kiöckenet hos Gunild, og sagde hand skulle kiile got, da hörte hand en röst, som hand siuntes skulle være Gulbrand Nielßens, som svarede ham ja, ja, tilstoed ellers at hand saae icke Gulbrand Nielßen i Seng hos Gunild Andersdaatter, thi der var intet lius i Kiöckenet -

Jens Loß vedgick at hand icke veed eller har seet at Gulbrand Nielsen i forleden vaar har ligget hos Gunild Andersdaatter, men om aftenen da de drack hos hannem löb de ud i Kiöckenet hvor hun laae og saa i gaarden og jnd igien; som det leed langt paa natten gick provet hen og lagde sig, veed icke om Gulbrand Nielßen laae der eller ei, icke heller naar hand gick derfra -

Dorthe Olsdaatter vant ved æed at i fior da barnet var qvægt hos Gunild Andersdaatter skickede bemelte Gunild bud efter Gulbrand Nielßen, og da hafde hun aabenbaret for provet og hendes Madmoder Anne Skomagars at hun var frugtsommelig, som Gulbrand kom spurde hand provets Madmoder: Kand jeg giöre barn med een gang? hvortil hun svarede ja mænd kand I saa, da sagde Gulbrand Nielßen om ieg böder en 10 eller 12 Rdr er ieg Karl lige god og setter min hat lige Ret; Derefter sagde Gunild Andersdaatter til han, end den tid I böd mig Eders u:höflighed hos Anders Moss, Gulbrand Nielßen svarede da fick ieg icke forlov, siden gick provet ud at stelle i Kiöckenet og veed intet videre at prove i Sagen -

Som Gunild Andersdatters prov Christen Holm, Marte Walders og Anne Skomagars ei möder, begierte hun til overmorgen opsettelse i Sagen -

Den 7de Martij blev Retten igien betient paa Tandberg tingstue (fol. 201a) Og da fremkom Christen Holm og efter aflagde Eed provet at hand i fior vaar, tiden Kand hand icke egentlig erindre, var hos Jens Loß og drack een pot vin med Gulbrand Nielßen, som det led noget ud paa natten gick hand og provet udj kiöckenet, hvor Gunild Andersdaatter hafde lagt sig, da bad Gulbrand Nielßen hende, som laae i hendes Seng, at hun skulle dricke een drick vin med hannem, og som hun sagde til ham at hand icke skulle giöre sig u:mage, sagde Anders Jemt til hende at hun skulle dricke men det blev hende tilbuden, saa drack hun, dermed gick de ind i stuen igien, nogen stund derefter gick bem^{te} Gulbrand Nielßen ud i Kiöckenet igien og som provet vilde gaa efter var dören tillugt saa hand icke Kunde Komme ind, og som der kun var een Klincke paa dören, saa veed hand ei enten Klincken var tilbunden eller noget andet var sat for dören, som provet hafde været een stund i stuen og Gulbrand Nielßen ei kom ind igien, gick hand derfra -

Marte Walders tilstoed at hun, som een gammel jorde moder her paa stædet, var hos Gunild Andersdaatter i hendes ~~bars-nöd~~ barne födßel, og som Gunild var i störste pinen spurte provet hende, hvem der var hendes barnefader? da löfte Gunild hænderne i veiret og bad til Gud hun aldrig skulle blive forløst og barnet skulle raadne igiennem hendes Sidebeen, om icke Gulbrand Nielßen, nest Gud, var hendes barnefader.

Anne Christen Skomagars provet ved Eed det samme som hendes pige Dorthe Olsdaatter forhen omvundet haver -

Derefter begierte Gunild Andersdaatter Skudzmaal af Almuen om hendes forhold i hendes Enckestand, som med een Mund svarede at hun er een u:berögtet Encke med 4 faderlöbe börn, og i 5 aar hun har siddet Encke, har hun altid til denne vanlöcke hende overkom, skicket sig ærlig som een Danneqvind höder hör og bör, saa mand fra hende icke har spurt nogen u:skickelighed -

Som dagen var forløben, blev Sagen videre til denne tid ut supra melt til doms optagen -

(fol. 201b) Og da paastoed Kongl: May^{ts} foget Seig^r Laurs Tönder dom over de indstefnte for deris lejermaal -

Ole Pederßen Raae paa Gunild Andersdaatters vegne refererede sig til hendes forhen i Retten producerede indleg -

Gulbrand Nielßen refererede sig ligeleedis til sit skriftlig indgivne og ærböd at giöre sin benægtelßis æed -

Widere blev ei udj denne Sag indgivet eller paastaet, hvorfor herudinden er saaleedis for Ret kiendt og Afsagt.

Omendskiöndt Gulbrand Nielßen for dette tillæg erbiuder at giöre sin benægtelßis æed, saa har dog Retten ei for billigt eragtet hannem saadant at paalegge, efterdi Gunild Andersdaatters bekindelse for jorde moderen, da hun i barnefødbelen var bestæd i störste angst, har udsagt at Gulbrand Nielßen var hendes barnefader og derhos önschede over sig og sit foster een u:hörlig u:lycke om hun icke talte sandhed, derforuden tilstaar provene Poul Biörnskov og Christen Holm at dennem var vitterligt at Gulbrand Nielßen var i kiöckenet hos Gunild Andersdaatter efter at hun hafde lagt sig, hvoraf mand Kand slutte hand maatte have haft et særdeelis ærinde, hvortil hand begierte ei at have vidne, efterdi hand stengte dören efter sig, saa ingen kom ind til ham. Det Spörsmaal besagde Gulbrand Nielßen giör til Anne Skomagere og hendes pige falder og noget mistænckeligt, da hand sagde om hand af et samleie Kunde afle barn, Kunde hand böde og derfor sette sin hat lige Ret, item da Gunild paatyde ham i deris nærværelße at hand hafde tilbudet hende sin u:höflighed, svarede hand at hand da icke fick forlov, af hvilche omstændigheder det er evident at Gulbrand Nielßen er Gunild Andersdaatters rette barnefader, som af Retten har faaet det vel meriterede attestatum at hun er ærlig og i hendis Enckestand een u:berögtet qvinde: Hvorfore de begge, saa fremt de ei ægte hin anden, bör udgive deris böder for lös leiermaal og samme inden halvmaanedz forløb efter denne Doms forkyndelße med 18 Rixdaler betale, under nam og exsecution efter loven -

(fol. 202a) Skulle Gunild Andersdaatter have nogen pretension til hendes Courtisan for hendes æres Krænckelße ved de hende, efter foregivende, gjorde Egteskabs Löfter, da han hun sig saadan paatale herved u:formeent -

Saaleedis for Retten passeret, testeris med Egen haand og hoströgte Zignete. Actum Annis diebus et loco ut supra -

beskreven 5 arck -

TING 8. FEBRUAR 1709 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 202a) C M etc: giör vitterligt at Anno 1709 den 8de februarij blev Retten betient til opsettelse ting paa Tandberg tingstue i Nördrehougs præstegield paa Ringerige, overværende Kongl: Mai^{ts} foget Seig^r Laurs Tönder, böigdelensmanden Ole Pederßen Raae samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig: Engebret Skiörvold, Niels Opsal, Rasmus Amundrud, Siver Tandberg, Trög Bölgen, Joen Garhammer, Joen Solhoug og Engebret Smedzböl -

Paa Madame Anthonette Sal. Hans Pajs vegne presenterede sig for Retten Sr Niels Jenßen Sörgefoß og æschit Sagen igien udj Rette contra Hans Christenßen Heiren angaaende den u:troeskab hand skal have övet imedens hand var udj velbem^{te} Madame Paji tieniste for Saugfoget ved Heiren, hvilchen först udj Retten er giort anhängig til det almindelig Sageting den

24 Julij nestafvigte aar, og da fremlagde fuldmægtigen bem^{te} Niels Jenßen een skriftlig citation j Sagen af denne indhold:

Saasom man er Kommen j erfaring at min Sal: Mands og min forrig tiener udj Heiren Hans Christenßen meget u:rigtig og u:troe skal have omgaaes med de vare som hannem udj regenskab været betroet og leveret, saavelsom med tömmers annammellßen udj Elven af Bönderne, og voris handlingsmænd i Sognedalen, i det hand udj hans regnskaber haver anført til udgift, og een deel bönder igien paafört adskillige vare saasom Malt, biug, og homle med meere, hvilche en part af dennem gandsche benegter ei at have bekommet, andre igien paafört meere end som de tilstaar at have faaet, een deel givet seddel paa Saugtömmen at have af dennem annammet som de selv bekiender ei at have leveret Een stock af, een deel givet seddeler paa meere tömmen end de efter egen bekiendelse haver leveret, ligeleedis og saa forholt sig med dennem som arbeidet ved (fol. 202b) bruget, givet dennem seddel paa flere dage end de haver arbeidet, og derimod anført til udgift i hans regenskab vare som de aldrig skal have bekommet, hvorom een del bönder og arbeidz folck udj Sognedalen sist afvigte 28 Martij haver ved Heieren giort deris tilstand og bekiendelse udi de 2de Dannemændz nemlig Hans Helgerud og Iver Halsteensrud af Sognedalen deris nærværelse og paahör, hvor forn^{te} Hans Christenßen og var tilstæde og deris bekiendelse anhörte, hvilcke bönders og arbeideris forhen gjorde bekiendelse og tilstand mand eragter fornöden til Sagens ydermeere opliusing og fornefnte Hans Christenßens övede u:rigtighed og lastelige forhold udj hans tieniste nermere overbeviising ved deris ædilige tilstand udj Retten videre at faae bekræftet, altsaa aarsages man ved nerværende tvende vidne at give efterskrefne gotfolck som fornæfnte 28 Martij haver derom som meldt giort deris bekiendelse, nemlig: Engebret Höghoug, Goute Sörsdal, Peder Rösbye, Laurs Laurßen ved Heiren, Ellef Nielßen Puckerud, at möde paa Nördrehougs tingstue Trögstad förste Sageting som vorder holdet efter denne stefnings lovlig forkyndelse, for ved Salighedz æd ydermeere udj Retten at bekræfte deris forhen gjorde bekiendelse og tilstand, alt som de for Gud med een god samvittighed vil ansvare og bekiendt være, saa citeris og fornæfnte tvende Dannemænd Hans Helgerud og Iver Halsteenrud til fornefnte tid og stæd at möde for ved Eed at verificere hvis de den 28 Martij nestafvigte af fornæfnte got folckis Mund om denne Hans Christenßens u-lovlige og lastelige handling imod hans hosbonde hört af dennem at være bekiendt og tilstaaet - Saa stefnis og Bertel Haldum, Erich Skomager og Aasmund Kittelßen Ligeleedis til samme tid og stæd at möde og ved corporlig ædz afleg ydermeere at tilstaae og udj Retten forklare hvad de om denne Materie og til bemelte Hans Christenßens lastelige forhold for min itzige Saugfoget ved Heieren Gulbrand Nielßen den 9 Majj bekiendt og tilstaaet haver.

Endelig stefnis forn^{te} Hans Christenßen forrige Saugfoget ved mit Saugbrug udj Heiren til fornefnte tid og stæd at möde ei alleene forskrefne provs tilstand og bekiendelse at anhöre mens end og for Retten, samt Sagens befindende beskaffenhed og videre i Retten af min fuldmægtig giörende lovlig paastand og i Rættesettelse at være Dommerens Monsr Christian Muller og hans Meddoms Mændz lovmæssige og retferdige Dom til vedbörlig strafs lidelse undergiven og denne processis bekostning at erstatte.

Formoder at hans Kongl. Mai^{ts} Lov allerunderdanigst æris og ingen sig med udeblivelse under des bröde og faldzmaal lader befinde. Datum Bragnes d. 18 Junij 1708.

Anthonetta Sl: Hans Pais

Anno 1708 den 1. 2. og 3 Julij er denne stefning lovligen læst og forkyndt for de vedkommende efter stefningens indhold, saavelsom (fol. 203a) for een deel som icke er nafngiven udj

stefningen, nafnlig Ole Engebretßen Strömsod, Knud Olßen Strömsod, Thor Olßen Biercke, Sal: Clemmed Uggens qvinde, Jens Hermundßen, Helge Rud, Nub Rud, det bevidner vi

E S S *Hendrich Davidßen*

Derefter producerede bemelte fuldmægtig een deel bönders bekiendelse om forskrefne Materie saalunde liudende:

Anno 1708 den 28 Martij vare vi underteignede Hans Helgerud og Iver Halsteensrud i Heiren og efter Monsr Hendrich Joenßen Skous begiering indkommen udj Sal: Hans Pais Saugstue for at være overværende imedens hand oplæste for eendeel bönder i Sognedalen af Saugfogden Hans Christenßens regenskab hvad hand dennem derudj haver anfört som de skulle af hannem have bekommet, og derimod leveret hvilchet af dennem blev nægtet ei saaledis at forholde sig, som videre her efter meldis, nemlig:

1: Engebret Höghoug tilfört A ^o 1706 den 1 aug: 1 t ^{de} malt 4 Marcker homle Hans Christenßen tilstaar dette at være rigtig.	2 Rdr 1 ort 1 ort 8
2: Goute Sörsdal A ^o 1706 den 1 Junij 1 t ^{de} byg 1707 den 19 Julij 1¼ t ^{de} dito a 9 ort Derimod dito aar hannem paafört at have leveret j Sougna furu Saug- tömmmer paa maal 1 tylt 10 stocker a 1 Rd ^r 1 ort 12 ß 2 Rd ^r 2 ort 2 ß dito undermaal 4 stocker 22 ß det hand aldeelis fragick ei noget at have bekommet ei heller noget leveret -	2 Rdr 1 ort 2 - 3 ort - 6 s
3 ^{die} Peder Rösbye 1707 den 4 April: ½ t ^{de} Malt Derimod tilfört at have leveret i Sougna dito aar furu tömmmer paa maal 1 tylt 1 Rd ^r 1 ort 12 ß dito undermaal 6 stocker 1 ort 9 ß Negtet aldeelis ei noget bekommet ei heller noget leveret.	1 Rd 12 ß
4 ^{de} Laurs Laurßen ved Heiren for aaret 1705 tilfört at have arbeidet 6 dage og derpaa bekommet ½ bpd. flesch absent Der hand dog ickun tilstaar at have arbeidet 2 dage og icke noget flesch bekommet - Nock aaret 1707 den 19 Julij 2 Setting Korn (fol. 203b) Og derimod at have arbeidet 3 ^{de} dage, vedgick kun at have arbeidet 2 ^{de} dage -	2 ort 1 ort 3 ß
5 Ellef Nielßen Puckerud 1707 den 2 aug: 1¼ t ^{de} biug a 9 ort Derimod at have leveret den 6 aug: dito aar i Sogna furu tömmmer paa maal 2 tyl: a 5½ ort 2 Rd ^r 3 ß undermaal 6 stocker 1 ort 9 s	2 Rd 3 ort 6 s
Det hand Særlig tilstoed aldrig hvercken noget leverit eller bekommet, langt mindre nogen tid haft handling med Hans Christenßen -	
6. Niels Rösbye 1707 den 3 april. 1 tönde Rug 2 bismerpund 18 f sild 19 dito 1 tönde blandings korn 19 Julij 1¼ tönde biug a 9 ort	2 Rdr 2 ort 1 Rd 3 s 2 Rdr 1 ort 2 Rdr 3 ort 6 s

Som manden aldeelis fragick at have bekommet -
 Derimod siger at have annammet den 4 Maij dito aar
 furu tömmer paa maal 6 tylter 6 stocker 8 Rd^r - 1 - 12 s
 dito undermaal 1 tylt 2 ort 12 s
 26 Septembr. atter furu tömmer paa maal
 3 tylter 10 stocker 5 Rd^r 1 ort 2 s
 undermaal 6 stocker 1 - 6 s
 Gran maal 1 tylt 1 stock 1 Rd 1 ort 10 s
 Mens vedgick ickun at have leveret samfengt maal og
 Undermaals tömmer 4 tylter 7 stocker -

Saaleedis fornefnste tid og stæd af forskrefne got folck i voris og Hans Christenßens overværelße nægtet og fragaaet som oven for findes forklaret, bevidnes med vore nafns og boemerckers underskrift, og om fornöden giöres, kand og vil vi naar paaæschiß ydermeere ved voris æd bekræfte saaleedis at være passeret. Datum Hejren ut supra -

Hans Brynildßens
 Zignete L S

Iver Christenßens
 Halsteenrud

Begierte saa at de inciterede bönder og brugsfolck maatte af Retten vorde examinerede om forindförte deris bekiendelße er af saadan forhold og de derpaa tröster sig til at aflegge deris æd -

Contraparten Hans Christenßen comparerede for Retten og indgav sit skriftlig indleg saavel som hans hosbond Sal. Hans Pais (fol. 204a) Afreigning for Anno 1705 og 1706 hvortil hand sig refererede, og er samme af fölgende indhold -

Dommeren og Rettens betienter opliube Gud!

For at svare til Madame Pajs stefnemaal, er dette mit ydmyge tilsvær, med efterfölgende paa-stand: Belangende Niels Rösbyes og Goute Sörsdals forhen giorde bekiendelße nest afviget den 29 Martij, hvorefter Madame Paj Grunder sit stefnemaal, da er for Gud og denne ærede Ret min Sandferdige forklaring tvertimod forskrefne Niels Rösbyes og Goute Sörsdals bekiendelße, som ei vil tilstaae at have leveret saa meget tömmer som min reining hos Mad. Paj forklarer, hvor af den Smycker sig hos Sr Tyrholm, ei til andre at have leveret deres tömmer, endskiönt Mad: Pajs bog Kand beviiße at Goute Sörsdal forlengst haver giort regenskab for tömmeret, saavel som varenes opbörbel, hvilchet ieg og hafde leveret ham bondebog paa som af bunden til Monsr Skaug blev leveret da reining skeede, mens en kort tid derefter fragaar een deel tömmer ei at have leveret, saa velsom og en deel gods ei at have bekommet, da om saadant u:hinderlig af Retten maa passere, skulle de fleeste dertil findes behielpelig med formeening efterdi vi icke har leveret meere tömmer end som ieg derfor har opbaaret, er det for os ingen skade at negte baade leverancen og oppebörsele, alt saa refererer ieg mig til lovens 1te bogs 14 Capit: 5 Art. belangende Peder Rösbye og Ellef Puckerud udi disse tvende Mændz nafne blev mig tömmeret leveret, samt godßet derimod oppebaaret, alt efter min reining for Mad^e Paj, thi det hender sig tit og ofte at den eene bonde leverer for den anden, undertiden ved deris tieniste folck, da efterdj ieg icke skref derjs nafne som leveret og bekom, vil Mad. Pai derfor sige at tömmeret er icke til mig leveret, vil derfor have Peder Rösbye og Ellef Puckerud tilspurt om de tröster sig til at giöre deris Eed at tömmeret er icke paa deris vegne til mig leveret; Engebret Höghoug da er det som Mandens bekiendelße at ieg 1706 den 1 augustj (fol. 204b) har hand paaskreven En tönde Malt, 4 Marcker homle, hvilchen ieg siden fant hos mig ei at have bekommet, böd derfore manden strax den tönde Malt til oppebörbel igien, hvilchen ieg endnu erbyder mig til at svare enten Mad. Paj eller ogsaa bunden, mens Mad. Pais

tancker falder langt anderleedis, med formeening saaleedis ei at være scheid, enddog saa stor, ja med störe forseelße findes dog vel hos een deel hosbonder, i det manden icke anderleedis bekiender end som ieg bad ham derom, at hand ville annamme godbet af mig, troer ei heller at bunden derover kand giöre anden forklaring, om hand ellers agter at blive ved Sandhed, dog mueligt hand træder i de andris fodspor - forresten veed icke, hvorleedis Madame Paj vil sige at hun har lidt for Kort paa min annammelße, som Mad: Paj ei med nogen lovskicket reigning Kand beviiße, hvad der skal være i behold, af Saugtömmen, thi siden ieg kom udj hendis tieniste er der opskaaren paa Saugen over til 1556 tylter, enddog ieg, mens ieg været udj hendis tieniste icke har annammet saa meget tömmer, da dersom her var noget j behold da ieg til bruget træde, er der og nu temmelig tilbage da ieg har qviteret, thi norden for torpe Fios henxle har ieg aar efter andet annammet temmelig tömmer, hvoraf kun een ringe deel er forbi ovenmelte henxle, saavelsom og i de andre Elver, det skulle været min rettes bestyrckelße hafde Saugfolckene maat regne min annammelse, eftersom det indkom, og paa Saugen Skaaren, som ieg befalede den til min efterretning at giöre, mens Mons^f Skaug selv forbød folckene ei at regne min annammelße, derforuden har ieg til hosbondz nötte udj de tvende aar 5 og 6. faaet paa store henxlet tillige med de andre Saugbrugendes tienere een temmelig parti af u:mercket tömmer som u:forvarende for bönderne uddreven baade ved een hastig Iislösning og for stort regn, som foraarsager böndernis tömmer undertiden til Elven u:merckt og u:annammet, som een deel nu for Retten værende bönder af Sognedalen kand testere, naar da saadant tömmer treffis her paa henxlerne har det været een vedtagelig skick at hver tiener deraf nötter sig enten for betaling til sine principaler, eller og det til andre at afhænde, jeg Kand gotgiöre med Mons^f Anders Christenßens bog at hand har betalt sin tiener for hvis u:mercket tömmer som hd saaleedes som melt kunde finde, samt S^f Jörgen Larsens tiener som ieg til neste ting vil indstefne at forklare hvor meget tömmer hand som melt bekommet for de 2de aar 1705 og 6. saavel som Mad. Pais Saugfolck, dog Mons^f Skoug veed vel sig selv at (fol. 205a) Erindre, da hand tiende her ved bruget, at hand solte hvis u:merckt tömmer som hand fant, nemlig til Mons^f Anders Christenßen og hans tiener, saa Mons^f Skoug icke har fornöden at være saa fremmet eller u:bekiendt for denne handel, i den formening förte ieg icke det u:mercket tömmer paa Saugen tillige med hosbondz Eget til Skiörßel, i haab hosbond mig derfor skulle betale, mens som ieg om hösten tillige med Saugfolckene til Bragnes forviste der at giöre reigning, kom der, Gud bedre det saa vist, een u:löckelig jldebrand i hosbondz gaard, saa at for des stoere u:löckelig hændelße ingen regenskab blev giort, mens vinteren derefter ved hosbonds opkomst til bruget, paastoed jeg min betaling for det u:mercket tömmer, mens hosbonds Svar derpaa veed vel S^f Niels Jenßen og Anders Christenßen sig at erindre. Til videre min fornödenhed paastaaer ieg at Mad. Pai bör udj Retten indlevere mine Regenskaber for 1705 og 6. og 7. at deraf kand sees hvor meget arbeide dem er paafört imod saa höi skur som er skeed, saavelsom om ieg kunde blive saa meget skyldig for 1705 og om ieg icke meer Kom tilgode paa udgiften for 1706, vil saa tjenstlig vente at Mad. Paj bliver af Retten forelagt at producere mine reigninger in originali. Hvorfore ieg til denne Sags nermere opliusing begierer den forflöt til neste almindelige Sageting, forbliver saa denne ærede Rettes og des betienter Een hvers ydmygste tiener

Hejren den 23 Julij 1708.

Hans Christenßen

Hans Christenßen Debet

1705 den 9 Decembr: bekom paa Bragnes 3 q ^u Eng: Malt 7½ ort,	
5 mark homle 1 ort 6 s	2 - " - 18
1¾ pd toback 1 ort 18 ß, penge 3 Rd ^f , er	3 - 1 - 18
tilforn bekommet 12 al: Stemmet a 48 ß	4 -
betalt for ham til Anders Lie	1 - 12
bekom af di penge som hand hafde ved bruget	10 - 1 - 1

Kom til kort paa det godz som hand hafde ved bruget 1705 og til 1706	
som er 6 t ^r Malt a 9 ort er	13 - 2 -
8 tönder biug a 9 ort er	18 -
2 kvarter 1 Set: spansch Salt for	2 - 3 - 6
(fol. 205b) 2 bpd: 10 merk ^r Smör a 1 Rdr er	2 - 1 - 16
3 bpd. 10½ mark flesch a 1 Rdr er	3 - 1 - 18
5 q ^r 3 bpd. 14 mk ^r Sild og Makrel	11 - 3 - 4
9 q ^r Erter a 3 Rd ^r 1 ort	7 - 1 - 6
7¾ pd. Toback a 1 ort er	1 - 3 - 18
1 t ^{de} Rug for	2 - 2 -
5 q ^r Stemmet for	1 - 3 - 12
2 pd. Mackrel som var fört paa Lars Jelde som er	1 -
Svarer mig for Hendrich Haugen ben som hand blev mig skyldig efter afreigning	1 - 1 - 11
1706 den 4 Decembr: bekom paa Bragnes 1½ t ^{de} Malt a 2 Rd er	3 -
1 q ^r Sild 5 ort 4 merk ^r Eng: homle 2 ort	1 - 3 -
penge	2 -
Svarer mig for den u:visse gield som hand haver selv giort for 1705 og 1706	
Erich Skomager	1 - 2
Peder Bersvend ben for 2 t ^{de} oplandsk byg a 2½ Rd ^r er	5 -
1 t ^{de} dansk byg	2 - 1 -
som hand aldeelis negtet,	
Gulbrand Andinrud 1705	- 14
og 1706	2 - 1 - 8
Peder Tosten ben 1706	2 -
Erich Dammen 1705 skyldig	- 9
1706 skyldig	- 17
Marte Pedersdaatter	- 6
Halvor Hoele 1705	- 18
Berte Evensdaatter 1705	- 6
Olef Lar ben 1705	- 12
Encken Leerfaldet 1705	- 12
Jens Snedker 1705	- 12
Erich Lar ben 1705	- 12
Saa anført i sine regenskaber 1706 at skulle have leiet i dette aar 39½ dag	
brötningis folck som hand Kand aldrig gotgiöre at det haver faldet saa mange	
paa min part og heller icke bliver det Eder gotgiort for I vii ber mig Niels Jen-	
bens haand at hand haver holt 5 gange saa mange folck, thi hand haver 5 Sau-	
ger og jeg een, hvilcke afgaar 2/3 part som er	3 - 1 - 4
Saa og haver holt rulling i dette aar i 15 dage som I kunde mest giort det selv,	
hvorfore afgaaer	1 - 2 -
Gierningen paa Ödegaarden er anført for 11 dage, afgaar 3 dage	3 -
höiningen paa Ödegaarden anført for 2 Rdr, afgaar	<u>2 -</u>
	112 - 2 - 8 s
Hans Christen ben Credit	
1705 den 15 Octobr: udfört til Vasbonden 8 tioug 9 bord a 5 ort	10 - ” - 4
Kommer til gode paa sin Lön indeværende aar 1705	20 -
Kommer til gode paa Kiöd 5 bpd. 16 mk ^r for	1 - 2 - 15
15 mk ^r homle	3 - 18
1706 udfört til Svang og Vadzbonden 36 tioug 10 tyl ^r a 5 ort er	45 - 2 - 12
hans lön for 1706	<u>20 -</u>
	98 - 1 - 1
per bal:	<u>14 - 1 - 7</u>
	112 - 2 - 8 s

(fol. 206a) Bliver saa Hans Christenßen skyldig mig paa denne reining fiorten Rixdaler 1 ort og Syv skilling siger 14 Rd^r 1 ort 7 s. Bragnes den 4 febr. 1707.

Hans Halvorßen Paj

Fuldmægtigen Niels Jenßen sagde sig icke fornöden noget til Contrapartens indgivende at svare, mens alleene refererede sig til sin forrige paastand -

Contraparten Hans Christenßen paastoed at Mad. Paj bör udj Retten indlevere alle hans regensker og ellers refererede hand sig til sit indleg med paastand at bönderne bör beviiße deris angivende og at deris löße bekiendelße ei imod Loven Kand ansees - sagde videre at det var een forseelße at hand har anført Engebret Höghoug for malt og homle 2 Rd^r 2 ort 8 ß hvilche hand erböd sig til Mad. Paj igien at betale -

Derefter fremkom Goute Sörsdal, Peder og Niels Rösbye samt Ellef Puckerud for Retten og aflagde deris corporlige æed at alt hvad de ere Anførte for i den producerede attest til debet, har de ei bekommet af indstefnte Hans Christenßen -

Widere fremstillede fuldmægtigen Niels Jenßen een deel bönder og arbejdz folck som paa samme maade af Contraparten i hans Regenskab til hans Principal befindes for meget at være paafört, hvilcke hand begierte af Retten at blive examinerede og indgav een Specification over hvis vare dito Hans Christenßen skal have paafört dennem, som saaleedis er meldende.

End videre tilstaar endnu fleere bönder af Sognedalen at være paafört af Hans Christenßen een deel vare som de dog aldeelis benægter, ligeleedis derimod gived Sedler paa tömmer meere end de har leveret, nemlig:

Clemmed Uggen 1705 den 4 aug: paafört 2 q ^r biug		1 - 12 s
19 dito malt 1 qvarter		2 - 6
30 dito biug 1 qvarter		2 - 6
Nock Salt 2 Setting:		2 - 12
1706 den 20 februarij Salt ½ qvarter		2 - 12
24 Martij oplandsk biug ½ tönde		1 - 1 -
(fol. 206b) 6 aug: Malt ½ qt	1 - 3	
Sild 1 bpd 3 mk:	<u>2 - 6</u>	5 Rd ^r 2 ort 9 s

Herimod leveret alleene 8 tylter samfengt tömmer efter Qvindens egen bekiendelße, Mens dog af Hans Christenßen at være anført i hans Regenskab at have leveret tömmer paa maal 9 tyl: 9 stocker Undermaal 1 tyl: 4 st^r

Bertel Haldum paa 1706 den 16 April paafört ½ qt Malt	1 ort 3 s	
1 mk: homle	<u>8 s</u>	1 ort 11 s

Derimod paafört at have brödt i 2 dage, som hand aldeelis benægter ei noget at have bekommet, langt mindre arbeidet .

Erik Skomager 1706 den 1 Maj paafört		
1 q ^r Malt	2 ort 6 s	
1 Set. Salt	1 - 6	
½ pd. Sild	1 -	
1 Set. Erter	<u>1 -</u>	1 Rd ^r 1 ort 12 s

Derimod anført at have brödt i StorElven 1706 4 dage
Nock 1707 anført at have brödt 1 dag
hvilchet Manden aldeelis benægter ej noget at have bekommet, langt mindre arbeidet -

Aasmund Kittelßen 1707 den 26 Martj paafört

1 q ^r Malt	1 ort 3 s	
1 bmk ^r Sild	1 - 8	
1 pd toback	1 -	3 ort 11 s

Derimod anfört hannem at have indsæt Velsdammen for 2 ort -
Hvilcket Manden aldeelis benægter ej noget at have bekommet,
mindre arbeidet -

Ole Engebretßen 1707 den 20 Julij anfört

1 t^{ne} byg - 2 Rdr 1 ort som hand benægter ei at have bekommet -
Derimod given Seddel paa 2 tyl: 5 st: furu tömmer meere end
hand har leveret efter Sönnen paa sin faders vegnes tilstand -

Knud Olßen Strömsod 1707 d: 26 Aug: anfört at have

bekommet 1 q ^r Malt	2 ort 6 s	
1 Set. Salt	1 -	
1 mk: Eng: homle	12 s	
1½ pd: toback	1 - 12	1 Rd 1 ort 6 s

Derimod anfört af Hans Christenßen udj hans Regenskab den
16 aug. 1707 at have leveret ved Aamodt furu tömmer paa maal
6 stocker, samme tid ved Songavandet furu paa maal 1 tylt
1 stock - 1 Rd^r 2 ort 22 s - som hand dog fragaar icke at have
leveret, mens dog hos Mons: Paj at have giort Regenskab og
oppebaaret betaling for

Niels Jenßen

(fol. 207a) Af de udj forskrefne Specification inddragne personer mötte efterskrefne tilstæde for Retten nemlig: Clemmed Uggens Qvinde som nægtet aldeelis gielden, Erich Skomager, Aasmund Kittelßen og Knud Strömsaad aflagde deris æed at de icke af Hans Christenßen har bekommet noget af alt det de i registreringen ere anföerte for -

Som man behövede udj Retten den af Hans Christenßen indleverede regenskab for hvis hand har haft under hænder fra sin Principal Sal: Paj at deraf Kand sees om hannem er gotgiort hvis disse vidner omprover, og Contraparten beraabte sig paa vidne i Sagen, blev den til neste almindelig Sageting den 28 November forflöt -

Og da paastoed fuldmægtigen S^f Niels Jenßen 1te at contraparten Hans Christenßen bör indstaae og svare de böndernis paaförte vare som de seeniste ting aflagde Eed paa at ei have bekommet, dernest efter hans reignings forklaring at svare een deel vare som hand har fört til indtegt og Ei til udgift, som beviibes med den nu i Retten producerede reigning dateret 6 feb: 1706 hvilchen saaleedis er liudende

Rester mig paa det godz som hosbond S^f Hans Paj leveret mig det aar 1705 nemlig

6 t^r malt, siger Sex tönder malt -
9 t^{der} 1 q^{tr} 3½ Setting biug, siger 9 tönder 1 kvarter 3½ Setting -
Et bismerpund Smör, siger 1 bismerpund -
Et bismerpund kiöd, siger 1 bismerpund -
Solt 2 q^r 1 Setting, siger tou kvarter Een Setting -
flesk 4 bismerpund 1 1½ bmk:, siger fire bpd. 1 1½ bmk -
Een tönde Et pd 5 mk^f Mackrel, siger 1 t^{de} 1 pd 5 mk^f -
homle 3½ bmk siger 3½ mk -
Een tönde 2 kvarter Erter, siger 1 tönde 2 kvarter -

Een tönde Rug, siger 1 t^{de}, 7¾ pd toback siger 7¾ pd
hvilchet ovenskrefne skal svares af mig

Open den 6 febr: 1706

Hans Christenßen

Contraparten Hans Christenßen dertil svarede at hand gjerne ville betale Citantjnden alt hvad hand hende kand blive skyldig efter een endelig liqvidation om deris mellem værende reingninger for (**fol. 207b**) 1705. 6. og 1707: hvorpaa hand begierte Retten eller beordrede ville reigne dem imellem, og de 3de indlagde reingninger at forblive i Retten indtil endelig afreigning er skeed -

Niels Jenßen Herimod replicerede at hand icke kunde tillade Hans Christenßen denne hans begiering untagen hand stiller nöiagtig caution for saa vit hannem allerede overbeviist, som hand selv gestændiger alt saa ville hand for denne sinde paastaae dom i Sagen med processens tilstreckelig omkostning, hvad sig meere herefter kunde befindes nogle flere af Contraparten at være paafört det de ei haver bekommet, ville hand have sig forbeholden -

Hans Christenßen her til svarede at Mad. Paj icke endnu har efter lovens 1 bog 14 Capit. 5 Art. tilstreckelig beviist sine pretentioner, hvorföre hand paastoed frikiendelßes Dom med omkostnings reparation for processen, og til böndernes bekiendelße agter hand nu i Retten at beviisbe deris u:retferdige anddragende, hvorpaa hand fremlagde sit skriftlig indleg af fölgende indhold.

Gud störcke Retten

Jeg refererer mig tjenstligst til mit forrige i Rette lagde, og hvad Niels Rösbye anbelanger som den 29 Martij tilstoed ved det forhör i Heiren at have leveret tömmer, og siden paa tinget negtet aldrig haft handling med mig, aarsages ieg at protestere imod efter Lovens 1 bog 13 Capit. 21 Art., I det öfrige formoder ieg Retten seer mig fattige Mand behiulpen udj alt hvad billigt er, saa mine efterstrebere og saavel forfölgere ei skulle finde sin fornöielße udj at faa mig fattige Mand aldeelis ruineret, der de dog allerede faar mig paa Knærne, og vil ej Kortelig formode deris sigtelße bör lovlig beviisbes efter lovens 1te bog 14 Capit: 5 Art. saa at deris beretninger og u:beviislige tillæg efter forsæt ei skulle finde fremgang, hvilchet med hvis videre denne Sag maatte vedkomme ieg ydmygst recommenderer den Gunstige Dommer, til min formodentlig billig befrielße, hvorimod jeg igien forbliver

Heiren d. 26 November A^o 1708

Hans ydmygste tienere

Hans Christenßen

Widere producerede Contraparten een Missive hannem fra hans hosbond Sl: Hans Paj tilskreven den 20 Julij 1706 hvormed hand vil beviisbe at hand i saadan handling som hand beskyldis for ei interesserer hvorum bem^{te} Missive, som denne Materie betreffen, saaledis melder.

Det er best at blive fra den falsche tömmersedell i nu förend det er (**fol. 208a**) Gaaen Dom i Sagen med de andre, da skal ieg lade Eder det vide paa hvad maade i skal giöre det best for at I ingen forträd skal lide etc.

Hans Halvorßen Pai

Fuldmægtigen Niels Jenßen herimod formeente at inciterede bönders ædlig tilstand at være tilstreckelig beviis nock for saa vit allerede er indkommen, den producerede Missive sagde hand Sagen ei at være vedkommende og refererede sig for resten til sit forrige indgivende -

Dernest indgav Contraparten Hans Christenßen een skriftlig stefning, derved indkaldende een deel personer at prove om det Cabas tömmer hand har indkiört paa henxlet og derfor ei som andre tienere har nödt nogen betaling, hvilchen saalunde er forfattet:

Formedelst Madame Paj vil veigre sig at gotgiöre og fornöje mig for hvis Cabas tömmer som ieg til hende har leveret udj de tvende aar 1705 og 6. ieg var i hendes tieniste, aarsages ieg ved denne varbelseddell at indkalde efterskrefne got folck nemlig Monsr Anders Christenßen under æd at forklare om hand icke har betalt sin tiener Joen Christopherßen for cabas tömmer, og ellers kiöbt saadant u:mercket tömmer af andre, ligeledis Even Nielßen om hand for sin person icke har nödt betaling for cabas tömmer og leveret saadant baade til sin hosbonde Sr Jörgen Larßen og Anders Christenßen, item hvor meget hand af saadant tömmer har bekommet, de tvende aar 1705 og 6. Saa aarsages ieg og at stefne Saugfolckene paa Sl: Hans Pais Saug nemlig Saugmester Anders Jacobßen, Saugdrenge Michel Olßen, Truls Garhammer og Halvor Hoele under æd at forklare om I icke har de tvende aar 1705 og 6. skaaren det Cabas tömmer som ieg har indkiört og leveret, og sat min Sl: Hosbondz mercke paa bordene med videre som Eder i Retten bliver tilspurt, thi stefnis I ovenskrefne samtlige at möde mig anstundende ordinarie Sageting efter öfrighedens berammellße paa Tandbergs tingstue herom at bære Eders vidnisbiurd udj Rette til min Sags behövelig opliusing. Endelig varsles Monsr Niels Jenßen, som Madame Pajs antagne fuldmægtig, disse forskrefne vidnisbiurds tilstand paa sin principaljndes vegne at anhöre, hvorefter ieg vil paastaae I bör decortere mig saa meget ieg af samme tömmer for de tvende aaringer har leveret, som ieg formoder min Ret (fol. 208b) Ligesom andre gotfolckis tömmer vorder mig u:beskaaret, Een hver ville möde under straf efter loven. Hejren den 5 Novembr: 1708 -

Hans Christenßen

A^o 1708 den 6 og 7 Novembr: er denne stefning lovlig forkyndt for alle de her udj indförte personer, det bekræfter vi med voris æd, saa sandt hielpe os Gud og hans hellige ord -

Lars Iverßen

Peder Iverßen

Citantjndens fuldmægtig Niels Jenßen protesterede imod dette stefnemaal at saasom hans Principalinde icke har faaet lovlig kald og varbel hand ei heller har nogen ordre fra hinde at anhöre de derudj indförte vidnisbiurd, saa kunde hand af des aarsage ei svare noget dertil -

Her om er dette sluttet at Som Contraparten Hans Christenßen udj sit producerede indleg den 24 Julij nestafvigt har refereret sig til at indstefne vidne om Kabas tömmer for at niude vederlag derfor, Loven og pag: 43 medholder at stefningen skal være valabel som liußes for fuldmægtigen, alt saa har Retten resolveret at antage contrapartens prov til forhör -

Derefter fremkom Sr Anders Christenßen for Retten og tilstoed under corporlig ædz afleg at mens Joen Christopherßen var i hans tieniste betalte hand hannem aarlig 1 Rixd. og undertiden 3 ort for hver tölt Kabas tömmer hand leverede, det samme har hand og giort ved Even Nielßen og andre derpaa stæden, mens hand hafde brug ved Heieren.

Niels Jenßen tilspurte Anders Christenßen om hand gav Joen Christophersen Kost og lön, mens hand var i hans tieniste? Om hand Kiöbte Kabas tömmer af ham? hvor meget Kabas tömmer hand kunde faa hvert aar? hvor meget hand gav for hver tölt? og om hand det selv

annammede eller ved andre? Anders Christenßen refererede sig til sin provning med tilstand at Joen Christopherßen fick aarlig lön for hans tieniste -

Even Nielßen tilstoed ved Eed at hvis Kabas tömmer hand fick paa henxlet for 3 aar siden, solte hand til sin hosbond Jörgen Larsen, hvad hand fick for tölten mindes hand icke, til Anders Christenßen Solte hand 4 tölter a 1 Rd og 3 ort tölten -

Fuldmægtigen Niels Jenßen tilspurte provet om hand viste hvor meget Kabas tömmer Hans Christenßen har indkiört paa Sl: Pais Saug som til hans tieniste er skaaren? Even Nielßen svarede: at hand viste det icke, og viste ej heller om bem^{te} Sal: Paj har betalt hannem Kabas tömmeret.

(fol. 209a) Anders Jacobsen gestændigede ved æed at der er indkommen paa Saugen nogle Kabas stocker, men hand har ei taget tal paa dennem hvilket passerede det første aar Hans Christenßen Kom til bruget ved Heiren.

Halvor Hoele vandt ved Eed at A^o 1705 blev nogle stocker indfört paa Pais Saugen enten det var 6 stocker, meere eller mindre, erindrer hand icke, og tilstoed begge provene at Sal: Pais mercke blev sat paa de bord deraf blev skaaren -

Niels Jenßen formeente at Contrapartens prov andgaaende Kabas tömmer ei Kand være noget tilstreckelig beviis, saasom de ei kand forklare hvor meget Kabas tömmer er indkommen paa Pais Saug, ei heller forklarer hans regenskaber at hand noget Kabas tömmer haver leveret, og fordi hand som een tiener icke baade kand annamme og levere til sin egen nötte, og burde hand forlængst förend hans principal ved döden afgick anmodet hannem derom, men som hand det ei har gjort vil hand forvente hans paastand icke kand bifaldes -

Contraparten Hans Christenßen dertil svarede at hand baade har og skal skaffe beviisning om Kabas tömmeret, og i hvor vel Niels Jenßen er een tiener ved Saugbruget, Kand hand dog got-giöre at hand baade har leveret og annammet tömmer, refererede sig i öfrige til sit forhen ind-givne -

Saasom mand for Sagens vitlöftighed skyld icke hafde leilighed at giöre nogen endelig dici-sion, derforuden var ei af parterne indkommen nogen reel forklaring for hvis paa enten sider-ne sögis, hvorfor de af Retten blev forelagt saadant skriftlig til neste opsettelse ting at ind-legge, at mand deraf klarlig og kortelig kunde underrettis hvad her sögis, eller og ved gode mænd lade giöre Liquidation om deris mellem værende, som da i Retten til paakiendelse kun-de indgavis, hvorefter Sagen til denne tid som oven er melt blev optagen -

Derefter paastoed fuldmægtigen Niels Jenßen at Contraparten enten bör giöre sin æed for de 5 Rd 2 ort 9 s som Encken Uggen siger at være paafört (fol. 209b) Meere end hendis Sal: Mand har bekommet, eller og at lide Dom tillige med de andre som hand sig har paataget At svare for, saavelsom processens foraarsagede omkostning med 24 Rd^r at erstatte - hvad sig angaar den forseelse at hand har paafört bönderne meere tömmer end de have leveret, henstillede hand til Dommerens egen Skiönsomhed -

Contraparten Hans Christenßen hertil svarede at hand paa denne tid icke kand bifalde fuld-mægtigen Niels Jenßens paastand förend Encken Uggen selv personlig i Retten gör hendis benegtelse, eftersom det ei endnu er hannem bevist, at Encken har gjort nogen benægtelse om varenes opbörbel, hvorfor hand formeente at hun selv bör Komme i Rette og giöre sin udför-lig tilstand. Hvad sig tömmer annammelßen betrefter formeente hand at være rigtig, henseen-de böndernis gjorde tilstand icke er tilstreckelig eller beviislig nock, og saasom hand een deel fleere prov agter til neste ting at lade indstefne baade om det leverede kabas tömmer saavel-

som böndernis u:sandferdig andragende, begierte hand Sagen til neste ordinarie ting forflöt, henseende hand icke endnu har haft den leilighed at hand kunde give alle sine prov Lovlig Kald og varbel, hvilchet hand tilforpligtede sig til neste ting at giöre -

Fuldmægtigen Sr Niels Jensen replicerede til den 1te post angaaende Encken Uggen, da som hun selv personlig for Retten har mödt og beraabt sig paa til neste opsettelse ting at gotgiöre med vidnisbiurd at de vare som Hans Christenßen hendes Sal. Mand har paafört, belöbende sig til 5 Rd^r 2 ort 9 s icke at skulle have bekommet, men som hun icke har fuldbiurdet sit löfte, paastoed hand at hun derfor bör lide Dom.

Til den anden post angaaende Hans Christenßen har paafört bönderne meere tömmer end de har leveret, formeener hand at være noksom beviist, saasom bönderne her for Retten i Contrapartens egen paahör efter Dommerens foreleg derpaa har aflagt deris corporlig æed.

Til den 3^{die} post angaaende det cabas tömmer Hans Christenßen sig paaberaaber at have leveret, har hand til seeneste ordinarie ting forpligtet sig til denne tid at skaffe nöiagtig beviis og vidnisbiurd om, hvilchet af hannem dog icke er skeed, alt saa Kand hannem derfor icke til-lades nogen videre opsettelse, saasom det er kun udflugter hvorved contraparten söger at forhale tiden og före hans principaljnde (**fol. 210a**) udj meer og större bekostninger, hvorföre hand paastoed endelig dom i Sagen -

Widere blev ei af parterne indgivet eller paastaaet, hvorföre herudinden er saaleedes for Ret kiendt og Afsagt.

Saasom det befindes at Contraparten Hans Christenßen har paafört efterskrefne got folck een deel vare som de ved deris æed forklarer icke at have bekommet, saasom Bertel Haldum for 1 ort 11 ß, Erich Skomager 1 Rd^r 1 ort 12 ß, Amund Kittelßen 3 ort 11 ß, Ole Engebretßen Strömsod 2 Rdr 1 ort, Knud Olßen Strömsod 5 ort 6 ß, Engebret Höghoug 2 Rd^r 2 ort 8 ß, Goute Sörsdal 5 Rd^r 6 ß, Peder Rösbye 1 Rd^r 12 ß, Lars Larßen ved Heiren 3 ort 3 ß, Ellef Puckerud 2 Rdr 3 ort 6 s, og Niels Rösbye 8 Rd^r 2 ort 9 s, belöbende sig i alt til 27 Rd^r 12 ß, og samme siden sin Principaljnde til udgift i hans indleverede reingninger anført, hende til skade og Nachdeel, Alt saa er forberörte Hans Christenßen forbunden besagde Summa af 27 Rixdaler 12 s til Madame Anthonette Paj inden 15 dage efter denne Doms forkyndelse med 12 Rdr i processens omkostning at svare og betale under execution i hans midler efter loven. Og som det icke er bem^{te} Hans Christenßen overbeviist ved tömmer annammelse, da hand var een tiener ved bruget j Heiren, at have tilföiet Madame Paj nogen merkelig skade ved det at hand har dristet sig til at udgive sedler paa meere tömmer end hand annammede, saasom bönderne derfor ei har nödt nogen betaling, alt saa er hand derfor frikiendt. I öfrige bör hand for velbemelte Madame Paj at afbede sin forseelse -

Saaleedis for Retten passeret, bekrefftes med Egen haand og hoströgte Zignete. Actum Annis, diebus et loco ut Supra - beskreven 15 arck -

(**fol. 210a**) Indgangen som nest foregaaende.

Monsr Anders Christensen presenterede sig for Retten og paa höiagtbar og velfornemme Mand Seig^r Niels Iversen Tyrholms vegne fordrede (**fol. 210b**) Den fra siste ting den 26 Novembr: nestafviget med Laugdags foreleg til denne tid opsatte Sag igjen udj rette Contra David Knud-ßen Smed ved Hönefoßen og fremlagde een Dom Dateret 13de ~~Julij~~ Aug: Anno 1703 hvor ved bemelte David Smed til Seig^r Tyrholm er tilfunden at betale 165 Rd^r 1 ß, hvis endelig slutning saaleedis er meldende,

Efterdi David Knudßen Smed ei beviiser siden den 18 Martij sist afviget noget paa Seig^r Niels Iversen Tyrholms fordring at have betalt som hannem i samme sögning Kand Komme til afkortning, bör hand efter sin pure forskrivelße svare til velbem^{te} Sr Tyrholm den skyldige Summa med 161 Rd^r 1 ß samt 4 Rd^r i Omkostning, som inden halv maanedz forløb bör svares under adferd efter loven, hvorimod David Smed frikiendes for de anförte 2 Rd^r 3 ort 10 ß efter Sal: Botolph Hanßens reining, saasom hand det negter og gielden ham ei til nöie overbevii- ses etc:

Christian Muller LS

Contraparten David Smed comparerede for Retten og indgav 2de qviteringer hvor efter hand paa Citantens fordring har betalt 48 Rd^r, hvilcke saaledis er forfattet

David Knudßen Smed ladet mig betale ved sin Kone Penge förgetiuge Rixdaler siger 40 Rd^r som paa den over ham erverbede Dom skal vorde afskreven Brag: 29 Martij 1704.

Niels Iverßen Tyrholm

A^o 1703, den 12 Majj annammet ieg af David Knudßen Smed 2de Saugblader til brugt som at min Gunstige Hosbond Seig^r Niels Iverßen Tyrholm hannem svarer og betaler, hvorfore qviteris. Hejren den 2 Decembr:

Petter Joenßen

Samme blade Kaaster 8 Rdr.

Paastoed derefter opsettelße i Sagen til neste ting at hand imidlertid Kunde tale med Sr Tyrholm om at faae arbeide af hannem til at betale gielden med -

Fuldmægtigen Sr Anders Christenßen hertil svarede at hand af hans Principal ei har nogen til- ladelße at consentere nogen opsettelße i Sagen, mens vel at paastaae Dom nærværende tid til Skadeslös betaling og forarsagede omkostning, efter fremlagde Dom og derudj indförte David Smeds pante forskrivelße af (fol. 211a) 18 Martij 1698 med prioritets berettigelße efter samme forskrivelße, begierte derfor endelig Dom uden lengere ophold -

Widere blev ei i denne Sag indgivet eller paastaaet, hvorfore herudinden er saaledis dömt og afsagt.

Saasom det med i Rettelagde documenter er beviislig giort indstefnte David Smed til Seig^r Tyrholm, naar de producerede sedler fra Summen vorder afdragen, at være skyldig 117 Rd^r 1 ß, alt saa bör samme capital med 4 Rd^r i processens omkostning af besagde David Smed til vel- bemelte Seig^r Tyrholm 15 dage efter denne Doms forkyndelße svares og betales, under indför- ßel og exsecution i hans eiende midler efter Loven -

Saaledis for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignete. Actum Annis, die et loco ut supra - besk: 1 Arck.

TING 7. FEBRUAR 1709 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 211a) Indgangen som paa fol: 189 men den 7de ~~April~~ febr.

For Retten fremkom Sr Anders Christenßen og paa Seig^r Söfren Hansen Lemmiches vegne fordrede Anders Olßen ved Hönefoßen boende i Rette som hand til afvigte Sageting hafde

ladet indstefne for 116 Rd^r 1 ort 17 s hand til velbem^{te} Seig^r Lemmich skal være skyldig, producerede derom een skriftlig forfattede stefneseddel af følgende indhold

Saasom I Anders Olßen boende ved Hönefossen er mig skyldig efter med Eder sluttede afreigning penger 116 Rd^r 1 ort 17 s. og icke efter mange anfordringer haver indfundet Eder med betaling, saa er ieg meget foraarsaget at indkalde Eder ved ved (!) denne varsel seddel til nestkommende Sageting, som holdendis vorder udj Nördrehougs Præstegield at möde mig eller min fuldmægtig for Kongl. Mai^{ls} Sorenskriver Mons. Christian Muller, da jeg skal beviise mit Retmæssig Krav og derefter paastaaende Dommerens Kiendelße til min skadeslös betaling. Bragernes den 24 Octobr: 1708.

Söfren Hansen Lemmich

Anviist mig den 10 Nov: *Anders Olßen*

Denne Sag er opsat med Laugdags foreleg til den 7 feb: 1709 saasom Contraparten ei möder, Tandberg tingstue den 28 Nov. 1708.

C. Muller

(fol. 211b) Indstefnte Anders Olßen mötte for Retten vedstoed gielden at være rigtig og begierte opsettelse til Sommertinget, hvilket Citantens fuldmægtig Sr Anders Christenßen ei ville tilstæde hannem men alleeniste til neste ting, hvorfore Sagen til den nestpaafølgende 5te Martij blev optagen hvorfra den igien for tidens korthed skyld med bem^{te} fuldmægtiges tilladelße blev forflöt til den 6te Aprilis -

Og da fremlagde Sr Anders Christenßen end een stefning over Debitoren Anders Olßen paa den Summa af 163 Rd^r 1 ort 3 s. hvilcken af hannem er paaskreven at være ham anviist, hvilchen saaleedis er forfattet:

Som ieg udj min udferdigede stefning af 24 Octob^r 1708 over Anders Olßen ved Hönefoß paa Ringerige, udj een hast har forskreven mig, saa i stæden for 163 Rd^r 1 ort 3 ß bemelte Anders Olßen efter sluttede afreigning den 11 Janv. 1706 er mig skyldig, indfört udj min hoved Regnskabs bog Lit. B paa fol. 31 med hans Egen haandz verification, alleene haver mentioneret 116 Rd^r 1 ort 17 s. hvorpaa differerer 46 Rd^r 3 ort 10 ß, Alt saa des aarsage varsles I Anders Olßen hermed for samme 46 Rd^r 3 ort 10 ß og til förstkommende Nördrehougs ordinarie Sageting den 5 Martij paa Tandberg tingstue, tillige med de 116 Rd^r 1 ort 17 ß efter min forrige stefning, hvilchet gör den fulde skyldig Summa 163 Rd^r 1 ort 3 s. at være Sorenskriveren Sr Christian Mullers Dom og Kiendelße, tillige med processens omkostning undergigen Lands Lov og Ret gemæs. Bragernes den 12 februarij 1709.

S: H: Lemmich

Anviist den 18 febr: 1709

test: *Anders Olßen*

Dernest producerede fuldmægtigen een udtog af hans principal Seig^r Lemmiches hovedbog paa forskrefne Summa under vedbörlig verification, som saaleedis liuder,

Rigtig udtog af min hoved Bog Lit: B: fol. 31.

1706 den 11 Januarij afreignet med Anders Olßen om alt voris imellemværende, og bliver mig skyldig 163 Rd^r 1 ort 3 ß.

Saaleedis rigtig testerer *Anders Olßen*

Denne Debitor saaleedis at være indført udj Monsr Söfren Hansens regnskabs böger det testerer vi underskrefne, Bragerne den 10 Novembr. 1708.

Ole Pederßen Engebret Engebretßen

(fol. 212a) Og som contraparten ei mötte tilstæde for Retten at svare noget til Sagen paastoed fuldmægtigen Dom efter det i Retten indgivne udtog med Omkostning -

Herudinden er saaleedes dömt og Afsagt.

Efter den testification indstefnte Anders Olßen har skrevet i Seig^r Lemmiches hoved bog den 11te Januarij 1706 befindes hand at være skyldig 163 Rd^r 1 ort 3 ß, og som hand nu icke efter loughdags foreleg möder eller afbeviißer noget derpaa at have betalt, alt saa bör hand femten dage efter denne Doms forkyndelße at svare samme sin debet til Citanten velbemelte Seig^r Lemmick med 4 Rd^r i processens Omkostning under nam og execution i hans boe efter Loven -

Saaleedis for Retten passeret, bekræftes med Egen haand og Zignete. Actum Anno, diebus et loco ut supra -

beskreven 1 arck

TING 7. MARS 1709 PÅ TANBERG I NORDERHOV

(fol. 212a) C M etc: gör vitterligt at Anno 1709 den 7de Martij blev Retten til almindelig Sage-ting betient paa Tandberg tingstue i Nördrehougs Præstegield paa Ringerige, var overværende Welbaarne hr: Amtmands Gluds constituerede fuldmægtig Sr Christian Thomæs:, Kongl: Mai^{ts} foget Seig^r Laurs Tönder, udj böigde Lensmanden Peder Rasmusens stæd Ole Pederßen Raae, samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig, Hogen Moedalen, Siver Tandberg, Erich Jörgen-ßen Tandberg, Isach Nöcklebye, Jens Sætrang, Svend Hval, Rasmus Aaßene, og Ole Olßen Wager -

For Retten fremstillede sig ærlig og velforstandige Mand Engebret Lundstad og fordrede efterskrefne hans debitorer igien udi Rette som hand til nestafvigte almindelig Sageting den 26 Nov. 1708 ved Arne GunderEngen og Lars Raae lovligen hafde ladet indstefne for hvis de hannem skal være skyldige saasom Anders Loe for 3 ort 10 ß, hvilcken ved Ole Raae tilstoed gielden at være rigtig, item Hans Thoreßen Sundet for 1 Rd^r 4 ß, Svend Olßen Hougen 7 Rd^r (fol. 212b) 3 ort 18 ß, Elling Stixrud 2 Rd^r 3 ort 18 ß og Hans Myre for 8 Rd^r 18 ß -

Af de indstefnte mötte nu ingen tilstæde for Retten at svare noget til Citantens Sögemaal, hvorföre hand paastoed Dom med Omkostnings reparation -

Herudinden er saaleedes dömt og Afsagt.

Saasom Engebret Lundstads debitores ei, efter Laugdags forelæg fra seeniste ting til denne tid, möder at afbeviiße noget paa Citantens fordring at være betalt, alt saa ere de samtlige tilfundene at svare og betale deris gield som forskrevet staar til Citanten bemelte Engebret Lundstad med 8 ß af hver Rixdaler i processens Omkostning 15 dage efter denne doms forkyndelße under adferd i deris Midler efter Loven.

Saaleedis for Retten passeret, bekræftes med Egen haand og Zignete. Actum Anno, die et loco ut supra -

beskreven 1 Arck -

GÅRDSBESIKTELSE 25. JULI 1709 PÅ BØNSNES I HOLE

(fol. 220a) C M: etc: samt efterskrefne Laugrettismænd nemlig Anders Biörnstad, Jens Moe, Tarald Hurrum, Niels Bye, Gulbrand Hurum og Hendrich Ulleren giör vitterligt at Anno 1709 den 25 Julij blev Retten betient paa den gaard Bönsnes udj Hoele Præstegield paa Ringerige -

Hvor da Welædle og velbiurdige Hr. Assistence Raad og Laugmand Hannibal Stochflet lod ved sin tienere Gulbrand Nielßen i Rette legge een skriftlig Citation dermed indkaldende afgangne Sorenskriver Jens Tygeßens börn og Arvinger at være overværende imeden bem^{te} gaard Bönsnes bröstoffeldighed vorder efterseet og da til aabods faldet at være ansvarlige, item for resterende Landskyld for aar 1708 etc: Stefningens indhold er denne:

Saasom forrige Sorenskriver over Ringerige og Hallingdal Jens Tygeßen ved döden er afgangen, og der icke Kand vides udj hvad stand hand haver efterlat sig den gaard Bönsnes, Christianiæ Laugstoel tilhörig, som hd. hafde böxlet og udj mange aar brugt og beboet til hand döde, ei heller om den er fornermet ved een anden gaard Bönsnes kaldet, som hand sig selv skal have tilegnet, som schal ligge i og ved samme laugstoelens gaard Bönsenes, da forarsages ieg underskrefne her over alt at tage een lovlig besigtelße, til Laugstolens gaardz conservation med paastand at hvis noget af Laugstolens gaardz pertinentier skulle være frakommen, eller og at gaarden icke schulle med vedbörlige huuße og biugninger samt gierdesgaarde, og alt det Loven i des tilfelde tilholdes, være forsiunet, det da bör tilbage leggis og erstattes af den afdöde Sorenskriver Jens Tygeßens efterladte boe og Midler, Til den ende varsles hans efterladte börn og arvinger, nemlig Sönnen Tyge Jenßen, samt den afdödes datter Mand Mons^f Acheleye, Lieutenant under höjEdle og velbaarne hr: Brigadier og Obriste Fölchersams (fol. 220b) Regimente, samt den anden Datters Mand Michel Hansön, herom at möde min beschickede fuldmægtig paa Laugstolens gaard Bönsenes udj Hoele Præsteg: paa Ringerige förstkommende den 25 Julij for Sorenskriveren sammesteds og Et u:villigt Laugret til at overvære besigtelßen og til at lide Dom til at fyldestgiöre aabod som der maatte befindes med landnam og schadegield og ellers at svare til hvad schade gaarden ellers er tilföjet, saa og udj anledning af Lovens 3 bogs 14 Capit. 44 articul at betale den resterende Landskyld og anden rettighed af samme gaard, som deres afgangne fader Jens Tygeßen indsat med for det aar 1708 med 4re forhöielse og processens omkostninger, og som de 2de afgangne Jens Tygeßens börn og arvinger Tyge Jenßen og Michel Hanßen efter gjorde beskickelße af nestleden 4de Majj icke har villet forklare sig at de vil beholde samme gaard Bönsenes deres fader paaboede udi indeværende aar 1709 efter Louens tilhold, da forarsages mand herved at forspörge sig udj Retten, om icke meerbesagde Jens Tygeßens börn og arvinger bör udj anledning af Lovens 3 bogs 14 Cap: 9 Articul betale indeværende aars Landschyld deraf, formedelst de samme gaard icke bruger, thi saaledis faar den da at ligge öde samme aar, fordi den icke til Rette tid er bleven opsagt. Lader en hver for sig ingen udeblivelße schee under Lovens bydende -

Actum Bragnes den 17 Majj 1709.

H: Stochflet

Er denne stefning Lovlig anviist paa östre Wejsten den 23 Majj 1709 i Lieutenant Acheleyes Kieristes nerværelße. Til vidne

Ole Amundßen
Eng

Asbiön Ellefs:
Floru

Simen Hanßen
Fiusru

Anno 1709 den 12 Junij Er denne stefning Lovlig læst for Michel Hanßen og i Tyge Jenßens paahör og deraf rigtig Copie leveret til vidne er Hendrich Hogenßen -

testerer

Peder Torchilßen

Monsr Christian Thomæsen paa Welbaarne Hr: Amtmand Gluds vegne mötte for Retten og formeente at som hans Kongl: Mait: allernaadigst haver befalt velbemelte Hr: Amptmand Glud i hans Instruction at have indseende med det benificerede godz i hans Amt, hand da og til denne forretning burde være givet lovlig kald og varþel og derom begierte een kiendelþe -

hvorpaa falder dette til giensvar af Retten.

Som denne process ei angaar deris Kongl: Mai^{ts} jord at noget derfra skal tages, men alleene er betreffende aabod og Landskyld, alt saa forstaar vi icke at Welbaarne Hr: Amtmand Glud derom med nogen stefning bör incommoderis -

Derefter producerede bemelte Sr Christian Thomæsen paa samtlig Sal: Jens Tygeþens arvingers vegne een besigtelþe paa Laugstolens gaard Bönsnes passeret den 14 Novembr: 1670 hvormed han vil forklare i hvad tilstand gaarden bemelte Bönsnes var da Sal: Jens Tygeþen kom til den. Og at hand ej for de paa dito gaard anvendte bekostninger ei har nödt nogen vederlag -

(fol. 221a) Nock Et Tingsvidne om ejedeelerne mellem Bönsnes gaardene dateret 26 Octobris 1702 - hvilche i alt er saaledis formeldende NB -

Og s: den af fuldmægtigen producerede besigtelþe af 14 Novembr: 1670 i forindførte forretning er indtagen, saa siunes det u:fornöden at indføre den ki--- i denne attest (?).

Derpaa haver vi besigtet gaardens bröstfeldighed og befunden den af efterskrefne beskaffenhed saasom

1. Een badstue vil opsettis af nye, vil koste i alt	8 Rd ^r
2. Staburet er gammelt vil beklædes paa den Söndre side med bord og med nye vindskier forsiunes, samt Stolpene derunder, som staar paa Steen heller, settis til rette, anþeet at Koste	2 -
3. Loven vil opvejes, med 2 ^{de} omhvert paa den Nordre side som vender til gaarden forsiunes, og et omhvert paa den Söndre Side underleggis, den Söndre veg beklædes og med nyt Spontag tæckis, hvilchet i alt er taxeret for	10 -
4. Fæhuuþet er forfalden og kand repareris med	7 -
5. Een Stald vil opbygges af nye taxeret for	14 -
Paa den östre side gaarden Bönsnes i Vaþjordet vil opsettes 2 ^{de} gierdesgaarder imellem ejedeelerne, hvor den tilforne staaet haver, samme gierdesgaarder anþees for 15 Lajer, hvoraf een hver af disse gaarders besiddere tilkommer at bekoste den halve part nemlig 7½ Laje, hver Laje med Skie ved, stör og arbeide taxeret for 3 ort er	5 - 2 - 12 ß
Udj Lemons Engen som ligger norden for Bönsnes vil ligeleedis opsettis een nye gierdesgaard mellem ejedeelerne, som er omtrent 12 Lajer, den deel paa denne halve part deraf er 6 Lajer a 3 ort anset for	4 - 2 -
Imellem StadzEngen og Myrbrotten vil opsettes et stöcke gierdesgaard omtrent 1½ Laje a ort	<u>1 - " - 12 s</u>
Er tilsammen	52 - 1 ort

Ellers fattes i daglig stuen et jern spield som arvingerne bör anschaffe og indsette saa bör og gulved i drengestuen samt halmschygen særlig af dennem forsvarlig repareris.

Og som ingen videre protestationer i denne Sag falt, blev

herudinden saaleedes forefunden og afsagt -

At Bönsnes arvinger inden förstkommende 3^{die} Majj bör have fyllestgiort den reparation paa gaarden Bönsnes bröstfeldighed, som oven er melt, og hvis det bliver forsömt, da at svare alt eller hvad d erpaa kand fattes med rede penge 15 dage efter denne forretning forkyndelße, Saa bör de og at betale den resterende landskyld for afvigte aar samt i (fol. 221b) Omkostning af processen 6 Rd^f tillige med den fierde part af Landskyldens forhöielße halv maanedz forlöb efter denne Doms lovlig anviisning alt under exsecution efter Loven -

Saaleedes besigtet forrettet og passeret som forskrevet staar, bekræftes med vore hænder og Zigneter. Actum Anno, die et loco ut supra - besk: 6 arck

TING 29. JULI 1709 PÅ BERG I HOLE

(fol. 221b) C M etc: gör vitterligt at Anno 1709 den 29 Julij blev Retten til det ordinarie Sage-ting betient paa Berg tingstue i Hoele Præstegiæld paa Ringerige. War overværende udj Welbaarne hr. Amtmand Gluds stæd hans beschickede fuldmægtig Monsr Christian Thomæsen, Kongl: Mai^{ts} Foget Seig^r Laurs Tönder, og efterskrefne Laugrettismænd nemlig: Ole Opsal, Tron Gomnes, Torgier Burud, Jens Moe, Hendrich Ulleren, Peder Löcken, Tollef Giesvold og Mads Sörum -

Mons: Hans Bredal presenterede sig for Retten og paa den Dannemand Joen Christopherßen Rößing af Christiania hans vegne i Rette fordrede Tosten Johanßen Bye formedelst hand schal have frataget Inger Hansdaatter og Anne Joensdaatter een del Kramvare som dito Joen Rößing hafde leveret dennem til at afhænde paa hans vegne, derom fuldmægtigen indgav et skriftlig stefnemaal af fölgende indhold.

Saasom ieg underskrefne Joen Rösing, borger til Christiania höiligen er foraarsaget at tiltale Eder Tosten Bye formedelst I den 7 April sist afviget efter Prædicken paa gaarden Fröoug med vold og magt har frataget mine folck Inger Hansdaatter og Anne Joensdaatter een deel Toback og anden vare ieg dem til forhandling hafde leveret, hvorover ieg hos mine handlingsmænd er Kommen i een stoer debet, mig fattige Mand i min Næring iche til ringe schade og nachdeel; Alt saa gives Eder Tosten Bye ved disse 2de Vidne Lovlig Kald og varbel at I möder mig eller min beschickede fuldmægtig for Retten paa Eders Verneting Berg den 16 Julij förstkommende, eller til hvad tid og stæd tinget efter den höje öfrighedz anordning vorder berammet, der at lide Dom for Eders imod mig, som ieg vil formeene, forövede Woldzverck, item at indstaae mig for den mig tilföjede schade ved varens fratagelße, samt at svare mig denne paa processens anvende stoere bekostning, med Reißer og deslige, om hvilcket ieg da i alt skal giöre vedbörlig paastand og derefter vente rettens schiön, Saa ville I og til samme tid anhöre de vidne som ieg til Sagens opliisning hermed indstefner nemlig Hans Richardsen og Hendrich Hanßen Grasch som hos var den 6 April da ieg leverede bemelte mine folck de vare som de paa mine vegne vare befalede at debitere, og derom efter tilspörgelße aflegge Eders ædlig tilstand for Retten, hvor ieg videre schal lade giöre min i Rette settelße mod Eder, Saa stefnis og Ole Christenßen Moe og Sr Hendrich Luth at tilstaae ved æed om icke böigde lensmanden bem^{te} Tosten Bye saaleedis som melt er, har bemægtiget sig (fol. 222a) Mine midler, forseiglet Seckene og dermed aflöbet, lader samtlig ingen udeblivelße schee, under lovens foresigende bröde, hvornest ieg befaler Eder Gud af Hönefoßen den 3de Junij 1709.

Joen Christopherßen

Indstefnte Tosten Bye mötte for Retten og tilstoed at være lovlig stefnt, ligeleedis at hand har taget de paastefnte Vare fra Citant: folck imod deris villie, forseiglede seckene og saae icke hvad der var i den eene Seck, men i den anden var 15 Ruller tuback, vedgik at dette passerede een Söndags eftermiddag - og fremviiste saa fogdens skriftlig ordre til hannem om at antaste de omlöbende Kremmere med deris vare, hvilchen saaleedis er forfattet.

Böigde Lensmanden Tosten Johanßen Bye!

Foruden hvad Loven allernaadigst befaler er mig tilkommen fra borgerskabet i Christiania een vidimeret gienpart af de for Christianiæ Stad samt Indvaaners opkomst og forbedring allernaadigste udgifne Previlegier, hvor ved alle og en hver saa vel indlændische som fremmede, Inden og uden böigdz jo borgerne sielve forbiudes at omfare eller nogenstedz udstaa paa Landet med nogen slags Kram eller Kiöbmandz vare, i hvad nafn det og have Kand, til forhandling, under de hos sig havende vares confiscation, Alt saa skal I hermed alvorlig være anbefalet og tilholden herom paa mine vegne at have nöje indseende og obagt, og skulle noget i saa fald enten hos inden eller uden böigds Mand antreffes, haver I samme vare straxsen at antaste og her til gaarden frembringe, hvortil hermed befales de bevæbnede samt alle andre forekommende af Almuen at være Lensmanden assisterlig naar paaafordres, saa vel og om de selv noget kunde antrefte, da det straxen paa lige maader at antaste og frembringe, eller og uden ringeste forsömmelße angive det for mig eller Lensmanden, hvorfor de fornöjelig skal blive aflagt. Skulle ellers Lensmanden eller andre herudj befindes u:villige, eller og at bruge Madskaberie med nogen, som ieg dog ei vil formode, maa de forvente sig den tiltale og sögning som de der vil hindre eller sig selv u:lovlig nöttig giöre Kongens allernaadigste afgifne befaling eller interesse. Heraf I mig ligeliudende gienpart under Eders haand tilßender, at I denne anordning bekommet haver, og Gud befalet Steen den 20 Novembr. 1708.

L. Tönder

Dernest fremkom Hans Richardßen og Hendrich Grasch som aflagde deris corporlig æed og vandt at Jon Röbbing var i Hans Richardßens huus een löverdag og da leverede hand sine folck Inger Hansdaatter og Anne Joensdaatter een deel vare til forhandling saasom baand, Knapper, Saxßer og Tuback med meere -

Derefter Producerede fuldmægtigen Sr Bredal een specification (fol. 222b) Paa de af Tosten Bye beslagne vare, samt een passers seddel paa tubacken af siste 11 April, begge saaleedes indrettede:

Memorial paa hvis godz Inger Hansdaatter og Anne Joensdaatter af mig bekommet:

1 Matte Hollandsch toback	8 Rdr	1 stock röd sars baand	1 - 12
8¼ al. blommed bast a 1½ ort:	3 - ” - 9 ß	8 al. fine röde baand a 3 ß	1 -
1 dußin brun schieftekniver pared 12 ß	1 - 2 ort	1 sort Lue Kantning af Damasch	20
12 dußin Remmer a 5 ß	2 - 12	200 Synaaler a 20 ß	1 - 16
4 stöcker bendler a 12 ß	2 -	6 dußin tauel Knapper a 6 s	1 - 12
4 naal brever a 8 ß	1 - 8	1 pd. peber	1 - 12
2 toback doßer a 1½ ort	3 -	1 pd. Annis	20
3 dußin piber a 8 ß	1 -	1 pd Sæbe	20
1 dusßin fingerbörer	1	1 dusin Særcke spenner	1 -
½ dusßin skoespender af tin paret 8 ß	2 -	6 fransche Saxer a 16 s	1 -
½ dusßin pengehuuß af blick stöcket 4 ß	1 -	Summa	21 Rd ^r 1 ort 5 s
2 Pickluer a 16 ß	1 - 8		
6 al. hvide Knippels a 8 ß	2 -		

Christiania den 27 Julij 1709

Joen Christophers:

Monsr Fridrich Wilhelm Vogt anmeldte at forsende her fra op paa Landet med Joen Christophersen 250 pd: Hollandsch toback som her paa Sr Oluf Christensens Spinderie er Spunden, nock 150 pd. Engelsch tobach som er af den confisqverede og ved auctionen solt, samtlig vedbørlig Stemplet, passerer fri, Datum Christianiæ ToldCammer d: 11 April 1709.

Paa Told Inspect: og Tolderens veigne

J. Hans: Bierrum

Widere fremlagde Sr Bredal Joen Rößings formand Ole Klockers pass, som var ligeledis borger til Christiania, at omreiße med Kramvare paa Landet af de deputerede i Sal: Hr: Stadtholder Gabels Sted udgivet den 7 Martij 1702 saaleedis liudende,

Kongl. May^{ts} til Danmarck og Norge etc: etc: etc:

Geheime Raad, vice Stadtholder i Norge, Stiftbefalingsmand over Aggershuus Stift og Gouverneur over Feröe -

Fridrich von Gabel, Heren til Bregentved og Bavelse, Ridder,

Giör vitterligt; Som dettes anviisere Ole Hanßen klocker, borger her udj staden iblant andet söger sin næring med at reiße omkring her paa landet med Kram vare af Toback og andet, og derfor haver ansögt om Paß, hvorefter hand med medhavende varer u:behindret kunde passere; Altsaa recommenderis (fol. 223a) hand til vedkommende Amtmænd, fogde og andre hans Mai^{ts} betienter, Civil eller Militair, som hannem forekommendis vorder, at hannem ei skeer nogen ophold eller hindring, fornemmelig naar hans Told seddel eller Kiöbmandz sedler, af hvilche hand sig det haver tilforhandlet, medfölger; Mens at hand saaleedis af alle og een hver u:behindret paa ud og hjemrejßen maatte passere og repassere. Christiania den 7 Martj 1702.

Som tilforordne udj hans Excellence hr: vice Stadtholders absence

L S

Morten Bontzen

Peder Blichfeldt

Anviist paa Gomnes tingstue den 10 Martij A^o 1702.

P. Glud

Endelig producerede hand Citanten Joen Rößings Supplique til Deris Excellence Hr: Stadtholder Wibe med de udj Höibem^{te} Hr: Stadtholders absence committeredes derpaa fulte resolution i alt af fölgende formeld -

Höiædle og Höybaarne Hr. Geheime Raad og vice Stadtholder
Naadigste Herre!

Baade til at svare den underdanigste tilbørlige Rettighed, og som een fattig Skatteborger er pligtig, saa og at föde Kone og börn, haver ieg ei andet brug end at tage Kram godz hos gotfolck her i byen og igien udselge paa landet, hvilchet og endelig saaleedis kand passere naar ieg u:behindret maa fare, ald den stund ieg ei giör andet end hvad skickeligt er; Icke disminde maa ieg dog herved underdanigst beklage mig for deris Excellence hvorleedis Tosten Bye, Lensmand udj Hoele Sogn paa Ringerige, for en 5 uger siden fra tvende piger ieg hafde med mig, haver mig frataget een del godz bestaaende udj toback og anden smaaKram til en 23 Rixdalers værdj, hvilchet hand uden ringeste mig vidende aarsage, helst mig ei er bevust nogen forbydelße er paakommen, at man jo frit maa selge sit godz paa landet, paaholder som confisqveret og ej igien vil fra sig levere, som for mig saaleedis at miste vil falde alt for tungt, og hos mine Creditorer sette mig i temmelig debet, ia muntlig give mig saa slet een credit at ieg paa det sidste med Kone og börn maa geraade i armod -

Supplicerer derfor underdanigst Deris Excellence at de udaf høi medfö Mildhed ville be-
viise mig fattige Mand den stoere Naade, at ermelte Lensmand Tosten Bye maatte anbefalis,
samme mit her oven nefnte godz igien at tilbage levere, den Naade Gud igien vil belönne, som
daglig schal tilbedes af

Christiania 15 Maj 1709.

Höiædle og Höibaarne Hr: GeheimeRaad og Vice Stadtholder
underdanigste ringe tiener
Joen Christopherßen

(fol. 223b)

Borgerskabet i Christiania haver vel til den Kongl. Slodzlov paa Aggershuus Slot indgiven
deris besværing og Klage over denne Landkremmer handling, men det er icke bekiendt at fra
Slodzloven end nogen anordning er giort, hvorleedes dermed herefter skal forholdes; Da som
Supplicanten med underskrefne Reigning beviiser at hand disse Varer af Kiöbmænd og Bor-
gere her i Christiania haver bekommet, saa haver Kongl Mai^{ts} foget Lars Tönder saadan an-
stalt at giöre at Lensmanden Tosten Bye strax og uden ophold u:skad til Supplicanten til-
bage leverer det godz som hand beretter hans tvende piger er bleven fratagen. Christiania
den 22 Maj 1709.

Udj Deris Excellence Hr Vice Stadtholders
fraværelße som Committerede

J: Hasse

Derpaa proponerede fuldmægtigen Sr Bredal at saasom det af Deris Excellence Sal: Stadthol-
der Gabels udstedde reiße pass item Deris Excellence Hr Stadtholder Wibes naadigste resolu-
tioner er bekiendt at de har tilstaaet borgeren Joen Röbbing med formand paa Landet sine vare
at selge og udbringe, Deris Kongl. Mai^{ts} Lov pag: 446 art: 1te iligemaade allernaadigst tillader
En borger sine vare paa Landet at forhandle, alt saadant u:agtet, haver Tosten Bye efter Egen
tilstaaelße Joen Röbbings folck det den betroede gods imod deris villie og som voldeligen fra-
taget, thi paastaaes fasteligen at Tosten Bye bliver tildömt til Joen Röbbing at betale for godßet
efter indlagde reigning 21 Rd^r 1 ort 5 ß samt processens omkostning med 12 Rd^r at erstatte, og
for sin lovstridige adferd lovformelig at vorde anßeet; Skulle Tosten Bye meene at niude
nogen regres hos fogden Tönder, hvis ordre ham i lovstridige tilfelde ei kand befrie, haver
hand sig vel sine præntioner reserveret -

TING 31. JULI 1709 PÅ BERG I HOLE

(fol. 223b) Den 31 Julij blev Retten igien udj forberörte Laugrettes mændz overværelße be-
tiendt paa Berg Tingstue -

Og da begierte bemelte fuldmægtig Sr Bredal en endelig Dom i Sagen -

Contraparten Tosten Bye svarede hertil med formoding at ingen Ret Kand finde ham bröst-
feldig fordj hand har fult og efterlevet öfrighedens befaling som er funderet paa de til tinge
publicerede Kongl: allernaadigste udgifne privilegier og forordninger, med fastelig paastand
at Sr Bredal ei imod Lovens bydende burde antagis i Retten at före Sag mod ham som er een
eenfoldig Mand, for resten paastaar hand een Retmessig frikiendelßes dom -

Sr Bredal replicerede at det er nesten seent nu at excipere mod hans person henseende Sagen
alt er procederet, og i hvorvel hand eragtet det u:nödige saa dog producerede hand deris Excel-

lencis naadigste permiss til at procedere af siste 14 Junij som hand lod oplæbe, paaskrive og siden til sig annammede -

(fol. 224a) Widere blev ei at parterne indgivet eller paastaaet, hvorfore herudinden er saaleedis for Ret Kiendt og afsagt -

Saasom det udj forrige steds (?) som af Sal: Hr: Stadtholder Gabels i Retten fremlagde pass er at fornemme har været permitteret borgere at reiße paa Landet der deris vare at forhandle, hvilchet hans Excellence Hr. Stadtholder Wibe ei heller har ladet forbyde, som af Deris höi-gunstige resolution Kand eragtes i det den giör os bekiendt at der iche endnu fra Slodzloven efter borgerskabets ansögning er giort nogen anordning, hvorledis med landKremer handling schal forholdis, til med er de vare Joen Röbbing har omfört at debitere, ham leveret og betroet af Sr Fridrich Wilhelm Vogt, som selv er borger til Christiania og efter loven ei er formeent sine vare paa Landet at udselge. Derforuden er fogden Sr Tönder anbefalet at giöre den anstalt at det godz Joen Röbbings folck ved Tosten Bye er bleven fratagen skal hannem u:skad strax og uden ophold tilbage leveris, alt saa er det Tosten Bye fornöden sig samme höi respective befaling jo för jo bedre at efterretelig holde, og hvis samme godz saaleedis skulle være distrahered at det icke kunde være at bekomme, da bör Tosten Bye 15 dage efter denne Doms forkyndelße at svare Citanten Joen Röbbing efter den udj Retten indlagde Specification 21 Rd 1 ort 5 ß samt for denne hannem paaförte process i omkostning 6 Rd^r under exsecution i hans midler og inden tid som forskrevet staar. Hvorimod Tosten Bye gives regres til vedkommende, som hannem har anlediget dette arbeide at forrette -

Saaleedis for Retten passeret, testeris med Egen haand og Zignete. Actum Anno, diebus et loco ut supra - besk: 4 arck in duplo

